

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק כֶּג

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' תּוֹרִיעַ דף מח עד זוהר פ' אַחֲרֵי מוֹת דף עו

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוֹדִיָּה
לְבוֹרָא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לְפָנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפֵץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֵל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכַן נְסִיִּים יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילוּלַת הַרְשָׁב"

יּוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק



רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה



מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

הַכְּתָרִים הָאֲחוּזִים בְּשַׁעֲרוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה ז)
 בַּיּוֹם הַזֶּה הָיָא יְגִלַח ה' וְגו', בְּעֵבְרֵי נְהַר בְּמִלְךְ אֲשׁוּר
 אֶת הָרֵאשׁ וְשַׁעַר הָרְגָלִים וְגַם אֶת הַזֶּקֶן תִּסְפֶּה.

לְמִדְנֹו, וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם. מַה זֶה וְכֹה?
 כְּמוֹ שְׁלֹמְעֵלָה, הִזָּה עָלֵיהֶם מִי חֲטָאת,
 שִׁיּוּרֵי הַטַּל שֶׁל הַבְּדוּלַח כְּאֵן מִי חֲטָאת, שֶׁהֵם
 שִׁיּוּרֵי הַטַּל. לְעֵתִיד לָבֵא כְּתוּב, (יחזקאל לו) וְזָרְקֵתִי
 עָלֵיכֶם מֵיִם טְהוֹרִים. וְכִבְּסוּ בְּגָדֵיהֶם, כְּמוֹ
 שְׁלֹמְעֵלָה, שֶׁתְּקוּנֵי הָאִישׁ הַזֶּה רוֹחֲצִים בְּחֹסֶד
 עָלְיוֹן, וְנִטְהָר מִן הַכֹּל.

וְשִׁנִּינוּ, לָמָּה כְּתוּב בְּתַעַר, וְלֹא בְּמִסְפָּרִים?
 אֲלָא, מִשּׁוּם שִׁיעֵבַר הַשַּׁעַר בְּשָׂרְשׁוֹ
 וַיַּעֲבְרוּ מִמֶּנּוּ הַדִּינִים הַתַּחְתּוֹנִים
 מֵהַשְּׁתַלְשְׁלוֹתָם. וּבְזִמְן שִׁיכְשְׁרוּ הַמַּעֲשִׂים
 לְמַטָּה, עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר לוֹ אֶת
 הַשַּׁעַר הַזֶּה וּלְגַלַּח אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹא יִצְמַח
 וַיִּרְבֶּה, שְׁכָתוּב כִּי יִמְרַט רֵאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, גְּדוֹל מְכֹל הַלְוִיִּם הִיָּה קִרְח,
 שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה
 כְּמוֹ שְׁלֹמְעֵלָה, וְקָרָא לוֹ קִרְח. מִתִּי? בְּשַׁעַה
 שֶׁגִּלַּח בְּשִׁבְלֹו אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, שְׁכָתוּב קִרְח הוּא.

וּכְשֶׁרָאָהָ קָרַח אֶת רֵאשׁוֹ בְּלִי שְׁעַר וְרָאָה אֶת
 אֶהֱרֹן מִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטֵי מַלְכִים,
 הַזְדַּלְזַל בְּעֵינָיו וְקָנַא לְאֶהֱרֹן. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי עָשִׂיתִי אוֹתְךָ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, לֹא
 רְצִיתָ לְעֵלוֹת לְעֵלְיוֹנִים, רַד לְמִטָּה וְתִהְיֶה
 בְּתַחַתוֹנִים. שְׁכָתוּב (במדבר טז) וַיֵּרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה.
 מֵהוּ הַשְּׂאוּל? גִּיהֶנֶם, שְׁשָׁם צוֹנְחִים הָרְשָׁעִים,
 וְאֵין מִי שְׁמַרְחָמִים עֲלֵיהֶם. וְעֵתִידִים הֵם לְחִיוֹת
 וְלְעֵלוֹת כְּשִׁיעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עַמּוֹ
 וְלִהְיוֹתֶם, שְׁכָתוּב (שמואל-א ב) ה' מִמִּית וּמְחִיֶּה
 מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל.

וְאֵם מִפָּאֵת פָּנָיו יִמְרֹט רֵאשׁוֹ. לְמַדְנוּ, יֵשׁ פָּנִים
 וַיֵּשׁ פָּנִים. וּמִי הַפָּנִים הַלָּלוּ? אֵלוּ הֵם
 שְׁנִקְרָאִים פָּנִים שֶׁל זַעַם. וְכָל אֵלוּ שְׁתְּלוּיִים
 מֵאוֹתָם פָּנִים חֲצוּפִים, כָּלָם תְּקִיפִים, כָּלָם לֹא
 מִרְחָמִים. וּכְשֶׁעוֹבֵר הַשְּׁעַר מֵצַד אוֹתָם הַפָּנִים,
 כָּלָם עוֹבְרִים וְנִשְׁבָּרִים.

שְׁלֹמֶדְנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁתְּלוּיִים מֵהַשְּׁעַר שֶׁל
 הָרֵאשׁ, הֵם עֵלְיוֹנִים עַל הָאֲחֵרִים
 וְלֹא חֲצוּפִים כְּמוֹתָם, וְכָל אוֹתָם שְׁתְּלוּיִים מֵצַד
 הַשְּׁעַר שֶׁל אוֹתָם הַפָּנִים, כָּלָם חֲצוּפִים וְתְקִיפִים,
 וּמִשׁוּם כֵּךְ פָּנָיו מְלֵהֲטִים כָּאֵשׁ, מִשׁוּם הַנִּיצוּץ

שֶׁל הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה. וּבְזוֹהַ כְּתוּב (איכה ד) פְּנֵי ה' חִלְקָם. (תהלים לד) פְּנֵי ה' בְּעֵשִׂי רַע.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵהוּ נִגַּע לְבָן אֲדַמְדָּם? נִגַּע מִמַּשׁ הוּא, אִם נִרְאָה לְבָן, וְהָאִדָּם לֹא עָבַר. מִשְׁמַע שְׁכַתוּב לְבָן אֲדַמְדָּם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֶׁהַלְבָּן לֹא נִרְאָה אֲלָא עִם אָדָם, כְּמוֹ הַלְבָּן וְהָאִדָּם. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אִף עַל גַּב שֶׁהַלְבָּן נִרְאָה, אִם הָאִדָּם לֹא הוֹלֵךְ – נִגַּע הוּא, שְׁכַתוּב (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. וּכְשֶׁמֶלֶבִין, כָּל הַרְחָמִים נִמְצָאִים, וְדִינִים לֹא נִמְצָאִים. (שְׁהַרִי נַעֲקָרוּ).

לָמַד רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב נִגַּע הוּא, וְכַתוּב נִגַּע הִיא. אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה. אֲלָא כְּשֶׁהִנְקָבָה נִטְמַאת מִשׁוּם חֲטָאֵי הַתַּחֲתוֹנִים, כְּתוּב נִגַּע הִיא. וּכְשֶׁהִזְכָּר לֹא נִטְהַר מִשׁוּם חֲטָאֵי הַתַּחֲתוֹנִים, כְּתוּב נִגַּע הוּא.

וְהַדְּבָרִים הִלְלוּ נוֹדְעִים לְכַהֵן, הַדִּינִים שְׁבָאִים מִזֶּה וְהַדִּינִים שְׁבָאִים מִזֶּה. וְנוֹדְעִים הַקְּרַבְנוֹת שְׁצָרִיד לְהַקְרִיב, שְׁכַתוּב זָכַר תָּמִים, וְכַתוּב נִקְבָּה תְּמִימָה יְבִיאָנָה. שְׁהַרִי הַדְּבָרִים נוֹדְעִים מֵאִיפָה בָּאוּ הַדִּינִים וּמֵאִיפָה אוֹתָם

הַחֲטָאִים, שְׁאַחֲזִים בָּזֶה אוּ בָזֶה. וְעַל כֵּן כָּתוּב,
 (תהלים נא) זָבַחַי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה. לְהוֹצִיא שְׂאֵר
 הַקְּרָבָנוֹת שְׁלֵא כָתוּב רוּחַ נִשְׁבְּרָה, שֶׁהֵם שְׁלוֹם
 לְעוֹלָם וְשִׁמְחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. שָׁנָה רַבִּי יוֹסִי, כָּתוּב (תהלים סה)
 שִׁמְעֵ תְּפִלָּה עַדִּיף וְגו'. שִׁמְעֵ תְּפִלָּה – זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, שִׁמְעֵ
 תְּפִלָּה?! שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת הִיא צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה
 שִׁמְעֵ תְּפִלָּה? אֵלֹא תְּפִלָּה זֹו כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
 תְּפִלָּה, שְׁכָתוּב (שם קט) וְאֲנִי תְּפִלָּה. (תהלים טט) וְאֲנִי
 תְּפִלָּתִי) וְדוֹד אָמַר אוֹתָהּ בְּשִׁבִיל כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. וּמַה
 שְׁאָמַר וְאֲנִי תְּפִלָּה, הַכֹּל אֶחָד, וְעַל זֶה שִׁמְעֵ
 תְּפִלָּה, וְזוֹ תְּפִלָּה שֶׁל יָד, שְׁכָתוּב (שמות יג) עַל
 יָדְכָה, בְּה"א.

עַדִּיף כָּל בֶּשֶׁר יָבֵאוּ – בְּשַׁעַת שְׁהַגּוּף שְׂרוּי
 בְּצַעַר, בְּמַחְלוֹת וּמַכּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וּבֶשֶׁר כִּי יִהְיֶה בְּעוֹרוֹ. אֵת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבֶּשֶׁר.
 הַבֶּשֶׁר הַחַי. וּמִשּׁוֹם כֵּן לֹא כָתוּב כָּל רוּחַ יָבֵאוּ,
 אֲלֵא כָל בֶּשֶׁר יָבֵאוּ. מַה זֶה עַדִּיף? אֲלֵא כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר וְהוּבֵא אֶל הַכֹּהֵן, זֶה הוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. בֵּא רְאֵה,

במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הכהן
סתם, וזה הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, והרי כתוב נגע צרעת פי
תהיה באדם והובא אל הכהן, אם כן,
זה הקדוש ברוך הוא? אמר לו, כן, משום
שבו תלויה כל טהרה וכל קדושה. אמר לו,
אם כן, למה והובא? והעלה היה צריך
להיות! אמר לו, כמו שנאמר (שם כז) והובא את
בדיו בטבעת, שמכניס זה לתוך זה. אף כאן
והובא, שיכנסו לכהן לטהר אותו (כשחזור בו)
ויכניסו דבר לפניו.

אמר רבי יצחק, כן שנינו, נגע צרעת: נגע -
הוא הדין הקשה השרוי בעולם. צרעת -
הסגרה, כמו שנאמר הסגר האור העליון. הסגר
של הטוב העליון שלא יורד לעולם. כי תהיה
באדם - באדם סתם. והובא אל הכהן - זה
הכהן שלמטה, והוא מתקן לפתח אותו הסגר
ולהדליק מאורות, שימצאו על ידו ברכות
למעלה ולמטה, ויעבר ויסתלק אותו הנגע,
וישרה אור של רחמים על הכל, ומשום כן
והובא אל הכהן.

סדר הלימוד ליום כה אדר (יום 173 בשנה)

אָמַר רַבִּי אַבָּא, רְאִיתִי אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכַבּוֹד רַבּוֹנָם. כְּתוּב בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכָתוּב (שם) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. אִם הֵם מִתְרַחֲקִים, אֵיפֹה הִקְדָּשָׁה שְׁלֵהֶם? הֲרִי רְצוֹנָם הִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, וְהִכְתוּב מְכַרִּיז וְאוֹמֵר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הָבִין. בְּמָה נִפְרָדִים בְּנֵי אָדָם מִסוּס וּפָרָד? בְּקִדְשַׁת עֲצָמָם, שְׂיִמְצְאוּ שְׁלָמִים וְרִשׁוּמִים מֵהַכֹּל.

וְעַל כֵּן זְוֹגָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם הוּא בְּזִמְנִים יְדוּעִים, לְכוּן הָרְצוֹן לְהִדְבֵּק בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהֲרִי הֵעִירוּ, בְּחִצּוֹת הַלִּילָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא עֵת רְצוֹן לְדַבֵּק בָּהֶם.

וְהַחֲבֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, וּמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה לְשָׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם, אַז עֵת רְצוֹן לְהִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשַׁת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא ולכּוֹן רְצוֹן לְדַבֵּק בוֹ. וְאוֹתָם הַחֲבָרִים
שֶׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, הַזּוֹנֵג שְׁלֵהֶם בְּשַׁעַה
שֶׁנִּמְצָא זּוֹנֵג אַחַר, וְזֶה מִשְׁבֵּת לְשִׁבְתָּ, לְכוֹן
הַרְצוֹן לְדַבֵּק בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבִכְנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא עֵת רְצוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְבָּרְכִים,
הַעֲלִיזוּנִים וְהַתְחַתְּנִים.

אם בְּנֵי אָדָם הִתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ וְעוֹשִׂים כְּבִהְמוֹת,
אֵיפֹה הַקִּדּוּשָׁה שְׁלֵהֶם שִׁמְצָאוּ קִדּוּשִׁים?
אֵיפֹה הַנִּפְשׁוֹת הַקִּדּוּשׁוֹת שֶׁמוֹשְׁכִים מִלְמַעְלָה?
וְשִׁלְמָה הַמְּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר, (משלי יט) גַּם בְּלֹא דַעַת
נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. גַּם בְּלֹא דַעַת, מִי הוּא הַדַּעַת? זֶה
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. נֶפֶשׁ לֹא טוֹב – זֹהִי הַנִּפְשׁ
שֶׁהִיא מוֹשְׁכִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם. לֹא טוֹב, שֶׁהִיא מֵהֵצֵד
הָאֲחֵר נִמְשָׁכֹת עֲלֵיהֶם נֶפֶשׁ שְׂאִינָה טוֹב, מִשּׁוֹם
שֶׁלֹּא מְכַוְּנִים לָבֶם לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִי שֶׁמִּתְלַהֵט בִּיצֵר הָרַע בְּלִי רְצוֹן וְכוּנַת הַלֵּב
לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֵהֵצֵד שֶׁל יֵצֵר הָרַע
נִמְשָׁכֵת עָלָיו נֶפֶשׁ שְׂאִינָה טוֹב. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב גַּם
בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאֵץ בְּרַגְלִים חוּטָא. מִי
שֶׁהוּא אֵץ בְּרַגְלִים וְדוּחָה אֶת הַשַּׁעַה בְּלִי רְצוֹן
קִדּוּשׁ – חוּטָא, חוּטָא וְדָאֵי בְּכָל.

וְעַל זֶה שׁוֹרוֹת מְכוֹת רְעוֹת בְּבְנֵי אָדָם, וּמְעִידִים
בְּפְנֵיהֶם עַל חֲצַפְתָּם, לְהִרְאוֹת שְׁהֵנָה
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בָּהֶם וְאֵין דַּעְתּוֹ בָּהֶם,
עַד שֶׁהֵם זֹכִים וּמְשִׁירִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כְּמִקְדָם
וּמִתְבָּרְכִים (וּמְטַהֲרִים). וְעַל זֶה נוֹדְעוֹת הַמְכוֹת
לְכַהֵן, אוֹתָן שְׁבָאוֹת מִצַּד הַטְּמֵאָה וְאוֹתָן שְׁבָאוֹת
מִהַצַּד הָאֲחֵר.

כְּמוֹ זֶה כָּתוּב, כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן וְגו', וְנִתְתִּי
נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחְזַתְכֶם. וְכִי שָׁכַר
טוֹב הוּא שְׁיִמְצֵא בְּאוֹתָם שְׁזֹכִים לְהַכְנִס לְאֶרֶץ?
אֲלֹא הֵנָּה פְּרִשׁוּהָ, לְמִצָּא מְטֻמוּנִים שֶׁהִטְמִינוּ
בְּבֵיתָם, וְלִהְנוֹת בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל.

אֲבָל בֵּא רְאֵה, אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִתְדַבְּקִים
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אוֹהֵב אוֹתָם, שְׁכָתוּב (מִלֵּאכִי א) אֶהְבֹּתִי אֶתְכֶם אָמַר
ה'. וּמִתּוֹךְ אֶהְבֹּתוֹ הַכְּנִיס אוֹתָם לְאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה,
לְהַשְׁרוֹת שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם, וְשִׁיחֵיהָ דִּיּוּרוֹ עִמָּהֶם,
וְיִשְׂרָאֵל שְׁיִמְצֵאוּ קְדוּשִׁים עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

בֵּא רְאֵה, כָּתוּב (שְׁמוֹת לֵה) וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא
לְבֶן וְגו'. בְּשַׁעָה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה, הָיוּ
אוֹמְרִים: זֶה לְמִקְדָּשׁ, זֶה לְמִשְׁכָּן, וְזֶה לְפָרְכָת.

וְכֵן כָּל אוֹתָם הָאֲמָנִים, כְּדֵי שֶׁתְּשַׁרְה קְדוּשָׁה עַל
יְדֵיהֶם, וּמִתְקַדְּשֵׁת אוֹתָהּ עֲבוּדָה. וְכִשְׁעוּלָה
לְמָקוֹמוֹ, עוּלָה בְּקְדוּשָׁה.

כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁעוֹשֶׂה עֲבוּדָה לְעֲבוּדָה זָרָה אוֹ לְצַד
הָאֲחֵר שְׂאִינוֹ קְדוּשׁ, כִּיּוֹן שֶׁמְזָכִיר אוֹתוֹ עַל
אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, הָרִי רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה עָלָיו.
וְכִשְׁעוּלָה הַמַּעֲשֶׂה, עוּלָה בְּטְמֵאָה. הַכְּנַעֲנִים הֵם
עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וּמְדַבְּקִים כָּלֵם יַחַד בְּרוּחַ
טְמֵאָה בְּעֲבוּדָה זָרָה, וְהָיוּ בּוֹנִים בְּנֵיִן לְפָרְצוּפֵיהֶם
(לְטְנוּפֵיהֶם) וּלְגַעוּלֵיהֶם לְצַד הַטְּמֵא לְעֲבוּדָה זָרָה.
וְכִשְׁמַתְחִילִים לְבָנוֹת, הָיוּ אוֹמְרִים דְּבוּר. וְכִיּוֹן
שֶׁנִּזְכָּר בְּפִיהֶם, עוּלָה עָלָיו רוּחַ שֶׁל טְמֵאָה.
כִּשְׁעוּלָה הַמַּעֲשֶׂה, הוּא עוּלָה בְּרוּחַ טְמֵאָה.

כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְטַהֵר אוֹתָם וּלְקַדְּשׁ לָהֶם אֶת
הָאֶרֶץ, וּלְפָנוֹת מְקוֹם לְשִׁכִּינָה, שֶׁלֹּא תְשַׁרְה
הַשְׁכִּינָה בְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה. וְעַל כֵּן בְּאוֹתוֹ נִגַּע
צָרַעַת הָיוּ סוֹתְרִים בְּנֵינִים שֶׁל עֲצִים וְאֲבָנִים
שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּטְמֵאָה.

בֵּא רְאֵה, אִם הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הִיָּה לְמִצָּא מְטֻמוּנִים
בְּלִבָּד, יַחֲזִירוּ הָאֲבָנִים אַחֵר כֶּף כְּמוֹת שֶׁהֵם

לְמִקּוּמָם, וְהֶעֱפָר לְמִקּוּמוֹ. אֲבָל הַפְּסוּק כּוֹתֵב,
 וַחֲלֹצוּ אֶת הָאֲבָנִים. וְכָתוּב וְעָפָר אַחַר יָקַח. כְּדִי
 שְׁתַּעֲבֹר רוּחַ הַטְּמָאָה, וַיִּתְּפֶנֶה וַיִּתְקַדֵּשׁ כְּעַת
 כְּמִקְדָּם, וַיִּמְצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁהּ וּבְדִיּוֹר קְדוֹשׁ,
 לְהִשְׁרוֹת בֵּינֵיהֶם שְׂכִינָה.

וַיֵּלֶךְ כֵּן, מִי שְׂבוּנָה בְּנִיץ, כְּשִׁמְתַּחֲלִיל לְבָנוֹת צָרִיף
 לְהַזְכִּיר בְּפִיו, שְׁהָרִי לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף
 הוּא הוּא בּוֹנֵה, מִשּׁוּם שְׂכָתוּב (יִרְמִיָּה כב) הוּי בְּנֵה
 בֵּיתוֹ בְּלֹא צֶדֶק וְגוֹ'. וְאִזְ סִיּוּעַ שְׁמִימֵי שׁוֹרָה עָלָיו,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא מְזַמֵּן עָלָיו קְדֻשָּׁה וְקוֹרָא
 עָלָיו שְׁלוֹם. זֶהוּ שְׂכָתוּב (אִיּוֹב ה) וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם
 אֶהְיֶה וְגוֹ'. מַה זֶה וּפְקֻדַת נִוּף? הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אֲבָל
 וּפְקֻדַת, לְהַפְקִיד דְּבוּר בְּפֶה כְּשֶׁהוּא בּוֹנֵה. וְאִז
 כְּתוּב וְלֹא תַחֲטָא. וְאִם לֹא, הָרִי מְזַמֵּן לְבֵיתוֹ אֶת
 הַצַּד הָאֲחֵר.

כִּי שְׂכֵן מִי שְׂבוּנָה, וּרְצוֹנוֹ בְּצוּרָה אַחֲרֵת,
 מִשּׁוּם שְׁמִיחַד הַבַּיִת לְצַד הָאֲחֵר לְהַטְמָא
 בו, הָרִי וְדַאי שׁוֹרָה בוּ רוּחַ שֶׁל טְמָאָה, וְלֹא
 יוֹצֵא אוֹתוֹ אָדָם מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁנַּעֲנֵשׁ בְּבֵית
 הַהוּא. וּמִי שֶׁדָּר בוּ יְכוּל לְהַנְזֹק, שְׁהָרִי בְּדִירָה
 הֵהִיא שׁוֹרָה בָּהּ רוּחַ טְמָאָה, וּמְזִיקָה מִי
 שְׁנִמְצָא בָּהּ.

וְאֵם תֹּאמֶר, בְּמָה יָדוּעַ? כְּגוֹן שֶׁנִּזְדַּק בְּבֵית הַהוּא
 אוֹתוֹ שֶׁבָּנָה אוֹתוֹ, אוֹ אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, אוֹ בְּנֵזְקֵי
 גּוֹף, אוֹ בְּנֵזְקֵי מְמוֹן, הוּא וּשְׁנֵי אַחֲרֵים אַחֲרָיו.
 הֵרִי וְדָאֵי יִבְרַח אָדָם לְהָר, וְלֹא יְדוּר בּוֹ. יְדוּר
 בְּמַחֲלַת עֶפֶר, וְלֹא יְדוּר בּוֹ.

וּמִשּׁוּם כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים דְּבַר בְּכָל אוֹתָם
 הַבְּתִים, וְהוּא אוֹמֵר: אַתֶּם לֹא יוֹדְעִים – אֲנִי
 יוֹדֵעַ, וְרָשַׁמְתִּי אוֹתָם בְּנִגְעָה. נִגְעָה דֶר בְּבֵית, הִנֵּה
 נִגְעָה אַחֵר תִּקְיֵף שְׂיוּצִיא אוֹתוֹ וַיַּעֲבִיר אוֹתוֹ מִן
 הָעוֹלָם. וְאִז – וְנִתַּן אֶת הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת
 עֲצָיו. כִּיּוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ, מָה הַטַּעַם וְנִתַּן אֶת
 הַבֵּית? אֵלָּא בְּכָל זְמַן שֶׁאוֹתוֹ בְּנִין יִהְיֶה קָיָם –
 שְׁלוֹ הוּא, וַיִּכּוֹל לְחַזֵּר.

זֶה בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, כָּל שֶׁכֵּן בְּאֶרֶץ אַחֲרַת, שְׁרוּחַ
 הַטְּמָאָה מְצוּיָה יוֹתֵר, וַיִּכּוֹל אָדָם לְהַנְזִק. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁנִּקְרָא בְּקִלְפוֹת שֶׁל חֻבְרָיו
 הָאֲחֵרִים לְהַמְצִיא שָׁם, וְאֶפְלוּ דְפִיקוֹת בְּכַלִּים לֹא
 מַעֲבִירִים אוֹתוֹ מִן הַבֵּית. וּמִשּׁוּם כִּךְ הַפְּסוּק הַזֶּה
 מְכַרְזוֹ וְאוֹמֵר, הוּי בְּנָה בֵיתוֹ בְּלֹא צָדֵק. הוּי וְדָאֵי
 שְׂאוּמְרִים כָּל יוֹם בְּבֵית הַהוּא.

רבי יוסי נכנס יום אחד לבית אחד, הגיע לסף
 (טרח בטפוס) **ונכנס פנימה. שמע קול אחד**
שאומר: התכנסו והכנסו, הנה אחד מהיריבים
שלנו. התחברו ונזיק אותו לפני שיצא. אמרו,
לא נוכל אלא אם דיורו כאן. יצא רבי יוסי
ופחד. אמר, ודאי מי שעובר על דברי החברים,
מתחייב בנפשו.

אמר לו רבי חייא, והרי הגוים ושאר בני אדם
דרים בתוכו, ונשלמו. אמר לו, הם
מצדם הם באים, אבל מי שירא חטא יכול
להנזק. ואפלו הם, אם יעכבו את דיורם בו, לא
יצאו בשלום. אמר לו, והרי כתוב (איוב כא)
בתייהם שלום מפחד. אמר לו, כגון שהיה
מאחר, ונבנה מצדק. והפסוק כך הוא, בתייהם
שלום מפחד – כשבתייהם שלום מפחד, שבת
אלוה לא שורה עליהם.

ובא אשר לו הבית והגיד וגו' (ויקרא יד). והגיד?
ולאמר היה צריך להיות, או וידבר. מה זה
והגיד? אלא בכל מקום דבר של חכמה הוא,
והנה פשוטה. כנגע נראה לי בבית. כנגע?! נגע
היה צריך להיות! נראה לי?! יש לי היה צריך

לְהִיּוֹת, שְׁהָרִי כְּתוּב וְנִתְתִּי נִגְעַ צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ
 אַחֲזַתְכֶם, שְׁיִרְאָה לְכָל! לָמָּה כִּנְגַע נִרְאָה לִי.
אָלֵא בְּשַׁעַה שְׁזָה נִכְנַס, אַחַר מִתְגַּלָּה, וּמִתְגַּרִּים
 זֶה בְּזֶה. וְעַל זֶה נִרְאָה לִי. אוֹתוֹ שֶׁהִתְכַּסֶּה
 הַתְּגָלָה, וְשֶׁהִתְגַּלָּה הַתְּכַסָּה, וְאַחַר כֵּן נִרְאָה לוֹ
 בְּדַמוֹת אוֹתוֹ הַנִּגְעַ שֶׁל הַבַּיִת, וְאַחַר מִתְכַּסֶּה. וְעַל
 זֶה וְהִגִּיד לְכַהֵן, שֶׁדִּבֶּר חֻכְמָה הוּא.
וְאִזּוּ בָּא הַכַּהֵן, וַיְפִילוּ הַבַּיִת, וַיִּנְתְּצוּ לוֹ הָאֲבָנִים
 וְהַעֲצִים וְהַכֹּל. כִּיּוֹן שֶׁנִּתְצוּ וְטִהְרוּ הַכֹּל,
 מִתְבַּרְכִּים. אִזּוּ כְּתוּב (דְּבָרִים ה) וּבְתִים טוֹבִים תִּבְנֶה
 וַיִּשְׁבֹּת. אֵלּוּ נִקְרְאִים טוֹבִים, שְׁהָרִי הִרְאֵשׁוּנִים
 אֵינָם טוֹבִים, וְאֵינָם בְּכֹלֶל שֶׁל קִדְשָׁה וְטִהָרָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, בְּמָה מְפָרְשִׁים אֵת
 הַפְּסוּק שֶׁכְּתוּב, (שִׁם ו) וּבְתִים מְלֵאִים כָּל
 טוֹב אֲשֶׁר לֹא מְלֵאֵת? אִם רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה
 בְּתוֹכְכֶם, אֵיךְ מְלֵאִים כָּל טוֹב? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 מְלֵאִים כָּל טוֹב – בְּמִמּוֹן, בְּכֶסֶף וּבְזָהָב, וּבְכֹל,
 כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית מו) כִּי טוֹב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם.
 וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִנֵּה כָּל בְּתֵי הַמִּצְרַיִם הָיוּ
 מְלֵאִים כְּשָׁפִים וְתוֹעֵבוֹת? אֵלֶּא עֲבוּר הָעֵשֶׂר
 שֶׁל הָאֶרֶץ זֶה נֶאֱמַר. אֵף כָּאֵן עֲבוּר הָעֵשֶׂר
 וְהַמִּמּוֹן הוּא.

שְׁתֵּי עֲשִׂירֵי נָטְלוּ יִשְׂרָאֵל, אַחַת כְּשִׁיצְאוּ מִגְּלוֹת מִצְרַיִם, וְאַחַת כְּשֶׁנִּכְנסוּ לְאֶרֶץ רַבִּי שְׁמֵעוֹן אָמַר, כֹּל זֶה וְדַאי הָיָה לְקַדֵּשׁ אֶת הָאֶרֶץ, וְלְהַעֲבִיר רוּחַ הַטְּמְאָה מִן הָאֶרֶץ וּמִתּוֹךְ יִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁהִבִּית הָיָה מְנַתֵּץ, הָיָה נִמְצָא בּוֹ מִמּוֹן לְבָנוֹת אוֹתוֹ וּלְמֵלֵא אֶת בֵּיתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַעַר עַל הַבַּיִת וַיִּשְׁהוּ בְּדִיּוֹר שֶׁל קִדְשָׁהּ.

וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּמוֹ מְקוֹם גְּבוּהַ שְׁמַקִּיף בְּבִהְרַת עֲזָה, מֵרָאָה שְׁנִינוּ, וּבְמֵרָאָה נִדוּן, בְּאוֹתָם הַגּוֹנִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת טַעֲמִים יֵשׁ מִי שְׁגוֹרֵס בְּבִהְרַת עֲזָה, וְכֹלֵם לְמִדְתֵּי מֵאֲבִי, פָּרַט לְשַׁעֲרָה (לְכַנָּה) אַחַת טְמֵאָה, עַד אֶחָד. שְׁנַיִם, שְׁנֵי עֵדִים, וְטָהוֹר. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, אֶפְלוּ מֵאָה כְּשָׁנַיִם, וּשְׁנַיִם כְּמֵאָה. וְזֶה לְמַדְנֵנוּ לְאַחַר שְׁכַתוֹב, (דְּבָרִים יט) לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ וְגו', עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמֵעוֹן. אָמַר, כְּתוּב נִגַע לְבָן אֲדַמְדָּם, אִזּוּ הוּא נִגַע, שֶׁהָרִי הִלְכָן לֹא עוֹמֵד בְּעֵינָו. פָּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, כְּתוּב אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנַיִם וְגו'. אֲשַׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם

בְּכַל כְּדֵי שְׁלֵא יִמָּצְאוּ בְּדִין לְפָנָיו, וּבְעֵלֵי הַדִּין לֹא יִשְׁלְטוּ בָהֶם, שְׁהָרֵי הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר מִינוֹ. אָדָם לְאָדָם, וְלִבְנֵי לְבָנָם, יְמִין לְיְמִין, וְשִׂמְאֵל לְשִׂמְאֵל.

בְּעֵשׂוֹ כְּתוּב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי, וְעַל כֵּן שׁוּרָה בּוֹ מִינוֹ. וְאִם תֵּאמַר אֲדָמוֹנִי כְּתוּב בְּעֵשׂוֹ, וְכְתוּב בּוֹ בְּדוֹד, (שְׂמוּאֵל-א טז) וַיְבִיֵאֵהוּ וְהוּא אֲדָמוֹנִי. אֲלֵא זֶה מְזַהֵמַת הַזֶּהֱב נַעֲשֶׂה, וְזֶה נִדְבֵק בְּזֶהֱר הַזֶּהֱב. כְּתוּב בְּעֵשׂוֹ, אֲדָמוֹנִי כְּלוֹ כְּאֲדָרַת שַׁעַר, יֵצֵא בְּזַהֵמַת הַהַתּוֹךְ. בְּדוֹד כְּתוּב, עִם יָפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.

בֵּא וּרְאֵה מָה הַטַּעַם. הַגּוֹן הַלְבָן נוֹדַע, וְהַגּוֹן הָאָדָם נוֹדַע. אָדָם בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵנָּה נִרְאָה בּוֹ לְבָן, הָרֵי טְהָרָה נוֹלְדָה בּוֹ וּמִתְחִיל לְהִטְהָר. לְבָן בְּרֵאשׁוֹנָה וְנִרְאָה בּוֹ אָדָם, הֵנָּה מִתְחִיל לְהִטְמָא. וְכְתוּב וְטִמְאוּ הַכֹּהֵן, שֶׁהֵנָּה נוֹלֵד בּוֹ אָדָם לְהִטְמָא. וְהַכֹּהֵן הִיָּה יוֹדַע בְּכֹל אוֹתָם הַגּוֹנִים. וְלִפְעָמִים שֶׁנִּרְאָה בּוֹ גּוֹן שֶׁל טְהָרָה, וַיִּסְגִּירוּ לְרֵאוֹת אִם יוֹלֵד בּוֹ גּוֹן אַחֵר. וְאִם לֹא, מְטִיָּה אוֹתוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְטִהְרוּ הַכֹּהֵן וְגו'.

רְבִי יִצְחָק וְרַבֵּי יְהוּדָה הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, כְּתוּב (מַלְכִים-ב ה) וְצָרַעַת נַעֲמָן

תִּדְבֹק בְּךָ וּבְזוֹרְעֶךָ לְעוֹלָם וָגוֹ'. אִם הוּא חָטָא,
 לָמָּה יִלְקוּ בְּנָיו? אָמַר לוֹ, אֲלִישֵׁעַ רָאָה יוֹתֵר
 מִשָּׂאָר הַנְּבִיאִים. רָאָה שְׂלֵא יֵצֵא מִגִּיחֲזֵי בֵּן
 מְעֵלָה, וְעַל כֵּן קָלַל אֶת כָּלָם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אָמַר לוֹ: אֲנִי עֲבַדְתִּי בְּשִׁמוֹשׁ
 עֲלִיּוֹן אֲצֵל אֱלֹהֵינוּ, וְזָכִיתִי בְּשָׁנֵי חֲלָקִים,
 שֶׁהָרִי עֲבַדְתִּי אוֹתוֹ בְּאֵמֶת. וְאַתָּה רָשַׁע פְּגַמְתָּ
 אוֹתִי, נִשְׁבַּעְתָּ לְשֹׁקֵר וְחִמַּדְתָּ, הָרִי עֲבַרְתָּ עַל כָּל
 הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וּמִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה, מֵת הוּא לְעוֹלָם
 הַבָּא. אֲבָל מִשׁוֹם שֶׁעֲבַדְתָּ אוֹתִי, הִשְׁמוֹשׁ שְׁלֶךְ
 לֹא יִהְיֶה לְחַנּוּם; תִּהְיֶה מִיתַתְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא
 בְּעוֹלָם הַבָּא. וּמִשׁוֹם כֵּךְ, וְצָרַעַת נֶעֱמָן תִּדְבֹק בְּךָ
 וּבְזוֹרְעֶךָ. (גוֹן הַלְכֵן נוֹדַע, וְגוֹן הָאֲדָם נוֹדַע).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגַד הַצָּמֵר אוֹ הַפְּשָׁתִים לָמָּה?
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל שׁוֹרָה וּבְכָל שׁוֹלֵט.
 וַיֵּשׁ כָּמוֹ זֶה, שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי לֵא) דְּרִשָּׁה צָמֵר
 וּפְשָׁתִים. וּמִשׁוֹם כֵּךְ שֶׁלְטוֹנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נִגַּע
 שְׁיֹוצָא מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן, זֶה שׁוֹלֵט בְּכָל, בְּשָׁנֵי
 גּוֹנִים, בְּצָמֵר וּבְפְשָׁתִים. וּמִשׁוֹם כֵּךְ, זֹאת תּוֹרַת
 נִגַּע הַצָּרַעַת בְּגַד הַצָּמֵר אוֹ הַפְּשָׁתִים.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה הוֹלֵךְ לְבָצִיר שֶׁל אָבִיו. רָאָה
 אִישׁ אֶחָד שֶׁסָּטָה עִם קָשֶׁר שֶׁל מִשָּׂא עַל

כְּתַפּוּ. אָמַר לוֹ, קָנִים שֶׁל עֲצִים שֶׁעַל כְּתַפֵּף לָשֵׁם מָה? לֹא אָמַר לוֹ דָּבָר. הֵלֵךְ אַחֲרָיו. רָאָה שֶׁנִּכְנַס לַמַּעְרָה אַחַת, נִכְנַס אַחֲרָיו. רָאָה קִיטוּר שֶׁל עֶשֶׂן שֶׁהָיָה עוֹלָה מִתַּחַת לְאָרֶץ, וְנִכְנַס הָאִישׁ הַהוּא לְנֶקֶב אֶחָד וְהִתְכַּסֶּה מִמֶּנּוּ. פָּחַד רַבִּי יִצְחָק, וַיֵּצֵא לְפִי הַמַּעְרָה.

בְּעוֹדוֹ יוֹשֵׁב, עָבְרוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חִזְקִיָּה. רָאָה אוֹתָם וְקָרַב אֲלֵיהֶם. סִפֵּר לָהֶם אֵת הַמַּעֲשֵׂה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁהֲצִילָךְ. זוֹהִי מַעֲרַת הַמְּצַרְעִים שֶׁל סְרוּנְיָא, וְכָל יוֹשְׁבֵי הַקְּרִיָּה הֵיחָא הֵם מְכַשְׁפִּים, וּבָאִים לְמַדְבָּר לְנִחְשִׁים הַשְּׁחָרִים, שֶׁהֵם בְּנֵי עֶשֶׂר שָׁנִים אוֹ יוֹתֵר, לַעֲשׂוֹת כְּשָׁפִים, וְלֹא נִשְׁמָרִים מֵהֶם וְנַעֲשִׂים מְצַרְעִים, וְכָל מֵינֵי כְּשָׁפִים שֶׁלָּהֶם הֵם בַּמַּעְרָה הַזֹּו.

הֵלְכּוּ. בְּעוֹדָם הוֹלְכִים פָּגְשׁוּ בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא, וּבָנּוּ שֶׁהָיָה חוֹלָה קָשׁוּר עַל הַחֲמוּר. אָמְרוּ לוֹ, מִי אַתָּה? אָמַר לָהֶם, יְהוּדִי, וְזֶה הוּא בְּנֵי שֶׁקָּשׁוּר עַל הַחֲמוּר. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה הוּא קָשׁוּר? אָמַר לָהֶם, מְגוּרֵי הֵם בְּכַפֵּר אֶחָד, שֶׁהוּא מְבַנֵּי הָרוּמָאִים, וּבְנֵי הַזֶּה הָיָה לוֹמֵד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְהָיָה חוֹזֵר הַבֵּיתָה וְלוֹמֵד אֶת אוֹתָם הַדְּבָרִים,

וְשֵׁלשׁ שָׁנִים הָיוּ מְגוּרֵי בַּבֵּית הַהוּא וְלֹא רָאִיתִי
 דָּבָר. וְכַעַת יוֹם אָחַד נִכְנַס בְּנֵי לַבַּיִת לַחֲזוֹר עַל
 הַדְּבָרִים, עֲבָרָה רוּחַ אַחַת לְפָנָיו וְהַזִּיקָה לוֹ,
 הַתְּעַקְמוּ פִּיּוֹ וְעֵינָיו, וַיִּדְּיוּ הַתְּעַקְמוּ וְלֹא יִכַּל
 לְדַבֵּר. וּבִאתִי לַמַּעֲרַת הַמְּצַרְעִים שֶׁל סְרוּנְיָא אוּלַּי
 יִלְמְדוּ אוֹתִי דָּבָר שֶׁל רְפוּאָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, וּבֵאוּתוֹ הַבַּיִת הָאֵם יִדְעַתָּ
 מִקֵּדָם לָכֵן אִם נִזְוֶק בּוֹ אִישׁ אַחֵר? אָמַר
 לוֹ, יִדְעַתִּי, שֶׁהָרִי מִכַּמָּה יָמִים נִזְוֶק בּוֹ אִישׁ אָחַד,
 וְהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁהָיָה חוּלָה, וּמֵהֶם אוֹמְרִים שְׁרוּחַ
 שֶׁל הַבַּיִת, וְאַחֵר כֶּךָ נִכְנָסוּ בּוֹ כַּמָּה אֲנָשִׁים וְלֹא
 נִזְוֶקוּ. אָמְרוּ, זֶהוּ שְׁאוּמְרֵי הַחֲבָרִים, אוּי לְאוֹתָם
 שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵיהֶם.

פִּתְחַ רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (ירמיה כב) הוּי בְּנֵה
 בַּיִתוֹ בְּלֹא צְדָק, שֶׁהָרִי בְּכָל מְקוֹם
 שֶׁנִּמְצָא בּוֹ צְדָק, כָּל הַרוּחוֹת וְכָל מִזִּיקֵי
 הָעוֹלָם בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא נִמְצָאִים לְפָנָיו.
 וְעַם כָּל זֶה, מִי שֶׁמְקַדֵּים וְנוֹטֵל הַמְּקוֹם, אוֹחֵז
 בּוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה, אִם כֶּךָ, שְׁקוּל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ כְּרוּחַ הַטְּמֵאָה?

אָמַר לוֹ, לֹא כֶּךָ, אֲלֵא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרָה
 בְּמְקוֹם טְמֵא, וּמִשׁוֹם כֶּךָ, אִם הַשֵּׁם

הַקְדוּשׁ נוֹטֵל הַמָּקוֹם מִקֹּדֶם לְכֵן, כָּל הַרוּחוֹת
 וְכָל מְזִיקֵי הָעוֹלָם לֹא יְכוּלִים לְהִרְאוֹת בּוֹ, כָּל
 שֶׁכֵּן לְקֵרֵב עִמּוֹ. אִם רוּחַ טְמֵאָה קוֹדֵם וְנוֹטֵל
 אֶת הַמָּקוֹם – הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ לֹא שׁוֹרֵה בּוֹ, שֶׁהִרִי
 אֵינוֹ מְקוּמוֹ.

וּכְשֶׁהָיָה יוֹרֵד נִגַע צָרַעַת, הָיָה מְטַהֵר אֶת
 הַמָּקוֹם, וּמוֹצִיא אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה
 מִמְּקוּמוֹ, וְאַחַר כֵּן מְנַתְּצִים אֶת הַבַּיִת, הָאֲבָנִים
 וְהָעֵצִים וְהַכֹּל, וּבוֹנֵה אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם, בְּצַד הַקְדוּשׁ
 בְּצִדְקָה, שֶׁמְזַכֵּיר אֶת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ וּמְשַׁרְהַ עָלָיו
 קִדְשָׁה, וְעַם כָּל זֶה בְּעֶפְרָא אַחַר, וַיִּרְחִיק אֶת הַבַּיִת
 מִמְּקוּמוֹ, מֵהִיִּסוֹד הָרֵאשׁוֹן שְׁנֵי טַפְחִים.

עֲבָשׁוּ שְׁלֹא נִרְאָה וְלֹא יוֹרֵד מִי שֶׁמְתַגַּרְה
 בְּאוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה לְהוֹצִיאָהּ
 מִמְּקוּמוֹ, מַה תִּקְנַתּוֹ? אִם יְכוּל לְצַאת מִן
 הַבַּיִת הַזֶּה – יָפָה, וְאִם לֹא – יִבְנֶה אוֹתוֹ
 כְּמִקְדָּם בְּאֲבָנִים אַחֲרוֹת, וְעֵצִים וְהַכֹּל. וַיּוֹצִיא
 וַיִּרְחִיק אוֹתוֹ מֵהַמָּקוֹם הָרֵאשׁוֹן, וַיִּבְנֶה אוֹתוֹ
 עַל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ.

וְעַם כָּל זֶה לֹא יוֹצֵאת אוֹתָהּ הַרוּחַ מִן הַמָּקוֹם
 הָרֵאשׁוֹן, מִשּׁוּם שֶׁקִּדְשָׁה לֹא שׁוֹרֵה עַל

מְקוֹם טָמֵא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָמָּה לוֹ לְטַרַח עַל
 זֶה? בְּזִמְנֵי הַזֶּה כָּתוּב, (קהלת א) מְעַנֶּת לֹא יוּכַל
 לְתַקּוֹן וְגו'. מִיּוֹם שֶׁנַּחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא
 נִמְצְאָה רְפוּאָה בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם כֶּף צָרִיךְ אָדָם
 לְהַזְהֵר, כֶּף שְׂיֵהִיָּה שָׁמוֹר.

אָמְרוּ, נִלְךְ עִם הָאִישׁ הַזֶּה וְנִרְאָה. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, אָסוּר לָנוּ. אִם הָיָה הוֹלֵךְ לְאִישׁ
 גָּדוֹל יֵרָא חֲטָא, כָּמוֹ נַעֲמָן לְאַלְיָשָׁע, נִלְךְ אַחֲרָיו.
 עֲכָשׁוּ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְרַחֲוִקֵי הָעוֹלָם, רַחֲוִקֵי
 הַתּוֹרָה, מְגַעְלִים מִן הַכֹּל, אָסוּר לָנוּ לְהִרְאוֹת
 לְפָנֵיהֶם. בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁהֲצִיל אוֹתָנוּ מֵהֶם.
 וְהָאִישׁ הַזֶּה אָסוּר לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי
 שָׁנִינוּ, בְּכֹל מְתַרְפָּאִים חוּץ מֵעֲצֵי אֶשְׁרָה וְכו'.
 אָמַר לוֹ, וְזֵהוּ עֲבוּדָה זָרָה, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהָרִי
 כָּתוּב, (דברים יח) לֹא יִמָּצֵא כֶּף בְּנוֹ וּבִתּוֹ בְּאֵשׁ וְגו'.
 הִלְכוּ לְדַרְכֵּם.

הֵלֵךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַעְרָה הֵהִיא, הוּא וּבְנוֹ, שָׁם
 אוֹתוֹ בַּמַּעְרָה. עַד שֶׁיִּצְא אָבִיו לְקָשֶׁר אֶת
 חֲמוּרוֹ, יִצָּא קִיטוֹר שֶׁל אֵשׁ וְהִכָּה אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ
 וְהָרַג אוֹתוֹ. בֵּינַתִּים נִכְנַס אָבִיו וּמָצָא אוֹתוֹ מֵת.
 לָקַח אוֹתוֹ וְאֶת חֲמוּרוֹ וְהֵלֵךְ לוֹ. וּמָצָא אַחַר יוֹם
 אֶחָד אֶת רַבִּי יִצְחָק וְאֶת רַבִּי יְהוּדָה וְאֶת רַבִּי

חֲזַקְיָה שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים. בָּכָה לַפְּנִיָּהִם, וְסִפֵּר לָהֶם
 אֶת הַמַּעֲשֵׂה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהָאֵם לֹא אָמַרְתִּי
 לָךְ פְּעָמִים רַבּוֹת שְׂאֵסוּר לְלַכֵּת לְשֵׁם? בְּרוּךְ
 הַרְחֵמֵן שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו אֱמֶת, וּדְרָכָיו אֱמֶת. אֲשֶׁרִיָּהֶם
 הַצְּדִיקִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְעַלֵּיהֶם כָּתוּב (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים
 כְּאוֹר נֶגְהָ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל מַעֲשֵׂי הָאָדָם צָרִיךְ שֶׁכָּלֵם
 יִהְיוּ לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. מַה זֶה לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ?
 לְהִזְכִּיר בְּפִיו אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ עַל כָּל מַה שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה שֶׁהַכֹּל הוּא לְעִבּוּדָתוֹ, וְלֹא יִשְׁרָה עָלָיו הַצַּד
 הָאֲחֵר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא תָמִיד מְזַמֵּן לְבְנֵי הָאָדָם
 וַיִּכּוֹל לְשָׂרוֹת עַל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה. וְעַל כֵּן, הַשְּׂתִי
 אוֹ הָעֵרֵב הִיָּה נְטֻמָּא, וְשׁוֹרָה עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה.
 וּמַה בָּזָה כֶּךָ – מִי שֶׁמִּפְקִיד דְּבָרָיו לְצַד הָאֲחֵר
 שְׁלֹא צָרִיךְ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וּמִשּׁוּם כֶּךָ
 כָּתוּב, (דברים כב) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר הִיָּה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת אָבִיו (תמיו),
 וְהִיָּה עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נֹאמַר
 דְּבָרֵי תוֹרָה וְנִלְךָ. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בראשית
 יב) אָמְרִי נָא אַחֲתִי אֵת. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי
 אֲבָרְהֶם שֶׁהוּא יֵרָא חֲטָא, אֶהוּבּוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה אוֹמֵר כִּךְ עַל אֲשֶׁתוֹ כְּדֵי שְׂיִיטִיבוּ
 לוֹ? אֵלָא אַבְרָהָם, אִף עַל גַּב שְׁהִיָּה יֵרָא חֲטָא, לֹא
 סָמַךְ עַל זְכוּתוֹ, וְלֹא רָצָה מִהֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהוֹצִיא מִזְכוּתוֹ, אֵלָא עַל זְכוּת אֲשֶׁתוֹ, שְׂיִרְוִיחַ
 בְּשִׁבְלָהּ מִמוֹן שֶׁל שְׂאָר הָעַמִּים, שְׁהִרִי הַמָּמוֹן
 זוֹכָה לוֹ הָאָדָם בְּאֲשֶׁתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (משלי יט) בֵּית
 וְהוֹן נִחְלַת אָבוֹת וּמֵה' אִשָּׁה מִשְׁכַּלְתָּ. מִי שְׁזוֹכָה
 בְּאִשָּׁה מִשְׁכַּלְתָּ, זוֹכָה בְּכָל. וְכַתוּב, (שם לא) בְּטַח
 בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לֹא יִחָסֵר.

וְאַבְרָהָם הִיָּה הוֹלֵךְ בְּשִׁבְלָהּ לְאָכַל הַשָּׁלֵל
 מִשְׂאָר הָעַמִּים, וְסָמַךְ עַל זְכוּתָהּ
 שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְהַעֲנִישׁוּ וְלִצְחֹק בָּהּ. וּמִשׁוּם כִּךְ לֹא
 נִתֵּן דְּבַר לֹמֵר אַחֲתִי הִיא, וְלֹא עוֹד, אֵלָא שְׂרָאָה
 מִלְּאָךְ אַחַד הוֹלֵךְ לְפָנֶיהָ, וְאָמַר לְאַבְרָהָם: אֵל
 תִּפְחַד עָלֶיךָ, הֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתִי
 לְהוֹצִיא לוֹ אֶת מִמוֹן שְׂאָר הָעַמִּים וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ
 מִהַכָּל. וְאִז לֹא פָחַד עַל אֲשֶׁתוֹ, אֵלָא עָלָיו, שֶׁלֹּא
 רָאָה עִמּוֹ מִלְּאָךְ, אֵלָא עִמָּה. אָמַר, הִרִי הִיא
 שְׁמוֹרָה, וְאֲנִי לֹא שְׁמוֹר. וּמִשׁוּם כִּךְ אָמַר, אֲמַרִי
 נָא אַחֲתִי אֶת וְגו'.

יִיטִיב לי?! יִיטִיבוּ לי הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, שְׁכַתוּב
 וְהִיָּה כִי יֵרָאוּ אוֹתָךְ הַמְּצָרִים וְאָמְרוּ

אֲשֶׁתוֹ זֹאת, וְעַל כֵּן יִיטִיבוּ לִי צָרִיף לְהִיּוֹת! אֶלֶּא
 יִיטֵב לִי – זֶה שְׁהוֹלֵךְ לְפָנַיִךְ. יִיטֵב לִי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּמִמּוֹן. וְחִיתָה נִפְשִׁי
 בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּגִלְגֵּלְךָ, שְׁלֹא תִסְטִי מְדַרְךָ הָאֵמֶת.
 שְׂאֵם אֶזְכֶּה בְּגִלְגֵּלְךָ בְּמִמּוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֵת
 תִּסְטִי בְּדַרְךָ, הָרִי מִיִּתְּהָ זְמִינָה בְּעוֹלָם הַהוּא,
 אֶלֶּא תִשְׁמְרִי, שְׁתַּחֲי נִפְשִׁי בְּעוֹלָם הַהוּא בְּגִלְגֵּלְךָ.

וּמִשׁוּם שְׁהַמְלֵאךָ הַהוּא הֵלֵךְ לְפָנַיִךְ לְשֹׁמֵר
 אוֹתָהּ, מַה כְּתוּב? וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרָעָה
 וְגו', עַל דְּבַר שָׂרִי, וְדָאִי. שְׁהִיִּתְהָ אוֹמְרַת לְמַלְאָךְ
 הַכֹּהֵן – וְהוּא מִכָּה. וְעַל כֵּן לֹא פָּחַד אֲבָרְהָם עָלֶיהָ
 כְּלוּם, שְׁהָרִי הִיא שְׁמוּרָה. וּמַה שְׁפָּחַד – עַל עֲצֻמוֹ
 פָּחַד, וְלֹא רָאָה עֲמוֹ שְׁמִירָה כְּזוֹ.

בֵּא רָאָה, עֶשֶׂר פְּעָמִים צִוְּתָה שָׂרָה לְמַלְאָךְ
 לְהַכּוֹת אֶת פְּרָעָה, וּבְעֶשֶׂר מַכּוֹת לָקָה. סִימָן
 עֲשֵׂתָה שָׂרָה לְבִנְיָהּ אַחֲרֶיהָ בְּמִצְרַיִם.

רַבִּי אָבָא פִּתַּח, (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. עֲתִיד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת גְּאֻלָּה לְבָנָיו כְּאוֹתָם הַיָּמִים
 שְׁשַׁלַּח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְהִרְאָה אֶת אוֹתָן הַמַּכּוֹת לְמִצְרַיִם, וְהִלְקָה אוֹתָם

בגלל ישראל. בא וראה מה בין הגאולה הזו לגאלת מצרים. גאלת מצרים היתה במלך אחד, ובמלכות אחת – כאן בכל המלכים של העולם. ואז יתכבד הקדוש ברוך הוא בכל העולם, וידעו הכל שלטונו של הקדוש ברוך הוא, וכלם ילקו במכות עליונות, על אחת שנים, מפני שיסרבו כלם את ישראל.

ואז יתגלה שלטונו של הקדוש ברוך הוא, שכתוב (זכריה יד) והיה ה' למלך על כל הארץ. ואז כלם יתנדבו את ישראל לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (ישעיה סו) והביאו את כל אחיכם וגו'. אז יעמדו האבות בשמחה לראות את גאלת בנייהם כמקדם. זהו שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אמן כן יהי רצון. ברוך ה' לעולם אמן ואמן ימלך ה' לעולם אמן ואמן

ויקרא ב

פרשת מצרע

וידבר ה' אל משה לאמר. זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו וגו'. רבי אבא פתח, (אייוב יט) גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות

חָרַב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוּן. שְׂדוּן, שְׂדִין כְּתוּב. כִּמָּה
 יֵשׁ לְבַנֵּי אָדָם לְשֹׁמֵר אֶת דַּרְכֵיהֶם וּלְפֹחַד מִלְפָּנַי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִסְטוּ מִדְרָךְ כְּשֶׁרָה, וְלֹא
 לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה וְלֹא תִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ.

שָׁפַל מִי שֶׁלֹּא לומד תורה ולא משתדל בה, נזופך
 הוּא מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְחוּק הוּא מִמֶּנּוּ,
 וְלֹא שׁוֹרָה עִמּוֹ שְׂכִינָה. וְאוֹתָם הַשׁוֹמְרִים
 שֶׁהוֹלְכִים עִמּוֹ, מְסַתְּלָקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
 שְׂמִכְרִיזִים לְפָנָיו וְאוֹמְרִים: הִסְתַּלְּקוּ מִסְבִּיב
 לְפָלוּנִי, שֶׁלֹּא חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹד רַבּוֹנוּ. אוֹי לוֹ!
 שֶׁהֵרִי עָזְבוּ אוֹתוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֵין לוֹ חֵלֶק
 בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים.

וּכְשֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנוּ וְלומד תורה,
 כִּמָּה שׁוֹמְרִים מְזַמְּנִים כְּנִגְדּוֹ לְשֹׁמֵר
 אוֹתוֹ, וְשְׂכִינָה שׁוֹרָה עִלָּיו, וְכֻלָּם מְכַרְיזִים לְפָנָיו
 וְאוֹמְרִים: תָּנוּ כְּבוֹד לְדִיוֹקֵן הַמֶּלֶךְ. תָּנוּ כְּבוֹד לְבֶן
 הַמֶּלֶךְ. שְׁמוֹר הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 אֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ!

בֵּא רְאֵה, בְּלִשׁוֹן הָרַע שְׂאֵמֵר הַנִּחַשׁ לְאִשָּׁה,
 גָּרַם לְאִשָּׁה וּלְאָדָם לְגָזֵר עֲלֵיהֶם מִיָּתֵהּ וְעַל
 כָּל הָעוֹלָם. בְּלִשׁוֹן הָרַע כְּתוּב, (תהלים נז) וּלְשׁוֹנֵם

חֶרֶב חֶדְהָ. מִשׁוּם כֶּךָ, גִּוּרוֹ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב,
 מִפְּנֵי לְשׁוֹן הָרַע. כִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֶרֶב. מֵהוּ כִּי
 חֲמָה עֲוֹנוֹת חֶרֶב? זֶה חֶרֶב לֵה'. שְׁשִׁינּוּ, יֵשׁ
 לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֶרֶב שְׁבָה הוּא דָן אֶת
 הָרָשָׁעִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, (ישעיה לז) חֶרֶב לֵה' מְלֵאָה
 דָּם. (דברים לב) וְחֶרְבֵי תֹאכַל בְּשָׂר. וּמִשׁוּם כֶּךָ גִּוּרוֹ
 לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן
 שִׁדוּן, שְׁדִין כְּתוֹב, כִּדִּי שְׁתִּדְעוּ שְׁכָף נִדּוּן. מִי
 שִׁישׁ לוֹ חֶרֶב בְּלִשְׁוֹנוֹ, מְזַדְמַנֵּת לוֹ חֶרֶב (נִדּוּן בְּאוֹתָהּ
 חֶרֶב) שְׁמִשְׁמִידָה הַכֵּל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב זֹאת תְּהִיָּה
 תּוֹרַת הַמְצָרָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (קהלת ט) וְכַצִּפְרִים הָאֲחֻזוֹת בְּפַח
 כָּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם. הַפְּסוּק הַזֶּה הָרִי
 נִתְבָּאָר. אֲבָל בֹּא רְאָה, בְּנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא
 שׁוֹמְעִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בְּרִצּוֹן אֲדוֹנָם, וְהַכְּרוּז כָּל
 יוֹם קוֹרֵא לַפְּנִיָּהֶם, וְאִין מִי שְׁמַקְשִׁיב לוֹ, וְאִין מִי
 שְׁמַעִיר אֶת רוּחוֹ לְעַבּוֹדַת אֲדוֹנוֹ.

בְּשַׁעֲהָ שִׁיּוּרַד הַלִּילָה וְהַשְּׁעָרִים נִסְתָּמִים,
 מִתְעוֹרֵר נִקְבַּ תְּהוּם רַבָּה, וְכַמָּה
 קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם. אֲזִי
 מִפִּיל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁנָה עַל כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ עַל כָּל שְׁבָהֶם הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל

חיים, והם משוטטים בעולם ומודיעים לבני
אדם דברים, מהם כוזבים ומהם אמת, ובני
אדם קשורים בשנה.

כשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה,
השלהבת יוצאת ומכה תחת
כנפי התרנגול, והוא קורא, והקדוש ברוך הוא
נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. ואז
הפרוז יוצא וקורא, וכל בני העולם מתעוררים
במטותיהם. אותם שיש בהם התעוררות של
חיים, עומדים לעבודת רבונם ועוסקים בתורה
ובשבחו של הקדוש ברוך הוא עד שבא הבקר.

סדר הלימוד ליום כו אדר [יום 174 בשנה]

כשבא הבקר, (פרוז קורא וכל) כל החילות והמחנות
שלמעלה משבחים את הקדוש ברוך
הוא. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר
וגו'. אז כמה שערים נפתחים לכל הצדדים,
והשער של אברהם נפתח לכנסת ישראל לזמן
את כל בני העולם. זהו שכתוב ויטע אשל
בבאר שבע.

ומי שלא מעיר את רוחו לעבודת רבנו, באיזה
פנים יעמד לפני המלך כשיתעוררו עליו

בְּדִין, וַיִּתְּפְסוּ אוֹתוֹ בְּקוֹלָר, וְלֹא תִמָּצֵא עָלָיו זְכוּת לְהִנָּצֵל? וְאִזּוֹ כָּתוּב, וְכִצְפָּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּח כָּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם. וְטָרָם שֵׁיִצֵּא אָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, בְּכַמָּה דִינִים הוּא נִדוֹן הַנֶּפֶשׁ עִם הַגּוּף טָרָם שֵׁיִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה, וְאִין מִי שֵׁיִשְׁגִיחַ.

(אפלו) בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְגִיעָה שְׁעַת הַהִפְרָדָה, לֹא יוֹצֵאת הַנֶּפֶשׁ מִן הַגּוּף עַד שֶׁמִּתְגַּלֶּה עָלָיו שְׂכִינָה, וְהַנֶּפֶשׁ מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה וְחִבִּיבוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה יוֹצֵאת מִן הַגּוּף כְּנִגְדָּה. אִם הוּא צָדִיק, הוּא נִקְשֵׁר וְנִדְבֵק בָּהּ. וְאִם לֹא, הַשְּׂכִינָה הוֹלֶכֶת, וְהִיא נִשְׁאֶרֶת וְהוֹלֶכֶת וּמִתְאַבְּלֶת עַל פְּרֵדַת הַגּוּף. מִשָּׁל אוֹמְרִים, חֲתוּל לֹא נִפְרָד מֵאֵשׁ, חֲדַד אֶת הַסִּפְיָן, וְהוּא יֵלֵךְ אַחֲרָיו.

אַחַר כֵּן נִדוּנִים שְׁנִיָּהֵם עַל יְדֵי דוּמָה. הַגּוּף נִדוּן בְּקִבְרָה עַד שֶׁשָּׁב לְעֶפֶר, וְהַנֶּפֶשׁ בְּאֵשׁ הַגִּיהֵנִם בְּכַמָּה דִינִים, עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁנִּגְזַר עָלֶיהָ לְקַבֵּל עֲנֹשׁ. אַחֲרַיִם שֶׁקִּבְּלָה עֲנֹשָׁה וּמְגִיעַ הַזְּמַן לְהִטָּהֵר, אִזּוֹ עוֹלָה הִיא מִהַגִּיהֵנִם, וּמִתְלַבֶּנֶת מִחֲטָאֶיהָ כְּמוֹ בְּרוֹזֵל שֶׁמִּתְלַבֵּן בְּאֵשׁ, וְעוֹלִים עִמָּה עַד שֶׁנִּכְנָסֶת לְגַן עֵדֶן שְׁלֵמָה, וְרוֹחֶצֶת שָׁם בְּאוֹתָם מִיָּם, וְרוֹחֶצֶת בְּבִשְׂמִים שְׁשָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג) מְקַטְרֶת מֵר וּלְבָנָה. וְעוֹמְדַת שָׁם עַד

הזמן שנגזר עליה להתרחק מהמקום שיושבים בו הצדיקים.

ובשמיני הזמן לעלות, אז עולים עמה דרגה אחת דרגה, עד שנקרבת כקרוב על המזבח. זהו שכתוב זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן, הכהן העליון שלמעלה, הנפש הזו שלא נטמאה כל כך בעולם הזה, לזו יש תקנה כמו כן. ואם לא, אז מעות לא יוכל לתקן וגו'.

זאת תהיה תורת המצרע. רבי יצחק פתח, וזרח השמש ובא השמש וגו'. פסוק זה נתבאר, ובארנו אותו על נשמת האדם, בשעה שהיא עומדת עם האדם בעולם הזה, אז וזרח השמש. ובא השמש, בזמן שיוצא בן אדם מן העולם הזה ונמצא בתשובה, אז – אל מקומו שואף זורח הוא שם, אם הוא צדיק, כמו שנאמר ובא השמש וטהר, ואחר יאכל מן הקדשים.

בא ראה, על כל חטאי העולם הקדוש ברוך הוא מכפר בתשובה, פרט מאותו לשון הרע שמוציא שם רע על חבירו. והרי פרשוה, שכתוב זאת תהיה תורת המצרע – זאת היא תורתו של

מוציא שם רע. רבי חייא אמר, כל מי שמוציא שם רע, מטמאים לו את כל איבריו וראוי לסגור, משום שאותו דבור רע עולה ומעיר רוח טמאה עליו, והוא נטמא. בא להטמא – מטמאים אותו. בדבור שלמטה מתעורר דבור אחר.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה א) **אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָּה נְאֻמָּנָה וְגו'.** מי שהיתה נאמנה לבעלה, הפכה לזונה. מלאתי משפט. משפט – זה ודאי הקדוש ברוך הוא. צדק – זו כנסת ישראל. ומשום שהעירה דבר אחר, הסתלק ממנה הקדוש ברוך הוא, ושרתה בה רוח של מרצחים. זהו שכתוב ועתה מרצחים. ומה ירושלים הקדושה כך – שאר בני אדם על אחת כמה וכמה. זהו שכתוב זאת תהיה תורת המצרע.

רְבִי יְהוּדָה אָמַר, זאת תהיה ודאי כנגדו להפרע ממנו, של אותו מוציא שם רע. ביום טהרתו והובא אל הכהן, מה בא להשמיענו? משמע, מי שיש לו לשון הרע, תפלתו אינה נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי עורר עליו רוח טמאה. כיון שחזר בתשובה וקבל עליו תשובה, מה כתוב? ביום טהרתו והובא אל הכהן וגו', וראה הכהן וגו'.

וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת. רַבִּי
 יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ מְצוּיִים לְפָנָי רַבִּי
 שָׁמְעוֹן. יוֹם אֶחָד אָמַר לוֹ, עֵץ אֲרֻז הָרִי יָדוּעַ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ה) מִן הָאֲרֻז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, שֶׁהָרִי
 אוֹתוֹ עֵץ אֲרֻז לֹא נִשְׂרָשִׁים נְטִיעוֹתָיו אֶלָּא בְּלִבְנוֹן,
 וְהָרִי נִתְבָּאֵר. אִזּוֹב לָמָּה? וּמָה הוּא?

פֶּתַח וְאָמַר, וְלָקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת
 טְהוֹרוֹת וְעֵץ אֲרֻז וְשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאִזּוֹב. בֹּא
 רְאֵה, אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת רְבוּנוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרֵה עָלָיו, וְהַשְׂכִּינָה
 מִשְׁתַּתְּפַת עִמּוֹ. כִּיּוֹן שֶׁאָדָם בָּא לְהִטָּמֵא,
 הַשְׂכִּינָה מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְכָל צַד הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רְבוּנוֹ
 מִרְחָקִים מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹרֵה עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה וְכָל צַד
 הַטְּמֵאָה. אִם בָּא לְהִטָּהֵר, מְסִיעִים אוֹתוֹ. אַחַר
 שֶׁנִּטְהַר וְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, אוֹתוֹ שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ
 חֹזֵר וְשׁוֹרֵה עָלָיו.

בֹּא רְאֵה, כְּתוּב וְלָקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת
 טְהוֹרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר שְׁתֵּי צַפְרִים, לֹא יָדַעְנוּ
 שֶׁהֵן חַיִּוֹת? אֶלָּא הָרִי פִּרְשׁוּהָ, אֲבָל חַיִּוֹת, חַיִּוֹת
 מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְאָרָא הַחַיִּוֹת, כְּנִגְדֵי
 הַמָּקוֹם שִׁיוֹנְקִים מֵהֶם הַנְּבִיאִים הִנְאָמְנִים. וְעֵץ

אָרְזוּ, הָרִי נִתְבָּאָר. וּשְׁנֵי תוֹלְעֵת, הֵצֵד הָאָדָם שֶׁל
 גְּבוּרָה שֶׁהִשְׁתַּתַּף עִמּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְאָזכ, זוּ ו'
 קִטְנָה שְׁמִינִיקָה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּמִשׁוּם כֶּךָ עֵץ
 אָרְזוּ וְאָזוּב הוֹלְכִים יַחַד, וְעַל כֵּן ו' ו' נִמְצְאוּ
 כְּאַחַד, אַחַד עֲלִיּוֹן וְאַחַד קֶטָן, וְקוֹרְאִים לָהֶם ו'
 עֲלִיּוֹנָה, ו' תַּחְתּוֹנָה. וְכֹלָם חוֹזְרִים לְשֵׁרוֹת עֲלִיו,
 מִשׁוּם שֶׁהָרִי נִטְהַר. כְּנֶגֶד אֵלֶּה לְמַטָּה (מְהֵם) – עֵץ
 אָרְזוּ וְאָזוּב וּשְׁנֵי תוֹלְעֵת נִמְצְאוּ (בְּשֵׁם) בְּגִדְלָה הַזֶּה,
 וּתְלוּיִים מֵהָעֲלִיוֹנוֹת הִלְלוּ.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. יָשְׁבוּ
 בְּאוֹתוֹ שָׂדֵה וְהִתְפַּלְלוּ. אַחַר שִׁסִּימוּ אֶת
 הַתְּפִלָּה, קָמוּ וְהִלְכוּ. פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּדַבְרֵי
 תוֹרָה וְאָמַר, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ
 וְתִמְכֶּיָהּ מֵאֲשֶׁר. עֵץ חַיִּים – זוּ הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵץ
 עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְחֹזֵק. תּוֹרָה, לָמָּה נִקְרְאת תּוֹרָה?
 מִשׁוּם שֶׁמּוֹרָה וּמִגְלָה אֶת מֵה שֶׁהִיא סְתוּם וְלֹא
 יְדוּעַ. חַיִּים, שֶׁכֹּל הַחַיִּים שֶׁלְמַעַלָּה נִכְלְלוּ בָּהּ,
 וּמִמֶּנָּה יוֹצְאִים. לְמַחְזִיקִים בָּהּ, אֶת אוֹתָם
 שְׁאוּחִזִּים בָּהּ, שְׁמִי שְׁאוּחִזוּ בַּתּוֹרָה אוּחִזוּ בְּכֹל.
 אַחֲזוּ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְתִמְכֶּיָהּ מֵאֲשֶׁר, מִי זֶה
 תּוֹמְכֶיָהּ? אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמְטִילִים מְלֵאֵי לְכִיסָם שֶׁל
 תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ.

וְתִמְכֶינָהּ, זֹכָה שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים.
 מֵאֲשֶׁר, אֶל תִּקְרִי מֵאֲשֶׁר אֶלֶּא
 מֵרֹאשׁוֹ. אוֹתָם הַתּוֹמְכִים שֶׁל הַתּוֹרָה מֵרֹאשׁוֹ וְעַד
 סוּפוֹ. מֵרֹאשׁוֹ, צַד הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל שֶׁנִּקְרָא רֹאשׁ,
 שְׁכָתוֹב (שם ח) מֵעוֹלָם נִסְכַּתִּי מֵרֹאשׁ. וְרֹאשׁ זֶה
 חֻכְמָה, שֶׁהִיא הָרֹאשׁ לְכָל הַגּוֹף, וְהַגּוֹף מֵתַפְשֵׁט
 בָּהּ עַד הַסִּיּוּם שֶׁל שֵׁשׁ הַצְּדָדִים וְתִמְכֶינָהּ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) שׁוֹקִי עֲמוּדֵי שֵׁשׁ. שְׁאוֹתָם
 שֶׁמְטִילִים מְלֵאֵי לְכִיסָם שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים, הֵם
 תּוֹמְכִים אֶת הַתּוֹרָה מֵהָרֹאשׁ עַד סִיּוּם הַגּוֹף, וְכָל
 הָאֻמוֹנָה בּוֹ תְלוּיָהּ, וְנִתְמַךְ. וְזֹכָה לְבָנִים שִׁירָאוּ
 לְנְבִיאִים נְאֻמָּנִים.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו
 מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. וַיִּקְרָא, אֶלֶּף קִטְנָה,
 לְמָה? אֶלֶּא כִּדֵּי לְהִרְאוֹת מִיְהוּ אוֹתוֹ שֶׁקָּרָא –
 אוֹתוֹ שֶׁשְׂרוּי בַּמְקַדֵּשׁ, וְאִזּוֹ זְמַן אֶת מֹשֶׁה כְּמוֹ
 שֶׁמְזַמֵּן אוֹרַח. כָּאֵן א' קִטְנָה, שָׁם א' גְּדוּלָה. אָדָם
 שֵׁשׁ אָנוּשׁ. (אָדָם) זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

בא וְרֹאֵה מֶה בֵּין מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, מִי מֵהֶם
 עֲלִיּוֹן? אֶלֶּא מֹשֶׁה הוּא הָעֲלִיּוֹן, מֹשֶׁה הוּא
 שׁוֹשְׁבֵין הַמְּלָךְ, וְאַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵין הַגְּבִירָה. מְשָׁל
 לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּתָה לוֹ גְּבִירָה עֲלִיּוֹנָה. מֶה עָשָׂה? נִתֵּן

לו שושבין לתקן אותה ולהסתכל בדברי הבית.
ועל כן, כשנכנס השושבין הזה למלך, לא נכנס
אלא רק עם הגבירה. זהו שפתוב בזאת יבא
אהרן וגו'.

מִשָּׁה הוא שושבין המלך, משום כך הזדמן
כאורח, ואחר כך – וידבר ה' אליו. אהרן
הוא שושבין של הגבירה, וכל דבריו היו לפי
את המלך עם המלכה, ויתפייס המלך עמה. ועל
כן, משום שהיא שושבין שלה, הוא שם מדורו
עמה לתקן את הבית ולעין תמיד בדברי הבית.
ועל כן התתקן כמו שלמעלה, ונקרא כהן גדול.
מנין לנו? שפתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם על
דברתי מלכי צדק.

ומשום כך, כל מה שצריך מבית המלך הוא
נוטל, ואין מי שימחה בידו. ולכן הוא
עומד לטהר את כל אותם שנכנסים לבית
הגבירה, כדי שלא תמצא טמאה באותם בני
ההיכל, ומשום כך כתוב ולקח למטהר שתי
צפרים וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ב) יושב בשמים
ישחק ה' ילעג למו. יושב בשמים ישחק

– זֶה יִצְחָק שָׁבָא מֵצַד הַיֵּינָן, מֵאִיר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְצוּחֵק, וְאַחַר כֵּךְ זוּעִם וּמְגַרֵּשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחָק, וְלֹא כְּתוּב יוֹשֵׁב שָׁמַיִם. יִשְׁחָק, מֵאִיר וְצוּחֵק. וְעַל כֵּן הִדִּין מֵאִיר וְצוּחֵק לָהֶם לְרָשָׁעִים.

וְאַחַר כֵּךְ מַה כְּתוּב? אֲזִי יְדַבֵּר אֲלֵימוּ בְּאִפּוֹ וּבִבְחֵרוֹנוֹ יִבְהַלְמוּ. וְכֵךְ דְּרָכֵי הָרָשָׁעִים – הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאִיר לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמֵאִיר לָהֶם כְּמוֹ יֵינָן שְׁמֵאִיר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ זוּעִם וְהוֹרֵג. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף אֶת הָרָשָׁעִים, אִם יַחְזְרוּ כְּנִגְדּוֹ – יָפֵה. אִם לֹא – הוּא מְכַלֶּה אוֹתָם מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, וְאֵינָן לָהֶם בּוֹ חֵלֶק וַיִּשְׁמְדוּ מֵהַכֹּל. בָּא לְהַטְהֵר – מְסִיעִים לָהֶם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אוֹתָם וּמְקַרֵּב אוֹתָם אֲלֵיוֹ וְקוֹרֵא עֲלֵיהֶם שְׁלוֹם. זֶהוּ שְׁכַתוּב שְׁלוֹם לְרָחוֹק וְלִקְרוֹב וְגו'.

וְאִשָּׁה כִּי יִזוּב זוּב דְּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדְתָהּ וְגו'. רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר, (זְכוּרִיהָ יֵד) הִנֵּה יוֹם בָּא לָהּ וְחֵלֶק שְׁלָלָהּ בְּקַרְבָּהּ. הַפְּסוּק הַזֶּה כֵּךְ הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת: הִנֵּה יוֹם יָבֵא. מַה זֶה הִנֵּה יוֹם בָּא? אֲלֹא שְׁכַבְרָא בָּא טָרַם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם, וְהוּא הַיּוֹם שָׁבוּ יַעֲשֶׂה דִין לְרָשָׁעִים,

וְהוּא הַיּוֹם שֶׁבּוּ יִפְרַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתָם
 שֶׁהֲצִיקוּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. הַיּוֹם הַזֶּה בָּא וְעוֹמֵד
 לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת
 דִּין וּלְכָלוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, וְנִתְּנָת לּוֹ
 רְשׁוּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל
 יְרוּשָׁלַם לְמִלְחָמָה וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁנֵי יָמִים הֵם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, אֶחָד שְׂרוּי עִמּוֹ, וְאֶחָד בָּא לְפָנָיו,
 וּבָאֵלוֹ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרִיבוֹת עִם הַכֹּל.
 וּכְשָׁבָא הַיּוֹם הַזֶּה לְעֶרְךָ קָרֵב, הוּא מְזַדְּג עִם
 אוֹתוֹ יוֹם אַחֵר, וְנוֹטֵל כְּלֵי זֵיץ עַל כְּלֵי זֵינוֹ,
 וְעוֹרֵךְ קָרֵב בְּכָלֶם, בְּאוֹתָם רָמִים וּנְמוּכִים. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (ישעיה ב) כִּי יוֹם לֵה' צְבָאוֹת עַל כָּל גֹּאֲהַ
 וְרָם וְעַל כָּל נִשְׂאָ וְשָׁפֵל.

רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, וְאֲשֶׁה כִּי יִזּוּב זוּב דְּמָה וְגו'.

הַיְנוֹ שְׁכָתוּב, (שם לד) חָרַב לֵה' מְלֶאֶה דָם.
 מְלֶאֶה דָם וְדָאִי, שְׁכָתוּב כִּי יִזּוּב זוּב דְּמָה יָמִים
 רַבִּים. בְּלֹא עֵת נִדְתָהּ, הַיְנוֹ שְׁכָתוּב (דניאל ט) וַיִּשְׁקֹד
 ה' עַל הָרַעַה וַיְבִיאָהּ עָלֵינוּ. שְׁשֵׁנִינוּ, הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְקַדִּים פְּרַעְנוֹת לְעוֹלָם, וְהַרְשָׁעִים
 מְקַדִּימִים אֶת הַפְּרַעְנוֹת בְּחֻטְאֵיהֶם לְבֹא לְעוֹלָם.
 אוֹ כִּי תִזּוּב עַל נִדְתָהּ, הַיְנוֹ (ויקרא כו) וַיִּסְפְּתִי לְיִסְרָהּ

אֲתֶכֶם. מַה זֶה וַיִּסְפְּתִי לַיִסְרָה? אוֹסִיף דִּין עַל דִּין
וְאֲתֵן דָּם עַל דָּם יוֹתֵר עַל מַה שֵּׁישׁ בְּאוֹתָהּ הַחֶרֶב
לֵה' מְלֶאֶה דָּם.

כְּתוּב, לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאֲדָמָה בְּעֵבוֹר
הָאָדָם. מַה זֶה לֹא אֶסֶף? אֲלֹא, לֹא אֲתֵן
עוֹד תּוֹסֶפֶת לְאוֹתָהּ חֶרֶב, אֲלֹא כְּמוֹ שֶׁיִּכּוֹל
הָעוֹלָם לְסַבֵּל. וְהָרִי כְּתוּב וַיִּסְפְּתִי? אֲלֹא כְּתוּב
לַיִסְרָה, וְלֹא לְכָלוֹת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אוֹ כִּי תִזְכֹּר
עַל נִדְתָהּ.

כִּי יָמִי זוֹב טִמְאַתָּה. מַה זֶה כָּל יָמֵי זוֹב
טִמְאַתָּה? אֲלֹא שֶׁהִרְשָׁעִים מִטִּמְאִים אֶת
עַצְמָם בַּחֲטָאֵיהֶם וּמִטִּמְאִים מְקוֹם אַחֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יט) כִּי אֶת מִקְדָּשׁ ה' טִמְאָ.
וּמַעוֹרְרִים רוּחַ טִמְאָה עֲלֵיהֶם. וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל וְלַהֲעֵבִיר
אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טִמְאָה מִן הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב לֹא
יוֹסִיף יָבֹא בָךְ עוֹד עָרֹל וְטִמְאָ. וְכְתוּב וְאֵת רוּחַ
הַטִּמְאָה אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ. מִן הָאָרֶץ וְדָאִי. (מי שְׂבָא
לְהַטְמֵא, מִטִּמְאִים אוֹתוֹ וְדָאִי).

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי אֶלְעָזָר. לִילָה
אֶחָד קָמוּ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (קהלת ז) בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה
 בְּטוֹב וְגו', גַּם אֶת זֶה עֲמַת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים וְגו'.
 בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב - בְּזִמְן שְׁמֵרְבָה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חֹסֵד בְּעוֹלָם צָרִיךְ אָדָם לְלַכֵּת בְּשׂוֹקִים
 וּלְהִרְאוֹת לְפָנָי הַכֹּל, שֶׁהָרִי כְּשִׁמְתָחִיל טוֹבוֹ שֶׁל
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, הוּא שׂוֹרָה בְּכֹל, וּבְכֹל
 הוּא עוֹשֶׂה טוֹב וּמְרַבֵּה אוֹתוֹ בְּעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֶּף
 יִרְאֶה אָדָם בְּגִלּוּי בְּשׂוֹקִים, וַיַּעֲשֶׂה טוֹב שִׁישְׂרָה
 עָלָיו טוֹב אַחֵר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (סו) בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה
 בְּטוֹב. הִיָּה בְּטוֹב וּדְאִי.

וּבְיוֹם רָעָה רָאָה. לֹא כְּתוֹב וּבְיוֹם רָעָה הִיָּה בְּרָע,
 אֲלֹא בְּיוֹם רָעָה רָאָה. שֶׁהָרִי בְּשַׁעָה שֶׁהִדִּין
 תְּלוּי בְּעוֹלָם, אֵין צָרִיךְ לְאָדָם לְהִרְאוֹת בְּשׂוֹק
 וּלְלַכֵּת יְחִידִי בְּעוֹלָם. שֶׁהָרִי כְּשִׁדִּין שְׂרוּי בְּעוֹלָם,
 עַל הַכֹּל הוּא שׂוֹרָה. וּמִי שֶׁפּוֹגַע בּוֹ וְנִפְגָּשׁ לְפָנָיו,
 יְדוֹן בְּאוֹתוֹ הַדִּין, וְאִז כְּתוֹב (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה
 בְּלֹא מִשְׁפָּט. שֶׁהָרִי מִשְׁפָּט הַסִּתְלֵק מִצְדֵּק, וְלֹא
 שׂוֹרִים זֶה עִם זֶה עַל הָעוֹלָם. וְעַל כֶּף רָאָה. רָאָה
 וְהִיָּה שְׂמוֹר, הַשְּׂגָח וְעֵינַי לְכֹל צַד וְהִיָּה יוֹדֵעַ
 שְׁבִכְלָם שְׂרוּי הַדִּין, וְאֵל תִּצָּא הַחוּצָה וְאֵל תִּרְאֶה
 בְּשׂוֹק, כְּדִי שְׁלֹא יִשְׂרָה עָלֶיךָ. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם
 שְׂגָם אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. כְּמוֹ

שְׁכַשְׁשׁוּרָה הַטּוֹב בְּעוֹלָם, הוּא שׁוּרָה עַל הַכֹּל –
כִּךְ כְּשׁוּרָה הַדִּין בְּעוֹלָם, הוּא שׁוּרָה עַל הַכֹּל,
וּמִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בּוֹ נִתְפָּס.

בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁדִּין שְׁרוּי בְּעוֹלָם, כַּמָּה חֲרָבוֹת
תְּלוּיֹת שְׁיוּצָאוֹת מֵאוֹתָהּ חָרַב עֲלֵיוֹנָה,
זוֹקְפִים רֹאשׁ וְרוּאִים שֶׁהָרִי אוֹתָהּ חָרַב עֲלֵיוֹנָה
הִיא אֲדָמָה, מְלֵאָה דָם בְּכֹל הַצְּדָדִים, וְאִז גּוֹזְרִים
גְּזֵרוֹת. וְכַמָּה מִיַּי חֲרָבוֹת מִתְעוֹרְרִים, (אז מִתְחַדְדוֹת
חֲרָבוֹת, וְכַמָּה חֲקִים מִתְעוֹרְרִים) כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ג) אִישׁ חֲרָבוֹ
עַל יָרְכוּ, וְכָתוּב (יְהוֹשֻׁעַ ה) וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בִּידוֹ.
וְכֹלָם מְצוּיִים לַעֲשׂוֹת דִּין. וּמִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בָּהֶם נִזְוֵק.
כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יט) הִנֵּה נָא מֵצָא עֲבָדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ
וּתְגַדֵּל חֶסֶדְךָ וְגו'. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבְּכֹל
מְקוֹם שֶׁהַדִּין שְׁרוּי, בְּכֹל הוּא שׁוּרָה, בֵּין בְּעִיר
בֵּין בַּמִּדְבָּר וּסְבִיב הָעִיר.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר ח) שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל לִבְךָ
וְגו'. שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם, כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה
אֵת זֶה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם, מִי
הוּא הַחוֹתֶם? זֶהוּ חוֹתֶם הַטְּבַעַת שֶׁל הָאָמֶת.
כַחוֹתֶם עַל לִבְךָ – זֶהוּ חוֹתֶם שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁמְנִיחַ
אָדָם עַל לְבוֹ. כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ – זוֹ יָד כְּהֵא
שֶׁמְנִיחַ בְּאוֹתָהּ זְרוּעַ. וּמִיָּהוּ? יִצְחָק. וְכִנְסַת

יִשְׂרָאֵל אוֹמְרָת, שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם. חוֹתֶם הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה כַחוֹתֶם? כְּאוֹתָן תְּפַלִּין שֶׁל רֹאשׁ שְׁמֵיבִיא שְׁבַח לְכָל הַגּוֹף. וְעַל כֵּן תְּפַלִּין בְּזֵרוּעַ, עַל הַלֵּב, וּבְזֶה נִמְצָא אָדָם שָׁלֵם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.

כִּי עֲזָה כַמוֹת אֶהְבֶּה. מַה זֶה כִּי עֲזָה כַמוֹת?
אֵלָּא לֹא נִמְצָאת קְשִׁיּוֹת בְּעוֹלָם כְּמוֹ פְּרֻדַּת הַנֶּפֶשׁ מֵהַגּוֹף כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְּרֹד. (ועל זה) כֵּן אֶהְבֵּת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים, וּמִשּׁוֹם כֵּן תְּפַלֶּה שֶׁל יָד נִקְשְׂרֵת בְּזֵרוּעַ, לְקַיֵּם אֶת הַכֶּתוּב, (שם ב) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֹאשִׁי.

קִשָּׁה כְּשֶׁאוֹל קִנְיָה. בְּכָל דְּרָגוֹת הַגִּיּוֹנִים אֵין קִשָּׁה כְּמוֹ הַשְּׁאוֹל, שִׁיּוֹרֵד לְמַטָּה מִכָּלֶם, פָּרַט לְאוֹתָהּ מִדְּרָגָה שְׁנִקְרֵאת אֲבִדוֹן, וְזֶה וְזֶה הַשְּׁתַּתְּפוּ כְּאַחַד, וְזֶה קִשָּׁה לְרִשְׁעִים מֵהַכֹּל. כֵּן קִשָּׁה כְּשֶׁאוֹל קִנְיָה, שְׂאִין קִנְיָה אֵלָּא בְּאַהֲבָה, וּמִתּוֹךְ אֶהְבֶּה בָּאָה קִנְיָה. וּמִי שֶׁמִּקְנֵא לְאוֹתוֹ שְׂאוֹהֵב בְּיֹתֵר, קִשָּׁה לוֹ לְהַפְּרֹד מִמֶּנּוּ מֵאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁנִקְרֵאת שְׂאוֹל, שֶׁהִיא קִשָּׁה מִכָּל דְּרָגוֹת הַגִּיּוֹנִים.

רְשָׁפִיָּה רְשָׁפִי אֵשׁ שְׁלֵהֶבֶת יָהּ. וּמִי הִיא שְׁלֵהֶבֶת
 יָהּ? זֹו אֵשׁ שְׁיּוֹצֵאת מִתּוֹךְ שׁוֹפָר,
 כְּלוּלָה מְרוּחַ וּמִים. וּמִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַשְׁלֵהֶבֶת
 כְּשִׁמְתְּלֵהֶטֶת בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, שׁוֹרֶפֶת הָעוֹלָם
 בְּשֵׁלֵהֶבֶת בְּקִנְיָהּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְשִׁעָה
 שֶׁהִיא מְקַנְיָה לוֹ, אוֹי לְפּוֹגֵשׁ בְּשֵׁלֵהֶבֶת, שֶׁהוּא
 יִשְׂרָף בָּהֶם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר ח) מִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ
 לְכַבּוֹת וְגו'. מִים רַבִּים – זֹו זְרוּעַ יְמִין
 שְׁצָרִיף לְקֶשֶׁר בָּהּ קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלָּה עַל זְרוּעַ
 שְׂמָאל, לְקַיֵּם וַיְמַיְנוּ תַחֲבִקְנִי. דְּבַר אַחַר מִים
 רַבִּים – זֶהוּ הַנְּהַר הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּמֶּנּוּ יּוֹצְאִים
 נְהָרוֹת לְכָל הָעֵבְרִים, וְכֹלָם שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים
 מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים צג) מִקְּלוֹת מִים רַבִּים.
 מֵאוֹתָם קוֹלוֹת שֶׁל מִים רַבִּים שְׁיּוֹצְאִים
 וְנִמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר נִשְׂאוּ נְהָרוֹת וְגו'.
אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה –
 שְׂאוּהֶבֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא – יְבוֹזוּ לוֹ. בּוֹז יְבוֹזוּ לוֹ?! יְבוֹז הִיָּה צָרִיף
 לְהִיּוֹת! אֲלֵא אִם יִתֵּן אִישׁ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כד) כָּל
 הוֹן יִקָּר וְנָעִים.

תוספתא

בוז יבוזו לו. מה זה בוז? יום שני ויום ששי ויום שביעי של סכות, שבהם היו מנסכים מים ויין של שבעת ימי הסכות, בהם היו מקריבים ישראל שבעים פרים לכפר על שבעים ממנים, כדי שלא ישאר העולם חרב מהם, זהו שכתוב ובחמשה עשר יום וגו' והקרבתם עלה אישה וגו'.

(עד כאן תוספתא).

באהבה – של כנסת ישראל אליו ולא להתקשר עמה, בוז יבוזו לו – כל אותם אוכלוסים וכל אותם מחנות שלמעלה לאותו הון יקר, שהרי אין רצון לכלם אלא בשעה שמתקשרת כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא ומתעטרת עמו, ואז כל אותם האוכלוסים וכל אותם המחנות וכל העולמות, כלם בשמחה, באור ובברכות, (ועל זה אמר) כתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

מי שמניח תפלין, כשמניח תפלה של יד, צריך להושיט זרוע שמאל לקבל את כנסת ישראל ולקשר קשר עם הימין כדי לחבק אותה, לקיים את הכתוב, שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. שיראה האדם כמו שלמעלה ולהתעטר

בכל, ואז האדם שלם בכל, בקדשה עליונה.
והקדוש ברוך הוא קורא עליו, (ישעיה מט) ישראל
אשר בך אתפאר.

רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים יז) שמעה ה' צדק
וגו'. כמה חביבה כנסת ישראל לפני
הקדוש ברוך הוא, שבכל זמן שכנסת ישראל
באה לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא
מזדמן כנגדה. זהו שכתוב שמעה ה' צדק
הקשיבה רנתי האזינה תפלתי. אמר דוד, אני
התקשרתי עם כנסת ישראל, כמו שהיא נמצאת
לפניו, גם אני כך נמצא. ומשום כך, שמעה ה'
צדק - בראשונה, ואחר כך - הקשיבה רנתי
האזינה תפלתי.

בלא שפתי מרמה, מה זה בלא שפתי מרמה?
אלא כך שנינו, כל דבור ודבור של תפלה
שמוציא אדם מפיו, עולה למעלה ובוקע
רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו
הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא. אם זה דבור
כשר - מכניסים אותו לפני המלך הקדוש
לעשות רצונו. ואם לא - מסטים אותו החוצה,
ומתעוררת באותו דבור רוח אחרת.

וּבֹא רְאָה, בְּיוֹסֵף כְּתוּב, (שם קה) עֲנוּ בְּכָבֵל רְגְלוֹ
 וְגו'. עַד מָתִי עֲנוּ בְּכָבֵל רְגְלוֹ? עַד עֵת בֹּא
 דְּבָרוֹ אֲמַרְתָּ ה' צִרְפָּתָהּ. עַד עֵת בֹּא דְּבָרוֹ שֶׁל
 מִי? אֵלָּא עַד עֵת בֹּא דְּבָרוֹ (שֶׁל יוֹסֵף, וּנְבִיחֵן) אוֹתוֹ
 דְּבוּר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֲמַרְתָּ ה' צִרְפָּתָהּ. וְאֵז – שְׁלַח
 מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. בֵּינַנְתִּים הָיָה
 בֹּא הַבָּקָר.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (שמואל-א כה) **וְהִיְתָה נֶפֶשׁ**
אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצָרוּר הַחַיִּים. נֶפֶשׁ אֲדָנִי,
 סֶתֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כד) **אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא**
נֶפֶשׁוֹ. הָרִי הַזֶּמֶן בְּבָקָר לְקִשֵּׁר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 וּלְחַבְרָה לְבַעֲלָהּ. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה בְּלִילָהּ וּבָאִים לְהִתְקַשֵּׁר עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְעַם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (משלי כג)
 יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶיךָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (ויקרא טו) **וְהִזְרַתֶּם אֶת בְּנֵי**
יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאתֶם וְגו' בְּטֵמְאָם אֶת מִשְׁכְּנֵי
אֲשֶׁר בְּתוֹכֶם. וְהִזְרַתֶּם, כְּמוֹ הַזֶּר הַזֶּה, שֶׁהוּא זֶר
 מִכָּלֶם וְלֹא מִתְּחִבֵּר בְּמָה שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ.

וּבֹא רְאָה, בְּשַׁעַה שְׁאֲנָשִׁים מִטְּמְאִים לְמִטָּה,
מִטְּמְאִים אוֹתָם בְּכָל, וְהָרִי זֶה נֶאֱמַר. אֲבָל

בְּשֶׁעָה שְׁרוּחַ טַמְאָה מִתְעוֹרֶרֶת (למטה, מתעוררת רוח וכיו)
 נחשבתם כְּזֶר, אֲלֵא רוּחַ טַמְאָה שְׁלֵמְטָה מְעוֹרֶרֶת
 רוּחַ טַמְאָה אַחֲרָת, וְנִתְּנָת לָהּ רִשׁוּת לְרַדֵּת
 לְעוֹלָם. אֵיזוֹ רִשׁוּת? רִשׁוּת שֶׁל קְדוּשָׁה, שֶׁהִיא
 יוֹרֵד וּמְכָה בּוֹ, לֹא נִמְצָא וּמְסַתֵּלֵק, וְאֵז מִתְּגַלֶּה
 הַדִּין כְּנֶגֶד הַרְשָׁעִים, וּמוֹסִיף דִּין עַל דִּינוֹ. וְאֵז
 שְׁתֵּי רוּחוֹת נִמְצָאוֹת בְּעוֹלָם, אַחַת רוּחַ הַדִּין,
 וְאַחַת רוּחַ הַטְּמָאָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַצְּטַרְכְּתִי כָּאֵן לּוֹמֵר דְּבַר
 שְׁלֵמְדִתִּי מֵאֲבִי. בֵּא רְאֵה, כָּאֵן לְמִדְּנוּ
 מִנְּגַע הַבַּיִת, שְׁכַּשְׁרוּחַ טַמְאָה שׁוֹרָה בְּבֵית
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתוֹ, שׁוֹלַח נֶגַע
 צָרַעַת בְּבֵית לְהִלָּחֵם זֶה עִם זֶה, וְאוֹתוֹ הַנֶּגַע לֹא
 סָר מֵהַבַּיִת. וְאֵף עַל גַּב שְׁרוּחַ טַמְאָה הַסְּתַלְקָה
 מֵאוֹתוֹ בֵּית, עַד שִׁינְתְּצוּ אֶת הַבַּיִת, הָאֲבָנִים
 וְהַעֲצִים וְהַכֹּל, אֵז נִטְהָר הַמָּקוֹם.

כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁנִּמְצָא וּמַעִיר רוּחַ טַמְאָה וְשׁוֹרָה
 עָלָיו, כְּשֶׁרוֹצֵה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר
 אֶת הָעוֹלָם, מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ דִּין קָשָׁה, וְנִמְצָאת
 בְּעוֹלָם, וְשׁוֹרָה עַל אוֹתָהּ רוּחַ טַמְאָה, וְנִלְחָמוֹת
 זֶה עִם זֶה עַד שֶׁתַּעֲבֹר מִן הָעוֹלָם. וְאוֹתָהּ רוּחַ הַדִּין
 הַקָּשָׁה לֹא מְסַתְּלָקֶת מִמְּקוֹמָהּ עַד שִׁינְתִּיץ אֶת

המקום, איברים ועצמות והכל, ואז נטהר העולם, ועוברות ממנו רוחות של טמאה, והעולם נמצא בטהר.

יעל זה שנינו, הבא לטמא מטמאים אותו ודאי. אוי לאדם כששורה עליו רוח טמאה ונמצא עמה בעולם, שודאי ידע שהקדוש ברוך הוא רוצה לבערו מן העולם. אשרי הצדיקים שכלם קדושים ונמצאים בקדשה לפני המלך הקדוש, ושורה עליהם רוח קדשה בעולם הזה ובעולם הבא. כיון שבא הבקר, קמו והלכו.

עד שהיו הולכים, פתח רבי אלעזר ואמר, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. ויעקב הלך לדרכו, שהיה הולך כנגד אביו.

בא ראה, כל זמן שיעקב נמצא אצל לבן, לא דבר עמו הקדוש ברוך הוא (ולא נמצא אצלו). ואם תאמר, הרי כתוב (בראשית לא) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך וגו'. זה היה בסוף, בזמן שרצה להפרד מלבן. וכשנפרד ממנו, באו לקראתו אותם מלאכים ולווינו בדרכו.

תוספתא

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי חָמְיוּ הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, אִפְשָׁר שְׁשִׁמְעֶתָ מֵאָבִיךָ מֵה שִׁכְתוֹב וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וְגו' ? אָמַר לוֹ, לֹא יִדְעָתִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לַמְעָרָה שֶׁל לוּד. שָׁמְעוּ אוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּמֵר: שְׁנֵי עֲפָרִים שֶׁל הָאֵילָת עָשׂוּ לְפָנָי רְצוֹן שֶׁל נַחַת לִי, וְהֵם הָיוּ הַמְּחַנֵּה הַקְּדוֹשׁ שֶׁפָּגַשׁ יַעֲקֹב לְפָנָיו. הִתְרַגַּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהִסְתַּעַר בְּנַפְשׁוֹ, וְאָמַר: רְבוֹן הָעוֹלָם כִּף דַּרְכוֹ, טוֹב לָנוּ שֶׁלֹּא נִשְׁמַע, שְׁמַעְתִּי וְלֹא יִדְעָתִי.

הִתְרַחַשׁ לוֹ נִס, וְשָׁמַע אוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּמֵר: אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הָיוּ. נָפַל עַל פָּנָיו וַרְאֵה אֶת דְּיוֹקָן אָבִיו. אָמַר לוֹ, אָבָא, שְׁאַלְתִּי וְהִשִּׁיבוּנִי, שְׁאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הֵם שֶׁפָּגַשׂוּ אֶת יַעֲקֹב כְּשֶׁנִּצְלַל מִלְּבָן. אָמַר לוֹ, בְּנִי, הוֹצֵא אֶת (פְּסָקָה) פְּתִיקָה, וְקַח אֶת דְּבָרֵי אָבִיךָ הַזֶּקֶן, פֶּה מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת הָיָה. וְלֹא רַק זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא אֶת כָּל הַצְּדִיקִים פּוֹגְשׁוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְפָנֵיהֶם לְהַצְלֵתָם, וְהֵם מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים.

וּבֵא רְאֵה, יִצְחָק הָיָה קָיָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֲבָל נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה נִלְקַחָה לְכֹסֵא הַכְּבוֹד שֶׁל

אֲדוּנוּ, כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבִי הַמְּזַבַּח, וְאִזּוּ נִסְתָּמוּ עֵינָיו
מֵרְאוֹת. הֵינּוּ שְׁכָתוֹב לֹאֵל וְגו' וּפְחָד יִצְחָק הָיָה
לִי. (עד כאן התוספתא).

בא רָאָה, כְּתוֹב וַיִּפְגְּעוּ בוֹ. וַיִּפְגַּע בְּמִלְאָכֵי
אֱלֹהִים הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה בוֹ? אֵלָּא
הֵם בָּאוּ לְהַכְלִיל בוֹ (וּלְהוֹי בְּדִרְךְ). מַה זֶה לְהַכְלִיל בוֹ?
אֵלָּא הֵם בָּאוּ מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׁכָתוֹב מִלְאָכֵי
אֱלֹהִים, וְרָאָה מִצַּד אַחַר מִלְאָכֵי רַחֲמִים, וְנִכְלְלוּ
בוֹ רַחֲמִים וְדִין.

בא רָאָה, בְּרֵאשׁוֹנָה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים, זֶה אֶחָד.
אַחַר כֵּן – וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנִים,
שְׁנַיִם. אֶחָד מִצַּד הַדִּין, וְאֶחָד מִצַּד הַרַחֲמִים.
מִלְאָכִים מִן הַצַּד הַזֶּה, וּמִלְאָכִים מִן הַצַּד הַזֶּה.
וְעַל זֶה כְּתוֹב וַיִּפְגְּעוּ בוֹ. בוֹ דוֹקָא. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
כְּאֲשֶׁר רָאָם, רָאָה אוֹתָם הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה
רָאָם? אֵלָּא רָאָה אוֹתָם כְּלוּלִים כְּאֶחָד מְדַבְּקִים זֶה
בְּזֶה, מְחוּבְּרִים זֶה בְּזֶה, וְלִכֵּן כְּתוֹב רָאָם, וְכֻלָּם
בָּאוּ לְלוֹוֹת אוֹתוֹ וּלְהַצִּילוֹ מִיַּד עֲשׂוֹ.

כְּתוֹב בְּעֲשׂוֹ, (שם כה) וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי. וַיֵּצֵא
הָרֵאשׁוֹן, אִם תֹּאמַר שְׂיַעֲקֹב הָיָה מְטַפֵּה
רֵאשׁוֹנָה – לֹא כֵן, שְׁהָרִי כְּתוֹב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן,

וְלֹא כְּתוּב וַיֵּצֵא רֵאשׁוֹן. וּמִשׁוּם שְׂיִצְחָק בָּא מֵצַד
הַדִּין הַקָּשֶׁה, יֵצֵא עֲשׂוֹ אַדְמוֹנִי, אָדָם. שְׂאֵם יַעֲקֹב
הָיָה בְּכוֹר, אוֹתָהּ טָפָה רֵאשׁוֹנָה אֵיךְ יֵצְאָה כֶּף
אַדְמָה. אָבֵל טָפָה שְׁנֵיָה הָיָה, וּמִשׁוּם כֶּף לֹא יֵצֵא
כֶּף, שֶׁהָרִי אוֹתָהּ טָפָה הֵיטָה מֵצַד הַרְחָמִים מֵצַד
זֶה וּמֵצַד זֶה.

וְהַטָּפָה שֶׁל עֲשׂוֹ לֹא הֵיטָה כְּמוֹ הַטָּפָה שֶׁל
יַעֲקֹב, שֶׁזֶה שְׁלֵם וְזֶה לֹא שְׁלֵם.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה הָיָה יִצְחָק מְכוּן בְּסִיּוּם הַדִּין
הַקָּשֶׁה, שֶׁהוֹצִיא בְּצֵדוֹ בְּאוֹרוֹת חֲקוּקִים
בְּאֵיבָרָיו, וּמִשׁוּם כֶּף עֲשׂוֹ זֶה־מָא שֶׁהִתְכַּה
מֵהַזֶּהֱב.

וַעֲלֵ כֶּף שְׁנֵינוּ, שְׂצָרִיךְ אָדָם לְכוּן בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
בְּרִצּוֹן שֶׁל רְבוֹנוֹ, כְּדֵי שְׂיוֹצִיא בְּנִים
קְדוּשִׁים לְעוֹלָם. וְאֵם תֹּאמֶר שְׂיִצְחָק לֹא הִתְכַּוֵּן –
לֹא כֶּף, אֲלֵא הִתְכַּוֵּן בְּקִדְשָׁה, וְהִתְכַּוֵּן בְּסִיּוּם שֶׁל
אוֹתוֹ מְקוּם, וְנִמְצָא כְּשִׂיִצְאָה אוֹתָהּ טָפָה
רֵאשׁוֹנָה בְּאוֹתוֹ מְקוּם מִמֶּשׁ, וְלִכֵּן כְּתוּב, כְּלוֹ
כְּאֲדָרֶת שְׁעָר.

בֵּא רֵאָה, דְּוֹד יֵצֵא בִּיפֵי שֶׁל אָדָם, וְנִאָחַז בְּקִדְשֵׁת
רְבוֹנוֹ, וַעֲלֵ זֶה כְּתוּב (שְׂמוּאֵל-א טז) וְהוּא אַדְמוֹנִי

עם יפה עינים וטוב ראי. אבל יעקב היה בכור מעשו, לא מטפה, אלא שפון את הרצון לעץ העליון הגדול והתקיף, ועשו באותו מקום של סיום הכל, ומשום כך כתוב, (עובדיה א) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

רבי יהודה היה שונה כך. עשו נקרא ראשון, שכתוב ויצא הראשון אדמוני כלו. והקדוש ברוך הוא נקרא ראשון, שכתוב (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון, (שם מא) ואת אחרנים אני הוא. ועתיד להפרע ראשון מראשון, ולבנות ראשון, שכתוב (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון. ולעתיד לבא כתוב, (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם ולירושלם מבשר אתן.

שנינו, עתידה ירושלים להיות חומתה למעלה ולהתקרב עד כסא כבוד המלך. זהו שכתוב (ירמיה כ) בעת ההיא יקראו לירושלם כסא ה'. אז כתוב, (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים. אז, (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. מלך ה' לעולם אמן ואמן.

פְּרֻשֶׁת אַחֲרֵי מוֹת (דף נו ע"א - דף עט ע"ב)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן
וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, כִּיּוֹן שְׁכַתוֹב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, לָמָּה פַעַם
אַחֲרַת וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דִּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיקָה,
שְׁהָרִי בַדְּבוּר הָרֵאשׁוֹן מִסְפִּיק? אֵלָּא כִּף שְׁנִינּוּ,
כְּתוּב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו. וְכַתוּב (שְׁמוֹת
כד) וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵלַי. וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת
הַדָּבָר, כֵּאֵן דְּרָגָה אַחַת, וְאַחַר כֵּף דְּרָגָה אַחֲרַת.
אִף כֵּאֵן, וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה - דְּרָגָה אַחַת. וְאַחַר
כֵּף, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דִּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיקָה -
דְּרָגָה אַחֲרַת. וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אֶחָד, וּמִשְׁרֵשׁ
אֶחָד הַכֹּל הַתְּחִיבָר.

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים
ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה.
וְכַתוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי
בְּרַנָּה. הַפְּסוּקִים הִלְלוּ קָשִׁים זֶה עַל זֶה. אֵלָּא כִּף
שְׁנִינּוּ, עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה - שְׁכָל עֲבוּדָה
שְׂרוּצָה בֵּן אָדָם לְעַבֵּד לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, בְּרֵאשׁוֹנָה
צְרִיף יְרָאָה, לְפָחַד מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם הַפְּחָד שֶׁל
אֲדוֹנוֹ יִמָּצָא אַחַר כֵּף שִׁיעֲשֶׂה בְּשִׂמְחָה אֶת

מְצוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן כָּתוּב, (דברים י) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שָׁאֵל מֵעַמּוֹךְ כִּי אִם לִירְאָה. וְגִילּוֹ בְרַעְדָּה - שְׁאֲסוּר לְאָדָם לְשִׂמְחָה יוֹתֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְזֶה בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם. אָבֵל בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּבְמִצְוֹת הַתּוֹרָה צָרִיךְ לְשִׂמְחָה. אַחַר כֵּן יִמְצָא אָדָם שִׂיעֶשֶׂה בְּשִׂמְחָה אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, שְׂכָתוּב עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה.

סדר הלימוד ליום כז אדר (יום 175 בשנה)

רַבִּי אַבְאָ אָמַר, עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה - סוּד הַדָּבָר הוּא. עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה, אֵיזוֹ יְרָאָה כָּאֵן? אֵלָּא כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, שְׂכָתוּב (משלי א) יִרְאֵת ה' רַאשִׁית דָּעֵת, וְכָתוּב (תהלים קיא) רַאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'. יִרְאֵת ה' - כֵּן נִקְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה - מִי שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדַת אֲדוֹנוּ, מֵאִיזָה מְקוֹם מִתְחִיל, וּבְאִיזָה מְקוֹם יִכּוֹן אֶת הָעֲבוֹדָה לִיחַד אֶת שֵׁם רַבּוֹנוֹ? חֲזַר וְאָמַר, בִּירְאָה. בִּירְאָה הִיא הַרְאֵשִׁית, מִמַּטָּה לְמַעְלָה. (בא ראה, בני אהרן הרי בארנו, ויהרי נתבאר הדבר).

בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות, ואחר כך - דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן?

אֵלָא מִכָּאן הִרְאִישִׁית לְהִזְהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים, כָּל מִי שְׁצָרִיכִים לְהִזְהֵר בְּזֹאת הַזֶּה, וְזוּהֵי יִרְאֵת ה'.

דְּבַר אַחַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן - רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נָדָב וַאֲבִיהוּא הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מָה הַטַּעַם שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן, וְהָרִי יִדּוּעַ שְׁהִיּוּ בְּנֵיּוֹ? אֵלָא כֶּף שָׁנָה, שְׁעַד כָּאן לֹא עָמְדוּ בְּרִשׁוּתָם, אֵלָא בְּרִשׁוֹת אַבְיָהֶם, וּמִשׁוּם כֶּף - בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה' וַיִּמְתּוּ, שְׁהֵם דְּחִקּוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אַבְיָהֶם, וְהַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ חֲטָא שְׁעָשׂוּ, שְׁכָתוּב (במדבר ג) בְּהִקְרִיבְכֶם אִשׁ זָרָה. שְׁשָׁנִינוּ, בְּמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּהִקְרִיבְכֶם אִשׁ זָרָה, וּבְמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה'. וְזֶה וְגַם זֶה הִיָּה, וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב בְּנֵי אֶהֱרֹן, וְכָתוּב בְּקִרְבָּתָם.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, יוֹם אֶחָד הֵייתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ לְלַכֵּת אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ פֶּרֶשֶׁת הַפִּסְחָה. פִּגְשָׁתִי בְּהַר אֶחָד, וַרְאִיתִי בְּקִיעִים וְחוֹרִים בְּסֻלַּע אֶחָד וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים בּוֹ. עַד שֶׁהֵייתִי הוֹלֵךְ, שְׁמַעְתִּי קוֹל הָאֲנָשִׁים הִלְלוּ שְׁהִיּוּ אוֹמְרִים, (תהלים מ) שִׁיר מְזִמּוֹר לְבְנֵי קִרְחַ גְּדוֹל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד וְגו'. מֵהוּ שִׁיר מְזִמּוֹר? אֵלָא כֶּף שָׁנָה מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר שֶׁהוּא כְּפוּל, שִׁיר שֶׁהוּא מְשֻׁבַּח

מִשָּׁאֵר הַשִּׁירִים, וְעַל שֶׁהוּא מְשַׁבַּח מִשָּׁאֵר
הַשִּׁירִים, פְּעָמִים נֹאמֵר בּוֹ שִׁירָה, וְכֵן (שם צב)
מְזַמֵּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. כְּמוֹ כֵן שִׁיר הַשִּׁירִים
אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, שִׁירָה לְמַעְלָה מִשִּׁירָה.

שִׁיר מְזַמֵּר, שִׁירָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׂמֹזְמָרִים בְּנֵי קֶרַח (על) אוֹתָם שְׁיוֹשְׁבִים
עַל פֶּתַח הַגֵּיהֶנֶם. וּמִי הֵם? אַחֵיהֶם שֶׁהֵם
שְׁיוֹשְׁבִים בְּשַׁעֲרֵי הַגֵּיהֶנֶם. וְעַל כֵּן הַשִּׁירָה
הַזֹּאת נֹאמְרַת בְּיוֹם שְׁנִי. קָרַבְתִּי אֵלֵיהֶם
וְאָמַרְתִּי לָהֶם: מָה עֹסְקִיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה?
אָמְרוּ: סוֹחְרִים אֲנַחְנוּ, וּשְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁבוּעַ אָנוּ
בְּדָלִים מִהַיָּשׁוּב וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כִּי לֹא
עוֹזְבִים אוֹתָנוּ בְּנֵי אָדָם כָּל יוֹם וַיּוֹם. אָמַרְתִּי:
אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם.

עוֹד פֶּתַחוּ וְאָמְרוּ, בְּכָל זְמַן שֶׁצְּדִיקִים מְסַתְּלִים
מִן הָעוֹלָם, הַדִּין מְסַתְּלֵק מִן הָעוֹלָם, וּמִיתַת
הַצְּדִיקִים מְכַפֶּרֶת עַל חַטָּאֵי הַדּוֹר. וְלָכֵן פָּרַשְׁתָּ
בְּנֵי אֶהֱרָן קוֹרְאִים אוֹתָהּ בְּיוֹם הַכַּפּוֹרִים שְׁתִּהְיֶה
כַּפָּרָה עַל חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
הַתְּעַסְקוּ בְּמִיתַת הַצְּדִיקִים הַלְלוּ, וַיַּחֲשַׁב לָכֶם
כְּאִלוֹ אַתֶּם מְקַרְבִּים קָרְבָּנוֹת בְּיוֹם הַזֶּה לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם. שְׁשָׁנִינוּ, כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה בַּגְּלוּת

וְלֹא יִקְרִיבוּ קִרְבָּנוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה, וְאֵת אוֹתָם שְׁנֵי
שְׁעִירִים לֹא יִכּוֹלִים לְהִקְרִיב, יִהְיֶה לָהֶם זְכָרוֹן שֶׁל
שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן, וַיִּתְּכַפֵּר עֲלֵיהֶם.

שְׁפָךְ לְמִדְתִּי, שְׁכָתוֹב (במדבר ג) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים וְגו'. וְכִתּוֹב, הַבְּכֹר נָדָב
וְאָבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. וְאֶלְעָזָר וְאִיתָמָר הָיָה
צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר? אֵלֶּה שְׁקוּל
הָיָה אָבִיהוּא כְּשֵׁנֵי אָחִיו, וְנָדָב כְּמוֹ כָּלֶם.

וַיֵּשׁ שְׁשׁוֹנִים (את זה הפוך), הַבְּכֹר נָדָב – זֶה לְבָדוּ,
וְאָבִיהוּא – לְבָדוּ, וְכָל אֶחָד נֶחֱשֵׁב בְּעֵינָיו
כְּשֵׁנֵיהֶם, כְּמוֹ אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. אֲבָל נָדָב
וְאָבִיהוּא לְבָדִם שְׁקוּלִים הָיוּ כִּנְגֻד שְׁבַעִים
סְנֵהֲדָרִין, שֶׁהָיוּ מְשַׁמְשִׁים לְפָנֵי מֹשֶׁה. וּמִשׁוֹם כֶּף
מִיתָתָם מְכַפֶּרֶת עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּתוֹב, (ויקרא
ו) וְאֶחִיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרָפָה.
וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַבְּכֹר נָדָב – כְּלוֹמַר, אוֹתוֹ
שְׁכָל הַשְּׁבַח וְהַכְּבוֹד שֶׁלוֹ (מה שמו). נָדָב וְאָבִיהוּא,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, שְׁשֵׁנֵי אֵלֶּה לֹא נִמְצְאוּ
כְּמוֹתָם בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן.
רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה כט) לִכְן כִּה

אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם וְגו'. פָּסוּק זֶה הוּא קִשְׁיָה. לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם הֲיִה צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם?

אָלֵא הֲרִי פִרְשׁוּהָ וְהֲרִי נִתְבָּאָר, שִׁיעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם וְדָאִי. שְׂבָאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שְׂנַפְלָ

בְּתוֹךְ אִשׁ הַכֶּשְׂדִּים, דָּנּוּ דִּינּוּ (ס"י וְאָמְרוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא: בְּשִׁבִיל מַה זֶה יִנְצַל? זְכוּת אֲבוֹת אֵין לוֹ! אָמַר לָהֶם: שִׁינְצַל בְּשִׁבִיל

בְּנָיו, שְׂכָף שְׁנִינּוּ, הַבֵּן מִזְכֵּה אֶת הָאָב). אָמְרוּ: הֲרִי יִשְׁמַעֲאֵל

שִׁיִּצֵּא מִמֶּנּוּ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי יִצְחָק

שִׁיּוֹשִׁיט צְוָאָרוֹ עַל גְּבִי הַמְּזַבַּח. אָמְרוּ: הֲרִי יַעֲשֶׂוּ

שִׁיִּצֵּא מִמֶּנּוּ. אָמַר: הֲרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא כֶּסֶא שְׁלָם

וְכָל בְּנָיו שְׁלָמִים לְפָנָיו. אָמְרוּ: הֲרִי וְדָאִי בְּזְכוּתוֹ

שֶׁל זֶה יִנְצַל אַבְרָהָם. זֶהוּ שְׂכָתוּב, אֲשֶׁר פָּדָה

אֶת אַבְרָהָם.

לֵא עֵתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֵתָה פָּנָיו יִחְוָרוּ כִּי

בְּרֵאוֹתוֹ יִלְדָּיו מַעֲשֶׂה יָדַי בְּקִרְבּוֹ יִקְדִישׁוּ

שְׁמִי. מִי הֵם יִלְדָּיו מַעֲשֶׂה וְגו'? אֵלֹא הֵם חֲנֻנְיָהּ

מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה שֶׁהִפִּילוּ עֲצָמָם לְתוֹךְ כֶּבֶשׂן הָאִשׁ

לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ. לֹא עֵתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב, מַה עוֹשֶׂה

כָּאֵן יַעֲקֹב? וְהֲרִי כָּתוּב (דְּנִיָּאל א') וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי

יְהוּדָה דְּנִיָּאל חֲנֻנְיָהּ מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה. בְּנֵי יְהוּדָה

נְקַרְאוּ, וּמִשּׁוּם כֶּף לֹא עָתָה יָבוֹשׁ יִהְיֶה הָיָה
צָרִיךְ לְהִיּוֹת, מֵה זֶה לֹא עָתָה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב?

אָמַר כֶּף שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַה הַזֹּאת שֶׁנִּכְפַּתְנוּ לְפָל בְּאֵשׁ,
כָּל אֶחָד הָרִים קוֹלוֹ וְאָמַר אֵל כָּל אוֹתָם
עַמִּים וּמַלְכִים וְשָׂרִים. חֲנַנְיָה אָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי
לֹא אִירָא מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם ה' לִי בַעֲזָרִי וְאֲנִי
אֶרְאֶה בְּשִׁנְאֵי טוֹב לַחֲסוֹת בֵּה' וְגו'. מִיִּשְׂאֵל פֶּתַח
וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם ה'
וְגו' כִּי אַתָּה אֲנִי נְאֻם ה' לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אַעֲשֶׂה וְגו'.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁשָּׁמְעוּ כָּלֵם אֶת שֵׁם יַעֲקֹב, תִּמְהוּ
וְצָחְקוּ בְּלִיצְנוֹת. עֲזַרְיָה פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ו) שִׁמְעוּ
יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.

זֶהוּ שְׂכָתוֹב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לֵה' אֲנִי וְגו'.
זֶה יֹאמַר לֵה' אֲנִי - זֶה חֲנַנְיָה. וְזֶה יִקְרָא
בְּשֵׁם יַעֲקֹב - זֶה מִיִּשְׂאֵל. וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לֵה'
וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה - זֶה עֲזַרְיָה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
כַּסֵּם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ,
וְאָמַר לָהֶם: בְּאִיזָה דְבוּר מֵאוֹתָם הַדְּבוּרִים
שָׁאֲמוּ אֵלֶּה הַשְּׁלֵשָׁה אֲצִיל אוֹתָם? פֶּתַחוּ
וְאָמְרוּ, (תהלים ג) וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שִׁמְךָ ה' לְבִדְךָ
עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכֹסֵא:
 כֹּסֵא שְׁלִי, בְּאִיזָה דְבוּר מֵאוֹתָם
 הַדְּבוּרִים אֲצִיל אֶת אוֹתָם הַצְּדִיקִים? אָמַר לוֹ:
 בְּאוֹתוֹ הַדְּבוּר שְׁכֹלְם צָחֲקוּ עָלָיו אֲצִיל אוֹתָם, לֹא
 עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְוֲרוּ. כְּמוֹ
 שְׁעַמֵּד יַעֲקֹב אֲצִיל אֲבִרְהֵם בְּאֵשׁ, יָקוּם עֲכָשׁוּ אֲצִיל
 אֱלֹהֵי. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב, כִּי אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר
 פָּדָה אֶת אֲבִרְהֵם לֹא עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְגו'.

מֵהַבוֹשָׁה שֶׁל הַלִּיצְנוֹת.

שְׁנֵינּוּ, כָּל אוֹתָם שְׁצָחֲקוּ מֵהַדְּבוּר הַזֶּה, נִשְׂרָפוּ
 בְּאוֹתָהּ אֵשׁ, וְהָרַג אוֹתָם שְׁבִיב שֶׁל אֵשׁ.
 מַה הֲצִיל אֶת אֱלֹהֵי? עַל שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים לְפָנָיו
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִיִּחְדִּים שָׂמוּ כְּרָאוּי, וְעַל
 שְׁמִיִּחְדִּים שָׂמוּ כְּרָאוּי, נִצְלוּ מֵאוֹתָהּ אֵשׁ יוֹקֶדֶת.

שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֹן הַקָּרִיבוּ אֵשׁ זָרָה, שְׁלֹא יִחְדּוּ אֶל
 שָׂמוּ כְּרָאוּי וְנִשְׂרָפוּ בְּאֵשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
 כְּתוּב אַחֲרֵי מוֹת, וְכָתוּב וַיָּמָתוּ. כִּיּוֹן שְׂאֵמַר אַחֲרֵי
 מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֹן, לֹא יִדְעֵנוּ שֶׁהָרִי וַיָּמָתוּ? אֲלֹא
 כִּי שְׁנֵינּוּ, שְׁתֵּי מִיתוֹת הָיוּ, אַחַת לְפָנָיו ה', וְאַחַת
 שְׁלֹא הָיוּ לָהֶם בָּנִים. שְׁכָל מִי שְׁלֹא זוֹכֵה לְבָנִים,
 הוּא יָמָת. מִשּׁוּם כִּי, אַחֲרֵי מוֹת, וַיָּמָתוּ.

רבי אבא אמר, מה שכתוב (במדבר ג) וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקרבתם אש זרה לפני ה' במדבר סיני ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר. מה זה לגבי זה, שכתוב ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר? אלא סוד הדבר – זה שאמרתי, וימתו, שלא היו להם בנים. וכך זה ודאי. אבל לא כשאר בני העולם, אף על גב שלא נשאו, שהרי אלו לא מתו אלא מיתת עצמם, אבל מיתת נפשם לא מתו.

מניין לנו? שכתוב (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחתם. אלה, והרי פנחס לבדו היה, וכתוב ראשי אבות הלויים. משום כך מתו מיתת עצמם, ומיתת נפשם לא מתו. אמר רבי אלעזר, ודאי משמע אלה, ומשמע ראשי.

ומי שום כך כתוב, (במדבר כה) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, וכתוב ופינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן היה כהן בימים ההם. פנחס בן אלעזר הכהן היה צריך להיות! אלא בכל מקום שבא פנחס, בן אהרן הכהן כתוב. ואלעזר לא כתוב, אלא אלעזר הכהן, שכתוב (שם כז) ולפני

אֶלְעֶזֶר הַכֹּהֵן. (שם לא) וַיֹּאמֶר אֶלְעֶזֶר הַכֹּהֵן וְגו'.
 וְעַל כֵּן מִיתַת עֶצְמָם מִתּוֹ, וּמִיתַת נַפְשָׁם לֹא מִתּוֹ.
 וַיִּשְׁנִינוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, שְׁנַיִם זוּג – פֶּן חָס. וְהָרִי
 נִתְבָּאֵר, יו"ד קִטְנָה בֵּין אוֹתִיּוֹת פִּנְחָס,
 שְׁהָרִי יו"ד כּוֹלֵלֶת שְׁנַיִם כְּאַחַד, וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
 זֶה נִתְבָּאֵר.

רַבִּי אֶלְעֶזֶר שָׁאֵל אֶת אָבִיו וַאֲמַר לוֹ, וְהָרִי שְׁנַיִם
 הֵם וְשְׁנַיִם הֵיוּ, לָמָּה לֹא נִמְצְאוּ שְׁנַיִם?
 אָמַר לוֹ, שְׁנֵי חֲצָאֵי גוֹף הֵיוּ, שְׁהָרִי לֹא נִשְׁאוּ,
 וּמִשּׁוּם כֵּן הֵם נִכְלְלוּ בְּאַחַד, שְׁכָתוּב וַתִּלְד לוֹ
 אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה רֵאשֵׁי וְגו'.

וַיּו"ד שֶׁל פִּנְחָס לֹא נִתֵּן בָּהּ לְחֵבֶר הָאוֹתִיּוֹת,
 אֶלָּא בְּשַׁעַר שְׁקֵנָא לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֹא
 לַיִשָּׁר אֶת הָעֵקָם, שְׁרָאָה אֶת אוֹת הַבְּרִית הַקִּדּוּשָׁה
 הַזֶּה שֶׁהַכֵּנִיס זְמַרִי לְרִשּׁוֹת אַחֲרֵת, וּבְמָה
 שֶׁהִתְעַקַּם בְּרֵאשׁוֹנָה הִתְתַּקֵּן כָּאן. בְּנִכְרִיָּה
 הִתְעַקְמוּ בַּהֲתַחֲלָה, שְׁכָתוּב בְּהַקְרִיבֶם אִשׁ זָרָה,
 וְכֵאן בְּנִכְרִיָּה הִתְתַּקְּנוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב וּבְעַל בֵּת אֵל
 נִכְר. מַה לְהִלָּאָה אִשׁ זָרָה, אִף כָּאן גַּם אִשָּׁה זָרָה.
 מַה נִּרְאָה כָּאן? אֶלָּא בַּהֲתַחֲלָה הַקְרִיבוּ אֶת
 הַרְחוּקָה, שְׁכָתוּב בְּהַקְרִיבֶם אִשׁ זָרָה. אִף

כָּאן זְמַרֵי הָיָה מְקַרֵיב אֶת הָרְחוּקָה, אֶת שֵׁם
הַמֶּלֶךְ הָיָה מְקַרֵב לְרְחוּקָה, מִיָּד - (שם כה) וַיֵּרָא
פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם מִתּוֹךְ
הָעֵדָה. כָּאן תִּקַּן אֶת הָעֵקָם שֶׁבְּרֵאשׁוֹנָה, וְאִזּוּ נִתְּנָה
יּוֹ"ד לְשֵׁמוֹ לְחִבְרָא אֶת הָאוֹתִיּוֹת כְּאֶחָד וְהִתְבַּשֵּׁר
בְּשָׁלוֹם, שֶׁכְּתוּב לָכֵן אָמַר הַנְּגִי נִתַּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי
שָׁלוֹם. (בְּרִיתִי מִמֶּשׁ).

מַה הַשָּׁלוֹם כָּאן? אֵלֶּא בְּאוֹתוֹ הַכֶּתֶר חֲטָאוּ
בַּתְּחִלָּה, בְּאוֹתוֹ הַכֶּתֶר הָעִירוּ קִטְטָה
בַּתְּחִלָּה, וְעַכְשָׁו שֶׁתִּקַּן, כְּתוּב הַנְּגִי נִתַּן לוֹ אֶת
בְּרִיתִי שָׁלוֹם, בְּרִיתִי מִמֶּשׁ תִּהְיֶה עִמוֹ בְּשָׁלוֹם,
וּמִשׁוּם כֵּךְ נִתְּנָה יּוֹ"ד קִטְטָה בְּשֵׁמוֹ, שֶׁהָרִי הִיא
מִהָאוֹתִיּוֹת הַקִּטְטוֹת, לְהִרְאוֹת שֶׁהָרִי תִּקַּן מַה
שֶׁהִתְעַקַּם בַּתְּחִלָּה, וְהָרִי הַשְּׁלִימָה עִמוֹ. בָּא רַבִּי
אֱלֶעָזָר וְנִשְׁקָ יָדוֹ וְאָמַר, בְּרוּךְ הָרַחֲמָן שֶׁשָּׂאֵלְתִּי
דְּבַר זֶה וְלֹא אָבַד מִמֶּנִּי.

שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּיוֹם הַכְּפוּרִים הַזֶּה תִּקְנוּ
לְקָרָא פְּרָשָׁה זוֹ, לְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוֹת, בְּשִׁבְלֵי זֶה סֵדֶר הַיּוֹם הַזֶּה כָּאן הַסְתַּדָּר,
וּמִשׁוּם שֶׁמִּיתַת בְּנֵי אֶהֱרֹן מְכַפְּרֵת עַל יִשְׂרָאֵל.
מִכָּאן לְמַדְנוּ, כֹּל אוֹתוֹ בֶּן אָדָם שִׁסּוּרֵי רְבוּנוֹ
בָּאִים עָלָיו - כְּפָרַת חֲטָאֵיו הֵם. וְכֹל מִי

שְׁמַצְטַעַר עַל יְסוּרֵי הַצְּדִיקִים, מֵעֲבִירִים חֲטָאֵיהֶם
 מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה קוֹרְאִים אַחֲרֵי מוֹת
 שְׁנֵי בְנֵי אֱהֲרֹן, שִׁישְׁמְעוּ הָעַם וַיִּצְטַעְרוּ עַל אֲבֹדֵן
 הַצְּדִיקִים, וַיִּתְּכַפְּרוּ לָהֶם חֲטָאֵיהֶם. וְכֹל מִי
 שְׁמַצְטַעַר עַל אֲבֹדָנָם שֶׁל הַצְּדִיקִים אוֹ מוֹרִיד
 עֲלֵיהֶם דְּמָעוֹת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַרִּיז עָלָיו
 וְאוֹמֵר: (ישעיהו 1) וְסָר עֲוֹנֶךָ וְחֲטָאתְךָ תִּכְפֹּר. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא שְׁלֹא יָמוּתוּ בְּנֵיו בְּיָמָיו. וְעָלָיו כָּתוּב,
 (שם נג) יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ יָמִים וְגו'.

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֱהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל
 יִבָּא בְּעֵת עֵת אֶל הַקְּדוֹשׁ וְגו'. רַבִּי
 שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל
 הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנוּ מְלֵא וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 תְּמַהְנִי עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֲרִי אֵין לָהֶם עֵינַיִם
 לְרֹאוֹת וְלֵב לְהִשְׁגִּיחַ, וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא שׂוֹמֵם
 לָבָם לְהִסְתַּכֵּל עַל רְצוֹן רַבּוֹנָם, אֵיךְ יִשְׁנִים וְלֹא
 מִתְעוֹרְרִים מִשְׁנָתָם טָרֵם יָבֵא אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁחֲשָׁף
 וְאִפְלָה יְכַסּוּ עֲלֵיהֶם, וַיִּתְּבַע אוֹתוֹ בְּעַל הַפְּקֻדוֹן
 מֵהֶם חֲשָׁבוֹן.

וְהַכְּרוֹז בְּכָל יוֹם קוֹרֵא עֲלֵיהֶם, וְנִשְׁמָתָם
 מֵעֵידָה בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְלִילָה, הַתּוֹרָה
 מְרִימָה קוֹלוֹת לְכָל עֶבֶר, מְכַרִּיזָה וְאוֹמְרָת: (משלי

(א) עַד מְתֵי פְתִימֵי תְּאַהֲבוּ פְתִי. (שם ט) מִי פְתֵי יִסַּר
הִנֵּה חֶסֶד לֵב אָמְרָה לּוֹ לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׂתוּ
בֵּינָן מִסְכָּתֵי. וְאִין מִי שְׂיִרְפִּין אֲזָנוּ וְאִין מִי
שְׂיַעִיר אֶת לְבוֹ.

בא רֵאָה, עֲתִידִים הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים שְׂיִבְאוּ
שְׂתִשְׁכַּח תּוֹרָה מִבֵּינֵיהֶם, וְחֻכְמֵי הַלֵּב
יִתְכַנְּסוּ לְמִקּוֹמָם (לְחֵדֵר קְדוֹשׁ), וְלֹא יִמָּצֵא מִי שְׂשׂוּגֵר
וּפּוֹתֵחַ. אוֹי לְאוֹתוֹ הַדּוֹר! וּמִכָּאֵן וְהִלָּאָה לֹא יִהְיֶה
דּוֹר כְּמוֹ הַדּוֹר הַזֶּה, עַד הַדּוֹר שְׂיִבְאֵ מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, וְהַדְּעָה תִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, שְׂפִתוֹב (יִרְמִיָּה לֵא)
כִּי כָּלֵם יִדְעוּ אוֹתֵי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָם.

בא רֵאָה, כָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן. וְשָׁנִינוּ,
מָה שְׂמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר? בְּאַרְנוֹ שְׂשָׂמוּ יוֹבֵל,
שְׂפִתוֹב (יִרְמִיָּה טז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו. וּבִסְפָרוֹ
שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא: חַיִּים שְׂמוּ, שְׂמִשָּׁם יוֹצְאִים
חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים חַיֵּי הַמֶּלֶךְ. וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ, אוֹתוֹ עֵץ גְּדוֹל וְחֹזֵק שְׂבוּ יֵשׁ מְזוֹן לְכָל
נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים. הָאֵילָן שְׂנַטַע שְׂרָשָׁיו בְּאוֹתָם
הַחַיִּים, וְהַכֵּל הוּא נֶאֱהָ.

וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ הַנְּהָר הוֹצִיא נְחָלִים עִמָּקִים בְּשִׁמְן
הַמְּשִׁחָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּלְהַרְוֹת

עֲצִים וּנְטִיעוֹת, שְׁכָתוֹב (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. וְאוֹתָם הִנְחָלִים שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים וּמִתְכַּנְּסִים לְשָׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת (שְׁתִּים) קוֹרְאִים לָהֶן יְכִי"ן וּבּוֹעִ"ז, וַיִּפֶּה. וּמִשׁוּם יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשָּׁרִים אוֹתָם בְּדַרְגָּה אַחַת שֶׁנִּקְרְאת צְדִיק, שְׁכָתוֹב (משלי י) וְצְדִיק יִסוֹד עוֹלָם. וְכָלֵם הוֹלְכִים וּמִתְכַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יָם, וְהוּא יָם הַחֲכָמָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (קהלת א) כָּל הִנְחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.

וְאָם תֹּאמַר שֶׁהָרֵי מְגִיעִים לְמְקוֹם הַזֶּה וְלֹא שָׁבִים - כָּתוּב אַחַר כָּךְ, אֶל מְקוֹם שֶׁהִנְחָלִים הֹלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לְלֶכֶת, מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ נָהַר לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. הֵם שָׁבִים, לְאִיזָה מְקוֹם הֵם שָׁבִים? לְאוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים, נִצַּח וְהוֹד. לְלֶכֶת, בְּצְדִיק הַזֶּה, לְמִצַּא בְּרָכוֹת וְשִׂמְחָה. וְזֶהוּ הַסּוֹד שֶׁשָּׁנִינוּ, (תהלים קד) לְוַיִּתֶּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחַק בּוֹ, זֶה צְדִיק.

כֵּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתֵת אֶכְלָם בְּעֵתוֹ. מִי זו עֵתוֹ? (זו עתו של צדיק) זו הַגְּבִירָה, שֶׁנִּקְרְאת עֵתוֹ שֶׁל צְדִיק, וּמִשׁוּם כָּךְ כָּלֵם מְחַפֵּים לְעֵתוֹ הַזֹּאת. כָּל אֵלוֹ שְׁנֵדוּנִים לְמַטָּה, מִמְּקוֹם זֶה נְזוּנִים,

וְסוּד זֶה בְּאַרְנוּ, (שם קמה) עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּרוּ וְגו',
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ.

בא רֵאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהֵכַל הַזֶּה מִבֶּשֶׁם אֶת עֵתוֹ
וּמִתְחַבֵּר עִמוֹ, אֲזִי כָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּבִרְכוּת, אֲזִי נִמְצָא שְׁלוֹם בְּעֵלְיוֹנִים
וּבִתְחִתּוֹנִים, וּכְשֶׁגּוֹרְמִים רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁשֵּׁם לֹא
נִמְצָאוֹת בְּרִכּוֹת שֶׁל אוֹתָם הַנְּחָלִים, וְהַעֵת הַזֹּאת
יוֹנְקֵת מִצַּד הָאֲחֵר, אֲזִי מִתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם
וְלֹא נִמְצָא שְׁלוֹם. וְכִשְׁרוּצִים בְּנֵי הָעוֹלָם
לְהִתְבַּרֵךְ, לֹא יְכוּלִים, אֲלֵא רַק עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, כְּדִי
שִׁיעוֹרֵר אֶת הַכֹּתֵר שֶׁלוֹ וְתִתְבַּרֵךְ הַגְּבִירָה, וְיִמְצָאוּ
בְּרִכּוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתָהּ שַׁעַה בִּקְשׁ מֹשֶׁה מִלִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא דְבַר זֶה. אָמַר לוֹ, אִם בְּנֵי
הָעוֹלָם יִשׁוּבוּ לִפְנֵיהָ, עַל יְדֵי מִי מִתְבַּרְכִּים? אָמַר
לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִי אֵתָה אוֹמֵר?! דְּבַר אֵל
אֶהְרֵן אַחִיקָה, שֶׁהָרִי בְּיָדוֹ מְסוּרוֹת הַבְּרִכּוֹת
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה דְבַר אֵל אֶהְרֵן אַחִיקָה וְאֵל
יִבֵּא בְּכָל עֵת אֵל הַקָּדוֹשׁ וְגו'. אָמַר רַבִּי
אָבָא, יֵשׁ זְמַנִּים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

שְׁנַמְצָאִים רְצוּנוֹת וְנִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת וּלְבַקֵּשׁ
 בְּקִשׁוֹת, וּלְפַעֲמִים שְׂאִין נִמְצָאִים רְצוּנוֹת, וְאִין
 מִזְדַּמְנוֹת בְּרָכוֹת, וְדִינִים הַקָּשִׁים מִתְעוֹרְרִים
 בְּעוֹלָם. וּלְפַעֲמִים שֶׁהֵדִין תְּלוּי. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ
 בְּשָׁנָה זְמַנִּים שְׁנַמְצָא רְצוֹן, וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּשָׁנָה
 שֶׁהֵדִין נִמְצָא וְתְלוּי. יֵשׁ זְמַנִּים בְּחֻדָּשִׁים שֶׁהָרְצוֹן
 נִמְצָא בָהֶם, וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּחֻדָּשִׁים שְׁנַמְצָאִים
 דִּינִים, וְתְלוּיִים עַל הַכֹּל.

יֵשׁ זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁרְצוּנוֹת נִמְצָאִים, וְיֵשׁ
 זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁדִּינִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם.
 וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים שְׁנַמְצָא רְצוֹן בְּעוֹלָם וְהָעוֹלָם
 מִתְבַּשֵּׂם. וְיֵשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים שֶׁהֵדִינִים תְּלוּיִים
 וְנִמְצָאִים, וְאֶפְלוּ בְּשָׁעוֹת, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת ג)
 וְעַת לְכֹל חִפְץ וְגו'. וְכָתוּב (תהלים ט) וְאֲנִי תִפְלְתִי
 לְךָ וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דַּרְשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ. וְכָתוּב
 (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחוּק תַּעֲלִים לַעֲתוֹת
 בַּצָּרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא) מִרְחוּק ה' נִרְאָה לִי.
 וּלְפַעֲמִים שֶׁהוּא קְרוֹב, שֶׁכָּתוּב (תהלים קמה) קְרוֹב ה'
 לְכֹל קִרְאָיו. מִשׁוּם כֵּן, וְאֵל יָבֹא בְּכֹל עֵת אֶל
 הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי בְּאַרְנוֹ הַדְּבָר בְּעֵתוֹ, וְכֵן
 הוּא וְדָאִי, וְכֵאֵן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בֹּא

לְהִזְהִיר אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹא יִטְעֶה בְּאוֹתוֹ חֲטָא
 שְׁטָעוּ בְּנָיו, שְׁהָרִי הָעֵת הַזֹּו יְדוּעָה, כְּדִי שְׁלֹא
 יִטְעֶה לְחַבֵּר עֵת אַחֲרַת לְמַלְךְ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב וְאֵל
 יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּלוּמַר, אִף עַל גַּב
 שִׁירָאָה זְמַן שְׁנַמְסֵר לְיַד אַחַר לְהַנְהִיג אֶת
 הָעוֹלָם וַיִּמָּסֵר בְּיָדוֹ לְיַחַד בּוֹ לְקָרְבוֹ לְקֹדֶשׁ,
 שְׁהָרִי אֲנִי וְשְׁמִי אֶחָד הוּא. וּמְשׁוּם כֶּךָ, (לְקָרְבֵי אוֹתוֹ
 לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהָרִי הָעֵת הַזֹּו יְדוּעָה. מְשׁוּם כֶּךָ) וְאֵל יָבֵא
 בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְאִם רוּצָה לְדַעַת בְּמָה
 יִכָּנֵס – בְּזֹאת. בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.
 שֶׁהַזֹּאת הַזֹּו הִיא עֵת שְׁאַחֲזֶהה בְּשְׁמִי, בִּי הַזֹּו
 שְׁרְשׁוּמָה בְּשְׁמִי יִכָּנֵס אֶל הַקֹּדֶשׁ, (אֲבָל) וְאֵל יָבֵא
 בְּכָל עֵת.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (קֹהֶלֶת ג) אֶת הַכֹּל
 עָשָׂה יְפֶה בְּעֵתוֹ. דְּבָר זֶה בְּאֵרוֹ הַמְּנוֹרָה
 (בְּשֵׁם) הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן הוּא שְׁשְׁנִינּוּ, אֶת הַכֹּל עָשָׂה
 יְפֶה בְּעֵתוֹ, וְכֵן הוּא וְדָאִי. אֶת הַכֹּל וְדָאִי. עָשָׂה
 יְפֶה בְּעֵתוֹ, זֶה עִם זֶה, שְׁלֹא יִתְעַרְבוּ אַחֲרִים
 בִּינֵיהֶם. בְּעֵתוֹ מְמַשׁ, וְלֹא בְּאַחַר. מְשׁוּם כֶּךָ
 אַזְהָרָה לְאֶהְרֹן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל
 בְּמָה יִכָּנֵס? בְּזֹאת, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ, שְׁכַתוֹב בְּזֹאת
 יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

רבי אלעזר הִיָּה יוֹשֵׁב לִפְנֵי אָבִיו. אָמַר לוֹ,
 כְּתוּב בְּעֵדֶת קִרְחַ, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל.
 מַה זֶה וַיֵּאבְדוּ? אֵלָּא כְּמוֹ שְׁכָתוּב, (במדבר טז)
 וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֶּה מִקֶּרֶב עַמּוֹה. (כתוב בבני
 אהרן, (שם י) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ. וְכָתוּב בְּעֵדֶת קִרְחַ,
 וְאֵשׁ יֵצֵא מֵאֵת ה' וַתֹּאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים אִישׁ. הִיעֲלָה בְּדַעְתָּךְ
 שְׁשֻׁקוּלִים אֱלֹהִים כְּאֵלֶּה!?) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שׁוֹנִים בְּנֵי
 אַהֲרֹן, שְׁלֹא כָתוּב בָּהֶם אֲבָדָה כְּאוֹתָם שֶׁל עֵדֶת
 קִרְחַ שְׁכָתוּב בָּהֶם, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל, וְכָתוּב
 (במדבר יז) הֵן גּוֹעַנּוּ אֲבָדְנוּ כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ. לְהַכְלִיל אֶת
 אוֹתָם שֶׁהִקְרִיבוּ קִטְרֹת בְּשָׁמַיִם, מֵאֵתִים וַחֲמִשִּׁים
 שְׁאָבְדוּ וַדַּאי, וְאֵלֶּה (גִּדּוּב וְאֲבִיָּהוּא) לֹא אֲבָדוּ.
אָמַר לוֹ, כְּתוּב וְאֵל יָבֵא בְּכָל יַעַת אֶל הַקֹּדֶשׁ.
 וְכָתוּב בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. פִּיּוֹן
 שְׁאָמַר וְאֵל יָבֵא בְּכָל יַעַת, לָמָּה לֹא כָתוּב בְּאִיזָה
 זְמַן יִכְנָס? אָמַר לוֹ (רַבִּי) אֶלְעָזָר, הֲרִי נֹאמֵר, וְדַבֵּר
 אֶחָד הוּא, וְזְמַן אֶחָד הוּא שְׂיִדְעוּ הַכֹּהֲנִים. אֲבָל
 עַל מַה שְׁחָטְאוּ בְּנֵיו רָצָה לְהַזְהִיר כָּאֵן, וְהֲרִי זֶה
 נִתְבָּאֵר. אָמַר לוֹ, וְאֲנִי כֶּךָ סְבִרְתִּי, וְכַדִּי לִישֵׁב אֶת
 הַדָּבָר רְצִיתִי.

אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנִי, בֵּא רְאֵה, כָּל הַקְּרַבְנוֹת וְכָל
 הַעוֹלוֹת נִחַת הֵם לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל

לא היתה נחת כמו הקטרת הזו, שהקטרת היא מעלה מהכל, ומשום כך היו מכניסים אותה לפני ולפנים בלחש, והרי זה נתבאר. ומשום כך לא נענשו כל בני האדם בשאר הקרבנות והעולות כמו בקטרת, שכל העבודה של הקדוש ברוך הוא כאן נקשרת ונקטרת יותר מהכל, ולכן נקראת קטרת. והרי נאמר, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְדָרַשׁ, (שיר א) לְרִיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים וְגוֹ'. בפסוק הזה הסתכלתי, וכך הוא: לריח, מה זה לריח? ריח הקטרת שהוא דק ומעלה ופנימי מהכל, וכשעולה אותו הריח להתקשר באותו שמן משחה של הנחלים הנובעים, מתעוררים זה עם זה ונקשרים כאחד. ואז הם שמנים טובים להאיר, כמו שנאמר לריח שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים.

וְאִז מוֹרֵק שְׁמֵן מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה בְּאוֹתָן הַדְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. זהו שכתוב שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך. מה זה עלמות? כמו שבארנו עלמות, עלמות ממש. דבר אחר על כן עלמות אהבוך – כמו שנאמר (תהלים מו) על עלמות שיר, והכל אחד.

וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא כָּתוּב, מַה זֶה
 עֲלָמוֹת? כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (משלי לא) וַתִּתֵּן
 טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ. נַעֲרֹתֶיהָ אֵלוֹ
 הָעֲלָמוֹת. אֶהְבוּךָ, לְכַרְךָ אֶת שִׁמְךָ וּלְזַמֵּר לְפָנֶיךָ,
 וּמִשֵּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת בְּכָל הַתַּחֲתוֹנִים,
 וּמִתְבָּרְכִים עֲלִיוֹנִים וַתַּחֲתוֹנִים.

דְּבַר אַחַר עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ – יָפָה הוּא מִי
 שֶׁאָמַר, עַל מוֹת אֶהְבוּךָ. שֶׁהָרִי בְּדַבַּר הַזֶּה
 בַּעֲלֵי הַדִּינִים מִתְבַּשְׂמִים, וּבִשְׂבִיל שֶׁהִקְטַרְתָּ הַזֶּה
 נִקְשַׁרְתָּ בְּשֶׁמֶן שֶׁלְמַעֲלָה יוֹתֵר, נִחְשַׁבְתָּ לְפָנֵי
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל הַקָּרְבָּנוֹת וְהָעוֹלוֹת.
 אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל: אֲנִי כִקְטַרְתָּ וְאַתָּה כְּשֶׁמֶן,
 מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה וְגו'. נְרוּצָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר
 עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, אֲנִי וְכָל הָאוּכְלוֹסִים,
 שֶׁהָרִי כָּלֵם אַחוּזִים בִּי, וְלִכֵּן מִשְׁכְּנֵי, שֶׁהָרִי בִּי
 הֵם תְּלוּיִים.

הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ. אִם יִכְנִיס אוֹתִי לְחֲדָרְיוֹ,
 נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, אֲנִי וְכָל
 הָאוּכְלוֹסִים. שְׁנִינוּ, כָּל הָאוּכְלוֹסִים בְּשַׁעֲה
 שֶׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שִׁמְחָה וּמִתְבָּרְכָת, כָּלֵם שְׂמִיחִים,
 וְאִז הַדִּין לֹא שָׂרוּי בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים צו)
 יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ.

כִּי בַעֲנַן אֲרָאָה עַל הַכַּפָּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה
 בְּכַבּוּדָם. וְשִׁנִּינוּ, מֶלֶךְ בְּשׂוֹר וְדָם, אִם אָדָם רוֹכֵב
 עַל סוּסוֹ, הוּא בֶּן מָוֶת, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְכִּיב
 אֶת אֱלֹהֵיו עַל שָׁלוֹ, שְׁכָתוּב (מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיו
 בַּסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם וְגו'. כָּאֵן מָה כָּתוּב? וְלֹא יָמוּת
 כִּי בַעֲנַן אֲרָאָה עַל הַכַּפָּרֶת. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הִכְנִיסוֹ לְמִשְׁהָ בּוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה
 בְּתוֹךְ הָעֲנָן, בְּתוֹךְ הָעֲנָן מִמֶּשׁ, כִּי בַעֲנַן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפָּרֶת. זֶהוּ שְׁכָתוּב, (ישעיה ד) וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוֹן
 הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאָהָ עֲנַן יוֹמָם וְעֶשֶׂן. וְכָתוּב, (שמות
 מ) כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם.

וְלַמְדָּנוּ, מָה שְׁכָתוּב (שם לד) וַיֵּרֶד ה' בַּעֲנָן. בַּעֲנַן
 אֲרָאָה עַל הַכַּפָּרֶת. לַמְדָּנוּ, מְקוֹם שֶׁהָיוּ
 שׁוֹרִים הַכְּרוּבִים הַלָּלוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהַכְּרוּבִים
 עַל אוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים. וְלַמְדָּנוּ, שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם
 הִתְרַחַשׁ נִס בְּכַנְפֵיהֶם. בְּשַׁעַה שֶׁהִתְגַּלְתָּה עֲלֵיהֶם
 קִדְשַׁת הַמֶּלֶךְ, הֵם מַעֲצָמָם הָיוּ מַעֲלִים כַּנְפֵיהֶם
 וּפּוֹרְשִׁים אוֹתָם וּמְכַסִּים עַל הַכַּפָּרֶת. אַחַר כֵּן
 סוֹגְרִים כַּנְפֵיהֶם וְנֹאֲחָזִים בְּכַנְפֵיהֶם (וְנֹאֲחָזִים בַּגּוֹפָם),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם כה) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פְּרָשֵׁי כַּנְפִים
 לְמַעַלָּה. פְּרָשֵׁי וְלֹא פְּרוּשֵׁי. סְכָכִים וְלֹא סְכוּכִים.

זֶה בָּאוֹת (בְּזֹאת) הֵיוּ עוֹמְדִים וְשֹׁמְחִים עִם
הַשְּׂכִינָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מָה רָצָה כָּאן, כִּי בַעֲנַן אֲרָאָה עַל
הַכִּפֹּרֶת, וְכָתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן, וְהָרִי
הַכֹּהֵן אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּשַׁעַת שְׂנוֹכְנָס?
אֲלֹא עָנַן הָיָה יוֹרֵד, וְכִשְׁהָיָה יוֹרֵד, מַגִּיעַ עַל
הַכִּפֹּרֶת הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרִים כְּנַפְי הַכְּרוּבִים, וּמְקִישִׁים
בָּהֶם וְאוֹמְרִים שִׁירָה.

וְאֵיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים צו) כִּי גָדוֹל ה'
וּמְהֵלֵל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים.
זֶה כְּשֹׁמְעִים אֶת כְּנַפְיָהֶם. וּבְשַׁעַת שְׂפוֹרְשִׁים
אוֹתָן, אוֹמְרִים, כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וְה'
שָׁמַיִם עָשָׂה. כְּשֹׁמְכֹסִים עַל הַכִּפֹּרֶת, אוֹמְרִים,
לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תַּבַּל בְּצַדֵּק,
וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים.

וְקוֹלוֹתֵיהֶם הָיָה שׁוֹמֵעַ הַכֹּהֵן בְּמִקְדָּשׁ, אָז שָׁם
קִטְרֶת בְּמִקְוָמָה, וּמִתְכַּוֵּן בְּמָה
שֹׁמֵת כְּכֹן, כְּדֵי שִׁיתְבָּרֵךְ הַכֹּל (וְקוֹלוֹתֵיהֶם). וְכַנְפֵי
הַכְּרוּבִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים, וְשָׂרִים שִׁירִים, מְכַסִּים
לְכַפֹּרֶת וּמַעֲלִים לָהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוּב סְכָכִים. סְכָכִים
דְּוָקָא. וּמַנִּין לָנוּ שְׂקוֹלוֹתֵיהֶם נִשְׁמָעִים? כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים. מַהוּ בְּמִישָׁרִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִישָׁרִים אֶהְיֶה – לְהַכְלִיל שְׁנֵי כְּרוּבִים, זָכָר וּנְקֵבָה, מִישָׁרִים וְדָאִי. וְעַל זֶה, וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים. וְכַתּוּב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי (וגו') מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ, שֶׁכָּכֵל מְקוּם שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה, אֵינוֹ כְּדָאִי לְרֵאוֹת פְּנֵי שְׂכִינָה. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (תהלים קמ) יֵשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶּ, וְשָׁנִינוּ, כְּתוּב (דברים לב) צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, זָכָר וּנְקֵבָה, אֵף כָּאֵן כְּרוּבִים זָכָר וּנְקֵבָה. וְעַלֵיהֶם כְּתוּב, (תהלים צט) אַתָּה כּוֹנֵנֶת מִישָׁרִים. וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים. וּמִשׁוּם כֵּן, (שמות כה) וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

שְׁנִינוּ שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיָה צָרִיף הָעוֹלָם לְמַטָּר, בָּאוּ לְפָנָי (הִלְכוּ אֶצְל) רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וּשְׂאָר הַחֲבָרִים. מְצֻאוֹהוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה אוֹתָם, פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים שְׂכֵת אַחִים גַּם יַחַד. מַה זֶה שְׂכֵת אַחִים גַּם יַחַד?

כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּשַׁעַה שֶׁהָיוּ
 אָחֵד עִם אָחֵד, מִשְׁגִּיחִים פָּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב
 מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים. וּכְשֶׁהֲזָכַר מַחֲזִיר פָּנָיו מִן
 הַנִּקְבָּה - אוֹי לְעוֹלָם, שְׂאֵז כְּתוּב, (מְשַׁלֵּי יג) וַיֵּשׁ
 נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט וְדָאֵי. וְכְתוּב
 (תְּהִלִּים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ, שְׁלֹא הוֹלְכִים
 זֶה בְּלֵי זֶה. וּכְשֶׁמִּשְׁפָּט מִתְּרַחֵק מִצֶּדֶק - אוֹי
 לְעוֹלָם. (אָז כְּתוּב (מְשַׁלֵּי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט).

וַעֲבָשׁוּ רְאִיתִי שְׂאֵתֶם בְּאֵתֶם עַל שֶׁהֲזָכַר לֹא
 שׁוֹרָה עִם הַנִּקְבָּה. אָמַר, אִם לְשֵׁם זֶה
 בְּאֵתֶם אֵלַי - שָׁבוּ, שֶׁהָרִי הַיּוֹם הִסְתַּפְּלַתִּי, שִׁיחֲזוֹר
 הַכֹּל פָּנִים בְּפָנִים לְשָׁרוֹת. וְאִם לְתוֹרָה בְּאֵתֶם -
 שָׁבוּ לְפָנַי. אָמְרוּ לוֹ, לְכָל בָּאֲנוּ לְפָנַי מוֹרְנוּ,
 יִשְׁתַּמְּט אָחֵד מֵאֲתָנוּ לְבִשָּׁר לְאֲחֵינוּ שְׂאֵר
 הַחֲבָרִים, וְאֲנוּ נִשָּׁב לְפָנַי מוֹרְנוּ.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר א) שְׁחוֹרָה אָנִי
 וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגוֹ'. אָמְרָה כְּנִסְת
 יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחוֹרָה אָנִי
 בְּגִלוֹת, וְנִאֲוָה אָנִי בְּמִצּוֹת הַתּוֹרָה. שְׂאֵף עַל פִּי
 שִׁשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, אֵין עוֹזְבִים אוֹתָם. כְּאֵהֲלֵי קָדָר,
 שְׂאוֹתָם בְּנֵי קְטוֹרָה (הָרִים) שְׂמִקְדָּמִים פְּנִיָּהֶם
 תָּמִיד, וְעַם כָּל זֶה - כִּירִיעוֹת שְׁלֹמָה, כְּאוֹתוֹ

מֵרָאָה הַשָּׁמַיִם לְטָהָר, שְׁכָתוּב (תהלים קד) נוֹטָה
שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

אל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. מָה הֵטַעַם (אֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ
מִשׁוּם שׁוֹזְפֹתָנִי) אֵל תִּרְאֵנִי? מִשׁוּם שְׂאֵנִי
שְׁחַרְחַרְתָּ. שְׁשׁוֹזְפֹתָנִי הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁלֹּא הִסְתַּכַּל עָלַי
הַשָּׁמֶשׁ לְהָאִיר לִי כְּרָאוּי. וּמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים?
בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִי. מִי הֵם אוֹתָם בְּנֵי אֲמִי? אֵלוֹ
הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנִּים עַל שְׂאָר הָעַמִּים.

דבַּר אַחַר, בְּנֵי אֲמִי מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׂנֹאֲמֵר (אֵיכָה ב)
הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'. וּכְשֶׁהַשְּׁלִיךְ
מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמַנִּי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. מָה
הֵטַעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. וְשִׁנִּינוּ, בְּנֵי אֲמִי
וְדַאי הִסְכִּימוּ עָלַי, כְּלוֹמֵר, כְּשִׁפְרָה אֶרֶץ
מִשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שְׂבֹאֲרָנוּ, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ב) וַתִּתְצַב
אַחֲתוֹ מִרְחָק.

וכֹּאֵן נֹאמֵר וְדַאי, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
שְׁבַת אַחִים גַּם יְחִד. וּבְהֵם בְּאֲרָנוּ (וְכֹאֵן
בְּאֲרָנוּ), גַּם יְחִד, כְּמוֹ שְׂנֹאֲמֵר (וַיִּקְרָא כו) וְאֵף גַּם זֹאת
בְּהִיוֹתָם, שְׁבַת אַחִים בְּכֻלָּל, כִּיּוֹן שְׁכָתוּב גַּם,
לְהַכְלִיל כָּל אוֹתָם שְׁלִמְעָלָה, שְׁכָל הַשְּׁלִטוֹן
נִמְצָא בְּאוֹתוֹ מְקוּם.

דְּבַר אַחַר הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים וְגו' - אֵלוֹ
אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעַה שְׁהִים יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד
וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה, בְּהִתְחַלָּה הֵם נִרְאִים אֲנָשִׁים
עוֹרְכֵי קָרֵב שְׂרוּצִים לְהִרְגֵּז זֶה אֶת זֶה. אַחַר כֵּן
חוֹזְרִים לְאַהֲבָה וְאַחֲוָה. מָה אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם
יַחַד. גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׂכִינָה. וְלֹא עוֹד, אֶלֶּא
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁב לְדַבְרֵיהֶם, וַיֵּשׁ לוֹ
נַחַת וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (מִלֵּאכִי ג) אֲז נִדְבְּרוּ
יִרְאִי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּפְתַּב
סֵפֶר זְכוֹרוֹן לְפָנָיו וְגו'.

וְאַתֶּם הַחֲבָרִים שֶׁל כָּאן, כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחֻבֵיבוֹת
וְאַהֲבָה מִקֵּדָם לְכֵן, כֵּן גַּם מִכָּאן וְהִלָּא
לֹא תִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יִשְׂמַח עִמָּכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמְצָא
בְּגִלְלַתְכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב, (תְּהִלִּים קכב)
לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ.

הַלְּבוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְבֵית רַבִּי פְּנַחֲס
בֶּן יֵאִיר. יֵצֵא רַבִּי פְּנַחֲס וַיִּנְשָׁקוּ. אָמַר,
זְכִיתִי לְנִשֵּׁק אֶת הַשְּׂכִינָה. אֲשָׁרֵי חֶלְקִי. תִקֵּן לָהֶם
מִצְעֵי מִטּוֹת בְּקִשְׁרֵי קְלִיעָה. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן,
הַתּוֹרָה לֹא צְרִיכָה כֵּן. הֵעֵבִיר אוֹתָם, וַיִּשְׁבוּ. אָמַר

רבי פנחס, טרם שנאכל נשמע מבעל התורה דבר, שהרי רבי שמעון, כל דבריו הם בנגלה, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, עמד במקומך ואמר דבר חדש אל רבי פנחס ושאר החברים.

קם רבי אלעזר, פתח ואמר, וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו'. בפסוק הזה יש להסתכל, שנראה שהוא מיתר, שהרי כתוב אחריו, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך. מכאן ראשית הפרשה, הפסוק הזה שלמעלה מה הוא, שכתוב וידבר ה' אל משה? מה הוא שאמר לו, ואחר כך ויאמר ה' אל משה?

אלף בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן קטרת בשמים לאהרן, רצה שלא ישתמש בו בחייו אדם אחר. מה הטעם? משום שאהרן מרבה שלום בעולם. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה רוצה להרבות שלום בעולם – על ידך ירבה שלום למעלה, הרי קטרת הבשמים תהיה מסורה בידיך מכאן והלאה, ובחייו לא ישתמש בה אדם

אָחַר. נָדַב וְאַבְיָהוּא הִקְדִּימוּ בְּחַיֵּי אָבִיהֶם
לְהַקְרִיב מֵהַ שְׂלֵא נִמְסַר לָהֶם, וְדָבַר זֶה גָרַם לָהֶם
שְׁטָעוּ בּוּ.

וְשָׁנִינוּ, מִשֶּׁהָ הָיָה מְהֵרָה מֵהַ גָּרַם לָהֶם אֵת
הַטָּעוֹת הַזֹּז, וְהָיָה עָצוּב. מֵהַ כָּתוּב?
וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן.
וּמָה אָמַר לוֹ? בְּקִרְבָּתְכֶם לִפְנֵי ה' וַיִּמָּתוּ.
בְּהַקְרִיבְכֶם לֹא כָתוּב, אֲלֵא בְּקִרְבָּתְכֶם. אָמַר לוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: זֶה גָרַם לָהֶם –
שְׁדַחְקוּ אֵת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אָבִיהֶם וְטָעוּ בָהּ, וְהִינּוּ
מֵהַ שְׁכָתוּב אֲשֶׁר לֹא צָוָה אוֹתָם. אוֹתָם לֹא צָוָה,
אֲבָל לְאַהֲרֹן צָוָה. וּמָה שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן, עַל שְׁדַחְקוּ
אֵת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אָבִיהֶם גָּרְמוּ לְעַצְמָם כָּל כָּךְ –
אֲנִי כָלִפִּי אָבִיא וְרַבִּי פִּנְחָס וְשָׂאֵר הַחֲבֵרִים עַל
אֶחָת כַּמָּה וְכַמָּה. בָּא רַבִּי פִּנְחָס, נִשְׁקוּ וּבִרְכוּ.

סדר הלימוד ליום נח אדר (יום 176 בשנה)

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (שיר ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ
שֶׁלְשָׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ וְגו'.

הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשָׁלְמָה, מִי זוֹ מִטָּתוֹ? זֶהוּ כִסֵּא (מִטָּת)
הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שְׁכָתוּב בּוֹ (מִשְׁלֵי לֵא) בְּטַח בָּהּ
לֵב בַּעֲלָהּ. שֶׁלְשָׁלְמָה, הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּל הַשָּׁלוֹם שֶׁלּוֹ

הוא. ששים גברים סביב לה, שנאחזים בצדיה
 מן הדין הקשה, ונקראים ששים מכות של אש
 (ששים מזינים בכלי זין קשים) שאותו נער מתלבש בהם.

מימינו שנינות החרב הקשה, משמאלו גחלי
 אש חזקה שאחזה בחקיקותיו (במקלותיו)
 בשבעים אלף להטי אש אוכלת, והם ששים
 מזינים בכלי זין קשים מאותן גבורות תקיפות
 של אותה גבורה עליונה של הקדוש ברוך הוא.
 זהו שכתוב מגברי ישראל.

ולמדנו, במטה הזו מה כתוב בה? ותקם בעוד
 לילה, כאשר יונקת מצד הימין (מצד
 הדין). ותתן טרף לביתה. מה הטרף? כמו שנאמר
 (מיכה ה) וטרף ואין מציל. זהו שכתוב כלם אחזי
 חרב מלמדי מלחמה, זמינים בכל מקום לעשות
 דין, ונקראים בעלי יבכה ויללה.

איש חרבו על ירכו, כמו שנאמר (תהלים מה) חגור
 חרבך על ירך גבור. מפחד בלילות, הרי
 פרשוה מפחדה של גיהנם וכו'. אבל מפחד
 בלילות, כלומר, את כל זה מאיזה מקום
 לוקחים? מפחד, מאותו מקום שנקרא פחד, כמו
 שנאמר (בראשית לא) ופחד יצחק היה לי. וישבע

יַעֲקֹב בְּפֶחַד אָבִיו יִצְחָק. בְּלֵילוֹת, בְּזַמְנֵים שֶׁהֵם
מִנּוּ לַעֲשׂוֹת דִּין.

וְלַמְדָּנוּ, כְּתוּב (משלי לא) זְמַמָּה שָׂדֵה וַתִּקְחֶהּ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (איוב מ) וְכָל חַיֵּית הַשָּׂדֵה יִשְׁחָקוּ
שָׁם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרוֹחַב
יָדָיִם וְגוֹ' שָׁם אָנִיּוֹת יִהְיֶה לְכוּן וְגוֹ', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(משלי לא) הִיָּתָה כְּאָנִיּוֹת סוּחַר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחֲמָה.
מִמֶּרְחָק וְדָאִי. מֵרֵאשׁ הַמַּח, וּמִמַּעַלָּה שֶׁל הָרֵאשׁ,
תָּבִיא לַחֲמָה, עַל יְדֵי הַצַּדִּיק כְּשֶׁמְזַדְדָּגִים כְּאֶחָד,
אֲזִי שְׂמָחָה בְּכָל. זֶהוּ שְׂפָתוֹב לְוִיָּתָן זֶה יִצְרָתָּ
לְשַׁחֵק בּוֹ.

לְמִדָּנוּ, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעֵלֵי מַגְנֵי בְּעֵלֵי
הַשְּׁלֹטוֹן נֶאֱחָזִים מֵהַצַּד הַזֶּה, שֶׁהֵם
גְּבוּרִים. בִּיַּדֵי אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא נֶעַר אַרְבָּעָה מִפְתָּחוֹת
גְּדוּלִים. תְּנִינִים שֶׁהוֹלְכִים תַּחַת הַסְּפִינָה שֶׁל הַיָּם
הַגָּדוֹל הַזֶּה לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת. זֶה הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְזֶה
הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְכֵן כָּלֵם. אַרְבָּעָה מֵרֵאוֹת שֶׁל פָּנִים
נִרְאִים בָּהֶם, וְכִשְׁנֹכְלָלִים בְּאֶחָד, כְּתוּב (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, פְּנֵיהֶם שֶׁל כָּלֵם.

פְּנֵיִם גְּדוּלִים וּפְנֵיִם קְטַנִּים כְּלוּלִים בְּאֶחָד
לְמַעַלָּה, שְׁנַיִם עוֹלָיִם וּמְשׁוּטָטִים, וְשִׁתֵּי

מַגְרָפוֹת בַּיְדֵיהֶם. אֶלֶף הָרִים עוֹלִים וְנִכְנָסִים (אֵלוֹ
מַכְסִים נִכְנָסִים וְעוֹלִים) בְּכָל יוֹם מִהַשְׁקָאת אוֹתוֹ הַיּוֹם,
אֲחֵר כֶּף נֶעְקָרִים מִמֶּנָּה וְעוֹלִים לַיּוֹם אַחֵר.

אֵינן חֶשְׁבוֹן לְאוֹתָם הַנֶּאֱחָזִים בְּשַׁעְרוֹתֶיהָ, שְׁנֵי
בָנִים יוֹנְקִים כָּל יוֹם, שְׁנִי קָרָאִים מְרַגְלֵי
הָאָרֶץ, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל סִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, שְׁכַתוֹב
(יהושע ב) וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מִן הַשְּׂטִיִּים שְׁנַיִם
אֲנָשִׁים מְרַגְלִים חָרַשׁ לֵאמֹר. וְאֵלוֹ יוֹנְקִים מִתַּחַת
צְדָדֵי אֵיבָרֶיהָ. שְׁתֵּי בָנוֹת תַּחַת רַגְלֶיהָ, (וְאֵלוֹ יוֹנְקִים
מִצַּד אִבְרָהָם, שְׁתֵּי בָנוֹת בְּתַחֲתֶיהָ) וְעַל זֶה כָּתוּב (בראשית ו) וַיִּרְאוּ
בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בָּנוֹת הָאָדָם. וְאֵלוֹ נֶאֱחָזִים בְּעַלְי
(בְּצַפְרֵנִי) אוֹתָהּ מְטָה, וְזֶהוּ שְׁשָׁנֵינוּ, שְׁכַתוֹב (מלכים א-
ג) אִז תְּבֹאנָה שְׁתֵּי נָשִׁים זָנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. אִז
תְּבֹאנָה, וְלֹא מִקֶּדֶם לָכֵן. וּבְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל לְמֶטָה,
מִחֲזִירִים עָרַף מֵאַחַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִה
כָּתוּב? (ישעיה ג) עַמִּי נִגְשָׁיו מְעוֹלָל וְנָשִׁים מְשָׁלוּ
בוֹ. וְדַאי.

בַּיּוֹד שְׂמַאל שְׁבַעִים עֲנָפִים שְׁמַגְדָּלִים בֵּין דְּגִי
הַיּוֹם, כָּלֵם אָדָמִים כְּשׁוֹשְׁנָה, וּמַעֲלִיָּהֶם
עָנָף אֶחָד יוֹתֵר אָדָם, זֶה עוֹלָה וַיּוֹרֵד, וְכָלֵם
מִתְכַּפְּסִים בְּשַׁעְרוֹתֶיהָ.

בַּעַל הַלְשׁוֹן הָרַע, כְּשִׁירֵד הַנְּחָשׁ, נַעֲשֶׂה מְקַפֵּץ
עַל הַהָרִים מְדַלֵּג עַל הַסְּלָעִים, עַד שְׂיִמְצָא
טָרֵף שְׂאֲחוּז בְּצַפְרָנִים, וַיֹּאכַל. אָז שׁוֹכֵף,
וְחוֹזֵר לְשׁוֹנוֹ לְטוֹב. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂמֹזְמָנִים
לוֹ טָרְפוּ. חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ (לְאַחֲרָיו), וְנִכְנָס לְנֶקֶב
תְּהוֹם רַבָּה.

כְּשֶׁעוֹלָיִים (עוֹלָה עוֹלִים) בַּעֲלֵי הָרְמָחִים וְהַחֲרָבוֹת,
שְׂאִין לָהֶם חֲשָׁבוֹן, סָבִיב אוֹתָם
שְׂשִׁים עֲלִיוֹנִים שְׂסָבִיב הַמָּטָה הַזֹּאת, אֶלֶף אֶלְפִים
וְרַבּוֹא רַבָּבוֹת עוֹמְדִים בְּכָל צֶד שֶׁל הַמָּטָה הַזֹּאת
לְמַעַלָּה, וּמְמַנָּה נְזוּנִים, כָּלֶם מְלַפְנֵיהָ (וּמְמַנָּה נְזוּנִים,
כָּלֶם עוֹבְדִים לָהּ לְפָנֶיהָ) יַעֲמְדוּ.

מִתַּחַת לְכָלֶם יוֹצְאִים כְּמָה אֶלֶף וְרַבָּבוֹת שְׂאִין
לָהֶם חֲשָׁבוֹן, וַיּוֹרְדִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּעוֹלָם, עַד שְׂתוֹקְעִים בַּעֲלֵי הַשׁוֹפָר וּמְתַפְנְסִים,
וְאֵלֶּה אַחֲוִיזִים בְּזַהֲמַת הַצַּפְרָנִים.

הַמָּטָה הַזֹּאת כּוֹלֶלֶת אוֹתָם. רַגְלֵי הַמָּטָה הַזֹּאת
אַחֲוִיזִים בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, כָּלֶם
נִכְלָלִים בְּכָלֶל שְׂנִמְצָא לְמַעַלָּה וְנִמְצָא לְמָטָה,
בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, וְעַל זֶה כְּתוּב
הִנֵּה. מַה זֶה הִנֵּה? מִשׁוֹם שְׂמֹזְמַנַת לְכָלֶם, לְמַעַלָּה

וּלְמַטָּה. וְרִשּׁוּמָה הַמַּטָּה הַזֶּה מֵהַכֹּל, וְנִקְרָאת
 אֲדָנָי, הַרְבּוֹן שֶׁל הַכֹּל, רִשּׁוּמָה בֵּין חִילוּתֶיהָ.
 מִשּׁוּם כֶּף הַכֶּהֵן צָרִיךְ לְכוֹן דְּבָרִים שֶׁלְמַעַלָּה,
 לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ מִהַמָּקוֹם שֶׁצָּרִיךְ
 לִיַּחַדוֹ, וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, כָּתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֱהָרֹן אֶל
 הַקֹּדֶשׁ, בְּזֶה צָרִיךְ לְקָרֵב קִדְשָׁה לְמִקְוָמָה,
 מִהַמָּקוֹם הַזֶּה צָרִיךְ אָדָם לִפְחֹד מִלְּפָנַי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה כָּתוּב, (דְּבָרִים ל"ד) לוֹ חֲכָמוֹ
 יִשְׁכִּילוּ זֹאת מִיָּד יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם. כְּלוּמַר, אִם
 יִסְתַּכְּלוּ בְּנֵי אָדָם בְּעֵנֶשׁ, אֵיךְ זֹאת אַחוּזָה בֵּין
 חִילוּתֶיהָ, וְאֵיךְ הַתְּמַנּוּ לְפָנֶיהָ כָּל אוֹתָם בְּנֵי
 הַחִילוּת, וְאוּחֲזִים בְּעִבּוּדָה לְהַפְרֵעַ מִן הָרָשָׁעִים,
 מִיָּד יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם, וְיִשְׁמְרוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, וְלֹא
 יִחַטְּאוּ לְפָנַי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל אָדָם שֶׁזוֹכֶה לְלַמֵּד
 תּוֹרָה וְשׁוֹמֵר אֶת הַזֹּאת הַזֶּה, הַזֹּאת הַזֶּה
 שׁוֹמֵר אוֹתוֹ וְכוֹרֶתֶת עִמּוֹ בְּרִית עַל בְּרִיתוֹ, שְׁלֹא
 תִסּוּר מִמֶּנּוּ וּמִבְּנָיו וּמִבְּנֵי בְּנָיו לְעוֹלָמִים. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (ישעיה נט) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם וְגו'. יִשְׁבוּ
 לְאָכֹל. עַד שְׁאֲכֹלוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֻבְרִים, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֵר דְּבַר חֲדָשׁ בַּתּוֹרָה עַל הַשְּׁלַחַן
 לְפָנַי רַבִּי פִּנְחָס.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, ה' אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן
 לְמוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲף דְבַר וְגו'.

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה
 בָּהֶם מְכַל שְׂאָר הָעַמִּים וְקִרְאָם קֹדֶשׁ, שְׁכַתוֹב
 קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה', וְנָתַן לָהֶם חֶלֶק לְהֶאֱחֹז בְּשֵׁם
 הַקְּדוּשׁ. וּבִמָּה אֶחָזוּ יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ?
 מִשׁוּם שֶׁזָּכוּ בַתּוֹרָה. שְׁכַל מִי שֶׁאֲחֹז בַּתּוֹרָה,
 זֹכֶה בַּקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. (בַּקֶּדֶשׁ).

וְיִשְׁנִינוּ לִפְנֵי מוֹרְנוּ, מַה זֶה קֹדֶשׁ? שְׁלֵמוֹת הַכֹּל
 שֶׁנִּקְרָאת הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה. וּמֵהַמָּקוֹם

הַזֶּה (שׁוֹפֵעַ שְׁמֵן מִשַּׁחַת קֹדֶשׁ בְּשִׁבְלִים יְדוּעִים לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא בֵּינָה
 עֲלִיוֹנָה), וּמִשָּׁם יוֹצְאִים מַעֲיִנוֹת וְנִחְלִים לְכָל עֶבֶר,
 עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְזֵאת הַזֹּו. [וּמִמָּקוֹם זֶה מִתְעוֹרְרֵת
 רוּחַ קְדוּשָׁה] וְכִשְׁמַתְבָּרַכַת הַזֹּו, נִקְרָאת
 קֹדֶשׁ, וְנִקְרָאת חֲכָמָה, וְקוֹרְאִים לָהּ (וְהַזֹּו הַזֶּה
 כִּשְׁמַתְבָּרַכַת מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, זֶה שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ וְנִקְרָא חֲכָמָה, קוֹרְאִים לוֹ) רוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ. כְּלוֹמַר, רוּחַ מֵאוֹתוֹ קֹדֶשׁ שֶׁלְמַעְלָה.
 וְכִשְׁיוֹצְאִים וּמִתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֵז
 נִקְרָאת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

וּבְשַׁעֲדָה שֶׁשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ מִשַּׁחַת קֹדֶשׁ לְאוֹתָם שְׁנֵי
 עֲמוּדִים, שֶׁנִּקְרָאִים לְמוֹדֵי ה', וְנִקְרָאִים
 צְבָאוֹת, מִתְכַּנֵּס לְשָׁם, וְכִשְׁיוֹצָא מִשָּׁם בְּאוֹתָהּ

דְּרָגָה שְׁנִקְרָאת יְסוּד, לְאוֹתָהּ חֲכָמָה קְטָנָה, אֲזַ
 נִקְרָאת לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וַיּוֹצֵאת לְהַעִיר אוֹתָם
 קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים. אֲזַ כְּתוּב, ה' אֱלֹהִים נָתַן לִי
 לְשׁוֹן לְמוֹדִים. וְלָמָּה? לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲף דְבָר.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אֶת זֶה לְמַנּוּרָה הַקְדוּשָׁה,
 רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְעוֹד, שֶׁהַעֲלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 וּמִשׁוּם כֶּךָ כָּל דְּבָרָיו בִּנְגֻלָּה נֹאמְרִים, וְלֹא
 מִכְסִּים. עָלָיו כְּתוּב, (במדבר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ
 וּמְרָאָה וְלֹא בַחֲדִידָת.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, (מלכים-א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה
 לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דְּבַר לוֹ וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין
 חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וְגו'. וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה,
 זֶהוּ שְׁשִׁנְיוֹ, בִּימֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲמָדָה הַלְּבָנָה
 בְּשִׁלְמוֹתָהּ, כַּאֲשֶׁר דְּבַר לוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר לוֹ,
 הַחֲכָמָה וְהַמְדַע נָתַן לָךְ.

וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה. וְכִי מַה (בין) זֶה
 לְזֶה? אֲלֹא כֶּךָ שְׁשִׁנְיוֹ, וְה' נָתַן חֲכָמָה
 לְשִׁלְמָה. וְאֵת הַחֲכָמָה הַזֶּה בְּמַה הָעֵמִיד אוֹתָהּ?
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָעֵמִיד אוֹתָהּ בְּזֶה בְּרֵאשׁוֹנָה,
 שֶׁשְׁלֹמֹה עָשָׂה שֶׁהוֹרִיד אֶת חִירָם מֵאוֹתָהּ דְּרָגָה,
 שֶׁהָיָה אוֹמַר (יחזקאל כח) מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבַּתִּי וְגו'.
 שֶׁלְמַדְנוּ שְׁחִירָם מֶלֶךְ צוּר עָשָׂה עֲצָמוֹ אֵלּוּהַ.

אָחַר שְׁשֻׁלְמָה בָּא, עָשָׂה לוֹ בְּחֻמְתּוֹ שְׂיִרָד
מֵאוֹתָהּ יַעֲצֶה וְהוֹדָה לְשֻׁלְמָה. וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב,
(מלכים-א ה) וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה.

וַיִּשְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁשֻׁלַח
לוֹ יָשָׁד אַחֲדָה, וְהוֹרִיד אוֹתוֹ לְשִׁבְעָה
מְדוּרֵי גִיּוֹנִים, וְהַעֲלֶה אוֹתוֹ וְשֻׁלַח לוֹ פְּתָקִים בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם בְּיָדוֹ, עַד שֶׁחָזַר וְהוֹדָה לְשֻׁלְמָה. וַיִּשְׁנִינוּ,
שְׁלֹמֹה יָרַשׁ אֶת הַלְּבָנָה בְּכָל הַצְּדָדִים, וּמִשּׁוּם כֶּף
שְׁלֹט בְּכָל בְּחֻמְתּוֹ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי שׁוֹלֵט
בְּחֻמְתּוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹלִים
בְּדַרְגוֹתָיו לֹא עוֹלִים אֶלָּא לְהַשְׁלִים עִמּוֹ (אם לא
שְׁלֹמִים עִמּוֹ).

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שיר ב) יוֹנְתִי בְּחֻגֵי הַסֶּלַע
בְּסֹתֵר הַמְּדֻרָּגָה וְגו'. יוֹנְתִי - זֶה כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל. מֵה יוֹנָה לֹא עוֹזֶבֶת אֶת בֶּן זוּגָה
לְעוֹלָמִים, כֶּף כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לֹא עוֹזֶבֶת אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָמִים. בְּחֻגֵי הַסֶּלַע - אֵלוֹ
תְּלִמְיָדֵי חֻכְמִים, שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בְּמִנְחָה בְּעוֹלָם
הַזֶּה. בְּסֹתֵר הַמְּדֻרָּגָה - אֵלוֹ תְּלִמְיָדֵי חֻכְמִים
שְׁצֻנוּעִים, שֶׁבָּהֶם חֲסִידִים יֵרְאִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁשְׁכִּינָה לֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. אֵז הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא תוֹבֵעַ אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבְלִים

ואומר, הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי
קולך ערב, שאין קול שנשמע למעלה, אלא
קולם של אלו העוסקים בתורה.

ולמדנו, כל אותם העוסקים בתורה בלילה,
הדיוקן שלהם נחקק למעלה לפני
הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא משתעשע
בהם כל היום ומסתכל בהם, ואותו קול (של כאן)
עולה ובוקע את כל אותם רקיעים עד שעולה
לפני הקדוש ברוך הוא, ואז כתוב, כי קולך ערב
ומראיך נאווה. ועכשו הקדוש ברוך הוא חוקק
את דיוקנו של רבי שמעון למעלה, וקולו למעלה
למעלה עולה, ומתעטר בכתר הקדוש, עד
שהקדוש ברוך הוא מתעטר בו בכל העולמות
ומשתבח בו. עליו כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי
אתה ישראל אשר בך אתפאר.

פתח רבי חייא ואמר, (קהלת א) מה שהיה כבר הוא
ואשר להיות וגו'. מה שהיה כבר, הינו מה
ששנינו, שטרם ברא הקדוש ברוך הוא את
העולם הזה, היה בורא עולמות ומחריבם, עד
שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא לברא את
העולם הזה ונמלך בתורה. אז הוא התתקן
בתקונו והתעטר בעטרותיו, וברא את העולם

הַזֶּה, וְכָל מָה שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה הָרִי הִיָּה לְפָנָיו
(שְׁהָרִי עֲלֵה מִלְּפָנָיו) וְהִתְתַּקֵּן לְפָנָיו.

וְשִׁנְיָנוּ, כָּל אוֹתָם מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּמְצָאִים בְּכָל
דוֹר וְדוֹר, טָרָם שֶׁיִּבְאוּ לְעוֹלָם, הָרִי הָיוּ
עוֹמְדִים לְפָנָיו בְּדִיוּקָן שְׁלֵהֶם. (וְכֵן שִׁנְיָנוּ) אֶפְלוּ כָּל
אוֹתָן נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם טָרָם שֶׁיִּרְדוּ לְעוֹלָם, כִּלְכֵן
חֻקוֹת לְפָנָיו בְּרָקִיעַ בְּאוֹתוֹ דִּיוּקָן מִמַּשׁ שֶׁהֵם
בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְכָל מָה שֶׁלּוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַכֹּל
יִדְעוּ טָרָם בּוֹאֵם לְעוֹלָם. וְשִׁנְיָנוּ, זֶה בְּאוֹתָם
צְדִיקֵי אֲמֶת.

וְכֵן אוֹתָם שְׂאִין נִמְצָאִים צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה,
אֶפְלוּ שֶׁם מְרַחֲקִים מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְנִכְנָסִים לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְדוֹחֲקִים אֶת
הַשְּׁעָה וְיִוְרְדִים לְעוֹלָם. וְאוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה שְׁלֵהֶם,
הָרִי לְמַדְנוּ, כְּמוֹ שֶׁהֵם קָשִׁי עֲרָף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי
הָיוּ טָרָם בּוֹאֵם לְעוֹלָם.

וְאֵת אוֹתוֹ חֵלֶק קְדוֹשׁ שֶׁנִּתֵּן לָהֶם זָרְקוּ אוֹתוֹ,
וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים וְנִטְמָאִים בְּאוֹתוֹ נֶקֶב
תְּהוֹם רַבָּה, וְנוֹטְלִים חֵלְקָם מִשָּׁם, וְדוֹחֲקִים אֶת
הַשְּׁעָה וְיִוְרְדִים לְעוֹלָם. אִם זוֹכֵה אַחַר כֵּן וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רְבוּנוּ – הוּא נוֹטֵל אֶת אוֹתוֹ חֵלֶק

שְׁלוֹ מִמֶּשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, (קהלת ו) מֵה שְׁהִיָּה כְּכָר
 (נְקָרָא שְׁמוֹ) הוּא, (שם ג) וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת וְגו' כְּכָר הִיָּה.

בא רֵאָה, לֹא נִמְצְאוּ כְּמוֹ בְּנֵי אֱהָרֹן בְּיִשְׂרָאֵל,
 פָּרַט לְמֹשֶׁה וְאֱהָרֹן, וְהֵם נִקְרְאוּ אֲצִילֵי בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. וְעַל שְׁטַעוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ מֵתוֹ. וְכִי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְאַבְדֵם? וְהִרִי שְׁנִינוּ
 בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד
 עִם הַכֹּל, וְאֶפְלוּ אֶת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם אֵינּוּ רוֹצֶה
 לְאַבְדֵם, וְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת הַלְלוּ, הִיעֲלָה עַל דַּעְתְּךָ
 שְׁנֵאֲבָדוּ מִן הָעוֹלָם?! אֵיפֹה הַזְכוּת שְׁלָהֶם? אֵיפֹה
 הַזְכוּת שֶׁל אֲבִיהֶם, וְזְכוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה גַם כֵּן? וְאִיךָ
 הֵם נִאֲבָדוּ?

אָא כֵּךְ לְמַדְנוּ מֵהַמְּאוֹר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חָס עַל כְּבוֹדוֹ, וְנִשְׂרַף גּוֹפֶם
 בְּפָנָיִם, וְנִשְׁמַתֶּם לֹא נִאֲבָדָה, וְהִרִי בְּאַרְנוֹ. וּבֹא
 רֵאָה, טָרַם שְׁמֵתוֹ בְּנֵי אֱהָרֹן, כְּתוּב (שְׁמוֹת ו) וְאֶלְעָזָר
 בֶּן אֱהָרֹן לָקַח לוֹ וְגו', נִקְרָא שְׁמוֹ פְּנַחֶס, שְׁהִיָּה
 עֲתִיד לְתַקֵּן אֶת הָעֵקֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת
 כְּכָר הִיָּה.

וְלְמַדְנוּ, כֹּל צַדִּיקֵי הָאֱמֶת טָרַם שְׁיִבְאוּ לְעוֹלָם,
 כְּלָם מִתְקַנִּים לְמַעַלָּה וְנִקְרְאִים

בְּשִׁמוֹת. וְרִשְׁבִּי, מִיּוֹם שֶׁכָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת הָעוֹלָם, הָיָה מְזַמֵּן לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְנִמְצָא עִמּוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ,
 אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, עָלָיו כָּתוּב (משלי כג)
 יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. אָבִיךָ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְאִמֶּךָ – זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.

פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר, (שיר א) עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבוֹ
 נִרְדֵי נִתֵּן רִיחוֹ. אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ
 הַחֲבֵרִים בְּשַׁעֲהַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה נִמְצָא
 וּמְזַמֵּן בְּהַר סִינַי לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. נִרְדֵי נִתֵּן
 רִיחוֹ, יִשְׂרָאֵל נִתְּנוּ וְהָעֵלּוּ רִיחַ טוֹב שֶׁעָמַד וְהִגֵּן
 עֲלֵיהֶם לְדוֹרוֹ דוֹרוֹת, וְאָמְרוּ (בראשית א) כֹּל אֲשֶׁר
 דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. דָּבָר אַחֵר עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ
 בְּמִסְבוֹ – בְּעוֹד שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה
 מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִחַקְקָה בְּשָׁנַי לּוֹחֹת אֲבָנִים,
 עָזְבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת אוֹתוֹ רִיחַ טוֹב שֶׁהָיָה מִתְעַטֵּר
 עֲלֵיהֶם, וְאָמְרוּ לְעַגֵּל, אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל.

עֲבָשׁוּ פְּסוּק זֶה הוּא בְּסוּד הַחֲכָמָה. בֵּא רְאֵה,
 כָּתוּב (בראשית ב) וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
 אֶת הַגֵּן. הַנָּהַר הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְצַדְדָיו, בְּשַׁעֲהַ
 שְׁמִזְדוּג עִמּוֹ בְּזוּוג שָׁלֵם, כְּאֲשֶׁר הָעֵדֶן הַזֶּה (זווג)
 בְּאוֹתוֹ נָתִיב שְׁלֵא נוֹדַע לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כְּמוֹ

שְׁנָאֵמַר (שמות טז) נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְנִמְצְאוּ
 בְּרִצּוֹן שְׁלֹא נִפְרָדִים תָּמִיד אֶחָד מֵאֶחָד. אֲזִ
 יוֹצְאִים מֵעֵינֹת וְנִחְלִים וּמַעֲטָרִים אֶת הַבֵּן
 הַקָּדוֹשׁ בְּכֹל אוֹתָם הַכְּתָרִים, וְאֲזִ כְּתוּב (שיר ג)
 בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אָמוּ. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה יִרַשׁ אוֹתוֹ
 בֵּן יִרְשֵׁת אָבִיו וְאָמוּ, וְאֲזִ הוּא הַשְּׁתַּעֲשַׁע בְּאוֹתוֹ
 עֲנָג וְתַפְנוּק.

וְלִמְדָנוּ, בְּשַׁעָה שְׁהַמְלֵךְ הָעֲלִיּוֹן בְּתַפְנוּקֵי
 מְלָכִים יוֹשֵׁב בְּעֶטְרוֹתָיו, אֲזִי כְּתוּב,
 עַד שְׁהַמְלֵךְ בְּמִסְבוֹ נִרְדִי נִתֵּן רִיחוֹ. זֶה הֵיִסוּד
 שְׁמוּצִיא בְּרִכּוֹת לְזוּג אֶת הַמְלֵךְ הַקָּדוֹשׁ עִם
 הַגְּבִירָה (בְּדִרְגָה הַזוֹ). וְאֲזִ נִתְּנוֹת בְּרִכּוֹת בְּכֹל
 הָעוֹלָמוֹת, (וְיוֹצְאִים) וּמִתְּבָרְכִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.
 וְעֲכָשׁוּ הָרִי הַמָּאוֹר הַקָּדוֹשׁ מִתְּעַטֵּר בְּעֶטְרוֹת
 הַדִּרְגָה הַזוֹ, הוּא וְהַחֲבָרִים מֵעֲלִים תְּשֻׁבְחוֹת
 מִמַּטֵּה לְמַעְלָה, וְהִיא מִתְּעַטֶּרֶת בְּאוֹתָן
 הַתְּשֻׁבְחוֹת. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהוֹצִיא בְּרִכּוֹת לְכֹל
 הַחֲבָרִים מִמַּעְלָה לְמַטֵּה בְּדִרְגָה הַקָּדוֹשָׁה הַזוֹ,
 וְרַבִּי אֶלְעָזָר (שְׂרַבִּי אֶלְעָזָר) בָּנוּ יֹאמֵר מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים
 הַמְּעֲלִים שְׁלֵמַד מֵאָבִיו.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה
 בָּאֵר בְּשָׂדֵה וְגו', וְנִאֶסְפוּ שָׁמָּה כָּל

הַעֲדָרִים וְגו'. יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בַּפְּסוּקִים הַלְלוּ, וְהֵם
בְּסוּד הַחֲכָמָה שְׁלַמְדָתִי מֵאַבָּא, וְכֹךְ לְמִדָּתִי: וַיֵּרָא
וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה, אֵיזוֹ בָּאֵר? זֶהוּ שְׁפָתוֹב (במדבר
כא) בָּאֵר חֲפְרוּהָ שָׁרִים כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם. וְהִנֵּה שָׁם
שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ, אֵלּוּ הֵם גִּצְח סוּד
יְסוּד, שְׂאֵלוֹ הֵם הָרוֹבְצִים עָלֶיהָ וְעוֹמְדִים עָלֶיהָ.
וּמֵאַלֶּה מִתְמַלֵּאת הַבָּאֵר הַזֶּה בַּבְּרָכוֹת.

כִּי מִן הַבָּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ הַעֲדָרִים, שְׁהָרִי מֵהַבָּאֵר
הַזֶּה נְזוּנִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים (עולמות תחתונים),
וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים כְּאַחַד. וְהָאֲבָן גְּדֹלָה עַל פִּי
הַבָּאֵר, זֶהוּ הַדִּין הַקָּשָׁה שְׁעוֹמֵד עָלֶיהָ מֵהַצַּד
הָאַחֵר לְהַנִּיק לָהּ (מִמְנָה). וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הַעֲדָרִים,
אֵלּוּ הֵם שֵׁשֶׁת כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שְׁכָלָם מִתְכַּנְּסִים
וּמְשַׁפִּיעִים בְּרָכוֹת מֵרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ וּמְרִיקִים לְתוֹכָהּ.
וְכִשְׁכָּלָם מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד לְהַרְיֵק בָּהּ, אָז כָּתוּב
וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר, מִנְדִּדִין (גוללים) אֶת
אוֹתוֹ הַדִּין הַקָּשָׁה וּמַעֲבִירִים אוֹתוֹ מִמְנָה.

וְהַיִּשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן, מְרִיקִים בְּרָכוֹת מֵאוֹתָהּ בָּאֵר
לְעֲלִיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים. אַחֵר כֶּךָ –
וְהַיִּשְׁבוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבָּאֵר לְמִקְמָהּ. וְשָׁב
אוֹתוֹ הַדִּין לְמִקְוֵמוֹ, מִשׁוּם שְׁצָרִיךְ לוֹ לְבִשָׁם אֶת
הָעוֹלָם וְלִתְקַן הָעוֹלָם. וְעַכְשָׁיו הָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא מריק עליכם ברכות ממעין הנחל, ומכם מתברכים כל בני הדור. אשרי חלקכם בעולם הזה ובעולם הבא, עליכם כתוב (ישעיה נד) וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם וגו'. למדנו, ב"ג מדות נקשר קשר האמונה, שימצאו ברכות לכל. וכל אמונתו של הקדוש ברוך הוא נסתרו בשלש. ועל זה בשלש עשרה מדות מתעטרת התורה, כמו שבארנו מקל וחמר ומגזרה שנה וכו', וכמה פעמים בארנו את זה, והשם הקדוש מתעטר בזה.

בא ראה, באותה שעה שרצה יעקב שיתברכו בניו בשם (בקשר) האמונה, מה כתוב? (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת – הרי שלשה עשר, שהשתתפה עמהם שכניה והתקיימו הברכות. והינו שכתוב איש אשר כברכתו ברוך אתם. מה זה כברכתו? באותה דגמא של מעלה, כברכתה של כל מדה ומדה.

ולמדנו, כל אותן מדות עולות ומתעטרות ונחות בראש אחד, ושם מתעטר

רֵאשׁ הַמְּלֶךְ, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא בְּדִרְגָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל
 חֲסִידוֹת, וְהַחֲסִידִים יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתוֹ הַכְּבוֹד
 שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁכָּתוּב יַעֲלֶזוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד –
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם – בְּעוֹלָם הַבָּא.
 רוּמָמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם – שִׁיּוּדָעִים לְקֶשֶׁר אֶת קֶשֶׁר
 הָאֱמוּנָה כְּרֵאוּי, וְאִזּוֹ חֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. אִיזוֹ חֶרֶב
 פִּיפִיּוֹת? זוֹהִי חֶרֶב לֵה', חֶרְבוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. פִּיפִיּוֹת – לוֹהֶטֶת בְּשָׁנֵי דִינָיִם. וְלָמָּה?
 לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם וְגו'.

וְהָרִי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, כֶּתֶר הַחֲסֵד, הָרֵאשׁ
 הָעֲלִיּוֹן, מִשּׁוּם כֶּךָ יֵרֵשׁ אֶת הַכְּבוֹד
 שֶׁלְמַעְלָה, וְהוּא קֶשֶׁר קֶשֶׁר עֲלִיּוֹן, קֶשֶׁר קְדוּשׁ,
 קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא. עַל הַשְּׁלֶחֶן הַזֶּה נֶאֱמַר, (יחזקאל מא) זֶה
 הַשְּׁלֶחֶן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. קָם רַבִּי פִּנְחָס וּנְשָׁק לוֹ
 וּבִרְךְ אוֹתוֹ, וּנְשָׁק לְרַבִּי אֶלְעָזָר וּלְכָל הַחֲבֵרִים
 וּבִרְךְ אוֹתָם. נָטַל כּוֹס וּבִרְךְ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שְׁלֶחֶן נֶגֶד צַרְרִי
 וְגו'. יֵשְׁבוּ (שְׁמַחוּ) שָׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהָיוּ
 כָּל הַחֲבֵרִים שְׂמֵחִים בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְשִׂמְחָתוֹ שֶׁל
 רַבִּי שְׂמֵעוֹן הִיְתָה רַבָּה. לְקַח רַבִּי פִּנְחָס אֶת רַבִּי
 אֶלְעָזָר, וְלֹא עָזַב אוֹתוֹ כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה,

וְהָיָה שְׂמֵחַ עִמּוֹ. קָרָא עָלָיו, (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה'. כָּל הַשְּׂמֵחָה וְהַעֲנָג הַיָּתֵר הַזֶּה – שֶׁל חֶלְקִי הוּא, (על זֶה שְׁעָמִי הוּא, על זֶה כְּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שְׂפָכָה לוֹ וְגו') עֲתִידִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם לְהַכְרִיז עָלַי: אֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ רַבִּי פְּנַחֵס, שְׂאֵתָה זְכִיתָ לְכָל זֶה, שְׁלוֹם לְךָ וְשְׁלוֹם לְעוֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ. הַשְּׂפִימוּ לְלַכְתָּ. קָם רַבִּי פְּנַחֵס וְאַחֲזוּ בְּרַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא הִשְׁאִיר אוֹתוֹ לְלַכְתָּ. לָזֶה רַבִּי פְּנַחֵס אֶת רַבִּי שְׂמַעוֹן וּבִרְכוּ, וְאֵת כָּל הַחֲבֵרִים. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׂמַעוֹן לְחֲבֵרִים, (תהלים קיט) עַת לַעֲשׂוֹת לֵה'.

בא רַבִּי אַבָּא וְשָׂאֵל, כְּתוּב וְנָתַן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת וְגו'. הַגְּוֹרְלוֹת הִלְלוּ לָמָּה? וְאֶהְרֵן לָמָּה לוֹ לָתֵת גְּוֹרְלוֹת? וְהַפְּרָשָׁה הַזֹּאת לָמָּה? וְהָרִי לְמַדְנֵנוּ לְפָנָי מוֹרְנוּ אֶת סֵדֶר הַיּוֹם, וְהָרִי רוֹצִים לְדַעַת.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית מב) וַיִּקַּח מֵאֵתָם אֶת שְׂמַעוֹן וַיַּאֲסֶר אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם. וְכִי מָה רָאָה יוֹסֵף לְקַחֵת אֶת שְׂמַעוֹן עִמּוֹ יוֹתֵר מֵאַחֲיוֹ? אֲלֹא אָמַר יוֹסֵף בְּכָל מְקוֹם שְׂמַעוֹן (ולוי) הוּא (הם) פְּתִיחַת הַדִּין, וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהִלְכְּתִי מֵאֲבִי אֶל אַחִי, שְׂמַעוֹן פְּתַח בְּרֵאשׁוֹנָה בְּדִין, זֶהוּ שְׂפָכְתוּב

(שם לו) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הֲנִיחֵה בְּעַל הַחֲלָמוֹת
הַלְזָה בָּא וְעַתָּה לָכוּ וְגו'. אַחַר כֵּן בְּשִׁכְם, (שם
לו) וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׂמֵעוֹן וְלוֹי, כָּלֵם בְּדִין
הָיוּ. טוֹב לְקַחַת אֶת זֶה, וְלֹא יַעִיר קִטְטָה עִם
כָּל הַשִּׁבְטִים.

וַיִּשְׁנִינוּ, מָה רָאָה שְׂמֵעוֹן לְהַזְדַּוֵּג עִם לוֹי יוֹתֵר
מִהַכֹּל, וְהָרִי רְאוּבֵן הָיָה אָחִיו וְסִמְּוֹן
לו? אֵלֶּא שְׂמֵעוֹן רָאָה וַיֵּדַע שְׁלוֹי בָּא מִצַּד הַדִּין,
וְשְׂמֵעוֹן נֶאֱחָז יוֹתֵר בְּצַד הַדִּין הַקָּשָׁה. אָמַר,
נִתְעַרַב אֶחָד עִם אֶחָד, וְאֲנִי נִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם.
מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נָטַל לְחַלְקוֹ אֶת לוֹי
וְאָמַר: מִכָּאן וְהִלָּאָה שְׂיִשָּׁב שְׂמֵעוֹן עִם שְׁלִשְׁלַת
הַגְּבוּרָה עִמּוֹ לְבַדּוֹ.

לְמִדְּנוּ, בְּצַד הָאֵם שְׁנֵי שׁוֹמְרִים חוֹקְרֵי דִין (מְגִנִּים)
אֲחֻזִּים בְּיַד שְׂמָאֵל, וְהָרִי בְּאֲרֻנוֹ שְׁהֵם
מְרַגְּלִים אֶת הָאָרֶץ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְהִינּוּ סוֹד
הַפְּתוּב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים.

וַיִּשְׁנִינוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל
הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם,
שֶׁהֵם חֲלָקוֹ וְגוֹרְלוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוּב (דברים לב) כִּי חֲלָק

ה' עֲמוּ וְגו'. וְכָתוּב (שם) יִרְכְּבוּהוּ עַל בְּמַתֵּי אֲרָץ.
 עַל בְּמַתֵּי אֲרָץ דּוֹקָא, שְׁהָרֵי הֵם אֲחוּזִים לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן אֶהְבְּתוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִדְבָקֶת בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (מלאכי א) אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם
 אָמַר ה', וְכָתוּב (דברים ז) כִּי מֵאֶהְבֶּת ה' אֶתְכֶם וְגו'.
 וּמִתּוֹךְ הָאֶהְבָּה הַיִּתְרָה שְׂאוּהֵב אוֹתָם, נִתֵּן לָהֶם
 יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה לְטַהַר אוֹתָם וּלְזַכּוֹת אוֹתָם מִכָּל
 חַטָּאֵיהֶם, שְׁכָתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה וְגו', כְּדֵי שִׁיְהִי
 צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יִמָּצֵא
 בָּהֶם חַטָּא. וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים יִשְׂרָאֵל
 וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל חוֹקְרֵי הַדִּין וְעַל כָּל הָרוּחוֹת.

לְמִדְנֹו, וְנִתֵּן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת.
 וְנִתֵּן אֶהְרֹן, מִשּׁוּם שֶׁבֶא מִצַּד הַחֹסֶד.
 עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים, בְּדִיוֹק עַל, כְּדֵי שְׁתַּתְּבֹּשֵׁם
 הַגְּבִירָה. גּוֹרֵל אֶחָד לֵה' וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאוֹל,
 וְהָרֵי שְׁנֵי שְׁעִירִים הֵם. אִז לָמָּה אֶחָד לֵה'? אֶלֶּא
 אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשֵׁב זֶה אֶצְלִי, וְאֶחָד
 יֵלֶךְ וַיִּשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, שְׂאֵלְמָלֵא שְׁנֵיהֶם מְזִדְּוִגִים,
 לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל.

יְצֵא זֶה, הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, וּמוֹצֵא אֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה עֲבוֹדוֹת, בְּכַמָּה דְרָגוֹת,
 בְּכַמָּה הַנְּהַגוֹת טוֹבוֹת, וְלֹא יִכּוֹל לָהֶם, בֵּין כָּלֵם

שָׁלוֹם, וְלֹא יָכוֹל לְהַכְנִיס עִמָּהֶם בְּמַלְשִׁינוֹת. (הולך ומשויטט בעולם ומוציא את ישראל בצורה הזו) (אף ישראל למטה כך בצורה הזו) אֶת הַשְּׁעִיר הָאֲחֵר שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ עִם מִשָּׂא שֶׁל כָּל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל.

לְמַדְנֵנוּ, כְּמָה קְבוּצוֹת מְחַבְּלִים מְזַדְּוֹגִים (מְזַדְּוֹגִים), שֶׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, וּמְמַנִּים לְרַגְלֵךְ אֶת הָאָרֶץ עַל כָּל אוֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְאוֹתוֹ יוֹם לֹא מְצוּי הַמְּלָשִׁין (פְּתַחוּן) לְדַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁמְגִיעַ הַשְּׁעִיר הַזֶּה אֶל הָהָר, כְּמָה שְׂמִיחָה עַל שְׂמִיחָה מִתְּבַשְּׂמִים כָּלֵם בּוֹ. וְאוֹתוֹ שׁוֹמֵר שְׂיוּצָא, חוֹזֵר וְאוֹמֵר אֶת תְּשׁוּבָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַקָּטָנוֹר נַעֲשֶׂה סִגְוֹר.

וְבֵא רְאֵה, לֹא זֶה לְבַדּוֹ הוּא, אֲלֵא בְּכָל מָקוֹם שְׂרוּצִים יִשְׂרָאֵל לְהַטְהֵר מִחֲטָאֵיהֶם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם עֵצָה לְקַשֵּׁר אֶת בְּעָלֵי הַדִּין וּלְבִשְׁם אוֹתָם בְּאוֹתָם קְרִבּוֹת וְעוֹלוֹת שְׂקָרְבִים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִז לֹא יְכוּלִים לְהִרְעוֹ. וְאוֹתוֹ יוֹם יוֹתֵר עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְבַשְּׂמִים לְמַטָּה אֶת הַכֹּל, כֵּן מְבַשְּׂמִים אֶת כָּל אֵלּוֹ שְׁלֵהֶם יֵשׁ הַלְשָׁנָה (פְּתַחוּן), וְהַכֹּל הוּא קְרִבָּן וְעַבּוּדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לְמִדְנוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁכָתוּב וְלָקַח אֶהְרֵן אֶת
 שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְגו', הֵם מִתְעוֹרְרִים
 בְּאוֹת יוֹם לְמַעְלָה וְרוֹצִים לְשֵׁלֵט (לשטות) וְלִצְאֵת
 לְעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהִכְהֵן מִקְרִיב אֶת אֱלוֹ לְמִטָּה, אִז
 נִקְרָבִים אוֹתָם שְׁלֹמְעֵלָה, וְאִז עוֹלִים הַגּוֹרְלוֹת
 בְּכָל הַצְדָדִים. הִכְהֵן נוֹתֵן גּוֹרְלוֹת לְמִטָּה, הִכְהֵן
 נוֹתֵן גּוֹרְלוֹת לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁאֶחָד נִשְׁאָר עִם
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִטָּה, וְאֶת הָאֶחָד מוֹצִיאִים
 לְאוֹתוֹ הַמְדַבֵּר, כֵּךְ גַּם לְמַעְלָה אֶחָד נִשְׁאָר עִם
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶחָד יוֹצֵא לְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם
 לְאוֹתוֹ הַמְדַבֵּר הָעֲלִיוֹן, וְאֶחָד נִקְשָׁר בְּאֶחָד.

כְּתוּב וְסִמֵּךְ אֶהְרֵן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ
 הַשְּׁעִיר הַחַי וְהַתּוֹדֶה עָלָיו וְגו'. מִשּׁוֹם
 כֵּךְ וְסִמֵּךְ אֶהְרֵן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִסְכִּים עַל יָדָיו. עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי, הַחַי
 דּוֹקָא, לְהַכְלִיל אוֹתוֹ שְׁלֹמְעֵלָה.

וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ויקרא ה)
 וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ. וּבִאֲרָנוּ
 עָלֶיהָ, שֶׁנִּשְׁטָהר הָאָדָם וְנִשְׁאָר עָלֶיהָ כָּל אוֹתוֹ
 הַחָטָא. אִף כֵּן וְהַתּוֹדָה עָלָיו, אַחַר שֶׁהַתּוֹדָה
 הִכְהֵן בְּעִבּוּרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל – עָלָיו, כְּלוּמַר, כָּלָם
 יִשְׁאָרוּ עָלָיו.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, אִם כֶּךָ, כְּתוּב וְלֹא יִזְכְּחוּ
 עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשַׁעֲרֵים. אָמַר לוֹ, כָּאֵן
 שׁוֹנָה, שְׁשָׁם לְשַׁעֲרֵים הָיוּ מְקַרְיָבִים קְרָבָן,
 וּמִשּׁוֹם כֶּךָ לֹא כְּתוּב וְלֹא יִזְכְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם
 שַׁעֲרֵים, אֲלֵא לְשַׁעֲרֵים, שְׁשָׁם לְשַׁעֲרֵים הָיוּ
 עוֹשִׂים פְּלִחָן וְשִׁלְטוֹן, וְכֵאֵן - וְנִשְׂא הַשַּׁעֲרֵים
 עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם, וְהַקְרָבָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה אֲלֵא
 לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֵּא וּרְאֵה שְׁבַגְלָל הַקְרָבָן
 מִתְּבַשְּׂמִים עָלֵינוּנִים וְתַחֲתוֹנִים וְהַדִּין לֹא שׁוֹלֵט
 וְשׁוֹרָה עַל יִשְׂרָאֵל.

לְמַדְנֵנוּ, וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֲתִי הַמְּדַבְּרָה. מֵהוּ אִישׁ
 עֲתִי? אֲלֵא סוּד הַדְּבָר כֶּךָ הוּא - בְּכָל
 מָה שְׁנַעֲשֶׂה, צְרִיךְ אָדָם מְזַמֵּן לְאוֹתוֹ דְּבַר. יֵשׁ
 אָדָם שֶׁהַבְּרָכָה מִתְקַיֶּמֶת עַל יְדוֹ יוֹתֵר מֵאַחֵר. בֵּא
 וּרְאֵה מָה כְּתוּב בְּכַהֵן, טוֹב עֵינַי הוּא יְבָרֵךְ, אֵל
 תְּקַרֵּי יְבָרֵךְ אֲלֵא יְבָרֵךְ, כִּי הוּא מְזַמֵּן שְׁתַּתְקִיִּם
 בְּרָכָה עַל יְדוֹ בְּזֵה. (וְשׁוֹרָה הַבְּרָכָה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ).

וַיֵּשׁ אָדָם שְׁמִזְמֵן שְׁיִתְקִימוּ עַל יְדוֹ קְלָלוֹת, וּבְכָל
 מָה שְׁיִתְבּוֹנֵן יְבֹאוּ קְלָלוֹת וּמְאָרָה וּבַעֲתָהּ,
 כְּמוֹ בַלְעָם שְׁנִקְרָא רַע עֵינַי, שֶׁהָיָה מְזַמֵּן לְכָל רַע
 וְלֹא הָיָה מְזַמֵּן לְטוֹב, וְאַף עַל גַּב שְׁבַרְךָ, בְּרַכְתּוֹ
 אֵינָה בְּרָכָה וְלֹא הִתְקַיְּמָה. וְכִשְׁהָיָה מְקַלֵּל, כָּל

מה שְקָלֵל הַתְּקִיִּים, וְאֶפְלוּ בְרָגַע אֶחָד, וְעַל זֶה
כָּתוּב (במדבר כד) שְׁתֵּם הָעֵינַן. בְּכֹל מְקוֹם שֶׁעִינֹו
שָׁלְטָה - הַתְּקָלֵל.

בא וּרְאָה מֶה כָּתוּב, (שם) וַיֵּשֶׁת אֶל הַמְדַבֵּר פָּנָיו,
כְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר מְאוֹתוֹ צַד שֶׁהוּא שׁוֹלֵט שָׁם,
וַיָּבֵא בְּהִלְשָׁנָה עַל יִשְׂרָאֵל. מֶה כָּתוּב בְּכַהֲנִים?
(משלי כב) טוֹב עֵינַן הוּא יְבָרֵךְ, שֶׁהוּא הָיָה מְזַמֵּן לָזֶה
וְשׁוֹרָה בְּרֻכָּה בְּהַשְׁגָּחָה שְׁלוֹ. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, יִסְטָה
אָדָם אֶפְלוּ מִמָּאָה דְרָכִים וְלֹא יִפְגַּשׁ אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ
עֵינַן רָעָה.

אף כָּאֵן, וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֵתִי - שֶׁהוּא מְזַמֵּן לָזֶה
וּרְשׁוּם לָזֶה, וְהַכֵּהֵן הָיָה מְכִיר בּוֹ עֵינַן אַחַת
יוֹתֵר מֵאַחֶרֶת מְעַט. הָעוֹר שֶׁעַל הָעֵינַן מְכֻסָּה
בְּשִׁעְרוֹת רַבּוֹת, הָעֵינַן מְכַחֵלֶת וְלֹא מְסַתְּפֵל יִשְׂרָ,
זֶהוּ הָאָדָם הַמְזַמֵּן לְכַף וְהָרְאוּי לוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב
בְּיַד אִישׁ עֵתִי.

בגוש חָלָב הָיָה אָדָם, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם שֶׁמְכָה בְּיָדוֹ,
הָיָה מֵת, וְלֹא הָיוּ אֲנָשִׁים מִתְקַרְבִּים אֵלָיו.
בְּסוּרְיָה הָיָה אָדָם, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם שֶׁבּוֹ הִסְתַּכֵּל,
אֶפְלוּ לְטוֹב, הַכֹּל הַתְּהַפֵּף לְרַע. יוֹם אֶחָד הָיָה
אִישׁ אֶחָד הוֹלֵךְ בְּשׁוּק, וְהָיוּ פָּנָיו מְאִירוֹת. בָּא

אותו איש והסתכל בו, ונבקעה עינו. משום כך לכל היתה אדם מוכן, לזה ולזה. ועל זה כתוב טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך.

וְלַמִּדְנֵי, האיש הזה שהיה הולך למדבר, כשהגיע שם אותו שער, היתה עולה לָהֶר, ודוחה אותו בשתי ידיו, ולא היתה מגיע לחצי ההר עד שנעשה איברים איברים, ואותו איש היתה אומר: כך ימחו עוונות עמך וגו'. ומשום שעולה אותו קטגור ונעשה סגור של ישראל, אז הקדוש ברוך הוא, את כל חטאי ישראל וכל מה שכתוב באותם פתקים שלמעלה להזכיר את חטאי בני האדם, הוא נוטל אותם וזורק אותם כמו זה למקום שנקרא מצולות ים. זהו שכתוב (מיכה ז) ותשליך במצלות ים כל חטאתם.

סדר הלימוד ליום כט אדר (יום 177 בשנה)

רעיא מהימנא

מִצְוָה זו, שיעבד הכהן הגדול את עבודת אותו היום כמו שצריך, ולשלח שער לעזאזל. הסוד הזה כמו שנאמר, כדי שיפרד מהעם הקדוש ולא יתבע את חטאיהם לפני המלך ולא

יִקְטָרְגַּ עֲלֵיהֶם, שְׁהָרִי אֵין לוֹ תִקְרָא וְשִׁלְטוֹן (בְּה)
 אֶלָּא רַק כְּשִׁמְתַחֲזֵק הֶרְגֵז מִלְמַעְלָה, וּבְאוֹתוֹ
 דוֹרוֹן מִתְהַפֵּךְ אַחַר כֶּךָ לְאִפּוֹטְרוֹפּוֹס עֲלֵיהֶם, וְעַל
 כֵּן נִדְחָה מִלְפָּנֵי הַמֶּלֶךְ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
 קָץ כָּל בֶּשֶׂר.

וְהָעַם הַקְּדוֹשׁ נוֹתְנִים לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ שְׁעִיר,
 וְסוּד זֶה – (בְּרֵאשִׁית כז) הֵן עֲשׂוּ אָחִי אִישׁ
 שְׁעִיר. כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה זָכַר וּנְקֵבָה, אִף
 כֶּךָ בְּצַד הַטְּמֵאָה זָכַר וּנְקֵבָה. מִשָּׁל אוֹמְרִים, זָרֵק
 עֲצָם לְכָלֵב, וְהוּא יִלְחֹךְ אֶת עֶפְרַיִם רַגְלָךְ.

שְׂאֵלוֹ אֶת בֶּן זֹמָא, הָאֵם לְסָרְס כָּלֵב? אָמַר
 לָהֶם, (וּיקרא כב) וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ, כָּל
 שְׁבָאֲרָצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת זֶה,
 כֶּךָ צָרִיךְ הָעוֹלָם אֶת זֶה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, (בְּרֵאשִׁית א)
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד – זֶה מִלְּאֵף הַמּוֹת, אֵין לְבַטְלוֹ מִן
 הָעוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתוֹ. אִף עַל גַּב שְׁכַתוֹב
 בּוֹ (יִשְׁעִיה נב) וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׁבָעָה
 וּגּוֹ', לֹא יִתְבַטְּלוּ מִן הָעוֹלָם. הַכָּל צָרִיךְ, טוֹב וְרַע.
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ יֵשׁ לָנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה לְזָרֵק עֲצָם
 לְכָלֵב, עַד שֶׁהוּא גּוֹרֵר, יִכְנַס מִי
 שִׁיכְנַס לְהִיכַל הַמֶּלֶךְ, וְאֵין מִי שִׁימַחָה בִּידוֹ.
 אַחַר כֶּךָ יִכְשַׁכְשַׁכְּ בְּזַנְבוֹ.

מה כָּתוּב? וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב וַנִּשָּׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל
 עֲוֹנֹתֵם. כִּיִּןן שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת הַשָּׁעִיר הַזֶּה,
 תְּשׁוּקָתוֹ אֵלָיו וְלִהְתִּתֵּקֵן עִמּוֹ, וְלֹא יוֹדֵעַ מֵאוֹתָם
 הַחֲטָאִים שֶׁנוֹטֵל הַשָּׁעִיר. הוּא שָׁב אֶל יִשְׂרָאֵל,
 רוֹאֶה אוֹתָם בְּלִי חֲטָאִים, בְּלִי פִשְׁעִים, שֶׁהָרִי כָּלֵם
 שׁוֹרִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁעִיר, עוֹלָה לְמַעְלָה וּמִשְׁבַּח
 אוֹתָם לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 רוֹאֶה אֶת עֲדוּת אוֹתוֹ הַמְּקַטְּרֵג, וְהוֹאִיל וּתְשׁוּקָתוֹ
 לְרַחֵם עַל עַמּוֹ, אַף עַל גַּב שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶת כָּל
 הַמַּעֲשֵׂה, הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל.

וְהַכֹּהֵן שׁוֹרֶה עַל זֶה, כְּדֵי שְׁלֹא יַעֲוֹרֵר אֶת סוּד
 הַדִּין מְלַמְעָלָה, וְזֶה יִתְחַזֵּק וַיִּשְׁמְדוּ בְּנֵי
 הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי זֶה בָּא מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה, וְאִם
 זֶה יִתְעוֹרֵר, הוּא מִתְעוֹרֵר בַּחֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם,
 שֶׁהָרִי אֵין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְעֲלוֹת לְמַעְלָה לְעוֹרֵר
 דִּין קָשֶׁה רַק מְשׁוּם חֲטָאֵי בְּנֵי אָדָם. שֶׁהָרִי
 בְּשַׁעֲה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה חֲטָא, זֶה מִתְאַסֵּף, וְכִמָּה
 אֲלָפִים מְסִיעִים שְׁלוֹ, וּמִתְכַּנְּסִים שָׁם וְנוֹטְלִים
 אוֹתוֹ וְעוֹלִים לְמַעְלָה. הֶרְחַמֵּן יִצְיָלָנוּ. וְעַל הַכֹּל
 נוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲצָה לְיִשְׂרָאֵל לְהַנְצִיל
 מִכָּל הַצָּדִדִים, וְעַל זֶה כָּתוּב, (תהלים קמה) אֲשֶׁרִי

הָעַם שְׁפָכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהֵינוּ. (ער כאן

הרעיא מהימנא).

לְמִדְנֹו, וּמֵאֵת עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי
עֲזִים לְחֻטָּאת. וּמֵאֵת עֵדֶת, כְּדִי שִׁיְהִיָּה
מִכֹּלם וַיִּתְּכַפֵּר לְכֹלם, שֶׁהָרִי כֹל חֻטְאֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כָּאֵן תְּלוּיִים, וְכֹלם מִתְּכַפְּרִים בְּזֶה, וְלֹא מִסְפִּיק
מֵאִישׁ אֶחָד. וּמֵאִיזָה מְקוֹם נִלְקָחִים? מֵאוֹתָן
קָפוֹת שְׁבַעֲזָרָה נוֹטְלִים שָׁכָר, וּמִבִּיאִים אוֹתָם
מֵאוֹתָם דָּמִים שֶׁהֵיוּ מִכֹּלם.

וְאוֹתוֹ הַשְּׁעִיר הָאֲחֵר, שֶׁהָיָה נִשְׁאָר לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, עוֹשִׂים אוֹתוֹ חֻטָּאת בְּרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי
בְּאֶרְנוֹ בְּאִיזָה מְקוֹם הָיָה נִקְשָׁר. וְאֲחֵר כֶּף
מִקְרִיבִים אֶת אֱלֹהֵי, וְהַכֹּל מִתְּבַשְׂמִים, וַיִּשְׂרָאֵל
נִשְׁאָרִים צְדִיקִים לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכֹּל
הַחֻטָּאִים שֶׁעָשׂוּ וְחֻטְאוֹ לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכַתוֹב כִּי
בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם וְגו'.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בראשית כז) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל
רַבְּקָה אִמּוֹ הֲנִי עָשׂוּ אָחִי אִישׁ שְׁעִיר וְאָנֹכִי
אִישׁ חֶלֶק. מַה הוּא רוֹמֵז? אֶלָּא וְדַאי שֶׁעָשׂוּ אִישׁ
שְׁעִיר, וְהוּא מֵאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא שְׁעִיר, שֶׁהָרִי מֵאוֹתוֹ
צֶדֶד הוּא בָּא. וְאָנֹכִי אִישׁ חֶלֶק – אִישׁ מֵאוֹתוֹ

שְׁחַלֵּק לְכָל שְׂאֵר הָעַמִּים מִמְּנִים גְּדוֹלִים, שְׁכַתוּב (דברים ד) אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ אֹתָם, וְכַתוּב (שם לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ וְגו'. עוֹד אִישׁ חָלַק, מִשְׁנֵי שְׁעִירִים, וְנִשְׂאָר אֶחָד. שֶׁהִכְהֵן חָלַק אֹתָם – אֶחָד לְחֻלְקוֹ, וְאֶחָד לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לָמָּה? כְּדֵי שְׂיִטְעֵן עַל כְּתַפּוֹ אֵת כָּל חֲטָאֵי יַעֲקֹב, שְׁכַתוּב וְנִשְׂאָ הַשְּׁעִיר עָלָיו אֵת כָּל עֲוֹנֹתָם, עֲוֹנֹת תָּם.

לְמִדְּנוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם כַּמָּה פְּתָחִים פְּתוּחִים כְּנֻגַד יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל תְּפִלוֹתֵיהֶם. אֲשֶׁרִי חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אֹתָם וּלְזַכּוֹת אֹתָם, זֶהוּ שְׁכַתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה וְגו'. בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר הַכֹּהֵן בְּכַמֵּה עֲטָרוֹת. בַּיּוֹם הַזֶּה עֲבוֹדַת הַכֹּהֵן נִכְבְּדָה וְגְדוּלָה מְכֹל הָעֲבוֹדוֹת. לְכֻלָּם נוֹתֵן חֵלֶק בְּאוֹתָם הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר (מִתְעוֹרֵר) הַחֹסֵד בְּעוֹלָם עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, מְקַרֵּב אֵת הַקְּרִבָּנוֹת עַל חֲטָאֵי הָעָם, עַל חֲטָאוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כִּךָּ עַל חֲטָאֵי הָעָם. הוּא מְקַרֵּב עוֹלוֹת עָלָיו וְעַל הָעָם, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֵת הַדְּבָרִים.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָשְׁבוּ בְּשָׂדֵה אַחַת וְהִתְפַּלְלוּ. יָרַד עָנָן אֶחָד שֶׁל אֵשׁ וְהִקִּיף אוֹתָם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הָרִינִי רוֹאֵה שְׂרָצוֹנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא כָּאן. גִּשְׁבִי. יִשְׁבּוּ וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה.
פֶּתַח וְאָמַר, (משלי כה) מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה
וּשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאֲרֶץ מְרֻחָק. הָרִי הַסֵּתֶפֶלְתִּי
בְּדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, וְאֵת כָּל־אִמְרֵי בְּחֻכְמָהּ.

בא רְאֵה, שְׁלֵשָׁה סִפְרֵי חֻכְמָה הוֹצִיא שְׁלֵמָה
לְעוֹלָם, וְכָל־כֵּן בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. שִׁיר הַשִּׁירִים
- חֻכְמָה, קִהְלֵת - תְּבוּנָה, וּמִשְׁלֵי - דַּעַת. כִּנְגֻד
שְׁלֹשֶׁת אֵלֶּה עָשָׂה שְׁלֵשָׁה סִפְרִים. שִׁיר הַשִּׁירִים
כִּנְגֻד חֻכְמָה כֵּן הוּא. קִהְלֵת כִּנְגֻד תְּבוּנָה כֵּן הוּא.
מִשְׁלֵי כִנְגֻד דַּעַת. בְּמָה זֶה נִרְאָה? אֵלֶּה כָּל אוֹתָם
הַכְּתוּבִים הֵם בְּשְׁנֵי גֻּוֹנִים, רֵאשׁ וְסוּף, שְׁנֵי גֻּוֹנִים
נִרְאִים. וְכִשְׁמִסְתַּכְּלִים בְּכְתוּבִים, זֶה כָּלוּל בְּזֶה
וְזֶה כָּלוּל בְּזֶה, מִשּׁוּם כֵּן שְׁקוּל כִּנְגֻד הַדַּעַת.

הפסוק הַזֶּה אֵין רֵאשׁוֹ סוּפוֹ וְאֵין סוּפוֹ רֵאשׁוֹ,
וְכִשְׁהַסֵּתֶפֶלְתִּי בּוֹ, הַכָּל כָּלוּל אֶחָד עִם
אֶחָד, בֵּין מִסוּפוֹ לְרֵאשׁוֹ, בֵּין מִרֵאשׁוֹ לְסוּפוֹ.
שְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאֲרֶץ מְרֻחָק מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ
עֵיפָה. מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה וּשְׁמוּעָה טוֹבָה
מֵאֲרֶץ מְרֻחָק, וְזֶה וְזֶה נִחַת רוּחַ. כְּמוֹ שְׁזֶה נִחַת
רוּחַ, כֵּן זֶה נִחַת רוּחַ.

עד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, בָּא אִישׁ אֶחָד וְאָמַר, אֲשֶׁתוֹ
שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן נִרְפְּאָה מִחֻלָּתָהּ. וְהַחֲבָרִים

שָׁמְעוּ קוֹל, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַל לְאוֹתָם
 חֲטָאֵי הַדּוֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲרִי הַתְּקִים כָּאֵן
 הַפְּסוּק, וּשְׁמוּעָה טוֹבָה מְאֹרֶץ מְרַחֵק, כִּי זֶה נַחַת
 רוּחַ, כְּמוֹ מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה. אָמַר לָהֶם,
 נִקּוּם וְנִלְךְ, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵשׁ לָנוּ נְסִים.
 פְּתַח וְאָמַר, מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה – זו
 הַתּוֹרָה. שְׁכַל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה
 וּמְרוֹה מִמֶּנָּה אֶת הַנֶּפֶשׁ, מַה כָּתוּב? וּשְׁמוּעָה
 טוֹבָה מְאֹרֶץ מְרַחֵק. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַרִּיז
 עָלָיו כִּמָּה טוֹבוֹת לְהִיטִיב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב וּשְׁמוּעָה טוֹבָה. מֵאִיזָה מְקוֹם?
 מְאֹרֶץ מְרַחֵק, מִמְּקוֹם שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה
 רְחוֹק מִמֶּנּוּ בַּתְּחִלָּה, מִמְּקוֹם שֶׁהִיָּה אָדָם בְּשִׁנְאָה
 עִמּוֹ בַּתְּחִלָּה, שְׁכָתוּב (אִיּוֹב ט) וְאֶרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ,
 מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁמְקַדִּימִים לוֹ שְׁלוֹם, זֶהוּ שְׁכָתוּב
 מְאֹרֶץ מְרַחֵק. וְכָתוּב, (יִרְמִיָּה ל"א) מְרַחֵק ה' נִרְאָה לִי
 וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֲסֹד.

וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֶּר עָלָיו. רַבִּי
 יְהוּדָה פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְאַסָּף
 אֵל אֱלֹהִים ה' דִּבֶּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזִרַח שֶׁמֶשׁ עַד
 מְבֹאוֹ. לְמַדְנּוּ, אֶלְף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמֵשִׁים רְבּוּא
 בְּעֵלֵי שִׁירָה מְזַמְרִים לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁמְאִיר

היום. וְאֵלֶּף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה
בְּצִהָרִים. וְאֵלֶּף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים אֵלֶּף רְבוֹא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנִקְרֵאת בֵּין הָעֲרָבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם בְּעֵלִי
יִבְכֶּה מְשִׁבְחִים בְּדִבְרֵי תִשְׁבָּחוֹת כְּנִגּוּד
הַבְּקָר הַזֶּה. (כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר) שְׁכֶשֶׁמְתְּעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה,
כָּלֶם מִתְּבַשְׂמִים, וְהַדִּין שׁוֹכֵן, וְאוֹמְרִים
תִּשְׁבָּחוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב לט) בְּרֵן יַחַד כְּכִבִּי בְקָר
וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זְמַן (אַמוֹנָה) שְׁמִחָה
וּבְרָכוֹת נִמְצָאִים בְּעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מַעִיר אֶת אַבְרָהָם לְהַחְיֹתוֹ, וּמִשְׁתַּעֲשַׂע עִמּוֹ
וּמִשְׁלִיטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנִּין לָנוּ שֶׁהַבְּקָר הַזֶּה הוּא שֶׁל
אַבְרָהָם? שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יט) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבְּקָר.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים, כָּל אוֹתָם אֵלֶּף
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים אֵלֶּף רְבוֹא בְּעֵלִי
יִלְלָה נִקְרָאִים, וּמִזְמָרִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהַקְּטָטָה
שׁוֹרָה בְּעוֹלָם. וְאוֹתָהּ שְׁעָה הַהִתְעוֹרְרוֹת שְׁמַעִיר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִצְחָק, וְעוֹמֵד וְדֵן אֶת
הָרְשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה, וְשִׁבְעָה
נִהְרֹת אֵשׁ זוֹרְמִים וַיּוֹצֵאִים וְחָלִים עַל רָאשֵׁי
הָרְשָׁעִים, וְשִׁלְהָבוֹת גְּחָלִים שֶׁל אֵשׁ מִתְעוֹרְרוֹת
מִמְעָלָה לְמַטָּה. וְאִזּוֹ שָׁב אַבְרָהָם לְמְקוֹמוֹ, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר וְאַבְרָהָם שָׁב לְמִקְוָמוֹ. וְהַיּוֹם פּוֹנֶה,
וְרַשְׁעֵי הַגִּיּוֹנִים צוֹחִים וְאוֹמְרִים: (ירמיה ו) אוֹי לָנוּ
כִּי פָנֵה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרְב. וְאוֹתָהּ שָׁעָה
צָרִיךְ אָדָם לְהִזְהַר בְּתַפְלַת הַמִּנְחָה.

בְּזִמְן שְׁמַגִּיעַ הַלַּיְלָה, אוֹתָם אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה נִקְרָאִים מִחוּץ לְפָרְכַת
וְאוֹמְרִים שִׁירָה. אַז מִתְעוֹרְרִים הַדֵּינִים שְׁלֵמָטָה,
וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וְאַלֶּה אוֹמְרִים
שִׁירָה עַד שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה מִשְׁמֶרֶת וַחֲצִי. אַחַר
שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה, מְזַדְּמָנִים כָּל הָאַחֲרִים כְּאֶחָד
וְאוֹמְרִים תְּהִלּוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה ס) וְתִהְיוּ ה'
יְבִשְׁרוּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּשֶׁנִּמְצָא רְצוֹן בְּבִקְר,
תְּהִלּוֹת ה' מִבְּשָׂרִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחַר שְׁרוּחַ הַצָּפוֹן הַתְּעוֹרְרָה
בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וְהִלְכָה לָהּ, מִבְּשָׂרִים
תְּהִלּוֹת עַד שְׁיַבֵּא הַבִּקְר, וּמִתְעוֹרֵר הַבִּקְר הַזֶּה,
וְאִז שְׂמִחָה וּבְרָכוֹת נִמְצָאִים בְּעוֹלָם.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּלֵם כֶּךָ, וּמַעַל כָּלֵם
שְׁלֵשָׁה שָׂרִים. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁמִתְעוֹרֵר
הַבִּקְר הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרִים תְּשֻׁבָּחוֹת עַל כָּל אוֹתָם
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים רְבוּא, מִתְּמַנְה

עליהם ממנה אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר. באותה שעה שמתעורר זמן של בין הערבים ומזמרים כל אותם אלף וחמש מאות ותשעים אלף רבוא בעלי היללה, מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון, כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם כה) זמיר עריצים.

באותה שעה שמגיע היללה, מתעוררים כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז הכל שוכך, ופתח לא נמצא, והדינים שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד אלה על אלה, עד שנגחלק היללה. אחר שנגחלק היללה וכלם מתכנסים, מתמנה עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות, כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות. **עד** שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו נע"ר ויונק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס על הגבירה ועל אותם

שְׁמִזְדוּגִים עִמָּה. מִי הֵם שְׁמִזְדוּגִים עִמָּה? אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה, כְּשֶׁנַּחֲלָק.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שָׁבַא עִם הַגְּבִירָה בַּשָּׁעָה שָׁבָאָה לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר עִמָּה, וְנִמְצָא עִמָּה, בַּשָּׁעָה שֶׁהַמֶּלֶךְ מוֹשִׁיט אֶת יְמִינוֹ לְקַבֵּל אֶת הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קלט) אִשָּׁא כְּנַפִּי שָׁחַר אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם. מִי אַחֲרִית הַיָּם? אוֹתָהּ שָׁעָה אַחֲרִית שֶׁל אוֹתוֹ יָם הִיא. שְׁכַשְׁנַחֲלָק, הִיְתָה רֵאשִׁית, וְהָיָה דִין, וְעַכְשָׁו הָאַחֲרִית הוּא שְׁלָה, שְׁמִסְתַּלְקִים דִּינֶיהָ, וְנִכְנָסֶת לְכַנְפֵי הַמֶּלֶךְ הִיא וְכָל אוֹתָם שְׁמִזְדוּגִים עִמָּה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם.

וְלַמְדָּנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה בַּשָּׁעָה שֶׁנַּחֲלָק הַלַּיְלָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה. וְכִשְׁבָּא הַבְּקָר וְהַגְּבִירָה מִתְחַבְּרֶת עִם הַמֶּלֶךְ, הוּא נִמְצָא עִמָּה עִם הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ פּוֹרֵס עַל כָּל־כֵּן אֶת כְּנַפָּיו. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שם מב) יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי וְגו'.

וְלַמְדָּנוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָאָבוֹת מִזְדַּמְּנִים עִם הַגְּבִירָה, וּמְקַדְּמִים לְדַבֵּר עִמָּה וְלִהְתַּחַבֵּר עִמָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִמָּה

עֲלֵיהֶם, וְהוּא קוֹרֵא לָהּ לְפָרֵס עָלֶיהָ אֶת כְּנָפָיו.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם ג) מְזִמּוֹר לְאַסְף אֶל אֱלֹהִים ה' דְּבַר
 וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'. אֵל - זֶה אֹר הַחֲכָמָה, וְנִקְרָא
 חֶסֶד. אֱלֹהִים - זֶה גְבוּרָה. יְהוָה - זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל,
 רַחֲמִים. וְעַל זֶה - דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו.
 אָמַר לוֹ, הָרִי שְׁנִינוּ אֱלֹהִים בְּכֹל מְקוֹם הוּא
 דִּין. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. יֵשׁ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
 אֱלֹהִים, כְּמוֹ אֲדַנְיִי יְהוֹ"ה. לָמָּה נִקְרָא אֱלֹהִים,
 וְהָרִי אוֹתִיּוֹת הַרְחֲמִים הֵן בְּכֹל מְקוֹם?

אָמַר לוֹ, כִּף זֶה כְּתוּב בַּמִּקְרָא, שְׁכָתוּב (דברים ד)
 וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבָבָךְ כִּי ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים, וְכָתוּב (מלכים-א יח) ה' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמַר
 לוֹ, דְּבַר זֶה יִדְעַתִּי, שְׁבַמְקוֹם שֵׁישׁ דִּין יֵשׁ רַחֲמִים,
 וְלִפְעָמִים בְּמְקוֹם שֵׁישׁ רַחֲמִים יֵשׁ דִּין. אָמַר לוֹ,
 בֵּא וְרֵאֵה שְׁפָכָה זֶה, יְהוֹ"ה בְּכֹל מְקוֹם רַחֲמִים.
 וּבִשְׁעָה שְׁמַהֲפָכִים הִרְשָׁעִים רַחֲמִים לְדִין, אִז
 כְּתוּב יְהוֹ"ה, וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ אֱלֹהִים.

אָבִי בֵּא רֵאֵה סוּד הַדְּבַר, שְׁלֵשׁ דְּרָגוֹת הֵן, וְכֹל
 דְּרָגָה וְדְרָגָה לְבִדָּה, וְאִף עַל גַּב שְׁהַכֹּל
 אֶחָד וּמְקַשְׂרִים בְּאֶחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה.

בֹּא רְאָה, כָּל הַנְּטִיעוֹת וְכָל הַמְּאֹרוֹת (שְׁמַתְלֵה־טִים)
 כְּלָם מְאִירִים וּמְתַלֵּה־טִים וְנִשְׁקִים וּמְתַבְּרָכִים
 מְאוֹתוֹ נִהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא שְׁהַכֵּל כְּלוּל בּוֹ, וְבוֹ
 כָּלֵל הַכֵּל.

וְהַנְּהַר הַזֶּה נִקְרָא א"ם לְגֵן וּמַעַל לְגֵן, מְשׁוּם
 שְׁעֵדָן מְשַׁתְּתֵף עִמָּה וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנָּה.
 וּמְשׁוּם כֵּךְ כָּל הַמְּעִינֹת יוֹצְאִים וְשׁוֹפְעִים
 וְנִשְׁקִים לְכָל עֵבֶר וּפּוֹתְחִים בָּהּ פְּתוּחִים, וְעַל כֵּן
 רַחֲמִים נִמְצְאִים מִמֶּנָּה, וְרַחֲמִים פְּתוּחִים בָּהּ.

וּמְשׁוּם שְׁקוֹרְאִים לָהּ אִם, נִקְבָּה גְבוּרָה, וְדִין
 יוֹצֵא מִמֶּנָּה. נִקְרָאת רַחֲמִים לְבִדָּה, הָרִי
 מִצְדֵּיהָ מִתְעוֹרְרִים דִּינִים, וּמְשׁוּם כֵּךְ כְּתוּב
 בְּרַחֲמִים וְנִקּוּד בְּדִין. הָאוֹתִיוֹת בְּרַחֲמִים, וְנִשְׁפָּע
 דִּין מִצְדָּה, כְּמוֹ כֵן יְהו"ה, הִנֵּה דִרְגָה אַחַת.

דִּרְגָה שְׁנִיָּה - מִצְד הָרֵאשׁוֹנָה הַזֹּאת יוֹצֵאת
 וּמִתְעוֹרְרֵת דִּרְגָה אַחֲרֵת שְׁנִקְרָאת
 גְבוּרָה, וְזֶה נִקְרָא אֱלֹהִים בְּאוֹתִיוֹת הַלְלוּ מִמֶּשׁ.
 וְהָרֵאשִׁית (אחת) הִיא מְזַעֵר אֲנַפִּין, וְבוֹ נִאֲחָזָה.
 וּמְשׁוּם שְׁנִאֲחָזָה (זה) בְּזֶה כְּתוּב ה' הָאֱלֹהִים, כִּי ה'
 הוּא הָאֱלֹהִים, בְּאֵלוֹ הָאוֹתִיוֹת, וְהוּא אֶחָד, וְזוּהִי
 דִּרְגָה שְׁנִיָּה.

דְּרָגָה שְׁלִישִׁית – צָדֵק. כְּתָר אַחְרוֹן, הָרִי בֵּית דִּין
 שֶׁל הַמֶּלֶךְ. וְלִמְדָנוּ אֲדָנִי כִּי כָּתוּב וְכִי
 נִקְרָא, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל נִקְרְאת בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם
 הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה נִשְׁלָם, וְאֵלּוּ הֵן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת
 שֶׁנִּקְרְאוֹת בְּשֵׁמוֹת הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשָׁר אֶחָד עִם
 אֶחָד בְּלִי פְרוּד, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לִפְנֵי אָבִא, הָרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה,
 שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת ג) אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ, וְלֹא
 עוֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנִי, הָרִי פִּרְשׁוּהָ
 הַחֲבָרִים, וְעַכְשָׁו בְּדַבֵּר אֶחָד הַכֹּל נִקְשָׁר.

וְסוּד הַדְּבָר כֵּן הוּא. אֶהְיָ, זֶה כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל.
 שְׁכַשְׁבִּילִים סְתוּמִים וְלֹא מִתְּפָרְשִׁים,
 וְכַלּוּלִים בְּמָקוֹם אֶחָד, אִזּוֹ נִקְרָא אֶהְיָ, הַכָּלֵל שֶׁל
 הַכֹּל, סְתוּם וְלֹא נִגְלָה.

אַחַר שֶׁיִּצְאָה מִמֶּנּוּ רֵאשִׁית וְאוֹתוֹ נָהַר עֶבֶר
 לְמִשְׁךְ אֶת הַכֹּל, אִזּוֹ נִקְרָא אֲשֶׁר אֶהְיָ.
 כְּלוּמַר, עַל כֵּן אֶהְיָ, אֶהְיָ מִזְמַן לְהַמְשִׁיךְ
 וּלְהוֹלִיד הַכֹּל. אֶהְיָ – כְּלוּמַר, עַכְשָׁו אֲנִי הוּא
 הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַכָּלֵל שֶׁל כָּל פֶּרֶט. אֲשֶׁר אֶהְיָ
 – שֶׁהִתְעַבְּרָה הָאֵם, וְעֵתִידָהּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל
 הַפֶּרֶטִים וּלְגַלוֹת אֶת הַשֵּׁם הָעֶלְיוֹן.

אַחַר כֶּף רִצָּה מִשֶּׁה לְדַעַת מֵהוּ פִּרְט הַדְּבָר, עַד
 שְׁפִרְשׁ וְאָמַר אֱהִיָּה (יהוה) – זֶהוּ פִּרְט. וְכַאֲן
 לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֱהִיָּה. וּמִצָּאתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה
 הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר – בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֲדוֹן הַמִּמְשָׁלָה נִמְצָאת
 בְּחִבְרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי
 כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת, אֱהִיָּה עֲתִידָה לְהוֹלִיד.

בֵּא וּרְאֵה אֵיךְ יוֹרֵד מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֵת
 סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ (להראות את הקדוש ברוך הוא)
 לְמִשֶּׁה. בְּרֵאשׁוֹנָה אֱהִיָּה, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנְּסֻתָר
 שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה כֹּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ. וְסִימָן – (משלי ח)
 וְאֱהִיָּה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגו', וְכְתוּב (איוב כח) לֹא יֵדַע
 אָנוּשׁ עֲרֻכָּה וְגו'. אַחַר כֶּף הוֹצִיא (סוד שֶׁל הַרְאֵשִׁית
 הָעֲלִיּוֹנָה, תְּחִלַּת הַכֹּל ו) אוֹתוֹ הַנֶּהָר, הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה
 שֶׁהִתְעַבְּרָה וְעֲתִידָה לְהוֹלִיד. וְאָמַר אֲשֶׁר אֱהִיָּה,
 עֲתִידָה לְהוֹלִיד וּלְתַקֵּן הַכֹּל. אַחַר כֶּף הִתְחִילָה
 לְהוֹלִיד, וְלֹא כְּתוּב אֲשֶׁר, אֶלֶּא רַק אֱהִיָּה. כְּלוּמַר,
 עֲכָשׁוּ יוֹצִיא וַיִּתְתַּקֵּן הַכֹּל.

אַחַר שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הִתְתַּקֵּן
 בְּמִקוּמוֹ, עֲזַב אֵת הַכֹּל וְאָמַר יְהוָה. זֶה
 פִּרְט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יֵדַע מִשֶּׁה אֵת
 סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנְּסֻתָר וְהַנְּגַלָּה, וְנִדְבַק בָּמָה

שְׁלֵא נִדְבְּקוּ שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקָ יָדוֹ.

אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנֵי, מִכָּאן וְהִלָּא הַזֶּה שְׁלֵא לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אֶלֶּא כְּרָאוּי. שְׁכַל מִי שְׁלֵא יוֹדֵעַ לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי וְלִקְשֹׁר אֶת קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה קֶשֶׁר שֶׁל אֶחָד עִם אֶחָד כְּדִי לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּתוּב עָלָיו (במדבר טו) כִּי דָבַר ה' בְּזֶה וְאֵת מִצְוֹתוֹ הַפֶּר הַכֶּרֶת תִּכְרֹת וְגו'. אֶפְלוּ שְׁהַחֲסִיר דִּרְגָה אַחַת אוֹ קֶשֶׁר אֶחָד מֵאוֹת אַחַת מֵהֵן.

בָּא רָאֵה, י' בְּרָאשׁוֹנָה – הַכֶּלֶל שֶׁל הַכֹּל, נִסְתַּר מִכֹּל הַצְּדָדִים, הַשְּׁבִילִים לֹא נִפְתַּחִים, הַכֶּלֶל שֶׁל זְכוֹר וְנִקְבָּה. קוּצוּ שֶׁל יו"ד שְׁלֵמַעְלָה רוּמֵז לְאֵינן. אַחַר כֵּן י' שְׁמוּצִיָּאָה אֶת אוֹתוֹ הַנֶּהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְלִהְתַּעֲבֹר מִמֶּנּוּ ה', בְּזֶה כְּתוּב (בראשית ב) וְנִהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן. יֵצֵא וְלֹא יֵצֵא. מִשׁוּם כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהַפְרִד מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם כֵּן כְּתוּב רַעֲיָתִי.

וְאֵם תֵּאמַר, כְּתוּב נֶהָר, מִשְׁמַע אֶחָד, וְהֵרִי כָּאן שְׁלֵשָׁה? זֶה כֵּן וְדַאי. י' מוּצִיָּאָה שְׁלֵשָׁה, וּבְשֵׁלֶשָׁה הַכֹּל נִכְלָל. י' מוּצִיָּאָה לְפָנֶיהָ אוֹתוֹ נֶהָר,

וּשְׁנֵי בָּנִים שְׁמִינִיקָה הָאֵם, וְהִתְעַבְרָה מֵהֶם,
וּמוֹצִיָּאָה אוֹתָם אַחַר כֶּךָ. ה' – כְּמוֹ כֵן ה', וְהֵם
בָּנִים תַּחַת הָאָב וְהָאֵם.

אַחַר שֶׁהוֹלִידָה, הוֹצִיָּאָה בֶּן זָכָר, וְשָׁמָּה אוֹתוֹ
לְפָנֶיהָ, וְצָרִיךְ לְכַתֵּב ו', וְזֶה יוֹרֵשׁ אֶת
נַחֲלַת הָאָב וְהָאֵם, וְיוֹרֵשׁ שְׁנֵי חֻלְקִים, וּמִמֶּנּוּ
נְזוּנִית הַבֵּת. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְכַתֵּב אַחַר כֶּךָ ו"ה
כְּאַחַד, כְּמוֹ שֶׁה"א רִאשׁוֹנָה י"ה כְּאַחַד, וְלֹא
צָרִיךְ לְהַפְרִידָם. אִף כֵּאֵן ו"ה כְּאַחַד, וְלֹא צָרִיךְ
לְהַפְרִידָם. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים. וְהַדְּבָרִים
הִלְלוּ עוֹלָיִם לְמָקוֹם אַחֵר. אֲשֶׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל
הַצְּדִיקִים שִׁיּוּדְעִים אֶת הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְרִאשׁוֹיִים לְהוֹדוֹת לוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(תהלים קמ) אִךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל
אֶת פְּנֵיךְ.

לְמִדְּנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (שם ג) אֵל אֱלֹהִים דְּבַר
וַיִּקְרָא אֶרֶץ. שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, שְׁלֵמוֹתָם שֶׁל
הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים. דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ, לְהַמְצִיא עִם
כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֵמוֹת וּבְשִׁמְחָה. וּמֵאִיזָה מְקוֹם
הוּא נִמְצָא עִמָּה? חֲזַר וְאָמַר, מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יִפִּי
אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.

לְמִדְנוּ, כְּשֶׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרֹא אֶת
הָעוֹלָם שְׁלֵמָטָה, עָשָׂה הַכֹּל כְּמוֹ
שְׁלֵמֵעֵלָה. עָשָׂה יְרוּשָׁלַיִם מְרֻכָּז כָּל הָאָרֶץ, וּמְקוֹם
אֶחָד שֶׁנִּקְרָא צִיּוֹן עָלֶיהָ, וּמֵהַמְּקוֹם הַזֶּה
מֵתְבָרְכֵת. וּבְמְקוֹם הַזֶּה שֶׁל צִיּוֹן מֵתְחִיל הָעוֹלָם
לְהִבְנוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִבְנְהָ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב, אֵל אֱלֹהִים ה' ^{ה'}
דִּבֶּר וַיִּקְרָא אָרֶץ מִמְזֻרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ.
וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.
כְּלוּמֵר, מִצִּיּוֹן, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַיְפֵי שֶׁל
הָעוֹלָם, אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. בֹּא רְאֵה, לֹא הִתְבָּרְכָה
יְרוּשָׁלַיִם אֲלָא רַק מִצִּיּוֹן. וְצִיּוֹן מִלְמַעְלָה, וְהַכֹּל
נִקְשֶׁר אֶחָד עִם אֶחָד.

לְמִדְנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וַיֵּצֵא אֶל הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר
לְפָנָיו ה' וְכִפֶּר עָלָיו. אֶל הַמְּזֻבַּח סֹתֵם.
(כְּבִיכּוֹל) כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה לְמַטָּה, נַעֲשֶׂה לְמַעְלָה, וְהַכֹּל
נִקְשֶׁר אֶחָד בְּאֶחָד. וְלְמִדְנוּ, כְּמוֹ שֶׁבִּיּוֹם הַזֶּה
מְכַפֵּר הַכֹּהֵן לְמַטָּה, כֵּן גַם לְמַעְלָה. וְכִשְׁהַכֹּהֵן
שְׁלֵמָטָה מְסַדֵּר אֶת עֲבוֹדָתוֹ, כֵּן גַם הַכֹּהֵן
שְׁלֵמֵעֵלָה (כְּבִיכּוֹל) לֹא נִמְצָא לְמַעְלָה עַד שֶׁנִּמְצָא
לְמַטָּה. וּמִמַּטָּה מֵתְחִילָה לַעֲלוֹת קֹדֶשֶׁת הַמֶּלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן, וְכֹל הָעוֹלָמִים נִמְצָאִים אֶחָד לְפָנָיו
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלָא הָיוּ יוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל
לָמָּה צָוָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יִשְׂרָאֵל
לְהוֹכִיחַ אוֹתָם יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים, יָדְעוּ
שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁאִיר אֶת שְׁלוֹ, וְלֹא
גָּבַה מֵהֶם אֶחָד מִמָּאָה. לְמַדְנֵנו שֶׁלְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא יֵשׁ כַּמָּה מִרְכָּבוֹת וְכַמָּה חִילוֹת וְכַמָּה
שְׁלִיטִים מְמַנִּים שֶׁנִּמְצְאִים בְּעִבּוּדָתוֹ, כְּשֶׁזָּמַן אֶת
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה הִכְתִּירָם בְּכִתְרֵים קְדוֹשִׁים
כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, הִשְׁרָה אוֹתָם בְּאַרְץ הַקָּדוֹשָׁה
כְּדִי שִׁימְצְאוּ בְּעִבּוּדָתוֹ, וְקָשַׁר אֶת כָּל הָעֲלִיוֹנִים
עִם יִשְׂרָאֵל.

וְשִׁמְחוֹת לֹא נִכְנָסוֹת לְפָנָיו, וְעִבּוּדָה לֹא נַעֲשִׂית
לְפָנָיו לְמַעְלָה, עַד שִׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים
לְמַטָּה. כָּל זְמַן שִׁיִּשְׂרָאֵל נִמְצְאִים בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנָם
לְמַטָּה, כִּף גַּם לְמַעְלָה. (כַּבִּיכּוֹל) בְּזָמַן שִׁיִּשְׂרָאֵל
מִבְטָלִים אֶת הָעִבּוּדָה לְמַטָּה, הֵם מִבְטָלִים
לְמַעְלָה, וְהָעִבּוּדָה לֹא נִמְצְאָת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא
לְמַטָּה. וְעַל שִׁיִּשְׂרָאֵל בְּטָלוּ אֶת עִבּוּדָתוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהָיוּ שְׂרוּיִים בְּאַרְץ, כִּף גַּם
לְמַעְלָה, כָּל שְׁכֵן אַחַר כִּף.

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִשְׂרָאֵל, אִם אַתָּם
יוֹדְעִים כַּמָּה אוֹכְלוֹסִים וְכַמָּה חִילוֹת

מִתְעַכְבִּים בְּשִׁבְלֵיכֶם, תִּדְעוּ שְׂאֵינְכֶם כְּדָאִים
 לְעַמֵּד בְּעוֹלָם אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, וְעַל כָּל זֶה מָה
 כְּתוּב? (ויקרא כו) וְאָף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתֶם בְּאָרֶץ
 אִיבִיָּהֶם לֹא מֵאֲסִתִּים וְגו'. (משום כך) וַיֵּצֵא אֶל
 הַמְּזֻבָּח, אֶל הַמְּזֻבַּח סִתָּם, אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' סִתָּם.
 וְכִפֹּר עָלָיו אַחַר כֵּךְ, וַיֵּצֵא וַעֲשֵׂה אֶת עֲלֹתוֹ וְאֶת
 עֲלֹת הָעֵם וְגו'. וְכִפֹּר עָלָיו, מָה זֶה אוֹמֵר? אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, לְהַעִיר חֹסֵד בְּעוֹלָם בַּתְּחִלָּה.

לְמִדְּנוּ, וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 מָה זֶה וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ? אֵלֵא אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׁהַרְשָׁעִים עוֹשִׂים פָּגָם
 לְמַעְלָה, וּמְעוֹרְרִים דִּינִים, וְגוֹרְמִים לְטֵמֵא
 הַמְּקֻדָּשׁ. וְהִנְחֵשׁ הַקֶּשֶׁה מִתְחִיל לְהִגְלוֹת, וְאִז
 מִתְעוֹרְרִים דִּינִים בְּעוֹלָם, וּבִיּוֹם הַזֶּה צָרִיךְ הַכֹּהֵן
 לְטַהֵר אֶת הַכֹּל וּלְהַתְעִיט (ולעורר) הַכֹּתֵר הַקֹּדֶשׁ
 שְׁלוֹ, שֶׁהוּא רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, כְּדִי שְׂיָבֵא הַמֶּלֶךְ
 לְשָׁרוֹת עִם הַגְּבִירָה. וְכִשְׂרָאשׁ הַמֶּלֶךְ נוֹסֵעַ, הַכֹּל
 נוֹסֵעַ, וַיָּבֵא לְהַזְדוּג עִם הַגְּבִירָה וּלְעוֹרֵר שְׂמִיחָה
 וּבְרָכוֹת בְּעוֹלָם. (כְּדִי שְׂיָבֵא הַמֶּלֶךְ לְהַזְדוּג עִם הַגְּבִירָה וּלְעוֹרֵר שְׂמִיחָה

וּבְרָכוֹת בְּעוֹלָם. וְכִשְׂרָאשׁ הַמֶּלֶךְ נוֹסֵעַ, הַכֹּל נוֹסֵעַ).

נִמְצָא שְׁכַל הַשְּׁלוֹם (הַשְּׁלֵמוֹת) שְׁלִמְעָלָה וּלְמִטָּה
 תְּלוּיָהּ בַּכֶּהֵן. שְׂאֵם הוּא מְעוֹרֵר אֶת

הַכֶּתֶר שְׁלוֹ, הַכֹּל מִתְעוֹרֵר וְהַכֹּל נִמְצָא בְּשִׁלְמוֹת,
 וְעַל זֶה כָּתוּב וְכֹפֵר עַל הַקֹּדֶשׁ. בְּרֵאשׁוֹנָה וְכֹפֵר
 עַל הַקֹּדֶשׁ, לְהִרְבוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וּלְהִרְבוֹת
 שְׂמֵחָה בְּעוֹלָם. וְכִשְׂשִׂמְחַת הַזְּוִיג נִמְצָאת עִם
 הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, כָּל הַשְּׂמֵשִׁים וְכָל בְּנֵי הַהֵיכָל,
 כְּלָם נִמְצָאִים בְּשִׂמְחָה (וְכָל שְׂמֵחַת הָעוֹלָם). וְכָל
 הַחֲטָאִים שֶׁחֲטָאוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, מִתְכַּפְּרִים לָהֶם.
 זֶהוּ שְׂכָתוֹב מְכַל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי ה' תִּטְהַרוּ.
 וּמִשׁוּם כֵּךְ כָּתוּב, וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד
 בְּבָאוּ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ. בְּשַׁעַת שְׁנַכְנֵס לְזוּג
 אוֹתָם, וּבְשַׁעַת שְׂמִזְדוּגִים הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה,
 אוֹתָהּ שְׁעָה - וְכֹפֵר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

לְמִדְנֹו, וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד. רַבִּי
 יִצְחָק פֶּתַח, (שם) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
 יַעֲקֹוב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְגו', וְהַפְּסוּק הַזֶּה
 פֶּרְשׁוּהוּ. בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַת שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת,
 כְּבִיכּוֹל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּגָלוֹת, שֶׁהֵרִי
 הַשְּׂכִינָה לֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. בֹּא רְאֵה, בְּזִמְן
 שִׁישְׂרָאֵל נִמְצָאוּ בְּגָלוֹת בְּכָל, הַשְּׂכִינָה שָׂרְתָה
 בֵּינֵיהֶם וְשָׁבָה עִמָּהֶם מִן הַגָּלוֹת, וּבִזְכוּת אוֹתָם
 הִצְדִּיקִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ בְּאַרְץ, שָׂרְתָה בְּאַרְץ וְלֹא זָזָה
 מֵהֶם לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁחֲזָרָה הַגְּבִירָה

עם המלך, וְחֹזֵר הַכֹּל בְּסֵעוּדַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל
הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוֹם כֶּךָ נִקְרָאוּ אַנְשֵׁי כְּנֻסַת הַגְּדוּלָה,
כְּנֻסַת הַגְּדוּלָה וְדָאֵי.

לְמִדְנֹו, בְּכֹל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, אִם הֵם
צְדִיקִים – הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּים
לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְהוֹצִיאֵם מֵהַגְּלוֹת, וְאִם הֵם אֵינָם
צְדִיקִים – הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם בְּגָלוֹת עַד אוֹתוֹ זְמַן
שְׁנַגְזֵר. וְכִשְׁמַגִּיעַ הַזְּמַן וְהֵם אֵינָם רְאוּיִים –
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ
שׁוֹכַח אוֹתָם בְּגָלוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְזִכְרָתִי אֶת
בְּרִיתִי יַעֲקֹוב וְגו' אֵלוֹ הָאֲבוֹת שֶׁל הַכֹּל, סוּד
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, מֶה הַטַּעַם יַעֲקֹב רָאשׁוֹן כָּאֵן?
אֵלָא מִשּׁוֹם שֶׁיַּעֲקֹב הוּא כָּלֵל הָאֲבוֹת, וְהוּא
הָעֵץ הַקְּדוֹשׁ. מִשּׁוֹם כֶּךָ ו' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
אֲחוּזָה בּוֹ, וְכֶךָ קוֹרְאִים יַעֲקֹוב בּוֹ. רַבִּי יַצְחָק
אָמַר, וְא"ו בְּאוֹתֵיאוֹתָיו שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, שֶׁיִּרְשׁ
יִרְשָׁה שֶׁל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה מַעֲיָנוֹת שֶׁל הַמַּעֲיָן
הַנִּסְתָּר הַקְּדוֹשׁ.



סדר הלימוד ליום א ניסן [יום 178 בשנה]

רבי אבא אמר, וא"ו למה כוללת ו' א' ו' ? אלא,
 ו' שיושב על הכסא, כמו שנאמר (יחזקאל א)
 ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו
 מלמעלה. א' נסתרת בתוכו ולא מגלה, וזהו
 שכתוב (בראשית כב) בי נשבעתי נאם ה', משום כך
 כתוב, ולא נקרא אחרון כלל של הראשון.
 האחרון, הרי בארנו (ו' אחרונה כלל של ו' ראשונה, ו' אחרונה)
 זה יה"ו יסוד, שהוא סיום הגוף והכלל שלו. ועל
 כן כלולות האותיות זו עם זו - וא"ו, ראש
 וסיום, כמו שבארנו.

ולמדנו, שתי אותיות הן, כמו זה וא"ו שאמרנו,
 נו"ן אף כך. ואף על גב שבארו את
 הדבר, נו"ן כך מתפרשת: נ' כפופה זו הגבירה.
 וסמוכה לה ו', שהוא יסוד, כדי שתתברך ממנו.
 ו' פשוטה, זו התפשטות התפארת. ולכן כלולות
 האותיות ונאחזות זו בזו. ואם תאמר, למה
 מחזיר ו' פניו מנו"ן כפופה, ומחזיר פניו אל הן
 הפשוטה. אלא בשביל כבוד המלך הוא מחזיר
 פניו כנגד המלך.

וְלַמְדָּנוּ, מ"ם לא כוללת בתוכה אות אחרת,
 (משום) אלא מ' פתוחה, ס' סתומה. מ'
 פתוחה - שהוא כשהזכר מתחבר עמה. ס'
 סתומה - יובל. שהרי נסתרים דרכיה ואף על גב
 שלפעמים מתפשטים, ויש ששונים בזה, כמו
 שנאמר (שיר ד) גן נעול אחתי כלה גל נעול מעין
 חתום.

אמר רבי יצחק, בשעה שהמלך הקדוש זוכר
 את ישראל בעבור שמו וחוזרת הגבירה
 למקומה, (יא) כתוב וכל אדם לא יהיה באהל
 מועד בבאו לכפר בקדש. כך הכהן, בשעה
 שנכנס ליחד את השם הקדוש ולכפר בקדש,
 לזוג את המלך עם הגבירה, כתוב וכל אדם לא
 יהיה באהל מועד וגו'.

למדנו, רבי יהודה אמר, הכהן מעורר שלום
 בעולם, למעלה ולמטה. ולמדנו, נכנס
 בדרגה אחת, רוחץ גופו. יוצא מדרגה זו לדרגה
 אחרת, רוחץ גופו. אוחז שלום בזה ובזה. קדש
 ידיו, ומתברכים כאחד. ובכל צריך להראות
 מעשה, וצריך להראות לבושו שיתלבש כגון
 שהמעשה יתכונן, עד שיסדר הכל כמו שצריך,
 ויתברכו עליונים ותחתונים.

לַמִּדְנֹו, רַבִּי שְׁמֵעוֹן פְּתַח, (ד') יו"ד בְּחִקְיֹוֹתָיו,
 אוֹתִיּוֹת בְּצַדִּדִּים הִתְקַשְּׂרוּ בְיו"ד. יו"ד
 הוֹלֵךְ לְיו"ד [לְוִי"ו]. יו"ד עוֹלָה בְיו"ד. יו"ד
 הוֹלֵךְ לְוִי"ו, מִתְכַּנְּסִים בָּהּ. וּמְכַוֵּן אֶת הַדַּעַת,
 וּמִתְחַבְּרִים ה' עִם וְא"ו.

ה' עֲלִיוֹנָה אוֹחֶזֶת שְׁעָרֶיהָ (בשְׁעָרֶיהָ) בְּחִקְיֹוֹקֵי
 תְּכַסִּיּוֹת, אוֹחֶזֶת בְּהָאֶרֶת אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
 וְשִׁבְעִים אֲכַסְדֹּרוֹת נִסְתָּרוֹת. עוֹלָה ה', וּמִתְעַטָּרֶת
 חֲמֵשׁ פְּעָמִים לְחֲמֵשׁ שְׁעָרִים עִמּוּדִים
 שְׁעוּמָדִים. כְּשֶׁמִּתְגַּלֵּף בְּעֵטְרוֹתָיו, מְאִירִים פְּנֵי
 הַמֶּלֶךְ, וְא"ו מִתְפַּשְּׁטֶת לְשִׁבְעִים וְשִׁתִּים חִקְיֹוֹת.
 מְעַטָּרֶת ה' אֶת ו' (נ"א מִתְעַטֵּר בְיו"ד, ה' לו') בְּשִׁבְעִים
 אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת כְּתָרִים שְׁמִתְעַטָּרִים
 בְּכֶתֶר אֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם ג) בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ
 אָמו. ו' בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים, רֵאשׁ הַגְּלִגְלֶת חִקְיֹוֹק הָרֵאשׁ
 שְׁלוֹ, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה וְקוּץ אֶחָד לְמַטָּה, וְי'
 יוֹרֶדֶת לוֹ, חִקְיֹוֹת הַחִקְיֹוֹת בְּתוֹכָם, שִׁבְעִים
 פְּנִים שֶׁל עֵטְרוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה. בּו טָסִים
 גְּבִיעִים וּפְרָחִים, זֶה עוֹלָה וְזֶה יוֹרֵד, וְנַחֲקָקִים
 אֶחָד עִם אֶחָד.

נְקִשְׁרֶת י' עִם ה', ה' עִם ו', ו' עִם ה' (ו' בְּה', ה' בּו'),
 ו' בּו', ו' בְּה'). זֶה אֶחָד בְּזֶה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר

(בראשית מט) וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְזֹו זְרוּעֵי יָדָיו
 מִיַּדֵּי אָבִיר יַעֲקֹב. וְכָתוּב, (במדבר כד) אֵיתָן מוֹשֶׁבֶךְ
 וְשֵׁים בְּסֹלַע קִנְדָּה. אִזְּ הַכֹּל מִתְקַשֵּׁר אֶחָד עִם אֶחָד,
 זֶה עִם זֶה, מְאִירִים הַמִּפְתָּחוֹת וּמְאִירִים כָּל
 הַפְּנִים. אִזְּ כָּלֶם נוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם וּמְזַדְעָזְעִים
 וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
 וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

הַקּוֹל נִקְשֵׁר עִם הַכֶּהֱן, וְהוּא מְשִׁיב אֲלֵיהֶם
 וְאוֹמֵר תִּטְהָרוּ. תִּטְהָרוּ אֵין אוֹמְרִים שְׂאָר
 הַכֹּהֲנִים וְהָעָם, פָּרַט לַכֶּהֱן הַגְּדוֹל, כְּשֶׁנִּקְשֵׁר בּוֹ
 אוֹתוֹ הַקּוֹל.

לְמִדְּנֹו, מְכַל חֲטָאֲתֵיכֶם לְפָנַי ה'. כִּיּוֹן שְׂכַתוֹב
 מְכַל חֲטָאֲתֵיכֶם, לָמָּה לְפָנַי ה'? אֶלֶּא
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפָנַי ה' מִמֶּשׁ.

שְׁשָׁנִינוּ, מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ הַסְּפָרִים פְּתוּחִים וְהַדְּיָנִים
 דָּנִים. בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּתֵי הַדִּין נִמְסָרִים
 לְהַפְתֵּחַ לְדִין, עַד אוֹתוֹ יוֹם שְׁנִקְרָא תְּשֻׁעָה
 לְחֲדָשׁ. בְּאוֹתוֹ יוֹם כָּל הַדְּיָנִים עוֹלִים לְבַעַל הַדִּין
 וּמִתְקַנִּים כְּסֵא עֲלִיוֹן שֶׁל רַחֲמִים לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ.
 בְּאוֹתוֹ יוֹם צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה
 לְפָנַי אָדוֹנָם שְׁעֵתִיד לְיוֹם אַחַר לְשִׁבְתָּ עֲלֵיהֶם
 בְּכֵסֵּא הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַחֲמִים, בְּכֵסֵּא שֶׁל וַתְּרַנּוֹת.

וְכָל אוֹתָם הַסְּפָרִים הַפְּתוּחִים לְפָנָיו וְכַתּוּבִים
 לְפָנָיו אֵת כָּל אוֹתָם הַחֲטָאִים, הוּא מְזַכֵּה
 אוֹתָם וּמְטַהֵר אוֹתָם מִכָּלֵם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב מִכָּל
 חֲטָאֵתִיכֶם לְפָנֵי ה' תִּטְהָרוּ. לְפָנֵי ה' מִמָּשׁ. אוֹתָם
 שְׁאוּמְרִים אֵת הַפְּסוּק, אוֹמְרִים עַד כָּאֵן וְלֹא יוֹתֵר.
 וְאֵין רְשׁוֹת לְאַחַר לומר תִּטְהָרוּ, אֲלֹא הִכְהֵן
 הַגְּדוֹל שְׁעוֹבֵד אֵת הָעֲבוּדָה, וְקוֹשֵׁר אֵת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ בְּפִיו. וְכִשְׁהֵיָה נִקְשָׁר וּמִתְבָּרֵךְ בְּפִיו, אוֹתוֹ
 קוֹל יוֹרֵד וּמְכַה בּוֹ, וּמְאַיְרָה הַמְּלָה בְּפִי הִכְהֵן,
 וְאוֹמֵר תִּטְהָרוּ. עֲבַד עֲבוּדָה, וּמִתְבָּרְכִים כָּל אוֹתָם
 הָעֲלִיוֹנִים שְׁנִשְׁאַרוּ.

אַחַר כֵּן רוּחֵץ גּוֹפּוֹ וּמִקְדָּשׁ יָדָיו לְהַכְנִס
 לְעֲבוּדָה קְדוּשָׁה אַחֲרָת. עַד שְׁיִתְכַּוֵּן
 לְהַכְנִס לְמָקוֹם אַחַר עֲלִיוֹן קְדוֹשׁ מִהַכֵּל. שֶׁלֹּשׁ
 שׁוּרוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ; שֶׁל אֲחִיו הַכְּהֻנִּים, וְלוֹיִם,
 וּמִכָּל שְׂאֵר הָעָם. (בְּרֻכּוֹת לְפָנָיו) זוֹקְפִים יָדַיִם עָלָיו
 בְּתַפְלָה, וְקָשָׁר שֶׁל זָהָב תְּלוּי בְּרַגְלוֹ. נוֹטֵל שֶׁלֹּשׁ
 פְּסִיעוֹת, וְכָלֵם עוֹמְדִים בְּמָקוֹמָם וְלֹא הוֹלְכִים
 אַחֲרָיו. (הִיָּה מִקְטִיר קְטֹרֶת).

הוֹלֵךְ שֶׁלֹּשׁ פְּסִיעוֹת אַחֲרוֹת, (רְשׁוּמָה בְּלֵב) מְקִיף אֵת
 מְקוֹמוֹ. הוֹלֵךְ שֶׁלֹּשׁ פְּסִיעוֹת, וְסוֹתֵם אֵת
 עֵינָיו וְנִקְשָׁר לְמַעְלָה. נִכְנָס לְמָקוֹם שְׁנַכְנָס, שׁוֹמֵעַ

קול כנפי הכרוכים שמזמרים ומקישים בכנפים
הפרושות למעלה. הִיָּה מְקַטֵּיר אֶת הַקְּטֹרֶת,
וְשׁוֹכֵךְ קוֹל כְּנָפֵיהֶם וְנִדְבָקִים בְּלַחֶשׁ.

אם הכהן זוכה, שְׁהָרִי לְמַעְלָה נִמְצָא בְּשִׁמְחָה –
אִף כָּאֵן בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא רְצוֹן הָאוֹר
הַמְתַּבְּשֵׁם מִרִּיחוֹת שֶׁל הָרִי אֲפֹרֶסְמוֹן טְהוֹר
שֶׁלְמַעְלָה, וְהוֹלֵךְ בְּכָל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם. נִכְנָס הָרִיחַ
לְשָׁנֵי נִקְבֵי חֲטָמוֹ, וְלָבוּ מִתְיָשֵׁב. אִזּוֹ הַכֹּל הוּא
בְּלַחֶשׁ, וְלֹא נִמְצָא שָׁם פֶּתַח חוֹן פֶּה. פּוֹתַח הַכֹּהֵן
אֶת פִּיו בְּתַפְלָה בְּרְצוֹן, בְּשִׁמְחָה, וּמִתְפַּלֵּל אֶת
תְּפִלָּתוֹ.

אחר שְׁפִסִּים, זֹקְפִים הַכְּרוּבִים כְּמוֹ מִקְדָּם אֶת
כְּנָפֵיהֶם וּמְזַמְּרִים. אִזּוֹ יוֹדֵעַ הַכֹּהֵן שְׁהָיָה
רְצוֹן, וְעֵת שִׁמְחָה לְכָל, וְהָעַם יוֹדְעִים שֶׁתְּפִלָּתוֹ
הַתְּקַבְּלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה א) אִם יִהְיֶה חֲטָאִיכֶם
כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. וְהוּא שָׁב לְאַחֲרָיו וּמִתְפַּלֵּל
תְּפִלָּתוֹ. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן, שְׁהָרִי עַל יָדוֹ
שִׁמְחָה עַל שִׁמְחָה נִמְצָאת בְּאוֹתוֹ יוֹם לְמַעְלָה
וְלִמְטָה. עַל אוֹתָהּ שְׁעָה כָּתוּב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי
הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

וְהִיָּתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ תַּעֲנֶנּוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם

וגו'. רבי חייא פתח, (ישעיה כו) נפשי אויתך בלילה
 אף רוחי בקרבי אשחרך וגו'. נפשי אויתך
 בלילה, נפשי אויתך בלילה הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת!
 מהו נפשי אויתך? אף רוחי בקרבי אשחרך,
 ישחרך הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלָּא כֶּן לְמַדְנּוּ,
 הקדוש ברוך הוא הוא רוח והנפש של הכל,
 וישראל אומרים: נפשי ורוחי אתה. משום כֶּן
 אויתך לדבק בך, ואשחרך למצא את רצונך.

רבי יוסי אמר, בשעה שאדם ישן במטתו,
 יוצאת נפשו, עולה ומעידה באדם על כל
 מה שעשה בכל היום. הגוף אומר לנפש: נפשי
 אויתך בלילה, אף רוחי בקרבי אשחרך.

דבר אחר נפשי אויתך – אמרה כנסת ישראל
 לפני הקדוש ברוך הוא: נפשי אויתך

בלילה, בעוד שאנו בגלות בין העמים, ומנועה
 נפשי מכל רע (ושבעה נפשי מכל הביונות) שקשורה בין
 העמים, נפשי אויתך, כדי לשוב למקומי. אף
 רוחי בקרבי אשחרך, כלומר, אף על גב שהם
 משעבדים את בני בכל שעבוד, רוח הקדש לא
 יזה ממני כדי לשחר אותך ולעשות מצוותיך.

רבי יצחק אמר, אמרו ישראל לפני הקדוש
 ברוך הוא: בעוד שנפשי בי, אויתך

בְּלִילָהּ. מָה הַטַּעַם בְּלִילָהּ? אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ
 הַזֹּאת בְּשַׁעֲהָ הַזֹּאת צְרִיכָה לְחַמֵּד אוֹתָהּ. אַף רוּחֵי
 בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרֵת בִּי רוּחַ הַקִּדּוּשׁ,
 אֲשַׁחֲרֶךָ בְּהִתְעוֹרְרוֹת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ.

כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְנֵי שֶׁהַמֶּשֶׁפֶט יוֹרֵד
 לְאָרֶץ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם, אֲזִי צָדֵק לְמַדּוֹ יִשְׁבִּי
 תִּבְלֵ. כְּלוּמַר, יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק,
 וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם מִמֶּנּוּ. מִתִּי צָדֵק לְמַדּוֹ יִשְׁבִּי
 תִּבְלֵ? כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ. רַבֵּי חִזְקִיָּה אָמַר,
 נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָהּ – זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אַף רוּחֵי
 בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ – זֶה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רַבֵּי אַבָּא הֵיךְ יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבֵּי שְׁמַעוֹן. קָם רַבֵּי
 שְׁמַעוֹן בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. קָמוּ
 רַבֵּי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי אַבָּא עִמּוֹ. פָּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן
 וְאָמַר, (תהלים מב) כָּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן
 נִפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. הַפְּסוּק הַזֶּה פְּרָשׁוֹהוּ
 הַחֲבָרִים, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל מְכַל הָעַמִּים,
 שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם תּוֹרָה קְדוּשָׁה
 וְהוֹרִישׁ לָהֶם נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת מִמְּקוֹם קְדוּשׁ כְּדִי
 לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתָיו וּלְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה. שְׁכַל מִי
 שֶׁמִּשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה, לֹא פּוֹחַד מְכַל, שְׁכָתוֹב (תהלים
 קיט) לוֹיֵלִי תוֹרָתְךָ שֶׁעָשִׂי אֲזִי אֲבִדְתִּי בְּעַנְיִי.

מי הם שעשעו? תורה. שהתורה נקראת
 שעשועים, שכתוב (משלי ח) ואהיה
 שעשועים יום יום. וזהו ששנינו שהקדוש ברוך
 הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. מה
 זה להשתעשע? כדי לשמח עמם, ששנינו,
 אשרי הצדיקים, שכתוב בהם (ישעיה נח) אז תתענג
 על ה', כדי להתענג מאותה השקאה של הנחל,
 כמו שנאמר והשביע בצחצחות נפשך. כביכול
 משתעשע הקדוש ברוך הוא בהם מאותה
 השקאת הנחל שבה מתענגים הצדיקים, ועל כן
 בא להשתעשע עם הצדיקים. וכל מי שמשתדל
 בתורה, זוכה להשתעשע עם הצדיקים מאותה
 השקית הנחל.

רעיא מהימנא (רועה הנאמן)

אמר הרועה הנאמן, באותו זמן בעלי המשנה
 הללו, בעלי החכמה העליונה, בעלי
 קבלה, בעלי רזי תורה, השעה דחוקה להם. וזהו
 שאמר כאיל תערג על אפיקי מים, שאותם אפיקי
 מים של התורה אל השכינה. ואין תורה אלא
 עמוד האמצעי, שיהיו אפיקי המים הללו בצער,
 ביגון ובעני, ואלו הם חבלים, צירים של יולדה,

שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה, שְׁבָה נְאֻמְר (משלי כג) וְתַגַּל יוֹלְדֵתָּךְ.
וּבְאוֹתָם הַחֲבָלִים תִּהְיֶה בְצַעַר שְׁלָהֶם.

וּבְאוֹתָם חֲבָלִים שְׂצוּעַקַת בָּהֶם, מִתְעוֹרְרִים
שְׁבָעִים סְנֵהדְרִין שְׁלִמְעָלָה, עַד

שְׁיִתְעוֹרֵר קוֹלָה עַד יְהוָה, וּמִיָּד – (תהלים כט)
קוֹל ה' יְחוּלֵל אֵילוֹת, שֶׁהֵם בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה,
בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ, לְכֻלָּם יִהְיֶה חֵיל
כִּיּוֹלֵדָה מִמֶּשׁ בְּדַחְקִים שֶׁהַשְּׂעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָם
בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁל נָחַשׁ שְׁנוֹשֵׁף
אוֹתָם בְּכַמָּה דַחְקִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּחַת לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ, מִשׁוּם
הַחֲבָלִים וְהַדַּחְקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּבְעַלֵי
מִדּוֹת וּבְעַלֵי רְזִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּעַלֵי בִשְׁת וְעֲנוּהָ,
בְּעַלֵי יִרְאָה וְאַהֲבָה, בְּעַלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי
אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי בְצַע, שְׂדַחְקָה אוֹתָם
הַשְּׂעָה. וְזֶהוּ שְׁבִאָרוֹהָ בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה, דוֹר שְׁכָן
דָּוִד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מֵעִיר לְעִיר וְלֹא
יְחוּנְנוּ, וְיִרְאִי חֶטָּא יִמְאַסוּ, וְחֶכְמַת סוֹפְרִים
תִּסְרַח, וְתִהְיֶה הָאֱמֶת נְעֻדְרַת, וְהַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּה,
וְהֵיזֵן בְּיָקָר.

וּמְאוֹתָם קוֹלוֹת שְׁהִיא נוֹתְנַת, שֶׁהֵם שְׁבָעִים,
כְּנֻגַד שְׁבָעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲנֶה ה' בְּיוֹם

צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָה, שְׁהִיא שְׁתִּים, כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי
 בֵּיתֵי"ם, לְהוֹלִיד שְׁנֵי מְשִׁיחִים, וּמְכַנְיָסָה אֶת
 רֵאשָׁה בֵּין בְּרַפְיָה, שֶׁהוּא הָרֵאשׁ שְׁלָה, הָעֲמוּד
 הָאֲמָצְעִי. שְׁתֵּי שׁוֹקִיָּה, נִצַּח וְהוּד, שְׁנֵי נְבִיאִים.
 מִשֵּׁם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיַּחֲשֹׁף
 יְעָרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחָשׁ מִהָעוֹלָם. (עד כאן רעיא מהימנא).

לְמִדְנֹו, כְּאִיל תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם – זֹו כְּנִסְת
 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵילוּתֵי לְעִזְרָתִי
 חוֹשָׁה. תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, וְדַאי כְּדִי לְהַשְׁקוֹת
 מִהַשְׁקָיָה שֶׁל מַעֲיִנוֹת הַנֶּחַל עַל יְדֵי הַצְּדִיק.
 תַּעְרַג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁירוֹ) לְעֶרְגוֹת הַבְּשָׁם. כֵּן נִפְשֵׁי
 תַּעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְׁקָאָה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מַעֲיִנוֹת הַנֶּחַל מִי הֵם? מַעֲיֵן אֶחָד לְמַעְלָה,
 שְׁכַתוֹב (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו', וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
 וּמִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. כָּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים
 וְיוֹצְאִים וּמִתְכַּנְּסִים לְשְׁנֵי מַעֲיִנוֹת שֶׁנִּקְרָאִים נִצַּח
 וְהוּד, וְאֵלוֹ נִקְרָאִים אֲפִיקֵי מַיִם, בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל
 צְדִיק, שֶׁמִּמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וְנִשְׁקָה הַגֶּן. מִשׁוּם כֶּף
 אֵיל וְצְבִי נִמְצְאִים כְּאֶחָד, (אֵיל וְצְבִי נִקְרָאִים עֲטַרֵת וְיִסוּד)
 צְדִק וְצְדִיק.

לְמַדְנוּ, כְּתוּב קוּל ה' יְחוּלֵל אֵילוֹת. אֵילוֹת,
 אֵילֵת כְּתוּב חֶסֶר, זוֹ אֵילוֹת הַשָּׁדָה (נ"א
 זו אֵילֵת הַשַּׁחַר) (ד"א אֵילוֹת הַשָּׁדָה). אֵילוֹת הַשָּׁדָה, שְׁשָׁנִינוּ,
 בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, בְּשַׁעַת שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס
 לְגַן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצַּדִּיקִים, הַקוּל הַזֶּה
 יוֹצֵא וּמִכְאִיב לְכָל אוֹתָן הָאֵילוֹת שְׁסָבִיב הַכֶּסֶּא
 הַנִּכְבָּד הַקְדוּשׁ, זֶהוּ שְׁכַתוּב (שִׁיר ג) שְׁשִׁים גְּבָרִים
 סָבִיב לָהּ. דְּבַר אַחַר יְחוּלֵל אֵילוֹת – כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר
 (איוב כו) חֲלָלָה יְדוֹ נָחַשׁ בְּרַחַ. וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (שְׁמוּאֵל-א יד) בַּיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ, וְכַתוּב (שִׁיר ה)
 אֶכְלֵתִי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וּמִיַּנִּיקָה אוֹתָם כְּמוֹ אִם
 שְׁמִינִיקָה אֶת הַבָּנִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, (ישעיה כו) נִפְשֵׁי אֹוִיתָךְ בַּלַּיְלָה
 אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ. הֲיֵה צָרִיךְ לַהֲיוֹת
 נִפְשֵׁי אֹוִיתָךְ בַּלַּיְלָה! אֲשַׁחֲרֶךָ?! יִשַׁחֲרֶךָ הֲיֵה צָרִיךְ
 לַהֲיוֹת! אָמַר לוֹ, הֲרֵי פְרָשׁוּהָ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (איוב יב)
 אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ.

בֵּא רֵאָה, הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ נוֹדְעוֹת (נִפְגְּשׁוֹת) (מִשְׁתַּמְּפוֹת)
 כְּאַחַד לְעוֹלָמִים. לְמַדְנוּ, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה
 שְׁצָרִיךְ אָדָם לַעֲבֹד אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
 שְׁלֵמְדְנוּ וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שְׁיֵאֱהָב אֶת
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱהָבַת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְזוֹהִי אֱהָבָה

שְׁלֵמָה, אֶהְבֵּת נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ. כְּמוֹ שֶׁאֵלֶּה נִדְבָקִים
בְּגוֹף, וְהַגּוֹף אוֹהֵב אוֹתָם, (אז) כִּי יִדְבֵּק אָדָם
לְאֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ
לְדָבֵק בוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב נַפְשִׁי אוֹתִיךָ בְּלִילָה, (פְּלוֹמֵר)
נַפְשִׁי מִמֶּשׁ.

אִם רוּחִי בְּקֶרְבִי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבֶּה רַבָּה
בְּלִילָה, שֶׁצָּרִיךְ אָדָם מֵאֶהְבֵּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲמֹד בְּכָל לַיְלָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדְתוֹ
עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַבֶּקֶר, וַיִּמְשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֹסֵד.
שֶׁשָּׂנִינוּ, אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁאוֹהֵב אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֶּה כְּזוֹ, וְצָדִיקֵי הָאֱמֶת
הִלְלוּ שֶׁאוֹהֵבִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי,
הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזֵרוֹת
הַקְּשׁוֹת שֶׁלְמַעַלָּה וְלִמְטָה. (הִיא) (כְּדֵי שִׁיתְקַיֵּם הָעוֹלָם
בְּעִבּוּרָם).

לְמַדְנֵנוּ, אוֹתוֹ צָדִיק שֶׁנִּדְבֵּק בְּרוּחוֹ וְנַפְשׁוֹ
לְמַעַלָּה בְּמִלְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּאֶהְבֶּה כְּרְאוּי,
שׁוֹלֵט בְּאֶרֶץ שֶׁלְמַטָּה, וְכָל מֵה שֶׁגּוֹזֵר עַל הָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם. מִנֵּיִן לָנוּ? מֵאֵלֶּיָּהוּ, שֶׁכָּתוּב (מַלְכִים-א יז) חִי
ה' אֲשֶׁר עִמָּדְתִּי לְפָנָיו אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל
וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי.

בא ראה, בשעה שבאות הנשמות הקדושות ממעלה למטה, ואותם צדיקי העולם שולפים אותם מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה שעה שירדת, עומדת לפני המלך, ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך הוא רוח בכל חיל וחיל של השמים, כל החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד אותן למטה.

ולמדנו, מיום שנברא העולם הן עומדות לפני הקדוש ברוך הוא, ומתעכבות עד שמגיע הזמן להוריד אותן לארץ, ואלו שולטות למעלה ולמטה. זהו שכתוב חי ה' אשר עמדתי לפניו. אשר אני עומד לא כתוב, אלא אשר עמדתי. אחר כך חוזרת למקומה ונכנסת לחדרה, ואותן אחרות לא עולות עד שימותו, כי לא עמדו קדם כמותן האחרות. ומשום כך אליהו נעשה שליח, מלאך למעלה, ואלו שמתדבקים יותר למלך.

מצאנו בספרו של אדם הראשון, שכל הרוחות הקדושות שלמעלה עושות שליחות,

וְכֵן בָּאוּת מִמְקוֹם אֶחָד. שְׁנַשְׁמוּתֵיהֶם שֶׁל
הַצְּדִיקִים הֵן מִשְׁתֵּי דְרָגוֹת שְׁכָלוֹלוֹת בְּאַחַת,
וּמִשׁוּם כֶּף עוֹלוֹת יוֹתֵר, וְדִרְגָתָן יִתְרָה, וְכֵן זֶה.
וְכֹל אוֹתָן שֶׁהֵיוּ טְמוּנוֹת שָׁם, יִרְדּוּ וְעָלוּ בְּחֵייהֶן,
כְּמוֹ חֲנוּף שֶׁלֹּא נִמְצָאָה בּוֹ מִיתָה. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ
הַדָּבָר הַזֶּה בְּחֲנוּף וְאַלְיָהּ.

וְלַמְדֵנוּ, מֵאָה וְעֶשְׂרִים וַחֲמֵשֶׁה אֶלֶף דְּרָגוֹת
(לְצְדִיקִים) הֵן לְנַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁעָלוּ
בְּרָצוֹן בְּטָרֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְזַמֵּן אוֹתָן לְעוֹלָם הַזֶּה בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, וְעוֹלוֹת
וְטָסוֹת בְּעוֹלָם, וְנִקְשָׁרוֹת לְצָרוֹר הַחַיִּים. וְעַתִּיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַדֵּשׁ בְּהֵן אֶת הָעוֹלָם. עֲלֵיהֶם
כְּתוּב (ישעיה 10) כִּי כֹאֲשֶׁר הִשְׁמִים הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה וְגו'.

תֵּעֲנֵנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם, נַפְשֵׁיכֶם הוּא אָמַר, כִּי
יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים צְדִיקִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ, וְיִהְיֶה הָרָצוֹן שְׁלֵהֶם אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְלֹהֲדַבֵּק בּוֹ כְּדֵי שִׁיתְּכַפֵּר לָהֶם חַטָּאִים. וְלִכֵּן,
מִי שֶׁאוֹכֵל וְשׁוֹתֵה בְּתַשִּׁיעֵי וּמַעֲנִיג אֶת נַפְשׁוֹ
בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁתֵּה, נִמְצָא בְּעֵשִׂירֵי עֲנוּי נַפֶּשׁ בְּשָׁנֵי
חֲלָקִים, וְנִמְצָא כָּאֵלוֹ הַתֵּעֲנָה תַשִּׁיעֵי וְעֵשִׂירֵי. אֶת

נפְּשֵׁתֵיכֶם – לְהַכְלִיל אֶת הַכֹּל, גּוּף וְנַפֶּשׁ, וּלְהַכְנִיעַ
בַּיּוֹם הַזֶּה, כְּדֵי לְכַפֵּר עַל חַטָּאִים.

לְמַדְנֵנוּ, כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם. בַּיּוֹם הַזֶּה?
הַיּוֹם הַזֶּה הִיָּה צָרִיף לְהַיּוֹת! אֲלֵא בַּיּוֹם
הַזֶּה דּוֹקֵא, שְׁבוּ מִתְגַּלְגַּלֵּה הָעֵתִיק הַקְּדוּשׁ לְכַפֵּר עַל
חַטָּאֵי כָּלֵם.

דִּבֶּר אַחַר תַּעֲנֵנוּ אֶת נַפְּשֵׁתֵיכֶם – רַבִּי אַבָּא פָּתַח
וְאָמַר, (קהלת ט) עֵיר קִטְנָה וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט
וְגו'. עֵיר קִטְנָה, הִרִי פִרְשׁוּהָ. אֲבָל עֵיר קִטְנָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (ישעיה כו) עֵיר עָז לָנוּ יִשׁוּעָה יִשִּׁית
חֹמוֹת וְחַל וְגו'. וְכָתוּב (הושע יא) וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר.
עֵיר קִטְנָה, קִטְנָה הִיא, שֶׁהִיא אַחֲרוֹנָה מֵהַכֹּל
וְתַחְתּוֹנָה מֵהַכֹּל. חֹמוֹתֶיהָ גְּדוּלוֹת, חֲזָקוֹת,
קְדוּשׁוֹת, נִקְרָאת עֵיר הַקְּדֹשׁ. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט,
מְעַטִּים אוֹתָם שְׁזוּכִים לְכַנֵּס לְתוֹכָהּ וּלְשֵׁרוֹת בָּהּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יִקְוֶם
בְּמִקּוֹם קְדֹשׁ וְגו'. וְעַל זֶה אֲנִישֵׁים בָּהּ מְעַט.

וּבֵּא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גְּדוֹל – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לְהַזְדַּוֵּג עִמָּהּ וּלְשֵׁרוֹת בָּהּ. וְסָבַב אֶתָּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חֹמַת אֲשׁ
סָבִיב וְגו'. וּבָנָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדֻלִים, שֶׁבָּנָה

חומותיה גדולים וְחֻזְקִים, נָאִים וְיָפִים (מכל אַבְנֵים יְקָרוֹת) וְקִדּוּשִׁים. וְנִקְרָאת עִיר הַקֹּדֶשׁ, וְאֵת כָּל כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ הַכְּנִיס לְתוֹכָהּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ הִיא לְבַדָּה כְּלוּלָה מִכָּל עֲטֻרוֹת הַמֶּלֶךְ, וְכָל עֲטֻרוֹת הַמֶּלֶךְ מִתְעַטְרִים בָּהּ. מִשׁוּם כֶּךָ כָּתוּב, וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֻט.

וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מִסְכֵּן ^(ד) חָכָם, זֶהוּ שְׁכָתוּב נָקִי כַפִּים וּבַר לֵבָב. מִסְכֵּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות א) וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרְעָה. מִתְעַטֵּר בְּעֲטֻרוֹת חֻזְקוֹת, בְּעֲטֻרוֹת הַתּוֹרָה, בְּעֲטֻרוֹת שֶׁל מִצְוֹת תּוֹרַת הַמֶּלֶךְ. וְחָכָם, שְׁזוֹכָה בָּהּ בַּחֲכָמָה הַזֹּאת. וְחָכָם, שֶׁהוּא יוֹתֵר חָכָם מִכָּלֵם לְעֵין בְּעִבּוּדַת רְבוּנוֹ כִּדִּי לְזִכּוֹת בָּהּ וּלְהַכְנִיס אֵלֶיהָ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וּמְלֵט הוּא אֵת הָעִיר בְּחֻזְקָתוֹ. וּמְלֵט, כְּמוֹ (שמואל א- ב) אֲמַלְטָה נָא וְאַרְאֶה אֵת אָחִי, אֲמַלְטָה נָא שָׁמָּה. אַף כָּאֵן, וּמְלֵט הוּא אֵת הָעִיר בְּחֻזְקָתוֹ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֵת הָאִישׁ הַמְּסֻכֵּן הַהוּא. וְאָדָם לֹא זָכַר, לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאוֹתוֹ אִישׁ עָנִי שֶׁהִתְחַבֵּר בְּכָל כִּדִּי לְזִכּוֹת בָּהּ. (קהלת ט) וְאֲמַרְתִּי אָנִי טוֹבָה חֲכָמָה מִגְּבוּרָה. שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ עוֹלָם לֹא נוֹתְנִים רְשׁוֹת לְהַכְנִיס, פָּרַט לְאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֶת, אֵלּוּ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה

ימים וְלילות, ומתעטרים במצוות התורה בעולם הזה להפגיש בהם לעולם הבא.

וְחַכְמַת הַמִּסְפֵּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים.
 שְׁהָרִי בְּנֵי אָדָם אֵינָם מִסְתַּכְּלִים עָלָיו,
 וְלֹא רוֹצִים לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ וּלְהִקְשִׁיב לְדְבָרָיו.
 שְׁלֹמֹדְנוּ, כָּל מִי שֶׁמְקַשֵּׁיב לְדְבָרֵי הַתּוֹרָה, אֲשָׁרֵיו
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְאֵלוּ קִבַּל תּוֹרָה מִסִּינִי. וְאִפְלוּ
 מְכַל אָדָם גַּם כֵּן צָרִיךְ לִשְׁמַע דְּבָרֵי תּוֹרָה. וּמִי
 שֶׁמְרַכִּין אֲזָנוֹ כִּנְגִדוֹ, נוֹתֵן כְּבוֹד לַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
 וְנוֹתֵן כְּבוֹד לַתּוֹרָה. עָלָיו כָּתוּב, הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
 לְעַם לַה' אֱלֹהֶיךָ.

לְמִדְּנוּ, יוֹם אֶחָד הָיוּ הוֹלְכִים הַחֲבָרִים עִם רַבִּי
 שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רְאִיתִי
 שְׁהַעֲמִים הִלְלוּ כָּלֶם עֲלִיוֹנִים, וַיִּשְׂרָאֵל תַּחַתוֹנִים
 מִכָּלֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלַח מִמֶּנּוּ
 אֶת הַגְּבִירָה, וְהַכְּנִיס אִמָּה בְּמִקּוֹמָהּ (כְּלוּמַר שִׁפְחָה),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (מִשְׁלֵי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ וְגו'.
 תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְגו'. וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ
 גְּבֵרָתָהּ. מִי הַשִּׁפְחָה? זוֹהִי כֶּתֶר הַנְּכָרִי, שֶׁהָרַג
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּכוּר שְׁלָהֶם בְּמִצְרַיִם,
 שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת י"א) עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר

הַרְחִים. אַחַר הַרְחִים הַיָּא הִתָּה יוֹשֶׁבֶת
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעַכְשָׁו הַשְּׁפָחָה הַזֹּו תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מְלֶךְ בְּלִי גְבִירָה לֹא
נִקְרָא מְלֶךְ. מְלֶךְ שְׁנִדְבֵק בַּשְּׁפָחָה, בְּאִמָּה
(שְׁלָה) שֶׁל הַגְּבִירָה, אֵיפֹה כְבוֹדוֹ? וְעֵתִיד קוֹל
לְבַשֵּׁר לְגְבִירָה וְלוֹמַר: (זכריה ט) גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן
הַרְיַעִי בֵּת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מְלֶכֶךְ יָבֹוא לָךְ צַדִּיק
וְנוֹשֶׁע הוּא. כְּלוֹמַר, צַדִּיק הוּא נוֹשֶׁע, כִּי הִיָּה
רוֹכֵב עַד עַכְשָׁו בְּמִקוֹם שְׁאִינוֹ שָׁלוֹ, בְּמִקוֹם נְכָרִי,
וּמִיָּנִיק אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר. עָנִי (שְׁלָא) הִיָּה
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ,
אוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה
זָרָה שֶׁהָרַג הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַבְּכוֹר שְׁלָהֶם
בְּמִצְרַיִם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יא) וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה,
וְהָרִי בְּאֲרָנוּ הַדְּבָרִים. כְּבִיכּוֹל צַדִּיק וְנוֹשֶׁע הוּא,
הוּא וְדָאֵי יוֹתֵר מֵהַכֵּל. כִּי עַד עַכְשָׁו שְׁרוּי צַדִּיק
בְּלִי צַדִּיק. וְעַכְשָׁו שִׁיזְדוּגּוֹ כְּאַחַד, צַדִּיק וְנוֹשֶׁע
הוּא, שֶׁהָרִי אֵינּוּ יוֹשֵׁב בְּצַד הָאַחַר. לְמַדְנּוּ, (ישעיה
נא) הַצַּדִּיק אָבָד וְאֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב וְגוֹ'. פְּסוּק
זֶה קָשָׁה. הַצַּדִּיק אָבָד?! נֶאֱבָד הִיָּה צָרִיךְ לַהֲיוֹת!

מה זה אָבֵד? אֵלָא אָבֵד מְמַשׁ. וּמָה אָבֵד? אָבֵד
לְגַבְיָרָה, וְנִדְבַק בְּמָקוֹם אַחַר, שֶׁנִּקְרָא שְׂפָחָה.

**אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם נוֹחַ לִפְנֵי
מוֹרֵי, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ שְׂפָתוֹב (משלי י) וְצַדִּיק
יִסוֹד עוֹלָם, יֵשׁ מִי שְׁאוֹמֵר שְׁעַל שְׂבָעָה עֲמוּדִים
עוֹמֵד הָעוֹלָם, וְיֵשׁ מִי שְׁאוֹמֵר עַל עֲמוּד אֶחָד
עוֹמֵד הָעוֹלָם, אֵיךְ הַדְּבָרִים מְתִישְׁבִים? אָמַר לוֹ,
הַכֹּל הוּא דָּבָר אֶחָד, שֶׁהָרִי שְׂבָעָה הֵם, וּבָהֶם יֵשׁ
עֲמוּד אֶחָד שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְעוֹמְדִים עָלָיו, וְהָעוֹלָם
מְתַקֵּים עַל זֶה. וְכִשְׁהָעוֹלָם מְתַקֵּים עָלָיו, כְּאֵלוֹ
שֶׁהַתְּקִים עַל כָּל הַשְּׂבָעָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב וְצַדִּיק
יִסוֹד עוֹלָם, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת.**

**וְלַמְדֵנוּ, הַשְּׂפָחָה הַזֹּאת עֲתִידָה לְשַׁלֵּט בְּאַרְץ
הַקְּדוּשָׁה שְׁלֵמָטָה, כְּמוֹ שֶׁהִתְּהָה
הַגְּבִירָה שׁוֹלֵטֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׂפָתוֹב צַדִּיק יֵלִין בָּהּ,
וְעַכְשָׁיו שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֵרְתָהּ, בְּכֹל. וְעֲתִיד
הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְהַשִּׁיב אֶת הַגְּבִירָה לְמְקוֹמָהּ
כְּבְּרֵאשׁוֹנָה, וְאֵז שֶׁל מִי הִיא הַשְּׂמֻחָה? הֲוִי אוֹמֵר,
שְׂמֻחַת הַמֶּלֶךְ וְשְׂמֻחַת הַגְּבִירָה. שְׂמֻחַת הַמֶּלֶךְ,
מִשׁוּם שֶׁיֵּשִׁיב אוֹתָהּ וַיִּפְרֹד מִן הַשְּׂפָחָה כְּפִי**

שְׁאֲמַרְנוּ. וְשִׁמַּחַת הַגְּבִירָה, כִּי תָשׁוּב לְהַזְדַּוֵּג עִם
הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב גִּילִי מְאֹד בַּת צִיּוֹן וְגו'.

בא רֵאֵה, כָּתוּב וְהִיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם.
וְהִיְתָה לָכֶם הִיא צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה זֹאת?
זֶה שְׁאֲמַרְנוּ, לְחֻקַּת עוֹלָם. בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם
חֻקַּת עוֹלָם נִקְרָאת, גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ, שְׂמֻכְנִיס אֶת כָּל
הַנְּהַגוֹתָיו בַּמְּקוֹם הַזֶּה וּמִסְתִּיר אוֹתָם, כְּמוֹ
שְׂמֻסְתִּיר הַכֹּל בְּאוֹצֵר אֶחָד. חֻקַּת עוֹלָם וְדַאי.
בְּזֹאת הַזֶּה רָשָׁם וְחָקַק אֶת כָּל הַגְּנָזִים שְׁלוֹ וְאֶת כָּל
הַמְטָמוֹנִים שְׁלוֹ.

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ. בְּעֶשְׂרֵי בְּדִיּוֹק,
כְּמוֹ שְׂבַאֲרָנוּ. תַּעֲנֵנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם, וְדַאי
כֶּן זֶה, וְהָרִי נֶאֱמַר נַפְשֵׁיכֶם וְדַאי. שְׁהָרִי בְּנַפְשׁ
תְּלוּי הַדָּבָר, וּמִשׁוֹם כֶּן אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה מִהַתְּשִׁיעִי
יֹתֵר מִיּוֹם אַחֵר. וְאַף עַל גַּב שְׁהַדָּבָר הַזֶּה נֶאֱמַר
בְּגוֹן אַחֵר, וְהַכֹּל יָפֵה, וְזֶה וְזֶה דָּבָר אֶחָד, וְכָל
אֶחָד בַּמְּקוֹמוֹ, וְכֶן זֶה.

וְלַמְדָּנוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַשְּׂמֻחָה וְכָל הָאוֹר וְכָל
הַסְּלִיחָה שֶׁל הָעוֹלָמוֹת, כָּלֵם תְּלוּיִים
בְּאֵם הָעֲלִיוֹנָה, שְׁכָל הַמְעִינּוֹת שׁוֹפְעִים וְיוֹצְאִים
מִמֶּנָּה, וְאִז מְאִירִים כָּל אוֹתָם מְאוֹרוֹת, וּמְאִירִים

בְּאוֹר וּבְשִׁמְחָה, עַד שֶׁהַכֹּל מִתְבַּשֵּׂם. וְאִז כָּל
אוֹתָם הַדִּינִים נִמְצְאִים בְּאוֹר, וְהַדִּין לֹא נַעֲשֶׂה,
וְעַל כֵּן תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָרִי מוֹרְנוּ בְּאֵר אוֹתָהּ מִגּוֹף
הַמְּשָׁנָה – לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם עַד
שֶׁכָּפְרוּ בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוּאֵל-ב כ) אֵין
לָנוּ חֵלֶק בְּדוֹד וְלֹא נַחֲלָה (לְנוֹ) בְּכֵן יִשִּׁי, וְהָרִי
נֶאֱמַר. פְּסוּק אַחַר מְצָאנוּ עַל זֶה, שְׁכַתּוֹב (מַלְכִים-א
יא) רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד. אָמַר לוֹ, כִּי זֶה וְדָאִי, בֵּית דָּוִד
נִקְרָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יִשְׁעִיָּה ה) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה
בְּאוֹר ה'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם ס) וּבֵית
תְּפָאֲרָתִי אֶפְאֵר. לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר ה', שְׁכַתּוֹב
וְנִהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְנִטַּע אֶת הַגֵּן
הַזֶּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בוֹ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁבוּ הֵם
שְׂרוּיִים.

לְמַדְנֵנוּ, כְּתוֹב אֵךְ בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה
יוֹם הַכְּפָרִים הוּא וְגו' וְעַנִּיתֶם אֶת
נַפְשֵׁיכֶם. וְכְתוֹב וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם
בְּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. מֵה שְׁכַתּוֹב אֵךְ, מֵה הוּא
רוֹצֵה כָּאֵן? אָמַר לוֹ, זֶה בָּא לְמַעַט, שְׁכִיּוֹן שְׁאָמַר
וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֲדָשׁ, אָמַר (אַחַר

כָּךְ) אַף בְּעֶשׂוֹר, וְהִיא צָרִיף לְהִיּוֹת אַף עֶשׂוֹר!
שְׁבַעֲשׂוֹר הַדָּבָר תְּלוּי.

אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ, (שְׁמוֹת יב) אַף בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר מִבְּתִיכֶם, וְשִׁנְנוּ אַף –
חֶלֶק, חֶצְיוֹ אֲסוּר בְּאֲכִילַת חֶמֶץ וְחֶצְיוֹ מִתָּר. אַף
כָּאֵן אַף בְּעֶשׂוֹר לְחֹדֶשׁ, אָמַר שְׁחֶצְיוֹ אֲסוּר
בְּמִלָּאכָה (בְּאֲכִילָה) וְחֶצְיוֹ מִתָּר. אָמַר לוֹ, אַף כָּאֵן
בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם זֶה תְּלוּי, שְׁהָרִי עֲנוּי לֹא
נִמְצָא אֶלָּא מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְאֵילָף, וְיָפָה הוּא אַף
חֶלֶק בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר
עֲלֵיכֶם וְגו'. אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם הִיא צָרִיף
לְהִיּוֹת! אֶלָּא יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם – לְהַכְלִיל אֶת הַיּוֹבֵל
שְׁשׁוּפַע מִעֲיֻנוֹת לְהַשְׁקוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה לְכָל עֵבֶר
לְרוֹוֹת אֶת הַכֹּל וְלְהַשְׁקוֹת אֶת הַכֹּל. וְזֶה עֲלֵיכֶם,
כְּלוֹמַר עֲבוּרְכֶם, לְטַהֲרֶכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׁכַתּוּב
לְפָנַי ה' תְּטַהֲרוּ, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם הַדִּין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָהֶם וְרוּצָה לְטַהֵר
אוֹתָם שְׁלֹא יִמָּצָא בָהֶם חֲטָא, כִּדִּי שְׁיֵהִיו בְּנֵי
הַיִּכְלוֹ וְיִדְוֲרוּ בְּהִיכְלוֹ. וְלַעֲתִיד לָבֵא כְּתוּב, (יחזקאל
לז) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְגו'.

רבי יהודה פתח, (תהלים קל) **שיר המעלות**
ממעמקים קראתיך ה' שנינו, בשעה
שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברא
אדם. נמלך בתורה. אמרה לפניו: תרצה לברא
האדם הזה! עתיד הוא לחטא לפניך ועתיד הוא
להרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי
העולם לא יוכל לעמד לפניך, כל שכן אותו
האיש. אמר לה: וכי לחנם נקראתי (שמות לד) אל
רחום וחנון ארך אפים?

וטרום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא
תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה
לברא אדם בעולם, על מנת שכשישובו לך
מחטאיהם, שתהיי עתידה לעזוב את חטאיהם
ולכפר עליהם. ובכל שעה ושעה התשובה זמינה
לאנשים, וכשאנשים שבים מחטאיהם, התשובה
הזו שבה לקדוש ברוך הוא, והוא מכפר על
הכל, והדינים נכנעים, וכלם מתבשמים, ואדם
נטהר מחטאו.

מתי נטהר אדם מחטאו? בשעה שנכנס
לתשובה הזו כראוי. רבי יצחק אמר,
ששב לפני המלך העליון ומתפלל תפלה מעמק
הלב. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'.

סדר הלימוד ליום ב ניסן [יום 179 בשנה]

רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיך ה', מקום
 גנוז הוא למעלה, והוא עמק הבאר, ומזה
 יוצאים נחלים ומעינות לכל עבר, ואותו עמק
 העמקים נקרא תשובה. ומי שרוצה לשוב
 ולהטהר מחטאיו, מהעמק הזה הוא צריך לקרא
 לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ממעמקים
 קראתיך ה'.

למדנו, בשעה שהיה אדם חוטא לפני רבונו
 ומקריב קרבנו על המזבח, והכהן
 מכפר עליו ומבקש בקשתו עליו, מתעוררים
 רחמים, והדינים מתבשמים, והתשובה מריקה
 ברכות במעינות ששופעים ויוצאים, וכל
 המאורות מתברכים כאחד, והאדם נטהר
 מחטאו.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא הוציא עשרה
 כתרים, עטרות קדושות למעלה, שהתעטר
 בהם ומתלבש בהם, והוא זה הם, והם זה הוא,
 כשלהבת האחוזה בגחלת, ואין שם פרוה. כנגד
 זה יש עשרה כתרים שאינם קדושים למטה, והם

אֲחוּזִים בְּזֶהֶמַת הַצַּפְרָן שֶׁל עֵטְרָה קְדוּשָׁה
שֶׁנִּקְרְאת חֲכָמָה, וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ חֲכָמוֹת.
וְלִמְדָנוּ, עֲשֶׂרֶת מִיְּנֵי הַחֲכָמוֹת הִלְלוּ יְרֵדוּ
לְעוֹלָם, וְכֻלָּם נִטְמְאוּ (נִשְׁאָבוּ) בַּמִּצְרִים,
פָּרַט לְאַחַד שֶׁהִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְכֻלָּם הֵם מִיְּנֵי
כְּשָׁפִים, וּמֵהֶם יָדְעוּ הַמִּצְרִים כְּשָׁפִים עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם. וְכִשְׁהַמִּצְרִים רָצוּ לַעֲשׂוֹת כְּנוֹס
בְּכִשְׁפֵיהֶם לְמַעֲשֵׂיהֶם, הָיוּ יוֹצְאִים לְשָׂדֵה לְהָרִים
הַגְּבוּהִים, וְזוֹבְחִים זְבָחִים, וְעוֹשִׂים גְּמוֹת בְּאֶרֶץ,
וּמְסוֹבְבִים אוֹתוֹ הַדָּם סָבִיב הַגְּמוֹת הִלְלוּ, וּשְׂאָר
הַדָּם מְכַנְּסִים בַּגְּמוֹת הִלְלוּ, וְשָׁמַיִם עָלֵיהֶם בְּשׂוֹר,
וּמְקַרְיָבִים אֶת קַרְבְּנוֹתֵיהֶם לְאוֹתָם הַמִּיְּנִים
הָרָעִים, וְאוֹתָם הַמִּיְּנִים הָרָעִים מְתַכְּנְסִים
וּמְתַקְרְבִים כְּאַחַד, וּמְתַפְּיִסִים עִמָּם בְּאוֹתוֹ הַהֵר.
יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ מְשַׁעֲבָדִים לָהֶם, הָיוּ מְתַקְרְבִים
לָהֶם, וְלִמְדוּ מֵהֶם, וְהָיוּ טוֹעִים
אַחֲרֵיהֶם. וְהֵינּוּ מֵה שְׂכָתוֹב, כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר יִשְׁבַּתְּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנַעַן
וְגו'. וְכָתוּב וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבָחֵיהֶם לְשַׁעֲרֵים
וְגו'. לְמִדְּנוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהָיוּ מְקַרְיָבִים לָהֶם עַל גְּבֵי
הַשָּׂדֵה וְהָיוּ מְזַמְּנִים אוֹתוֹ הַדָּם וּמְקַרְיָבִים
קַרְבְּנוֹתֵיהֶם, הָיוּ מְתַכְּנְסִים כָּל אוֹתָם מִיְּנֵים רָעִים,

וְרוֹאִים אוֹתָם כְּמוֹ הַשְּׁעִירִים, כְּלָם מְלֵאִים בְּשַׁעַר,
וּמוֹדִיעִים לָהֶם מֵה שְׁהֵם רוֹצִים.

בא רָאָה, מֵה כָּתוּב בְּיִצְחָק? (בראשית כז) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב
אֶל יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשָׁהוּ. אָמַר, זֶה לֹא חֶסֶר
(כָּאן לֹא מִתְעוֹרֵר), אֲלֵא מִטַּל הַשָּׁמַיִם שְׁנוּזַל עַל הָאָרֶץ.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּכָל הוּא בְּרִף
אוֹתוֹ. מָה הַטַּעַם? כִּי רָאָה אוֹתוֹ עִם שַׁעַר. אָמַר,
שְׂכָדִי לְהַעֲבִיר אֶת זֶה, צָרִיף וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, וְלֹא
זִהְמַת הָאָרֶץ, שֶׁהָרִי זִהְמָה הִיא שֶׁל הָאָרֶץ,
וּכְשֵׁטַל הַשָּׁמַיִם וּמִגֵּד הָאָרֶץ מִתְחַבְּרִים, עוֹבְרַת
הַזִּהְמָה הַזֹּאת.

אמר רַבִּי חֲזִיָּא, הָאֲחֵרוֹן שֶׁל אוֹתָם הַכְּתוּרִים
הַתְּחַתּוֹנִים שְׂאִינָם קְדוּשִׁים, זֶהוּ הוּא מֵה
שְׂכָתוּב (דברים י) וְדוֹרַשׁ אֶל הַמֵּתִים, וְזֶהוּ הָעֲשִׂירִי
שֶׁל הַכֹּל. שְׁלֵמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, נְפֻשׁוֹת הַרְשָׁעִים אֵלוֹ הֵם מְזִיקֵי הָעוֹלָם.

אמר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֶּךָ טוֹב לְרַשָּׁעִים שְׁנַעֲשִׂים
מְזִיקִים בְּעוֹלָם, אֵיפֹה הוּא עֲנֵשׁ הַגִּיהֵנָם?
אֵיפֹה הָרַע שְׁעֵתִיד לָהֶם בְּעוֹלָם הַהוּא? אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, כֶּךָ שְׁנִינוּ, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ אֶת הַדְּבָרִים.
נְפֻשׁוֹת הַרְשָׁעִים בְּשַׁעַר שְׂיוּצָאִים מִן הָעוֹלָם,

כַּמָּה שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים מְזַדְּמָנִים כְּנִגְדָם וְלִהְכַנִּיסָם
 בְּגִיהֵנָם, וּמְכַנִּיסִים אוֹתָם בְּשִׁלְשָׁה דִינִים בְּכָל יוֹם
 בְּגִיהֵנָם. אַחַר כֵּן מְזַדְּוִגִים עִמָּם, וְהוֹלְכִים
 וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וּמְטַעִים אֶת הָרְשָׁעִים
 לְאוֹתָם שְׁנִסְתָּמָה מִלְּפָנֶיהֶם הַתְּשׁוּבָה. אַחַר כֵּן
 מְשִׁיבִים אוֹתָם לְגִיהֵנָם, וְנִטְמָאִים (וְנִדְוָנִים) שָׁם, וְכֵן
 בְּכָל יוֹם.

אַחַר שֶׁהוֹלְכִים עִמָּם וּמְשׁוֹטְטִים עִמָּם בְּעוֹלָם,
 מְחַזְרִים לְקַבְּרֵיהֶם, וְרוֹאִים אֶת הַתּוֹלְעֵת
 שֶׁל הַגּוֹף מְנַקֶּרֶת אֶת הַבָּשָׂר וּמְתַאֲבְלִים עֲלֵיהֶם,
 וְאוֹתָם מְכַשְׁפִּים הֵיוּ הוֹלְכִים לְבֵית הַקְּבָרוֹת
 וּמְכַשְׁפִּים בְּכַשְׁפֵיהֶם, וְעוֹשִׂים צֶלֶם אֶחָד שֶׁל
 הָאָדָם, וְזוֹכְחִים לְפָנָיו שְׁעִיר אֶחָד. אַחַר כֵּן
 מְכַנִּיסִים אוֹתוֹ הַשְׁעִיר לְאוֹתוֹ קֶבֶר, וְאֵת אוֹתוֹ
 צֶלֶם מְשַׁבְּרִים (מְנַהֲיגִים) אוֹתוֹ לְאַרְבַּעַת צְדָדִים,
 וּמְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת הַקְּבֶר, וְאֵז
 מְכַשְׁפִּים בְּכַשְׁפֵיהֶם, וּמְכַנִּסִים אוֹתָם כְּנוֹסִים
 וְאוֹתָם מִיָּנִים רָעִים, וּמְבִיאִים אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ,
 וּמְכַנִּיסִים לְקֶבֶר וּמְדַבְּרִים עִמָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהָרִי כָּלֵם קְדוּשִׁים. גּוֹפֵם
 קְדוּשׁ. נַפְשָׁם קְדוּשָׁה. רוּחָם קְדוּשָׁה. נִשְׁמָתָם

קִדְשׁ קִדְשִׁים. שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.
 שְׁשָׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (בראשית א) תוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, זוֹהִי נִשְׁמָה (עֲלִיּוֹנָה) שֶׁל אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן (עֲלִיּוֹן). בֵּא רְאָה, שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן,
 וְנִדְבְּקוּ כְּאַחַת – נֶפֶשׁ, רוּחַ, נִשְׁמָה. וְהֶעֱלִינָה
 מֵהֵן – נִשְׁמָה.

שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכָל הָאֲנָשִׁים יֵשׁ נֶפֶשׁ, וַיֵּשׁ
 נֶפֶשׁ עֲלִיּוֹנָה מִהַנֶּפֶשׁ. זָכָה אָדָם בַּנֶּפֶשׁ
 הַזֹּאת – מְרִיקִים עָלָיו עֲטָרָה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עָלֵינוּ רוּחַ מְמָרוֹם.
 אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר אָדָם בְּהִתְעוֹרְרוֹת אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה,
 לְהִסְתַּכֵּל בְּנִימוּסֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. זָכָה אָדָם
 בְּאוֹתָהּ הַרוּחַ – מְעֵטְרִים אוֹתוֹ בְּכֶתֶר קָדוֹשׁ
 עֲלִיּוֹן שְׁכוּלֵל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא נִשְׁמָה, שֶׁנִּקְרָאת
 נִשְׁמַת אֱלֹהִים.

וְלִמְדֵנוּ בְּסוּד הַסּוּדוֹת, בְּתוֹךְ הַסּוּדוֹת שֶׁל סִפְרוֹ
 שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכָתוּב
 (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׁכָבָר מֵתוֹ, כִּיּוֹן
 שְׁכָתוּב וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים, לָמָּה שְׁכָבָר מֵתוֹ?
 אֲלֹא שְׁכָבָר מֵתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנָם.
 וְשֵׁם כְּתוּב, שְׁלֵשָׁה מְדוּרִים עֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְצַדִּיקִים, אֶחָד (שְׁזָכוּ אוֹתָם צַדִּיקִים שְׁלֵא נֶאֱבָדוּ

מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וְכִךְ צָרִיךְ) לְנַפְשׁוֹת אוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא
הִסְתַּלְקוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִצְוִיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְכַשֶּׁהְעוֹלָם צָרִיךְ רַחֲמִים, וְאוֹתָם הַחַיִּים יוֹשְׁבִים
בְּצַעַר, הֵם מְתַפְּלִים עֲלֵיהֶם תְּפִלָּה, וְהוֹלְכִים
וּמוֹדִיעִים אֶת הַדְּבָר לְאוֹתָם יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן,
וּמִתְעוֹרְרִים וְנִכְנָסִים לְגַן הָעֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ, שֶׁשָּׁם
רוּחוֹת הַצְּדִיקִים מְלַבְּשׁוֹת בְּעֶטְרוֹת אוֹר,
וּמְתִיעְצִים עִמָּם, וְגוֹזְרִים גְּזֵרָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנָם וְחָס עַל הָעוֹלָם.

וְאוֹתָן נַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים נִמְצְאוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה
לְהִגָּן עַל הַחַיִּים, וְזוֹ נִקְרָאת נַפֶּשׁ, וְזוֹ לֹא
מִסְתַּלַּקֶת (נִאֲבֶדֶת) מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִצְוִיָּה בְּעוֹלָם
הַזֶּה כְּדֵי לְהִסְתַּכֵּל וְלִדְעַת וְלְהִגָּן עַל הַדּוֹר. וְזֶהוּ
שֶׁאֲמָרוּ הַחֲבֵרִים, שֶׁהַמַּתִּים יוֹדְעִים בְּצַעְרוֹ שֶׁל
הָעוֹלָם. וְעַנֵּשׁ הָרָשָׁעִים שֶׁבָּאָרֶץ הוּא בְּזֶה, שֶׁכִּתּוּב
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת מֵעַמִּיהָ.

וְהַפּוֹדוֹר הַשְּׁנִי הוּא גַן הָעֵדֶן שֶׁבָּאָרֶץ, בּוֹ עֲשֵׂה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדוֹרִים עֲלִיוֹנִים
נִכְבָּדִים, כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה וְכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, וְהִיכָלוֹת בְּשְׁנֵי גִּוְנִים שָׂאִין לָהֶם חֲשִׁבּוֹן,
וְאֵילָנוֹת וְעֶשְׂבִּים וְרִיחוֹת שְׁעוֹלִים בְּכָל יוֹם.
וּבְמָקוֹם הַזֶּה שׁוֹרָה אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָאת הַרוּחַ שֶׁל

אוֹתָם הַצְּדִיקִים, וְהַמְדוּר שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ שְׁבוּ
שׁוֹרָה, וְכָל רוּחַ וְרוּחַ מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּלְבוּשׁ נִכְבָּד כְּמוֹ
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיוֹן.

הַמְדוּר הַשְּׁלִישִׁי, אוֹתוֹ מְדוּר קָדוֹשׁ עֲלִיוֹן
שֶׁנִּקְרָא צְרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם מִתְעַדְנֶת
אוֹתָהּ דְרָגָה עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָאת נִשְׁמָה, וְזוֹ
דִּבְקָה לְהִתְעַנֵּג בְּעִנְיַת הָעֲלִיוֹן. עֲלֶיהָ כָּתוּב, (ישעיה נח)
אֲזַתְתָּעֲנַג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיהָ וְגו'.

וְלַמְדָנוּ, בְּשַׁעַת שֶׁצָּרִיךְ הָעוֹלָם רַחֲמִים וְאוֹתָם
צְדִיקִים זְכָאִים, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שֶׁנִּמְצָאת
בְּעוֹלָם לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם, הַנֶּפֶשׁ עוֹלָה וְהוֹלֶכֶת
וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם וּמוֹדִיעָה לְרוּחַ, וְהַרוּחַ עוֹלָה
וּמִתְעַטֶּרֶת וּמוֹדִיעָה לְנִשְׁמָה, וְהַנִּשְׁמָה לְקָדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז חָס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹלָם.
אֲזַ יוֹרֶדֶת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, וְהַנִּשְׁמָה מוֹדִיעָה
לְרוּחַ, וְהַרוּחַ מוֹדִיעָה לְנֶפֶשׁ.

וּבְכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, כָּלֵם מִתְחַבְּרוֹת
וּמִתְעַטְרוֹת כְּאַחַד, עַד שֶׁמִּזְדוּגוֹת לְבֵא
לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן. וְאַחַר כֵּן חוֹזְרוֹת
לְמִקוֹמָן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ
בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֵא כָּל בָּשָׂר וְגו'.

וּבְשָׁעָה שְׁהָעוֹלָם צָרִיךְ רַחֲמִים, וְהַחַיִּים
הוֹלְכִים וּמוֹדִיעִים לְנַפְשוֹת
הַצְּדִיקִים וּבוֹכִים עַל קִבְרֵיהֶם, אוֹתָם שְׂרָאוּיִים
לְהוֹדִיעַ לָהֶם. מָה הַטַּעַם? כִּי שָׁמַיִם רְצוֹנִם
לְהַדְבִּיק נַפֶּשׁ בְּנַפֶּשׁ, אִזּוּ מְעוֹרְרִים אֶת נַפְשׁוֹת
הַצְּדִיקִים, וּמַתְּכַנְּסִים וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים
לִישְׁנֵי חֶבְרוֹן, וּמוֹדִיעִים לָהֶם אֶת צַעַר הָעוֹלָם.
וְכֹלָם נִכְנָסִים לְאוֹתוֹ פֶּתַח גֵּן הָעֵדֶן וּמוֹדִיעִים
לְרוּחַ. וְאוֹתָן רוּחוֹת שְׁמַתְעֵטְרוֹת בְּגֵן עֵדֶן,
הוֹלְכִים בֵּינֵיהֶן מְלֵאכִים עֲלִיוֹנִים, וְכֹלָם
מוֹדִיעִים לְנִשְׁמָה. וְהַנִּשְׁמָה מוֹדִיעָה לְקַב"ה,
וְכֹלָם מְבַקְשִׁים רַחֲמִים עַל הַחַיִּים, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם בְּעֵבֹרָם. וְעַל זֶה
אָמַר שְׁלֵמָה, וְשִׁבַּח אָנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבָר
מֵתוֹ וְגו'.

אָמַר רַבֵּי חֲזִיָּא, תַּמְהַנִּי אִם יֵשׁ מִי שְׂיֹדֵעַ
לְהוֹדִיעַ לַמַּתִּים פֶּרֶט לָנוּ. אָמַר רַבֵּי אַבָּא,
הַצַּעַר מוֹדִיעַ לָהֶם, הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לָהֶם. שְׁהָרִי
בְּשָׁעָה שְׂאִין מִי שְׁמַכִּיר אֶת זֶה, מוֹצִיאִים אֶת
הַתּוֹרָה סְמוּךְ לְקִבְרִים, וְהֵם מְתַעוֹרְרִים עַל
הַתּוֹרָה עַל מָה גָּלְתָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְאִזּוּ דוֹמָה
מוֹדִיעַ לָהֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהֵם יוֹדְעִים שְׁהָרֵי הָעוֹלָם בְּצַעַר,
וְהַחַיִּים לֹא רְאוּיִים וְלֹא יוֹדְעִים לְהוֹדִיעַ
לָהֶם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה כָּלֶם צוֹוָחִים עַל שְׁהַתּוֹרָה
נִקְלָתָה וְגִלְתָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. אִם בְּנֵי אָדָם שָׁבִים
וּבּוֹכִים בְּלֵב שָׁלֵם וְשָׁבִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אַז כָּלֶם מִתְכַּנְּסִים וּמִבְּקָשִׁים רַחֲמִים
וּמוֹדִיעִים לְאוֹתָם יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן, וְנִכְנָסִים וּמוֹדִיעִים
לְרוּחַ שְׁבַגֵּן עֵדֶן, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ.

וְאֵם הֵם לֹא שָׁבִים בְּלֵב שָׁלֵם לְבַקֵּשׁ וּלְבַכּוֹת עַל
צַעַר הָעוֹלָם – אוֹי לָהֶם! שְׁכָלֶם מִתְכַּנְּסִים
לְרִיק וְאוֹמְרִים: מִי גָרַם לְתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְגִלּוֹת
עַל יְדֵיהֶם בְּלֵי תְּשׁוּבָה? וְכָלֶם בָּאִים לְחַדֵּשׁ (לְהוֹפִיָּה)
חֲטָאֵיהֶם. מִשׁוּם כֶּךָ אֵל יֵלְכוּ לְשֵׁם בְּלֵי תְּשׁוּבָה
וּבְלֵי תַעֲנִית לְבַקֵּשׁ בְּקִשָּׁה לְפָנֵיהֶם. רַבִּי אַבְא
אָמַר, (הַכֵּל עַל שְׁלֵשׁ) בְּלֵי שְׁלֵשׁ תַעֲנִיּוֹת. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, אֶפְלוּ אַחַת וּבְאוֹתוֹ יוֹם, וּבְלֵב שְׁהָעוֹלָם
יֵשֵׁב בְּצַעַר יָתֵר, אַז כָּלֶם מְזַדְּוֹגִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
עַל הָעוֹלָם.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹם אֶחָד הָיוּ הוֹלְכִים
רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ
בְּגוֹשׁ חֲלָב, וְהָיָה חָרָב. יָשְׁבוּ סָמוּךְ לְבֵית
הַקְּבֻרוֹת, וּבִיּוֹדֵי רַבִּי יִיסָא הָיָה מִקָּל (קָשָׁר) שֶׁל סֶפֶר

תורה שנקרע. בעוד שישבו, רעש קבר אחד
 לפניהם וצוח: אוי אוי! שהרי העולם מצוי
 בצער. הרי התורה גלתה לכאן, או שהחיים באו
 לצחק עלינו ולביש אותנו בבושה בתורתם!
 הזדעזעו רבי חזקיה ורבי ייסא.

אמר רבי חזקיה, מי אתה? אמר לו: אני מת,
 והרי התעוררתי לספר התורה. שפעם
 אחת היה העולם יושב בצער, ובאו לכאן החיים
 לעורר אותנו עם ספר תורה, ואני וחברי
 הקדמנו אל ישגי חבורון, וכשהתחברו בגן עדן
 עם רוחות הצדיקים, נמצא לפניהם, שאותו ספר
 תורה שהביאו לפנינו אותם החיים היה פסול
 ומשקר בשם המלך, על שנמצאה וא"ו יתרה
 באותו פסוק של (ויקרא יא) ושעט שסע שתי
 פרסות. ואמרו, שהואיל ושקרו בשם המלך,
 שלא ישובו אליהם, ודחו אותי ואת החברים
 שלי מבית הישיבה.

עד שזקן אחד שהיה ביניהם הלך והביא את
 ספרו של רב המנונא סבא, ואז התעורר רבי
 אלעזר בן רבי שמעון, שהיה קבור עמנו, והלך
 ובקש בגן עדן עליהם, ונרפא העולם. ואז התירו
 לנו, ומאותו יום שהעלו את רבי אלעזר מבית

הקברות הזֶה וְנִתַּן לְאָבִיו, אֵין מִי שִׁיתְעוֹרֵר לְעַמֵּד
 לְפָנָי יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן, שְׁאָנוּ פּוֹחֲדִים מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם
 שְׁדָחוּ אוֹתִי וְאֵת חֲבֵרִי. וְעַכְשָׁו בְּאַתֶּם אֲלִינוּ עִם
 סֵפֶר תּוֹרָה עִמָּכֶם, אֲמַרְנוּ שְׁהָרִי הָעוֹלָם מְצוּי
 בְּצַעַר. וְעַל כֵּן הִזְדַּעְזַעְנוּ, שְׁאֲמַרְנוּ: מִי יִקְדִים
 לְהוֹדִיעַ לְאוֹתָם צְדִיקֵי אֱמֶת יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן? נִשְׁמַט
 רַבִּי יִיסָא עִם אוֹתוֹ חֶלֶק שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה. אָמַר רַבִּי
 חֲזַקְיָה, חֵס וְשְׁלוֹם אֵין הָעוֹלָם בְּצַעַר, וְאָנוּ לֹא
 בָּאנוּ לְכָךְ.

קָמוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא וְהִלְכוּ. אָמְרוּ, וְדָא
 בְּשַׁעָה שְׁצַדִּיקִים לֹא נִמְצְאִים בְּעוֹלָם,
 הָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקִים אֲלָא בְּשִׁבִיל הַמֵּתִים. אָמַר
 רַבִּי יִיסָא, בְּשַׁעָה שְׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת הַמָּטָר,
 לְמָה הוֹלְכִים אֲצֵל הַמֵּתִים, וְהָרִי כְּתוּב (דְּבָרִים י"ח)
 וְדַרְשׁ אֶל הַמֵּתִים, וְאָסוּר? אָמַר לוֹ, עַד כָּאֵן לֹא
 רְאִיתָ כִּנְף צְפוּר הָעֵדֶן. וְדַרְשׁ אֶל הַמֵּתִים, דּוֹקָא
 אֶל הַמֵּתִים. שְׁהֵם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁהֵם מַעֲמִים
 עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׁנִמְצְאִים תְּמִיד עִם הַמֵּתִים.
 אֲבָל יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם צְדִיקֵי אֱמֶת, עֲלִיהֶם קָרָא
 שְׁלֵמָה, (קֹהֶלֶת ד') וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׁכָבֵר
 מִתּוֹ, בְּזִמְן אַחַר וְלֹא עַכְשָׁו. שְׁכָבֵר מִתּוֹ, וְעַכְשָׁו
 הֵם חַיִּים.

וְעוֹד, שְׁשָׂאָר הָעַמִּים, כְּשֶׁהֵם בָּאִים לְמַתִּיהֶם,
 הֵם בָּאִים עִם כְּשָׁפִים לְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם
 מִיָּנִים רָעִים. וּכְשִׁישְׂרָאֵל בָּאִים לְמַתִּיהֶם, בָּאִים
 בְּכִמָּה תְּשׁוּבָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְתַעֲנִית כְּנַגְדּוֹ, וְהַכֵּל כְּדִי
 שְׁנִשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים יִבְקְשׁוּ רַחֲמִים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל
 הָעוֹלָם בְּעִבּוּרָם.

וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, צְדִיק, אֵף עַל גַּב שְׁנַפְטָר מִהָעוֹלָם,
 הַזֶּה, לֹא מִסְתַּלֵּק וְלֹא נֶאֱכָד מִכָּל הָעוֹלָמוֹת,
 שֶׁהָרִי בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הוּא נִמְצָא יוֹתֵר מִבְּחִיּוֹ,
 שֶׁבְּחִיּוֹ נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִבּוֹ, וְאַחַר כֵּן
 נִמְצָא בְּשִׁלְשָׁה עוֹלָמוֹת וּמִזְמַן אֵלֵיהֶם, שְׁכַתּוֹב
 (שִׁיר א) עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, אֵל תִּקְרֵי עֲלָמוֹת אֶלָּא
 עוֹלָמוֹת. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

לְמַדְנֵנוּ, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א כה) וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי
 צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים. וְהִיְתָה נֶפֶשׁ
 אֲדָנִי?! נִשְׁמַת אֲדָנִי הֲיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֶלָּא כְּמוֹ
 שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהַכֵּל
 נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה, נֶפֶשׁ בְּרוּחַ, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה,
 וְנִשְׁמָה בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. נִמְצָא שֶׁהַנֶּפֶשׁ צְרוּרָה
 בְּצִרוּר הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שְׁאֲמָרוּ הַחֲבָרִים, גְּלוּתוֹ
 שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה אֶפְלוּ מִבֵּית כְּנֶסֶת לְבַיִת
 כְּנֶסֶת אַחֵר אֲסוּר, וְכָל שֶׁפֶן לְרַחוּב. לָמָּה לְרַחוּב?
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּמוֹ שְׁאֲמָרְנוּ, כְּדֵי שִׁיתְעוֹרְרוּ
 עָלֵינוּ וַיִּבְקְשׁוּ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 כְּשִׁשְׁכִינָה גָלְתָה כֵּךְ גַּם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, עַד
 שְׁאֲמָרָה (ירמיה ט) מִי יִתְנַנֵּי בַמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים
 וְגו', אֵף כָּאֵן בְּרָאשׁוֹנָה מִבֵּית כְּנֶסֶת לְבַיִת כְּנֶסֶת,
 אַחֵר כֵּךְ לְרַחוּב, אַחֵר כֵּךְ בַּמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנֵי בָּבֶל פּוֹחַדִּים וְלֹא מַעֲבִירִים
 אֶפְלוּ מִבֵּית כְּנֶסֶת לְבַיִת כְּנֶסֶת, כָּל שֶׁפֶן זֶה.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחֲבָרִים, בְּיָמֵי לֹא
 יִצְטָרְכוּ בְּנֵי הָעוֹלָם אֶת זֶה. אָמַר לוֹ
 רַבִּי יוֹסִי הַצַּדִּיקִים מְגַנְּיִם עַל הָעוֹלָם בְּחַיֵּיהֶם,
 וּבְמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לז)
 וְגִנּוּתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָה לְמַעְנֵי וּלְמַעַן
 דָּוִד עַבְדִּי. וְאֵלּוּ בְּחַיָּיו לֹא כָתוּב. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, מָה שׁוֹנָה כָּאֵן שְׁכָתוּב לְמַעְנֵי וּלְמַעַן
 דָּוִד עַבְדִּי, שֶׁשְׁקוּל זֶה לְזֶה? אֵלֶּא מְשׁוּם שְׁדוּד
 זָכָה לְהַקְשֵׁר לְמַרְכָּבָה הַקְדוּשָׁה שֶׁל הָאָבוֹת,
 וּמְשׁוּם כֵּךְ הַכֵּל אֶחָד. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם
 וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

כְּמַעֲשֵׂהָ אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קב) לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם ה' וּתְהַלְתוּ בִירוּשָׁלַם. שֵׁם שְׁנֵינוּ, הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, נִסְתָּרַת וְנִגְלִית. וְכָל פְּסוּק שֶׁבַתּוֹרָה, וְכָל פְּרָשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, נִסְתָּר וְנִגְלָה.

שְׁלַמְדָּנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחֲצַפְתָּהּ שֶׁל צְדִיקָה אַחַת יֵצְאוּ כָּמָה טוֹבוֹת לְעוֹלָם, וּמִי הִיא? תָּמַר, שְׁכָתוּב (בראשית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עַיִנַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרָשָׁה זוֹ מוֹכִיחָה שֶׁהַתּוֹרָה נִסְתָּרַת וְנִגְלִית. וְהִרִי הַסֵּתֶר כְּלִי בְּכָל הַתּוֹרָה וְלֹא מִצָּאֵתִי מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא פֶתַח עַיִנַיִם, אֲלֵא הַכֹּל נִסְתָּר, וְסוּד הַסּוּדוֹת הוּא.

וְלַמְדָּנוּ, מָה רֵאֲתָה הַצְדִּיקָתָהּ הַזֹּאת לְמַעֲשֵׂהָ הַזֶּה? אֲלֵא הַכִּיָּרָה בְּבֵית חֲמִיָּה אֶת דְּרָכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיךְ מְנַהֵג אֶת הָעוֹלָם עִם בְּנֵי הָאָדָם. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִיא הַכִּיָּרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִקִּים אֶת הַדְּבָר עַל יָדָהּ. וְזֶה הוֹלֵךְ כְּמוֹ שְׁשֵׁנֵינוּ, מְזַמְנֵת הִיָּתָה בַת שֶׁבַע מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית לְהִיּוֹת אִמּוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. אֵךְ כָּאֵן מְזַמְנֵת הִיָּתָה תָּמַר לְכֶךָ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

וַיֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. מי זה פֶּתַח עֵינַיִם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְהוּא יֵשֶׁב פֶּתַח הָאֵהָל. וְכַתּוּב (שמות יב) וּפָסַח ה' עַל הַפֶּתַח. וְכַתּוּב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק וְגו'. עֵינַיִם – שְׁכָל עֵינֵי הָעוֹלָם מְצַפִּים לַפֶּתַח הַזֶּה. אֲשֶׁר עַל דֶּרֶךְ תַּמְנָתָהּ, מֵה זֶה תַּמְנָתָהּ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַתְּמוּנַת ה' יְבִיט. וְכֵן בְּאַרְנוֹ, תִּמְרֵי הַקִּיָּמָה הַדְּבָר לְמַטָּה, וְהַפְּרִיחָהּ פְּרָחִים וְנִצְנְצָה עֲנָפִים בְּסוּד הָאֲמוּנָה.

וַיַּהֲוֶדְהָ עַד רֹד עִם אֵל וְעַם קְדוֹשִׁים נֶאֱמָן (הושע יב). **וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָהּ לְזוֹנָה וְגו'.**

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ל) כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת. כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וּבְאַרְנוֹ כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ, שָׂרְפָה אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלְהֶבֹתֶיהָ, וְאָמְרָה לֹא פִעַלְתִּי אֲנִי. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְאִין מִי שִׂיּוּדֵעַ דֶּרְכֶיהָ לְהַנְצִיל מִמֶּנָּה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֵל הַדֶּרֶךְ, אֵל הַדֶּרֶךְ מִמֶּשׁ, לְחַבֵּר לָבֵן בְּאָדָם. וַיֹּאמֶר הִבֵּה נָא אָבוֹא אֵלַיךְ וְגו', הִרִי בְּאַרְנוֹ הִבֵּה בְּכָל מְקוֹם.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוֹ הִיא. כִּי כָלְתוֹ הִיא שֶׁל הָעוֹלָם, מִתְרַגְּמִים: אֲשֶׁר הַשְּׂמֵדַת הָעוֹלָם הִיא. מֵה הַטַּעַם לֹא יָדַע? מִשּׁוּם שֶׁהֵאִירוּ פְּנֵיהָ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהִזְדַּמְּנָה לְבִשָּׁם וּלְרַחֵם עַל הָעוֹלָם.

כִּי כָלְתוּ הָיָא – זו כְּלָה מִמֶּשׁ, שְׁכָתוּב (שיר ד) אֲתִי
מִלְבָּנוֹן כְּלָה.

וּתְאָמַר מַה תִּתֵּן לִי כִּי תְבוֹא אֵלַי. עֲכָשׁוּ הַכְּלָה
צְרִיכָה תְכַשִּׁיטֶיהָ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח
גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן. לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ בֵּן מִשְׁפָּחָה
אֶחָת שְׁהֵלֶךְ בְּהִיכָל, רָצָה הַמֶּלֶךְ לְשֹׂאת גְּבִירָה
עֲלִיוֹנָה וּלְהַכְנִיסָהּ לְהִיכָלוֹ. אָמְרָה: מִי נָתַן אֶת זֶה
בְּתוֹךְ הֵיכַל הַמֶּלֶךְ? (מִי נָתַן אֶת זֶה בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ? אָמַר הַמֶּלֶךְ:)
אָמַר: מִכָּאן וְהִלָּאָה אֲשַׁלַּח וְאֶגְרֹשׁ אֶת בֶּן
הַשְּׁפָחָה מִהֵיכָלִי.

כִּף גַּם כָּאן, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן.
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ בְּלֹא תְבַשֵּׁל גְּדֵי. וְכָל אוֹתָם
שְׁמַצַּד בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הֵם בָּאוּ. וְעַל כֵּן לֹא כָתוּב
אָנֹכִי אֶתֵּן, אֶלָּא אָנֹכִי אֲשַׁלַּח, אֶגְרֹשׁ וְאֲשַׁלַּח אוֹתוֹ
שְׁלֵא יִמְצָא בְּהֵיכָלִי.

וּתְאָמַר אִם תִּתֵּן עֲרֻבוֹן עַד שְׁלֹחָךְ. אֵלוֹ הֵם
סִימְנֵי הַגְּבִירָה שֶׁהַתְּבָרָכָה מִהַמֶּלֶךְ
בְּזוּוּגָהָ. וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרֻבוֹן אֲשֶׁר אֶתֵּן לָךְ, וּתְאָמַר
חֲתָמָךְ וּפְתִילָךְ וּמִטָּךְ. אֵלוֹ הֵם (צוּדִי) הַקְּשָׁרִים
הָעֲלִיוֹנִים, תְּכַשִּׁיטֶיהָ שֶׁל הַכְּלָה מִתְּבָרְכִים
מִשְׁלֶשֶׁת אֱלֹהִים, נִצַּח הוֹד יְסוּד, וְהַכֵּל נִמְצָא

בְּשִׁלְשֵׁת אֱלֹהִים, וְהַכֹּלֶה (מִנְצַח הַיּוֹד יְסוּד) מִתְבָּרַכַת
מִכָּאן. מִיָּד – וַיִּתֵּן לָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַתֵּהָר לּוֹ.

וַיְהִי כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. מַה זֶה מְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים?
אַחַר שִׁשְׁשֵׁלְשׁוֹ הַחֲדָשִׁים, וְהָרִי שְׁלֹשָׁה
חֲדָשִׁים בְּאַרְנוֹ. וְכֵאן כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים, שֶׁהַתְּחִיל
הַחֲדָשׁ הָרְבִיעִי לְעוֹרֵר דִּינִים בְּעוֹלָם מַחֲטָאֵי בְּנֵי
אָדָם, וְהִיא יוֹנֶקֶת מִצַּד הָאַחֵר. אַז – וַיִּגַּד
לְיִהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָמַר כִּלְתָךְ. הָרִי כֹלֶה בְּצַד
הָאַחֵר נִמְצָאת. מַה כָּתוּב? הוֹצִיאֶנָּה, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב, (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת
יִשְׂרָאֵל. וַתִּשְׁרַף, בְּשִׁלְהֶבֶת הַצְּהָרִים בְּגָלוֹת.

מַה כָּתוּב? הִיא מוֹצֵאת, לְהַמְשִׁיךְ לְגָלוֹת. וְהִיא
שְׁלָחָה אֶל חַמִּיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֱלֹהִים
לוֹ. לֹא כָתוּב לְאִישׁ אֲשֶׁר אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ, אֶלֶּא לְאִישׁ
אֲשֶׁר אֱלֹהִים לוֹ. שְׁלוֹ הַסִּימָנִים הִלְלוּ הַמְצוּיִים,
אֲנֹכִי הָרָה. מִיָּד – וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה
מִמֶּנִּי. צְדָקָה וְדָאִי, וְהַשֵּׁם גּוֹרָם. מַה גָּרַם לָהּ?
הַשֵּׁם הַזֶּה. חֲזוֹר וְאָמַר, מִמֶּנִּי, שְׁכָתוּב כִּי צְדִיק
ה' צְדָקוֹת אֶהָב יִשְׂרָאֵל יַחֲזוּ פְּנִימוֹ. צְדָקָה – צְדָק
ה', שְׁמִמֶּנִּי נִטְלָה אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה. מִמֶּנִּי יִרְשָׁה,
מִמֶּנִּי נִמְצָאת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם כָּתוּב חֲמִיּהָ בְּמָקוֹם אֶחָד, וַיְהוּדָה בְּמָקוֹם אַחֵר? אָמַר לוֹ, הַכֹּל נִקְשֵׁר זֶה עִם זֶה. חֲמִיּהָ תְּלוּי בְּמָקוֹם עַלְיוֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת בְּאַרְנוֹ בְּסוּד עַלְיוֹן בְּכַמָּה גִּוְנִים. כְּשִׁיתְּבוֹנְנוּ בַּדְּבָרִים, מִמֶּנָּה יִשְׁמְעוּ הַסּוּדוֹת שֶׁל דַּרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וְדִינָיו בְּכֹל מָקוֹם. וְהִיא יִדְעָה וְהַקְּדִימָה עֲצָמָה לְדַבֵּר הַזֶּה, לְהַשְׁלִים אֶת דַּרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שִׁיֵּצְאוּ מִמֶּנָּה מְלָכִים שְׁלִיטִים, שְׁעֵתִידִים לְשֹׁלֵט עַל הָעוֹלָם. וְרוּת עֲשֵׂתָה כְּגוֹן זֶה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרָשָׁה זוֹ נִקְשְׂרָה בְּסוּד חֲכָמַת הַתּוֹרָה, וְהַכֹּל נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְכֹל הַתּוֹרָה מְצוּיָה כְּגוֹן זֶה, וְאִין לָךְ דְּבַר בְּתוֹרָה שְׁלֵא רְשׁוּם בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הָעַלְיוֹן שֶׁנִּסְתָּר וְנִגְלָה. מְשׁוּם כֵּן הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה, קְדוּשִׁים עַלְיוֹנִים יוֹרְשִׁים אוֹתָם, וְנִגְלִית לְשָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵּן כָּתוּב, (תהלים קב) לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם ה' וּתְהַלְתוּ בִירוּשָׁלַם. שְׁהִרִי בְּצִיּוֹן בְּמִקְדָּשׁ מִתָּר לְהַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ כְּרָאוּי, וּבְחוּץ בְּכַנּוּיוֹ. וְלִכֵּן הַכֹּל נִסְתָּר וְנִגְלָה. לְמַדְנּוּ, כֹּל מִי שֶׁגּוֹרַע אוֹת אַחַת מִהַתּוֹרָה

או מוסיף אות אחת לתורה, כמי שמשקר בשם
הקדוש העליון של המלך.

**אמר רבי יצחק, מעשה של מצרים שעובדים
לשפחה, כמו שבארנו. מעשה של כנען
שעובדים לאותו שנקרא (שמות יב) שבי אשר בבית
הבור. ועל זה כתוב, (בראשית ט) ארור כנען עבד
עבדים יהיה לאחיו. משום כך כלם מכתובים
(מברכים) (מכזבים) בדברים קדושים, ועושים מעשים
(עזירות) בכל. משום כך, כמעשה ארץ מצרים אשר
ישבתם בה וגו'. רבי יהודה אמר, שעושים דינים
(מינים) רעים לשלט (לטמא) על הארץ, כמו שנאמר
ולא תטמא את אדמתך. וכתוב ותטמא הארץ.**

**כמעשה ארץ מצרים וגו'. רבי חייא פתח, (איוב
לח) לאחז בכנפות הארץ וגו'. למדנו,
עתיד הקדוש ברוך הוא לטהר את ארצו מכל
טמאת העמים עובדי עבודה זרה שטמאו אותה,
כמי שאוחז בטליתו ומנער את הטנפת ממנה.
וכל אותם שנקברו בארץ הקדושה, לזרק אותם
החוצה, ולטהר את הארץ מהצד האחר (קדוש אחר),
כביכול שהיתה מזינה את שאר גדולי העמים
ולקבל את טמאתם ולהנהיגם, ועתיד לטהר
אותה ולהעבירם החוצה.**

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה מְטַהֵר אֶת (הַרִי) שׁוּקֵי טְבָרְיָה,
 וְכָל שֶׁהָיָה שָׁם מֵת, הָיָה מַעֲלָה אוֹתוֹ
 וּמְטַהֵר אֶת הָאָרֶץ. לְמַדְנֹו, כְּתוּב וַתְּבֹאוּ וַתִּטְמְאוּ
 אֶת אֶרֶצִי וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שָׁל
 מִי שְׁזוּכָה בְּחַיָּיו לְהַשְׁרוֹת מְדוּרוֹ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.
 שְׁכָל מִי שְׁזוּכָה לָהּ, זוּכָה לְהַשְׁפִּיעַ מִטַּל הַשָּׁמַיִם
 שְׁלֹמַעֲלָה שְׁיֹרֵד עַל הָאָרֶץ. וְכָל מִי שְׁזוּכָה
 לְהַקְשֵׁר בְּחַיָּיו בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, זוּכָה לְהַקְשֵׁר
 אַחַר כֵּן לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה.

וְכָל מִי שֶׁלֹא זוּכָה בְּחַיָּיו, וּמְבִיאִים אוֹתוֹ
 לְהַקְבֵּר שָׁם, עָלָיו כְּתוּב וְנַחֲלָתִי שְׁמַתָּם
 לְתוֹעֵבָה. רוּחוֹ יֵצֵא בְרִשׁוֹת נִכְרִיָּה אַחֲרָת,
 וְגוֹפוֹ בָּא תַּחַת רִשׁוֹת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה כְּבִיכּוֹל,
 עֹשֶׂה קֹדֶשׁ חַל, וְחַל קֹדֶשׁ. וְכָל מִי שְׁזוּכָה
 לְהוֹצִיא נְשַׁמְתּוֹ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, מִתְּכַפָּרִים
 חֲטָאִיו, וְזוּכָה לְהַקְשֵׁר תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׁכִינָה,
 שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים ל"ב) וְכִפֵּר אֲדַמְתּוֹ עִמּוֹ. וְלֹא עוֹד,
 אֶלָּא אִם זוּכָה בְּחַיָּיו, זוּכָה לְמַשֵּׁךְ עָלָיו רוּחַ
 קֹדֶשׁ תָּמִיד, וְכָל מִי שְׁיֹשֵׁב בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת,
 נִמְשַׁכֵּת עָלָיו רוּחַ אַחֲרָת נִכְרִיָּה.

לְמַדְנֹו, כְּשֶׁעֲלָה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא לְשָׁם, הָיוּ עִמּוֹ
 שְׁנַיִם עָשָׂר בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ. אָמַר

לָהֶם, אִם אֲנִי הוֹלֵךְ לְדֶרֶךְ הַזֶּה, לֹא עַל שְׁלִי אֲנִי עוֹשֶׂה, אֶלָּא כְּדִי לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן לְבַעְלָיו. שְׁנִינּוּ, כָּל אוֹתָם שְׁלֹא זָכוּ לְזֶה בְּחַיֵּיהֶם, הֵם מְשִׁיבִים אֶת פְּקֻדוֹן רַבּוֹנָם לְאַחַר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשּׁוּם כֶּף, כָּל מִי שֶׁמַּעֲבִיר מֵאוֹתָם מִיָּנִים רָעִים אוֹ רְשׁוֹת אַחֲרַת לְאָרֶץ, הָאָרֶץ נִטְמָאת. אוֹי לְאוֹתוֹ הָאִישׁ! אוֹי לְנַפְשׁוֹ! שְׁהִרֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה לֹא תִקְבַּל אוֹתוֹ אַחֲרַי כֶּף, עָלָיו כְּתוּב (תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם - בְּתַחֲיַת הַמֵּתִים. אִז - בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ.

אֵת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֵת חֻקֹּתֵי תִשְׁמְרוּ לְלַכֵּת בָּהֶם וְגו'. רַבִּי אַבְא אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וּבִשְׂבִיל אֶהְבְּתוֹ עֲלֵיהֶם נָתַן לָהֶם הַנְּהַגוֹת אֲמֵת, נָטַע בָּהֶם אֶת עֵץ הַחַיִּים וְהַשְּׂרָה שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם. מָה הִטְעַם? מִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים בְּרִשְׁם קְדוּשׁ בְּבִשְׂרָם, וְנוֹדְעִים שֶׁהֵם שְׁלוֹ, [נוֹדְעִים] מִבְּנֵי הַיִּכְלוֹ.

וּמִשּׁוּם כֶּף, כָּל אוֹתָם שְׁלֹא רְשׁוּמִים בְּרִשְׁם הַקְּדוּשׁ בְּבִשְׂרָם, הֵם אֵינָם שְׁלוֹ,

וְנוֹדְעִים שְׁכָלָם מִצַּד הַטְּמֵאָה הֵם בְּאִים, וְאָסוּר
 לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם וּלְדַבֵּר עִמָּם בְּדִבְרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְאָסוּר לְהוֹדִיעֵם דְּבַרֵי תוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה כְּלָה
 שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל אוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה
 נִקְשְׁרָת לְשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְכָל מִי שֶׁלֹּא רָשׁוּם בְּרִשְׁם
 הַקְּדוּשׁ בְּבִשְׂרוֹ, אָסוּר לְהוֹדִיעוֹ דְּבַר תּוֹרָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן לְהִתְעַסֵּק (לְהַסְתַּכֵּל) עִמוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (שְׁמוֹת י"ב) זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל
 בֶּן נֹכַר לֹא יֹאכַל בוֹ, וְכָתוּב וְכָל עֶבֶד אִישׁ
 וְגו', וְכָתוּב תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵיר לֹא יֹאכַל בוֹ. וּמָה פֶּסַח
 שֶׁהוּא בֶּשֶׂר לְמֵאֲכָל, עַל שְׁנַרְמְזוֹ בְּדַבַּר קְדוּשׁ
 אָסוּר לְכָל אֱלֹהִים לְאָכַל בוֹ וּלְתַתּ לָהֶם לְאָכַל עַד
 שְׁיִמּוּלוּ – הַתּוֹרָה שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קְדָשִׁים (שֶׁל קְדָשִׁים),
 הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל אַחַת
 כַּמָּה וְכַמָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ,
 הֲרִי שְׁנִינּוֹ שְׁאָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְיִפֶּה הַעִירוֹ הַחֲבָרִים מִבְּכָל,
 שְׁכָתוּב לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי. אָבֵל כִּיּוֹן שְׁאָמַר
 מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב, לָמָּה חִקְיוֹ וּמִשְׁפָּטָיו
 לְיִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר, בֵּא רְאֵה, אֲשֶׁרִיָּהֶם
 יִשְׂרָאֵל שֶׁחִלַּק הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוּשׁ הַזֶּה נָטַע בָּהֶם

הקדוש ברוך הוא, שכתוב כי לקח טוב נתתי
 לכם, ולא לעמים עובדי עבודה זרה.
 ומשום שהיא גנוזה עליונה נכבדה, שמו ממש,
 התורה כלה נסתר ונגלה בסוד של
 שמו, ועל כן ישראל הם בשתי דרגות, נסתר
 ונגלה. ששנינו, שלש דרגות הן שנקשרות זו
 בזו: הקדוש ברוך הוא, תורה וישראל. וכל אחת
 דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. הקדוש ברוך הוא
 דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר
 ונגלה. ישראל גם כן דרגה על דרגה. זהו שכתוב
 (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו
 לישראל. שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד
 גלוי ואחד נסתר.

מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם
 (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים
 שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי
 אותיות ובראשי פרקים, נותנים עליו חמרה של
 מצוות התורה, ולא יותר, עד שיתעלה לדרגה
 אחרת. זהו שכתוב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב יפה).
 אבל חקיו ומשפטיו לישראל, שהוא בדרגה יותר
 עליונה, וכתוב (בראשית לב) לא יקרא שמך עוד
 יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו סודות

הַתּוֹרָה וְהַנְּהִיגוֹת הַתּוֹרָה וְסִתְרֵי תּוֹרָה, שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ לְגִלּוֹת אֶלֶּא לְמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה כְּרֵאוּי.

וּמֵה לְיִשְׂרָאֵל כְּזֶה, לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְכֹל מִי שֶׁלֹּא נִמּוֹל וְנוֹתְנִים לוֹ אֶפְלוּ אוֹת קִטְנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּאִלוֹ הַחֲרִיב עוֹלָם וּמִשְׁקַר בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזֶה, וְזֶה בְּזֶה נִקְשָׁר, שְׁכַתּוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

בֵּא רֵאָה, כְּתוּב וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשֶּׁה לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁם, אֲבָל לְשָׂאֵר הָעַמִּים לֹא שָׁם. מִשּׁוֹם כֵּן דִּבֶּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ויקרא ב) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמֶר. וְכֵן כָּלֵם. יְנוּחוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם, הֵם הִלֵּל וְשִׁמְאִי, שֶׁכֵּן אָמְרוּ לְאוֹנֵקְלוֹס, וְלֹא הוֹדִיעוּ לוֹ דִּבְרַת תּוֹרָה עַד שֶׁנִּמּוֹל.

וּבֵא רֵאָה, הַדְּבָר הֵרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁנוֹתְנִים לְתִינּוּקוֹת אֶלֶף בֵּי"ת, זֶה דִּבְרַת שְׂאִין בְּנֵי הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלָם וְלְהַעֲלוֹתוֹ בְּרִצּוֹן, וְכֹל שֶׁכֵּן לְדַבֵּר אוֹתוֹ בְּפִיָּהֶם, וְאֶפְלוּ מְלֹאכִים עֲלִיּוֹנִים וְעֲלִיוְנֵי הָעֲלִיוֹנִים אֵין יְכוּלִים לְהַשִּׁיג, כִּי

הם נסתרות השם הקדוש. ואלף וארבע מאות
 וחמש רבבות של עולמות, כלם תלויים בקוצו
 של אל"ף, ושבעים ושנים שמות קדושים
 חקוקים באותיותיו רשומים, שעמדו בהם
 עליונים ותחתונים, שמים וארץ, וכסא הכבוד
 של המלך, תלויים מצד אחד לצד אחד,
 שפשיטות האלף קיומם של כל העולמות,
 ותומכים של עליונים ותחתונים בסוד החכמה.
 ושבילים נסתרים ונהרות עמקים ועשר
 אמירות, כלם יוצאים מאותו קוץ
 תחתון שתחת האלף. מכאן והלאה מתחיל
 להתפשט אלף בבי"ת, ואין חשבון לחכמה
 שנחלקה כאן.

משום כך התורה היא הקיום של הכל ואמונת
 הכל, לקשר קשר של האמונה זה עם זה
 כראוי. ומי שנמול, נקשר באותו קשר האמונה.
 ומי שלא נמול ולא נקשר בו, כתוב בו (ויקרא כב)
 וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יג) ועל ערל לא יאכל
 בו. שהרי התעוררה רוח הטמאה שמצדו, ובא
 להתערב בקדשה. ברוך הרחמן שהפריד את
 ישראל בניו, רשומים ברשם קדוש, מהם
 ומזהמתם. עליהם כתוב, (ירמיה כ) ואנכי נטעתוך

שׁוֹרֵק כֹּלָה זֶרַע אֲמֶת. וּמִשׁוּם כֶּךָ, (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֲמֶת
 לַיַּעֲקֹב, וְלֹא לְאַחֵר. תּוֹרַת אֲמֶת, לְזֶרַע אֲמֶת. בָּא
 רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׂקוּ עַל יָדוֹ.

סדר הלימוד ליום ג ניסן [יום 180 בשנה]

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א יב) כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה'
 אֶת עַמּוֹ בְּעַבּוּר שְׁמוֹ וְגו'. כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת
 עַמּוֹ, מָה הַטֵּעַם בְּעַבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוּל? כִּי הַכֹּל
 נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה. וּבִמָּה נִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא? בְּאוֹתוֹ רִשְׁם קִדּוּשׁ שְׁנֵרֶשֶׁם בְּבִשְׂרָם,
 וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. וְלָמָּה? בְּעַבּוּר
 שְׁמוֹ הַגְּדוּל שְׁנֵרֶשֶׁם בָּהֶם.

לְמִדְּנוּ, הַתּוֹרָה נִקְרְאָת בְּרִית, וְהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא נִקְרָא בְּרִית, וְהַרְשָׁם הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה
 נִקְרָא בְּרִית. וְלִכֵּן הַכֹּל נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה וְלֹא נִפְרָד
 זֶה מִזֶּה. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, תּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל – יִפָּה,
 אֲבָל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנִּין לָנוּ שְׁנִקְרָא בְּרִית?
 אָמַר לוֹ, שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קז) וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ, וְהָרִי
 נוֹדַע, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

וְאֵת חֻקֹּתֵי תְּשֻׁמְרוּ (ויקרא יח). חֻקֹּתֵי – אֵלוֹ הֵן
 הַנְּהֻגוֹת הַמְּלֻךְ. מִשְׁפָּטֵי – אֵלוֹ הֵן גְּזֵרוֹת
 הַתּוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כֹּל אוֹתָן הַנְּהֻגוֹת

שְׁנֵקְרָאוֹת צְדָק, נִקְרָאוּ חֻקֵּי, וְהֵן גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ.
 וּבְכָל מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא מִשְׁפָּט, הֵן נִקְרָאוֹת דֵּינֵי שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַמֶּלֶךְ שְׁכָל הַשָּׁלוֹם שָׁלוּ, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ
 בְּמָקוֹם שֶׁשְׁנֵי חֻלְקִים אֲחוּזִים זֶה עִם זֶה. וְעַל זֶה
 כָּתוּב, (תהלים פט) צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ, וְהֵם דֵּין
 וְרַחֲמִים. וּמִשׁוֹם כֶּךָ חֵק וּמִשְׁפָּט. וְעַל זֶה כָּתוּב,
 (שם קמז) חֻקֵּי וּמִשְׁפָּטֵי לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא
 לְשָׂר הָעַמִּים.

מַה כָּתוּב אַחֲרָיו? לֹא עֲשֵׂה כֵן לְכָל גּוֹי. וְשָׁנִינוּ,
 אֵף עַל גַּב שֶׁנִּמּוֹל וְלֹא עֲשֵׂה אֶת מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, הֵרִי הוּא כְּמוֹ גּוֹי בְּכָל, וְאִסּוּר לְלַמְדוֹ
 דְּבַרֵי תּוֹרָה. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, (שמות כ) מִזְבַּח אֲבָנִים,
 זֶה מִזְבַּח אֲבָנִים מִמֶּשׁ. וְהֵרִי קָשִׁי הַלֵּב עוֹמֵד
 בְּמָקוֹמוֹ, וְהִזְהֵמָה לֹא פָסְקָה מִמֶּנּוּ.

מִשׁוֹם כֶּךָ לֹא עוֹלָה בְּיָדוֹ אוֹתָהּ מִלָּה וְלֹא
 מוֹעִילָה לוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב, פִּי חֲרָבָךְ
 הַנִּפְתָּ עָלֶיךָ וַתַּחֲלֵלָהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ, לֹא עֲשֵׂה כֵן לְכָל
 גּוֹי סֶתֶם. וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים. דְּבָר אַחַר (קטן), לֹא נוֹתְנִים לָהֶם כָּל שְׂפָן
 סוּדוֹת תּוֹרָה וְהִנְהִיגוֹת הַתּוֹרָה. וְכָתוּב (דברים לב) פִּי

חֶלֶק ה' עֲמוּ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, (תהלים קמד) אֲשֶׁר־
הָעַם שָׁפְכָה לוֹ אֲשֶׁר־י הָעַם שֶׁה' אֱלֹהֵינוּ.

מוֹשְׁנָה, בְּדַרְכֵי הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים. אַרְבַּעַה
מִפְתָּחוֹת נַעֲשׂוּ לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם, וּבְזוּיוֹתֵיהֶם נִמְצְאִים אֶחָד לְצַד אַרְבַּעַה,
וְאַרְבַּעַה לְצַד אֶחָד. נְחֻקִּים (נחלקו) בְּגוֹן אֶחָד.
בְּאוֹתוֹ גּוֹן, תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמָן וְצִבְעֵ זוּהַר וְלָבָן
וְאָדָם. זֶה נִכְנָס לְגוֹן שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְשָׁלוֹ רָשׁוּם בּוֹ.

אַרְבַּעַה רָאשִׁים עָלוּ כְּאֶחָד, וּבְדִיוֹקָן אֶחָד
נִדְבָקִים. רֹאשׁ אֶחָד עוֹלָה מִתּוֹךְ
הֶרְחָצָה שְׂרוּחִץ. שְׁתֵּי אֵילוֹת קְצוּבוֹת בְּשַׁעוֹר
אֶחָד עוֹלוֹת מֵאוֹתָהּ רֶחֶצָה, שְׁכָתוּב (שיר ד) כְּעֵדֶד
הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן הֶרְחָצָה. בְּשַׁעַר שְׁלֵהֶם מְרָאֶה
שֶׁל אֶבֶן טוֹבָה שֶׁל אַרְבַּעַה גּוֹנִים.

אַרְבַּע כְּנָפִים שֶׁמְכַסּוֹת עַל הַגּוֹף, וַיְדִים קְטֻנוֹת
תַּחַת כְּנָפֵיהֶם. וְחֵמֶשׁ בְּחֵמֶשׁ חֻקוֹקִים.
טָסִים (שוֹאֲפִים) לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִן הַהֵיכָל, שֶׁהוּא
יָפָה תֹאֵר וְנֹאֵה לְמִרְאֶה.

עֲלָם אֶחָד יֵלֵד יוֹצֵא שְׁנוֹן חָרֵב, שְׁמֵתֵהֶפְכַּת
לְגַבְרִים וְלִנְקָבוֹת. לוֹקָחִים מְדִידַת הָאֵיפָה
בֵּין שָׁמַיִם וּבֵין אָרֶץ. לְפַעְמִים לוֹקָחִים (עוֹלִים) לָהּ

בְּכֹל הָעוֹלָם, וְכָל הַמְדִידוֹת מוֹדְדִים בָּהּ, שְׁפָתוֹב
אֵיפֶת צְדָק וְגו'.

מְרָאָה אָחַד שֶׁל בְּדוּלַח עוֹמֵד עַל חֶרֶב אַחַת,
בְּרֹאשׁ אוֹתוֹ יֵלֵד (חֶרֶב) מְלֵהֵט אָדָם מִתּוֹךְ
הַבְּדוּלַח. שְׁנֵי צְדָדִים מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה, נִרְאִית
אוֹתָהּ הַחֶרֶב בְּרִשְׁמֵי עֲמָקִים, גָּבַר אָחַד תְּקִיף,
סָלַם שְׁעוֹמֵד בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת חָגוּר אוֹתָהּ
הַחֶרֶב לְעֲשׂוֹת נִקְמוֹת, וְעָמוּ חָגוּרִים שְׁשִׁים
אַחֲרֵי, כָּלֶם מַחְלָפִים (מְלַמְדֵי) (שׁוֹלְפֵי) מִנְצְחֵי קָרֵב.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תְּהֵלִים מֵה) חָגוּר חֶרְבָּךְ עַל יָרֵךְ גְּבוּר
הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ. וְכָתוֹב (שִׁיר ג) כָּלֶם אַחְזֵי חֶרֶב
מְלַמְדֵי מִלְחָמָה וְגו'. בְּכַמָּה גּוֹנִים מִתְּהַפְּכִים
פְּנִיָהֶם, שְׂאִין מִכִּיר אוֹתָם פָּרֵט לְתוֹלַעַת אַחַת
שְׁשָׁטָה (שְׁשׁוּרָה) בֵּין דְּגֵי הַיָּם, כָּל הָאֲבָנִים
שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם נִבְקָעוֹת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקּוֹל שְׁיוֹצֵא מֵאוֹתָם חָגוּרֵי הַחֶרֶב,
מִבְּקַע שְׁמוֹנָה עֶשֶׂר הָרִים גְּדוּלִים, וְאִין
מִי שְׁיִרְכִין אֲזַנָּיו. כָּל הָעוֹלָם סְתוּמֵי עֵינַיִם, אֲטוּמֵי
לֵב, אִין מִי שְׁיִשְׁגִיחַ, שְׁהָרֵי הַבְּנִין סְתוּר
כְּשִׁעוֹשִׁים מְעֲשִׂים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים, סוֹטִים מְדַרְךְ
תְּקִינָה, הַיְמִין סָרָה וְהַשְּׂמָאל שׁוֹלְטָת, וְאִז מְצוּיּוֹת
עָרִיוֹת. אוֹי לְרִשְׁעִים שְׁגוּרְמִים אֶת זֶה בְּעוֹלָם,

שְׁהָרֵי אֵין מִתְבָּרְכִים לְמַעְלָה עַד שְׂיִכְלוּ אוֹתָם
 לְמַטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קד) וַיִּשְׁעִים עוֹד אֵינָם
 בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ. (עד כאן)

עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חֲיִיא
 פָּתַח, (שיר ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדֵי
 בֵּין הַבָּנִים וְגו'. אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאָרוֹ הַחֲבָרִים,
 אָבֵל כִּמָּה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁהִיא מְשַׁבַּח אוֹתוֹ בְּזֶה. כָּאֵן יֵשׁ
 לְהַתְּבוּנָן, לָמָּה הִיא מְשַׁבַּח אוֹתוֹ בְּתַפּוּחַ וְלֹא
 בְּדָבָר אַחֵר, אוֹ בְּגוֹנִים אוֹ בְּרִיחַ אוֹ בְּטַעַם?

אָבֵל הוֹאִיל וְכָתוּב תַּפּוּחַ, בְּכֹל הִיא מְשַׁבַּחַת
 אוֹתוֹ – בְּגוֹנִים, בְּרִיחַ, וּבְטַעַם. מַה תַּפּוּחַ
 הוּא רְפוּאָה לְכֹל – אֵף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְפוּאָה
 לְכֹל. מַה תַּפּוּחַ נִמְצָא בְּגוֹנִים, כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוּ – אֵף
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּגוֹנִים עֲלִיוֹנִים. מַה
 תַּפּוּחַ יֵשׁ בּוֹ רִיחַ דֵּק מְכֹל שְׂאָר הָעֵצִים – אֵף
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּתוּב בּוֹ וְרִיחַ לוֹ כְּלָבָנוּן. מַה
 תַּפּוּחַ טַעַמוֹ מְתוֹק – אֵף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּתוּב
 בּוֹ חֲכוּ מִמִּתְקִים.

וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ אֶת הַדְּבָרִים

לָמָּה כָּמוֹ שׁוֹשְׁנָה, וְהָרִי נִתְבָּאָר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 בְּשָׁעָה שְׁמַתְרַבִּים צְדִיקִים בְּעוֹלָם, כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵעֵלָה רִיחוֹת טוֹבִים, וּמִתְבָּרְכַת מִן הַמֶּלֶךְ
 הַקָּדוֹשׁ, וּפְנִיָּה מְאִירִים. וּבְזִמְנֵי שְׁמַתְרַבִּים
 הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם, כְּבִיכּוֹל אֵין כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵעֵלָה רִיחוֹת טוֹבִים, וְטוֹעֵמַת מֵהַצַּד הָאֲחֵר
 הַמֶּר, אֲזִי כְּתוֹב (אִיכָּה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ וְגו',
 וּפְנִיָּה חֲשׂוֹכִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשָׁעָה שְׁמַתְרַבִּים צְדִיקִים
 בְּעוֹלָם, כְּתוֹב (שׁם ב) שְׁמָאֵלֹו תַּחַת לְרֵאשִׁי
 וַיְמִינוּ תַּחֲבַקְנִי. וּבְזִמְנֵי שְׁמַתְרַבִּים רְשָׁעִים בְּעוֹלָם,
 כְּתוֹב הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מִכָּאֵן,
 (משלי יז) וְנִרְגַן מִפְּרִיד אֶלּוֹף, כְּלוֹמֵר, מִפְּרִיד אֵת
 הַמֶּלֶךְ מֵהַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׁכְּתוֹב עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת
 אִמְךָ לֹא תִגְלֶה.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי אָבִיו. אָמַר לוֹ, אִם
 פְּרָקְלִיט יֵשׁ בְּעוֹלָם, הוּא נִמְצָא עִם
 הַגְּבִירָה. וְאִם יֵשׁ בְּעוֹלָם קְטָגוֹר, הוּא נִמְצָא עִם
 הַגְּבִירָה. לָמָּה? אָמַר לוֹ, לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בֶּן מִן
 הַגְּבִירָה – כָּל זִמְנֵי שְׁאוֹתוֹ הַבֵּן עוֹשֶׂה אֵת רְצוֹן
 הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ שֵׁם מְדוֹרוֹ עִם הַגְּבִירָה. וְכָל זִמְנֵי

שְׁאוֹתוֹ בֵּן לֹא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, מִפְּרִיד
אֶת מְדוּרוֹ מִן הַגְּבִירָה.

כָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל – כָּל
זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם מְדוּרוֹ עִם
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָל זְמַן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת
רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁם מְדוּרוֹ עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם? כִּי
יִשְׂרָאֵל הוּא בְּנוֹ הַבְּכוֹר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכָתוֹב בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. הָאֵם זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
שְׁכָתוֹב (משלי א) וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֹךְ.

בֵּא רְאֵה, כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל רְחוּקִים מֵהֵיכַל
הַמֶּלֶךְ, כְּבִיכּוֹל הַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה עִמָּהֶם.
מָה הַטַּעַם? כִּי הַגְּבִירָה לֹא הַקְּדִימָה שְׂבֻטָה לְבֵן
הַזֶּה לְהִלְקוֹתוֹ כְּדֵי לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָה, כִּי הַמֶּלֶךְ
לֹא מְלָקָה אֶת בְּנוֹ לְעוֹלָמִים, אֲלֵא מִשְׁאִיר הַכֹּל
בְּיַד הַגְּבִירָה לְהַנְהִיג אֶת הַהֵיכַל וּלְהִלְקוֹת אֶת
בְּנָה וּלְהַנְהִיגוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ.

וְסוּד הַדָּבָר – שְׁכָתוֹב (משלי לא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מְלֶךְ
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ, (אמו ודאי) זֶה בֵּת
שֶׁבַע, וְהָרִי נֶאֱמַר הַכְּתוֹב (שם י) מִשְׁלֵי שְׁלֵמָה בֵּן

חֲכָם יִשְׁמַח אָב וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ. תּוֹגַת אָמוֹ וּדְאִי. רְאֵה מָה כְּתוּב, בֵּין חֲכָם יִשְׁמַח אָב. בְּעוֹד שֶׁהֵבֵן הַזֶּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְהוּא חֲכָם – יִשְׁמַח אָב (כָּלֵל), זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְמַעְלָה. יִשְׁמַח אָב סִתָּם. נִמְצָא הֵבֵן הַזֶּה בְּדֶרֶךְ כּוֹשְׁלֵת – מָה כְּתוּב? וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ. תּוֹגַת אָמוֹ וּדְאִי, זוֹ כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר כְּתוּב, (ישעיה ג) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

בא רְאֵה, לֹא נִמְצָאת שְׂמִיחָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַיּוֹם שֶׁעָלָה שְׁלֵמָה לְחֻכְמָה וְאָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. אִזְ הָאִירוּ פְּנֵי הַגְּבִירָה, וּכְאֵ הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁרוֹת אֶת מְדוּרוֹ עִמָּה. זֶהוּ שְׂכֵתוּב (מלכים א-ד) וְתֵרַב חֻכְמַת שְׁלֵמָה וְגו'. מָה זֶה וְתֵרַב? שֶׁעָלָה הַיְפִי שֶׁל הַגְּבִירָה וְהַתְּגַדְּלָה בְּדֶרֶגוֹתֶיהָ עַל כָּל שְׂאָר הַדְּרָגוֹת, כִּי הַמֶּלֶךְ שָׁם אֶת מְדוּרוֹ עִמָּה. וְכָל כֶּף לָמָּה? כִּי הוֹצִיאָה אֶת הֵבֵן הַחֲכָם הַזֶּה לְעוֹלָם (למלך).

וּכְשֶׁהוֹצִיאָה אֶת שְׁלֵמָה, הִיא הוֹצִיאָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם הָיוּ בְּדֶרֶגוֹת עֲלִיוֹנוֹת צְדִיקִים כְּשְׁלֵמָה (בְּשָׁלוֹם), שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בָּהֶם, וְהֵם בּוֹ. וּבַיּוֹם שֶׁתִּקַּן שְׁלֵמָה אֶת הַבַּיִת לְמִטָּה, תִּקְנָה הַגְּבִירָה בַּיִת לְמֶלֶךְ, וְשָׂמוּ

מְדוּרָם יַחַד, וְהָאִירוּ פְּנֵיהָ בְּשִׂמְחָה וּשְׁלֵמוֹת. אֲזַ
נִמְצְאָה שִׂמְחָה לְכָל, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְכָל כֶּף
לָמָּה? כִּי כָּתוּב מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, שֶׁהִנְהִיגָה
אוֹתוֹ לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ.

וּכְשֶׁהֵבֵן הַזֶּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ (שְׁצַרִּיף), אֵינּוּ מִתְּנַהֵג
לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ, אֲזִי זֹו עֲרוֹת הַכָּל, עֲרוֹת
כָּל הַצְּדָדִים, שֶׁהָרִי הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵשׁ מֵהַגְּבִירָה,
וְהַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה מֵהִיכָלוֹ, וּמִשׁוּם כֶּף זֹוהִי
עֲרוֹת הַכָּל. וְכִי אֵין זֹו עֲרוֹה, מֶלֶךְ בְּלִי גְבִירָה,
וְגְבִירָה בְּלִי מֶלֶךְ?! וְעַל זֶה כָּתוּב, עֲרוֹת אָבִיךָ
וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה אִמְךָ הִיא. אִמְךָ הִיא וְדָאִי,
וְשׁוֹרָה עִמָּךְ. מִשׁוּם כֶּף לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתֶיהָ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן הַקִּישׁ יָדָיו וּבָכָה וְאָמַר: אוֹי אִם
אִמְר וְאִגְלֶה סוּד, אוֹי אִם לֹא אִמְר,
שְׂיֵאבְדוּ הַחֲבֵרִים דְּבָר. (יחזקאל יא) אָהָה ה' אֱלֹהִים
כָּלָה אֶתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה
אָהָה? וּמַה זֶה כָּלָה אֶתָּה עֲשֵׂה? אֵלָּא סוּד הַדְּבָר
– בְּזִמְן שֶׁה' תַּחְתּוֹנָה הַתְּגַרְשָׁה מֵהִיכָל הַמֶּלֶךְ, ה'
אֶחָרָת עֲלִיוֹנָה מוֹנֵעַת בְּרַכְתָּהּ, וְאֲזִי כָּתוּב, אָהָה
כָּלָה אֶתָּה עֲשֵׂה. מִשׁוּם שְׂכַשְׁהִיא (הה' הַזֹּאת) נִמְנַעַת
מִבְּרָכוֹת, ה' אֶחָרָת מוֹנֵעַת אוֹתָם מֵהַכָּל. מַה

הטעם? כי ברכות אינן מצויות, אלא במקום ששורים זכר ונקבה.

ועל זה כתוב, (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו. על נוהו ממש. זו הגבירה, וזהו ודאי. ומהו אומר? אוי שהחרבתי את ביתי וכו'. ביתי זהו זונג הגבירה. וזהו ודאי ערות אביך וערות אמך לא תגלה. שהרי מכל הצדדים זו ערוה. ואז, לבשו שמים קדרות ושק הושם כסותם, שהרי מקום ירשת הברכות של מעינות הנחלים שהיו שופעים ומשקים כראוי, נמנעו.

שנינו, כשנפרד המלך מן הגבירה ואין ברכות מצויות, אז נקרא ו"י. מה הטעם ו"י? שלמדנו, ראש היסוד י', שהרי יסוד הוא ו' קטנה, והקדוש ברוך הוא ו' גדולה עליונה. ולכן כתוב ו"ו, שתי ווי"ם כאחד. והראש של היסוד הזה הוא י'. וכשמרחקת הגבירה מן המלך והברכות נמנעות מן המלך, והזונג לא נמצא בראש היסוד, נוטל ו' העליון את הראש הזה של היסוד, שהוא י', ומשפיעו אליו, ואז הוא ו"י, ו"י לכל, לעליונים ולתחתונים.

וַעֲלֵה זֶה שְׁנִינוּ, מִיּוֹם שֶׁחָרְבָה יְרוּשָׁלַיִם לֹא נִמְצְאוּ
בְּרֻכּוֹת בְּעוֹלָם, וְאֵין לָךְ יוֹם שֶׁלֹּא מְצוּיִים בוֹ
קְלָלוֹת, שֶׁהָרִי הַבְּרֻכּוֹת מְנוּעוֹת בְּכָל יוֹם. אָמַר לוֹ,
אוֹ כֶּן: אוֹ"י, אוֹ: הוֹ"י. (או ויה) מַה הוּא?

אָמַר לוֹ, כְּשֶׁהִדְבַּר תְּלוּי בַתְּשׁוּבָה וְלֹא שָׁבִים,
אֲזַי ה' הֶעֱלִינוּהָ נוֹטְלָת אוֹתָם וּמִשְׁפִּיעָה
לְוַא"ו וַי' אֵלֶיהָ, כִּי לֹא שָׁבִים, וְאֲזַי נִקְרָא הוֹי.
הוּא כְּשֶׁהִסְתַּלַּק הַמֶּלֶךְ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְצוּחוּסִים
בְּנֵי אָדָם וְאֵין מִשְׁגִּיחַ בָּהֶם. וְאוֹתוֹ הֶעֱלִיּוֹן אֶהְיֶה
הוּא הַטָּמִיר, מַעְלָה לוֹ, וַי' אֵלָיו, כִּי לֹא
הִתְקַבְּלָה תְּפִלָּתוֹ, אֲזַי נִקְרָא אוֹי, שֶׁהָרִי א' עוֹלָה
לוֹ וַי', (שֶׁהִיא א' עוֹלָה לְה' לוֹ לִי) וְאֲזַי אֵין מְצוּיָה
תְּשׁוּבָה, וְלִכֵּן הִסְתַּלַּקָה מִהָאוֹתִיוֹת הַלָּלוּ ה',
שֶׁהָרִי לֹא תְלוּי בַתְּשׁוּבָה.

וְדַאי כְּשֶׁהִתְרַבּוּ יוֹתֵר חֲטָאֵי הָעוֹלָם, וְתְשׁוּבָה
הִיָּתָה תְלוּיָה בְּרֵאשׁוֹנָה וְלֹא רְצוֹ, אֲזַי
הִסְתַּלַּקָה ה', וְא' הֶעֱלָתָה אֶת ו' וַיּוֹד אֵלָיו,
וְנִקְרָא אוֹי. וּכְשֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהִתְשׁוּבָה
הִסְתַּלַּקָה (וְלֹא מַעְלָה), אֲזַי צְוּחוּ וְאָמְרוּ, (יִרְמִיָּה ו) אוֹי
לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם. מַה זֶה כִּי פָנָה הַיּוֹם? זֶהוּ הַיּוֹם
הֶעֱלִיּוֹן, שֶׁנִּקְרָא תְשׁוּבָה, שֶׁהִסְתַּלַּק וְעָבַר וְלֹא
מְצוּי. אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁנוּדָע, לְפָשֵׁט הַיָּמִין כְּנִגְדַּי

הַרְשָׁעִים, וְהָרִי הַתְּפֹנָה מֵהַכֹּל וְלֹא נִמְצָא, וְלִכְן
אָמְרוּ אוֹי וְלֹא הוּי. כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב, שֶׁהָרִי
נִתְּנָה רְשׁוֹת לְגְדוּלֵי הַמַּמְנִים שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים
לְשֹׁלֵט עֲלֵיהֶם.

לְמַדְנֵנוּ, עָלְתָה ו' לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַיְחִיל
נִשְׂרָף, וְהָעַם גָּלָה, וְהַגְּבִירָה גִרְשָׁה,
וְהַיְבִית נִחְרַב. אַחַר כֵּן שִׁירַד ו' לְמַקוֹמוֹ, הַשְּׂגִיחַ
עַל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה חָרֵב, בִּקְשׁ אֶת הַגְּבִירָה, וְהִנֵּה
הַתְּרַחֲקָה וְהִלְכָה. רָאָה אֶת הַיְכָלוֹ, וְהִנֵּה נִשְׂרָף.
בִּקְשׁ אֶת הָעַם, וְהִנֵּה גָלָה. רָאָה אֶת בְּרוֹכּוֹת
הַנְּחָלִים הָעַמֻּקִּים שֶׁהָיוּ שׁוֹפְעִים, וְהִנֵּה נִמְנָעוּ.
וְאִז כָּתוּב, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם
הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד וּלְקִרְחָה וּלְחִגּוֹר שָׁק. וְאִז
לְבָשׁוּ שָׁמַיִם קְדָרוֹת.

אִזִּי ו' ה' (י') נִמְשָׁכוּ אֶחָד כְּנֶגֶד הָאֶחָד, וְה'
הַעֲלִינָה הַשְּׂפִיעָה אֶת הַמַּעֲיִנוֹת לְצַד
הָאֶחָד, וְהַבְּרוֹכּוֹת לֹא נִמְצְאוּ, שֶׁהָרִי לֹא נִמְצָאוּ
הַזְּכָר וְהַנְּקֵבָה וְלֹא שְׂרוּיִים כְּאֶחָד. אִזִּי שָׂאֵג יִשְׂאֵג
עַל נוֹהוּ. בָּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, וּבָכָה רַבִּי אֶלְעָזָר.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכִיָּה תִקְוָעָה בְּלִבִּי מִצַּד אֶחָד,
וְשִׂמְחָה בְּלִבִּי מִצַּד אֶחָד, שֶׁהָרִי שְׂמַעְתִּי דְבָרִים
שֶׁלֹּא שְׂמַעְתִּי עַד עַתָּה. אֲשֶׁרִי חֲלָקִי!

עָרוֹת אֶשֶׁת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶהּ. מִי זֶה אֶשֶׁת
 אָבִיךָ? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי שְׁנִינוּ, כָּל
 דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נִסְתָּר וְנִגְלָה, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 נִסְתָּר וְנִגְלָה, הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שֵׁם קָדוֹשׁ, כִּךָּ גַם
 נִסְתָּר וְנִגְלָה. כָּאֵן הַכֹּל בְּנִגְלָה, יָדִיעָה נִסְתָּרַת
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ.

וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כִּךָּ: אֶשֶׁת אָבִיךָ – לְמַדְנֹו, כָּל
 זְמַן שֶׁהַגְּבִירָה נִמְצָאת עִם הַמֶּלֶךְ וְהִיא
 מִינִיקָה אוֹתָךְ, נִקְרֶאת אִמָּךְ. בְּעֵת שֶׁגִּלְתָּה עִמָּךְ
 וְהִתְרַחַקָה מִן הַמֶּלֶךְ, הִיא נִקְרֶאת אֶשֶׁת אָבִיךָ.
 אֶשֶׁת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לֹא נִפְטָרַת בְּגֵרוּשֵׁין מִמֶּנּוּ,
 הִיא וְדַאי אֶשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם ג) כֹּה אָמַר ה'
 אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ. אֵלֶּא
 וְדַאי שֶׁהִיא אֶשֶׁת הַמֶּלֶךְ, אִף עַל גַּב שֶׁגִּלְתָּהּ.

וְלָכֵן צְוָה עָלֶיהָ פְּעַמִּים – כְּשִׁישְׁבָה עִם הַמֶּלֶךְ
 בְּזוּוּג אֶחָד, וְנִקְרֶאת אִמָּךְ, שֶׁכָּתוּב עָרוֹת
 אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה, אֵל תַּעֲשֶׂה שִׁיתְרַחֲקוּ זֶה מִזֶּו
 וְתִשְׁלַח עַל חֹטְאָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וּבִפְשַׁעֵיכֶם
 שִׁלַּחְתֶּם אִמְכֶם. וְאֶחָד כְּשֶׁהִיא בְּגָלוֹת עִמָּךְ וְגִלְתָּהּ
 מִהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְנִקְרֶאת אֶשֶׁת הַמֶּלֶךְ. אִף עַל גַּב
 שֶׁהִתְרַחַקָה מִמֶּנּוּ, אֵל תַּעֲשֶׂה כְּדִי שֶׁתּוֹזֵז מִבֵּינְךָ
 וַיִּשְׁלְטוּ בְךָ שׁוֹנְאֵיךָ, וְלֹא תִשְׁמַר עָלֶיךָ בְּגָלוֹת.

זֶהוּ שְׁכָתוּב עֲרוֹת אֲשֶׁת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. מָה
הֵטַעַם? מִשׁוּם כִּי עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא. אַף עַל גַּב
שֶׁהִתְרַחֲקָה מִן הַמֶּלֶךְ, בָּהּ הִשְׁגַּחַת הַמֶּלֶךְ תְּמִיד,
וְצָרִיךְ לְהִשְׁמַר כְּנִגְדָּהּ יוֹתֵר וְלֹא תַחֲטֶא אֵלֶיהָ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (דברים כג) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלֵּךְ
בְּקָרֵב מִחֲנֶיךָ לְהִצִּילֶךָ וְגו'. כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ –
זו הַשְׁכִּינָה שְׁנִמְצָאת עִם יִשְׂרָאֵל, וְכֹל שָׁפֵן
בַּגְּלוּת, לְהִגָּן עֲלֵיהֶם תְּמִיד מִכָּל הַצְּדָדִים וּמִכָּל
שְׂאֵר הָעַמִּים כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁמִידוּ אֶת יִשְׂרָאֵל.

שְׁשֵׁי מִדְּנֹו, לֹא יְכוּלִים שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
לְהִזִּיק לָהֶם עַד שִׁישְׂרָאֵל מִחֲלִישִׁים
כַּח הַשְׁכִּינָה מִלְּפָנֵי גְדוּלֵי הַמַּמְנִים שֶׁל שְׂאֵר
הָעַמִּים, וְאִזּוּ יְכוּלִים לָהֶם שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹלְטִים
עֲלֵיהֶם וְגוֹזְרִים עֲלֵיהֶם כַּמָּה גְזֵרוֹת רְעוּת. וּכְשֶׁהֵם
שָׁבִים אֵלֶיהָ, הִיא מְשַׁבֶּרֶת הַכַּח וְהַתְקַף שֶׁל
שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְנִפְרַעַת לָהֶם מִן הַכֹּל.

וַיַּעַל כֵּן וְהָיָה מִחֲנִיךָ קְדוֹשׁ, שְׁצָרִיךְ אָדָם שֶׁלֹּא
יִטְמָא בַחֲטָאֵיו וַיַּעֲבֹר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה.
שְׂאֵם הוּא עוֹשֶׂה כָּךְ, מִטְמָאִים אוֹתוֹ, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב וְנִטְמַתְם בָּם, בְּלִי א'. וְלִמְדֵנוּ, מֵאֵתִים
אַרְבָּעִים וְשִׁמוֹנָה אֵיבָרִים בַּגּוּף, וְכֹלֶם נִטְמָאִים
כְּשֶׁהוּא נִטְמָא. כְּלוֹמֵר, כְּשֶׁהוּא רוֹצֵה לְהִטְמָא.

וְעַל כֵּן וְהִיא מִחֲנִיף קָדוֹשׁ. מַה זֶה מִחֲנִיף? אֵלּוּ
 הֵם אֵיבָרֵי הַגּוּף. וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרוֹת דָּבָר,
 מַה זֶה עֲרוֹת דָּבָר? עֲרוֹה נִכְרְיָה שְׂזָה (שְׁהוּא) דְּבָר
 רָמַז, לְדַבֵּר הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. שְׂאֵם כֶּף, וְשָׁב
 מֵאַחֲרֶיךָ וְדַאי. וְעַל כֵּן עֲרוֹת אֲשֶׁת אָבִיךָ לֹא
 תִּגְלֶה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכְּתוּב עֲרוֹת אָבִיךָ
 הוּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ.

לְמִדְּנוּ, עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מִתְּעַפְּכִים יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלוֹת: עַל שְׁעוֹשִׁים קֶלּוֹן בְּשִׁכְיָנָה
 בְּגִלוֹת, וּמְחִזִּירִים פְּנֵיהֶם מִהַשְׁכִּינָה, וְעַל
 שֶׁמְטַמְּאִים אֶת עֲצָמָם לְפָנֵי הַשְׁכִּינָה, וְאֵת כָּלֶם
 בְּאַרְנוּ בְּמִשְׁנַתְנוּ.

רַבִּי אַבָּא הָיָה הוֹלֵךְ לְקַפּוּטְקִיָּא, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי
 יוֹסִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ אִישׁ אֶחָד
 שֶׁהָיָה בָּא עִם רִשָּׁם אֶחָד בְּפָנָיו. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 נִסְטָה מִהַדְרֵךְ הַזֶּה, שֶׁהָרִי פָּנָיו שֶׁל זֶה מְעִידִים
 עָלָיו שֶׁעָבַר עַל עֲרוֹה שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי כֶּף רָשׁוּם
 בְּפָנָיו. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אִם הִרְשָׁם הַזֶּה הָיָה לוֹ
 כְּשֶׁהָיָה תִּינוּק, אֵיזוֹ עֲרוֹה תִּמְצָא בּוֹ? אָמַר לוֹ,
 אֲנִי רוֹאֶה בְּפָנָיו שֶׁמְעִידִים עַל עֲרוֹה שֶׁל הַתּוֹרָה.
קָרָא לוֹ רַבִּי אַבָּא, אָמַר לוֹ, אָמַר דְּבַרְךָ, הִרְשָׁם
 הַזֶּה שֶׁבְּפָנָיךָ מַה זֶה? אָמַר לָהֶם, בְּבִקְשָׁה

מִכֶּם, אֶל תַּעֲנִישׁוּ יוֹתֵר אֶת אוֹתוֹ אָדָם, שְׁהָרִי
 חֲטָאִיו גָּרְמוּ לוֹ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מֵהוּ? אָמַר לוֹ,
 יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אָנִי וְאַחוֹתִי, וְשִׁהִינוּ
 בְּמִלּוֹן אֶחָד וְשָׁתִיתִי יַיִן, וְכָל אוֹתוֹ הִלִּילָה אֶחְזִיתִי
 בְּאַחוֹתִי. בִּבְקָר קָמְנוּ, וּבַעַל בֵּית הַמִּלּוֹן הִתְקוּטֵט
 עִם אִישׁ אֶחָד, וְנִכְנַסְתִּי בֵּינֵיהֶם, וְקָשְׂרוּ אוֹתִי זֶה
 מִצַּד זֶה וְזֶה מִצַּד זֶה, וְהִרְשָׁם הַזֶּה הִיָּה נִכְנָס
 לְמַח, וְנִצַּלְתִּי עַל יְדֵי רוּפָא אֶחָד שֵׁישׁ בְּתוֹכְנוּ.

אָמַר לוֹ, מִי הָרוּפָא? אָמַר לוֹ, זֶה רַבִּי שְׁמַלְאִי.
אָמַר לוֹ, אֵיזוֹ רְפוּאָה נָתַן לָךְ? אָמַר לוֹ,
 רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ. וּמֵאוֹתוֹ יוֹם חִזַּרְתִּי בְּתִשְׁבּוּבָה.
 וּבְכָל יוֹם אָנִי רוּאָה אֶת פְּנֵי בְּמִרְאָה אַחַת, וְאָנִי
 בּוֹכָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רַבּוֹן
 הָעוֹלָמִים, עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, וּמֵאוֹתָן דְּמַעוֹת
 רַחֲצִיתִי פְּנֵי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אִם לֹא שְׁנַמְנְעָה מִמֶּךָ
 תִּשְׁוֹבָה, הָיִיתִי מַעֲבִיר מִפְּנִיךָ אֶת אוֹתוֹ הִרְשָׁם,
 אֲבָל אָנִי קוֹרָא עָלֶיךָ, ^(ישעיהו ו) וְסָר עֲוֹנֶךָ וְחֲטָאתֶךָ
 תִּכְפֹּר. אָמַר לוֹ, אָמַר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. אָמַר לוֹ שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים וְהִרְשָׁם עָבַר.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי אֲדוֹנָךְ רָצָה לְהַעֲבִירוֹ מִמֶּךָ,
שׂוּדַאי נִמְצְאָתָ בְּתִשְׁבּוּבָה. אָמַר לוֹ, נִדְרָתִי
מֵהַיּוֹם הַזֶּה לְעַסֵּק בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה. אָמַר לוֹ,

מה שְׂמַךְ? אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, אֵל עֶזֶר,
וְדַאי שְׁהַשֵּׁם גּוֹרֵם שְׂאֵלְקִיךָ סִיעַ לָךְ וְהָיָה בְּעֶזְרְךָ.
שָׁלַח אוֹתוֹ רַבִּי אַבָּא וּבִרְךָ אוֹתוֹ.

בַּפַּעַם אַחֲרַת הָיָה רַבִּי אַבָּא הוֹלֵךְ אֶל רַבִּי
שְׂמַעוֹן, נִכְנָס לְעִירוֹ, מָצָא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה
יּוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ (תהלים צב) אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכֹסִיל לֹא
יִבִין אֶת זֹאת. אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְגוֹ', כַּמָּה
טַפְּשִׁים אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מְשַׁגְּיחִים וְלֹא
יּוֹדְעִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים לְדַעַת אֶת דַּרְכֵי הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל מֵה הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, מִי מַעֲכָב
אוֹתָם לְדַעַת? טַפְּשוֹתָם, כִּי לֹא עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.
שְׂאֵלוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת דַּרְכֵי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְכֹסִיף לֹא יִבִין אֶת זֹאת, שֶׁלֹּא מִתְּבוֹנֵן וְלֹא יוֹדַע
הַהֲנַהֲגוֹת שֶׁל זֹאת בְּעוֹלָם. (שֹׁאף עַל גַּב) שְׂדֵן
אֶת הָעוֹלָם בְּדִינָיו וְרוֹאִים אֶת דִּינָהּ שֶׁל זֹאת הַזֶּה
שְׂמַגִּיעִים לְבְנֵי אָדָם שֶׁהֵם צְדִיקִים, וְלֹא מַגִּיעִים
עַל הָרָשָׁעִים הַחַיִּבִים שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה,
שְׂכָתוֹב בְּפִרוּחַ רָשָׁעִים כְּמוֹ עֶשֶׂב וְגוֹ'. שְׂאֵת
הָעוֹלָם הַזֶּה הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ בְּכָל צְדָדָיו,
וְהַדִּינִים לֹא מַגִּיעִים אֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְאַלְמָלָא שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ הוֹדִיעַ אוֹתוֹ בְּסוּף הַכְּתוּב,

לא הִיִּינוּ יוֹדְעִים, שְׁכַתּוֹב לְהַשְׁמֵדֵם עֲדֵי עַד, לְהַשְׁמִידֵם מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְשִׁיְהִיו עֲפָר תַּחַת רַגְלֵי הַצְּדִיקִים, שְׁכַתּוֹב (מלאכי ג) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפְרַת תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (איוב טז) וַיִּקָּם בִּי כַחֲשֵׁי בִפְנֵי יַעֲנָה. בַּמָּה מְדַבֵּר? אֲלֵא אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאִלּוּ הִשְׁתַּדֵּל בְּשֵׁמוֹ מִמֶּשׁ. מֵה שֶׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה הַנְּהַגוֹת, אֵף הַתּוֹרָה גַּם כֵּן. בֹּא וּרְאֵה, מִי שֶׁעוֹבֵר עַל דְּבַרֵי תּוֹרָה, הַתּוֹרָה עוֹלָה וְיורֶדֶת וְעוֹשֶׂה בְּאָדָם רְשׁוּמִים בִּפְנֵינוּ, כְּדֵי שִׁסְתַּכְּלוּ בּוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים, וְכֹלָם שׁוֹפְכִים קַלְלוֹת עַל רֵאשׁוֹ.

וְלַמְדֵּנוּ, כָּל אוֹתָם עֵינֵי ה' שֶׁהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי בְּנֵי אָדָם, כֹּלָם זוֹקְפִים עֵינִים וּמִסְתַּכְּלִים בִּפְנֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם, וְכֹלָם פּוֹתְחִים עָלָיו: וַיִּי. אוֹי לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹי לוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. הִסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב לְפָלוֹנִי, שֶׁהָרִי עֵדוֹת בִּפְנֵינוּ, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה עָלָיו. וְכֹל אוֹתָם יָמִים שֶׁנִּמְצָא רֶשֶׁם בִּפְנֵינוּ לְעֵדוֹת, אִם מוֹלִיד בֵּן, הוּא שׁוֹלֵף לוֹ רוּחַ מִצַּד

הטמאה, ואלו הם הרשעים של הדור, עזי הפנים, שרבונום עוזב אותם בעולם הזה להשמידם לעולם הבא.

שנינו, הצדיק הזכאי הזה שמשתדל בתורה יומם ולילה, הקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט אחד של חסד ונרשם לו בפניו, ומאותו רשם פוחדים עליונים ותחתונים. כך גם מי שעובר על דברי תורה, מושכים עליו רוח טמאה ונרשם לו בפניו, וממנו בורחים עליונים ותחתונים. וכלם מכריזים עליו: הסתלקו מסביב לפלוני, שעבר על דברי תורה ועל מצוות רבונו. אוי לו ואוי לנפשו! הרי שלף רוח טמאה שנמצאת עמו והורישו לבנו, וזהו שהקדוש ברוך הוא אין לו בו חלק, ועוזב אותו להשמידו לעולם הבא.

אמר לו רבי אבא, יפה אמרת, אבל מנין לך את זה? אמר לו, כך למדתי, ולמדתי שהירשה הרעה הזו יורשים כל בניו, אם לא שישובו, שהרי אין דבר שעומד לפני תשובה. ואני כך למדתי, שרפואה זו נתנו לי פעם אחת, שהייתי רשום בפני, ויום אחד הייתי הולך בדרך ופגשתי צדיק אחד, ועל ידו עבר ממנו אותו הרשם. אמר

לי, מה שמך? אמרתי לו, אלעזר, וקרא עלי אלעזר אחר. אמר לו, ברוך הרחמן שראיתי אותך וזכיתי לראותך בזה. אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא. (אמר לו) אני הוא שפגשתי בך. השתטח לפניו והביאו לביתו. התקין לפניו חלת (טרבוסא) לחם ובשר של עגלה משלשת. אחר שאכלו, אמר לו אותו האיש: רבי, אמר לי דבר אחד, פרה אדמה יש לי, אמו של העגל שאת בשרו זה עתה אכלנו, ויום אחד טרם שהתעברה והולידה, הלכתי אחריה למרעה במדבר, בעוד שאני מנהיג אותה עבר לפני איש אחד, אמר לי, מה שמך של הפרה הזו? אמרתי, מיום שנולדה לא קראתיה בשם. אמר לי, היא נקראת בת שבע אם שלמה, אם תזכה לכפרה. ואני, בעוד שהחזרתי את ראשי, לא ראיתי אותו, וצחקתי מאותו הדבר.

סדר הלימוד ליום ד ניסן (יום 181 בשנה)

ועכשו שזכיתי בתורה, התעוררתי על הדבר ההוא, ומיום שנפטר מכאן רבי שמלאי, לא היה איש שיאיר לנו בתורה כמותו, ואני פחדתי לומר דבר תורה שלא למדתי.

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְּם זְמַנְנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שַׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרְנוּ וּלְכֹל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְאָ שְׁגֵלָה תִּקְוֵן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרִנָּה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֵּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמַרְתָּ
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנִּי אֶתְּהָ, טוֹבֹתֵי בַל־עֲלִיךָ:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם-בם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה-יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה-יאהדונהי
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה-יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב « לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, כסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה-יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידה, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה-יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעֲצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
 יְסוֹבְבֵנו: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כִּי בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי-אִמַּרְתִּי יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאָמְרוּ
 רַע לִי, מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׂוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמֵי
 אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעַע אוֹיְבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי־קֶרַח: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְה־לִּי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמֵּר אֵלִי כָּל־הַיּוֹם, אֵיִה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסֶף, אֲדַדְּם עַד־בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל־רְנָה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשִׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל־כֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵן יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצַעַר: ח תַּהוּם־
 אֶל־תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל־מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיֶךָ עָלַי
 עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה יֵאֱהַדּוּנְהֵי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְּלֶה לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לְאֵל סְלַעִי,
 לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרַצַּח
 בְּעַצְמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוּרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל־הַיּוֹם אֵיִה
 אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמַה־תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל־תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְּמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֶׁמֶרֶת,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהַרְגֵם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהֵי וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מוֹשֵׁל
 בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבִקְר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הִיִּית מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צַר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי:
 ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דַרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָה הַנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סֵלָה: ה' אֶחֱזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו' חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז' אֶזְכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח' הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט' הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י' הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: י"א וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיּוֹן: י"ב אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מֵעַלְלֵי-יָהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלֹאֵךְ: י"ג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ, וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 י"ד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכֶךָ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ט"ו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָךְ: ט"ז גְּאֹלְתָּ בּוֹרוֹעַ
 עַמָּךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: י"ח רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ
 מִיָּם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: י"ח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל
 נָתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָךְ יִתְהַלְכוּ: י"ט קוֹל רַעֲמָךְ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ' בְּיָם דְּרָכֶךָ,
 וַשְׁבִּילְךָ וַשְׁבִּילֶיךָ כ' בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:
 כ"א נַחֲתִת כִּצְאֵן עַמָּךְ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

כ"א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב' בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַוֵּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיִּמְעוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג' תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד' כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כָלֵינוּ בְּאִפְּךָ, וּבְחַמְתְּךָ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתֵינוּ לְנִגְדֶּךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כָּלֵינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עֲמַל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אִפְּךָ, וּכִירְאֲתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבָעֵנוּ בְּבִקְר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתְנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קח א הודו ליהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שִׁירֵי־לוֹ וּמְרוֹי־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פְּנֵי תַמִּיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵי
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צְוָה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֲתָן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֲבֵל גְּחֻלְתְּכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הֵנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמוֹשִׁיחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְּחֵם שָׁבָר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַכָּבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹאֲדַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה: יאה וְהָיָה
 צָרְפְתָהּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשְׁלַ בְּכָל-קְנִינֹו: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִינוֹ יַחֲבֵם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵ עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי: כו שְׁלַח
 מֹשֶׁה עַבְדּוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שְׁמוֹ-כֶם דְּבַרִי
 אֶתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דְּבָרוֹ דְּבַרִי כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שְׂרַץ אֶרֶץ צִפְרֹדְעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלִכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶץ: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁבַּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלְקֵהוּ, וְאִין מְסָפֵר: ^ל וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיִּדְּ כָל-בְּכוֹר בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
^{לח} שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלֵה: ^מ שָׁאֵל וַיִּבֵּא
שָׁלְיוֹ שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹזְבוּ
מִיָּם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נְהַר: ^{מב} פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֲמִים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בְּעִבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בבֵּל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פָּכִינוּ בְּזִכְרֵנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ כְּנֹרֹתֵינוּ:
ג כִּי שֵׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמֻחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר־יְהוָה־
יֵאֱהוּדוֹנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ^ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁפַח יְמִינִי: ^ו תִּדְבַק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי,
אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהוּדוֹנְהִי לְבִנְי אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁר־
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָת לָנוּ: ^ט אֲשֶׁר־יִשְׂאִיחוּ
וַנִּפֵּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרֹתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּכְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּה
 וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ מְעֹזִים בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנו שֶׁל עוֹלָם, עֲלַת הָעֲלוֹת וְסִפְתָּ כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמִקּוּם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֻשָּׁב בְּמִחְשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבְתָּ חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיִם:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלִהְבִּיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכַּנְתִּי:

הַמִּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּף רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵם
 וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֵל מַה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמָּה שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֵּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֵּל מוֹמֵךְ, הַכֵּל נִתַּת לִי בָחוּן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים שְׂעוֹרְתָ לִי, תְּמוֹכֶת בִּי,
 הוֹשַׁעַת אוֹתִי הַצֵּלְת אוֹתִי, שְׂמַחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֹרֶת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִי תְּמוּדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהַתְּפַלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעֻמִּים שְׂעוֹרְתָ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
 תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
 תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
 שמוגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
 במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
 שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
 את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
 לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
 היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
 לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
 ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
 מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו



תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵו. וְעַל יְדֵי זֶה תַתְקִיִים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלֶכֶךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הֵייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים אֲחַסֵּה בְּסִתֵּר
כְּנֶפֶךְ סֵלָה. וְאִזְכֶּה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׂפִתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שְׂמוּ בְּאֶהְבֶּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדִּין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָהוּ, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרַחֲמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהוּדֵנוּי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִדְהָ וּבְהַשְׁתַּחֲוֶיָה,
שֶׁקָּרַבְתָּנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֶלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִיו עוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדֵנוּי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לְבַבְנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךָ,
וְתִקְשִׁיב אֲזַנְךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתַּח לְבַבְנוּ הָעֶרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִי לַמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוֹת. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נְשֻׁמָּתֵנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גְּלִיתָ דְבָרֶיךָ אֱלֹהִים בְּעוֹלָם. וּזְכוּתָם וּזְכוּת
אֲבוֹתָם וּזְכוּת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוּתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְכָל גִּפְשָׁל בְּדַבְרִים אֵלֹהִים. וּבְזְכוּתָם תִּאִיר עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִוְדָּיִם. כְּמֵאֲמַר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינַי
וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהוּדֵנוּי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהוּדֵנוּי יִתֵּן חֶכְמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּהָ:

רבוֹן עֲלֵמוֹן, דְּאַנְתָּ הוּא מְגִלֵי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגִלֵי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרֵא
 מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפֵא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אָמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
 לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלֵי מַצּוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוֹהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יְחִזְקֵהוּ
 [וְיִרְפָּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
 וַיִּשְׁמַח גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנִעְיָמִים] [וַיּוֹשִׁיעֵהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחִמִים ...] אָמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצִי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְׁכִּינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לְנֹו
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוּפּוֹ בְּרַצוֹנֹו וּבְרַצוֹן
 יִרְאוּ. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׁכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּים בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדְּנֹו
 תּוֹרָתָם יַעֲמוּד לְנֹו וּלְזוֹרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשַׁע בִּיעַקֵּב נְאֻם
 יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא
 יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָה וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָה אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה
 נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְע
 שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבְרַפְת
 מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ
 וְיִשְׂמַח לְבַנּוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ בְּאֲמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן
 מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
 [עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
 בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ.
 וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהָשִׁב שְׂכִינְתְךָ
 לְתוֹכוֹ, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה
 הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה
 אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאֵין קוֹל וְאֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אֵז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִדְּ מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׂאֵין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדֵאֵי
 כְּבֵאלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזָן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֵאלוּ הַחֲזוֹר
 הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר: אֲבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִינָה. "לְדַרְתָּם", מֵהוּ
 לְדַרְתָּם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנָּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְר, יֵשׁ נִהְר וַיֵּשׁ נִהְר, יֵשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נִהְר פְּלִגְיוֹ,
 וַיֵּשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זולָתָד", זֶה הַנִּהְר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹבֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכֵמָה וְאָמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכַאי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדַאי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאוֹת חֶסֶד אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֶסֶד
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאוֹת הֵן נְחֻשְׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעַקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וּגְלוּ לְאֶרֶץ נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמַעֲבִיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שְׁבַתֵּא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שְׁבַתֵּא"י עָלָיו נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעַרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אֶסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשָׂרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנָּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּנֵר וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נִעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה אוֹ תַפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מַתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׂמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשֵׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׂמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׂמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכִמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׂנַקְרָאוֹ גּוֹפִים כָּלִפִי הַלְבוּשִׁים שְׂמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרָאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוֹד כְּנֻגַד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרָאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׂבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵב, וּבָהּ הַלֵב מְבִין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסַתְרוֹת לֵה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדרף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הבה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הבה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הִכָּה פֶּעַם ב' בְּהָאֶרֶת
הַמְסֻךְ הַעוֹמֵד וְעַל יְדֵי זֶה הָאִירוּ כּוֹלָם כְּאֶחָד וְנַעֲשׂוּ וְנִתְקַנּוּ
תְּשֻׁעָה הִיכְלוֹת וְאֵלוֹ הִהִיכְלוֹת אֵינָם אִוְרוֹת וְאֵינָם בְּבַחֲיִנַת
רוּחַ וְאֵינָם בְּבַחֲיִנַת נְשָׁמוֹת וְלֹא יֵשׁ מִי שְׁעוֹמֵד בָּהֶם בְּבַחֲיִנַת
חַיָּה. הַרְצוֹן שֶׁל כָּל תְּשֻׁעַת הָאוֹרוֹת, שְׁעוֹמְדִים כָּלָם בְּכַח
הַמְחֻשְׁבָּה שֶׁהוּא אֶחָד מֵהֶם בְּחֻשְׁבוֹנָם כּוֹלָם רוֹצִים לְרַדְף
אֲחֵרֵיהֶם בְּזִמְן שְׁעוֹמְדִים בְּמַחְשְׁבָה וְאֵינָם מְשִׁיגִים אוֹתוֹ וְלֹא
נֹדַע לָהֶם כָּלָל וְאֵלוֹ לֹא קִיְּמִים לֹא בְּרָצוֹן וְלֹא בְּמַחְשְׁבָה
הַעֲלִיּוֹנָה תּוֹפְסִים בַּהּ מַעֲטַת הָאֶרֶץ וְלֹא תּוֹפְסִים. בְּאֵלוֹ נִמְצְאִים
כָּל סוּדוֹת הָאֲמוּנָה וְכָל אוֹתָם הָאוֹרוֹת מְסוּד הַמְחֻשְׁבָּה
הַעֲלִיּוֹנָה, מִשָּׁם וּלְמַטָּה כּוֹלָם נִקְרָאִים בְּעֶרְכָם אֵין סוּף. עַד
כָּאֵן מְגִיעִים הָאוֹרוֹת בְּדַקּוֹת וְלֹא מְגִיעִים, וְלֹא נֹדְעִים
מֵהוֹתָם, אֵין כָּאֵן הַשְּׂגָה שֶׁל רָצוֹן וְלֹא הַשְּׂגָה שֶׁל מַחְשְׁבָה
כְּאֲשֶׁר מְאִירָה הַמְחֻשְׁבָּה וְלֹא נֹדַע לוֹ מִי מְאִיר אֶז מִתְלַבֵּשׁ
וְנַעֲלֵם בְּתוֹךְ בֵּינָה וּמְאִירִים לְמִי שְׂרָאוּי לְהָאִיר וּמִתְחַבֵּר זֶה
עִם זֶה עַד שְׁנִכְלָלִים וְנִחְשָׁבִים כּוֹלָם לְאֶחָד וּבְסוּד הַקְּרִבָּן
כְּאֲשֶׁר עוֹלָה עֲשֵׁן הַקְּטֹרֶת, כּוֹלָם נִקְשָׁרִים זֶה בְּזֶה וּמְאִירִים זֶה
בְּזֶה, אֶז עוֹמְדִים כּוֹלָם בְּסוּד עֲלִיָּה וְהַמְחֻשְׁבָּה עוֹלָה
וּמִתְעַטֶּרֶת בְּאֵין סוּף. זֶה הָאוֹר שְׂמְאִירָה מִמֶּנּוּ מַחְשְׁבָה עֲלִיּוֹנָה
(שֶׁלֹּא נֹדַע בַּהּ כָּלָל) נִקְרָא אֵין סוּף וּמִמֶּנּוּ נִמְצָא וְנִאֲצֵל וּמְקִיִּים
וּמְאִיר לְמִי שְׂמְאִיר וְעַל סוּד זֶה הַכֹּל עוֹמֵד, אֲשֶׁרֵי וְזָךְ חֲלָקִים
שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.